TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

TOBB

2025 EKONOMİK RAPOR

82. GENEL KURUL

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

82. GENEL KURUL

EKONOMİK RAPOR

TOBB Yayın No: 2026/2
ISBN Yayın No: 978-625-390-056-4

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : (0312) 218 20 20
Faks : (0312) 218 20 64
Web : www.tobb.org.tr
TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak web adresinden ulaşabilirsiniz.

Tasarım: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş.

Baskı: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş.
Merkez: Merkez Mah. 29 Ekim Cad. No: 11 A/41
(İhlas Holding Plaza) Yenibosna - Bahçelievler/İSTANBUL
Tel: 0212 454 30 00 • Sertifika No: 45589

ÖNSÖZ

Türkiye ekonomisi son yıllarda aynı anda pek çok sınavdan geçti. Bir yanda yüksek enflasyon ve dalgalı küresel konjonktür, diğer yanda deprem felaketinin yaralarının sarılması, yeşil ve dijital dönüşümün sektörler üzerindeki baskısı, artan jeopolitik riskler öne çıktı. Son dönemde İran'daki gelişmelerde eklendi. Buna rağmen pandemi dönemi de dahil ekonomimiz her sene büyüme performansını sürdürdü.

Son iki yılı iş dünyası açısından bir "sabır ve uyum" dönemi olarak yaşadık. Enflasyonla mücadele için sıkılaşan para ve kredi politikaları, küresel iktisadi koşullardaki bozulma, deprem felaketinin kamu maliyesine etkileri eş zamanlı hissedildi. Tüm bunlara rağmen girişimcilerimiz üretmeye, istihdam sağlamaya, ihracat yapmaya devam etti.

2026 yılı "sabır döneminden atılım dönemine" geçişin başlangıcı olmalıdır. Enflasyonun belirgin şekilde gerilediği, büyümenin yeniden ivme kazandığı ve öngörülebilirliğin arttığı bir tablo görmek istiyoruz. 2026; enflasyon sisinin dağılmaya başladığı, kur ve maliyet oynaklığının azaldığı, finansmana erişimin daha rasyonel ve seçici ancak üretim dostu hale geldiği, yapısal reformların somut sonuçlarının görülmeye başlandığı bir yıl olmalıdır.

Uzun süredir şunu söylüyorum: "Fiyat istikrarı olmadan, yatırım ortamı olmaz." Yüksek enflasyon, bir ekonominin yön duygusunu kaybetmesine neden olan sis gibidir. Bu sisin içinde firmalarımız maliyetini öngöremiyor, bütçe yapamıyor, fiyat veremiyor, uzun vadeli yatırım kararı almakta zorlanıyor. Sonuçta hem rekabet gücümüz düşüyor, hem de gelir dağılımı bozuluyor.

Bu nedenle hükümetimizin enflasyonla mücadeleyi birinci öncelik haline getirmiş olmasını destekliyoruz. Ancak aynı derecede önemli bir husus daha var. Bu süreç yönetilirken üreten kesimin de ayakta kalması gerekiyor.

Enflasyonla mücadele için para ve kredi politikalarının sıkılaştırılması anlaşılır olmakla birlikte, özellikle KOBİ'lerin krediye erişiminin tıkanmaması, üretim, yatırım ve ihracata yönelik projeler için seçici ve öngörülebilir kredi kanallarının açık tutulması, Eximbank kredilerinin artan maliyetlerle uyumlu seviyelere çıkarılması hayati önem taşımaktadır.

Uygulanacak ekonomi politikası çerçevesinin döviz kurlarında, vergi ve fiyat ayarlamalarında, ücret ve istihdam politikalarında tutarlı ve öngörülebilir şekilde hayata geçirilmesi, iş dünyasının elini güçlendirecektir.

Vergi politikası hem enflasyon hedefleriyle uyumlu olmalı, hem de kayıtlı istihdamı cezalandırmamalıdır. Kayıtlı çalışmayı teşvik eden ve ödüllendiren, vergi tabanını genişletirken oranları sadeleştiren ve öngörülebilir kılan reform adımları, uzun vadeli yatırım kararlarını destekleyecektir.

Hukuk devletinin güçlenmesi, yargı süreçlerinin hızlanması ve öngörülebilir olması da yatırım iştahını doğrudan etkiliyor. Düzenlemelerin sık değişmesi özellikle KOBİ'lerin uyum maliyetini artırıyor. Dolayısıyla rekabetin kurallı ve denetimin adil olduğu, güçlü kurumlara dayalı kural bazlı bir ekonomi yapısı, uzun vadeli sermayeyi ülkemize çekecek en önemli unsurlardan biri haline geliyor. Kurallar ve kurumlar ülkesi olmak, istikrarlı ve tempolu büyüme için kritik bir öneme sahiptir.

AB Yeşil Mutabakatı ve Sınırda Karbon Düzenlemesi, Türk sanayisi için hem risk hem fırsattır. Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji yatırımları, döngüsel ekonomi uygulamaları ve dijitalleşme adımlarına yönelik seçici teşviklerin, uygun finansman imkânlarının ve vergisel desteklerin güçlendirilmesi gerekiyor. 2026, Türk sanayisinin karbon ayak izini küçültürken, küresel pazardaki ayak izini büyüttüğü bir yıl olmalıdır.

Diğer taraftan demografik avantajımız hızla daralırken, nitelikli insan kaynağı en kritik rekabet unsuruna dönüşüyor. Ulusal İstihdam Stratejisi ve ilgili planlarda yer alan hedefler bu açıdan önemli bir çerçeve sunarken; mesleki eğitim, yaşam boyu öğrenme ve dijital beceriler artık yalnızca devletin değil, özel sektör ve üniversitelerin de ortak sorumluluğu olan alanlar haline geliyor.

Zorlu süreçlerden geçiyoruz. Devamlı büyüyen bir ekonomik yapımız, dirençli ve dinamik reel sektörümüzle bunları aşacağımıza inanıyoruz. Ekonomi yönetiminin kararlı duruşunu, istikrar vurgusunu ve rasyonel politikalara bağlılığını da geleceğe dair umut verici buluyoruz.

Önümüzdeki dönemde bizi bekleyen görev çok açık: Yüksek enflasyon ve düşük öngörülebilirlik döneminden çıkarak; teknolojiyi üreten, katma değeri yüksek üretim yapan, ihracatını çeşitlendirmiş, refahı daha adil paylaşan, yeşil ve dijital dönüşümünü başarmış bir Türkiye ekonomisi inşa etmek. Tüm bunları yapmak elimizde. Yeter ki hep birlikte, aynı hedefe odaklanalım. Kural bazlı, öngörülebilir ve kapsayıcı ekonomik yönetişimi daha da güçlendirelim.

Dünya ve Türkiye ekonomisine dair geniş bir bilgi seti sunarak gelişmelerin değerlendirildiği Ekonomik Raporumuzun camiamıza ve ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı

TOBB YÖNETİM KURULU

Başkan	**M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU**
Başkan Yrd.	Ali KOPUZ
Başkan Yrd.	S. Zeki MURZİOĞLU
Başkan Yrd.	Tamer KIRAN
Başkan Yrd.	Ender YORGANCILAR
Başkan Yrd.	Şekib AVDAGİÇ
Sayman Üye	Faik YAVUZ
Üye	Selçuk ÖZTÜRK
Üye	Cengiz GÜNAY
Üye	Zeki KIVANÇ
Üye	Engin YEŞİL
Üye	Hakan ÜLKEN
Üye	Şaban A. KARAMEHMETOĞLU
Üye	Mehmet BÜYÜKSİMİTCİ
Üye	M. Cihat LOKMANOĞLU
Üye	İbrahim BURKAY
Üye	Işınsu KESTELLİ
Üye	Seyit ARDIÇ
Üye	Mehmet Tuncay YILDIRIM
Üye	Ali ÇANDIR
Üye	Saim ÖZAKALIN
Genel Sekreter	Mustafa SARAÇÖZ

EKONOMİK RAPORU İNCELEME KOMİSYONU

Başkan	Ahmet Nejat SAĞEL
Başkan Yrd.	Halil BALIK
Sözcü	Ercan ÖZKAN
Raportör	İrfan AKAR
Üye	Cem DOĞAN
Üye	Devrim Murat AKSOY
Üye	Ferhat ÇAĞLAYAN
Üye	Mahmut ÖZKOÇ
Üye	Şakir İŞERİ

HAZIRLAYANLAR

Sema KAYNAK Mali ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, Uzman
Neslihan KAYİŞ Mali ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, Uzman Yardımcısı
Merve KARTAL Mali ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, Uzman Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ III
GRAFİK VE TABLO LİSTESİ XII
SİMGELER VE KISALTMALAR XVII

BÖLÜM I. DÜNYA EKONOMİSİ 1
Dünya Ekonomisi Temel Göstergeler 3
Dünya Ekonomisine Genel Bakış 5
1.1 Gayrisafi Yurt İçi Hasıla 5
1.2 Yatırım 9
1.3 Enflasyon 9
1.4 Politika Faiz Oranları 11
1.5 Emtia Fiyatları 12
1.6 Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi 14
1.7 Dünya Ticaret Hacmi 15
1.8 Cari İşlemler Dengesi 16
1.9 İşsizlik Oranları 17

BÖLÜM II. TÜRKİYE EKONOMİSİ 19
Türkiye Ekonomisi Temel Göstergeler 21
Türkiye Ekonomisine Genel Bakış 25
1. EKONOMİK GÖSTERGELER 29
1.1 Gayrisafi Yurtiçi Hasıla 29
1.1.1 Üretim Yöntemiyle GSYH 31
1.1.2 Harcama Yöntemiyle GSYH 33
1.1.3 Kişi Başına GSYH 35
1.2 Sektörel Gelişmeler 35
1.2.1 Tarım 35
1.2.1.1 Bitkisel Üretim Miktarları 35
1.2.1.2 Tarımsal Destekleme Ödemeleri 39
1.2.1.3 Ticaret Borsaları İşlem Hacmi 40

1.2.2 Sanayi 43
1.2.2.1 Madencilik ve Taşocakçılığı 45
1.2.2.2 İmalat Sanayi 45
1.2.2.2.1 Sanayi Kapasite Raporu İstatistikleri 48
1.2.2.3 Enerji 52
1.2.3 İnşaat 54
1.2.4 Hizmetler 55
1.2.4.1 Ticaret 55
1.2.4.1.1 Kurulan ve Kapanan Şirketler 55
1.2.4.1.2 Protesto Edilen Senetler ve Karşılıksız Çekler 58
1.2.4.2 Turizm 59
1.2.4.3 Ulaştırma 61
1.3 Yatırımlar 63
1.3.1 Sabit Sermaye Yatırımları 63
1.3.2 Yatırım Teşvik Belgeleri 65
1.4 Parasal ve Mali Gelişmeler 68
1.4.1 Enflasyon 68
1.4.2 Para, Banka 74
1.4.3 Sermaye Piyasası 78
1.4.4 Altın Fiyatları 80
1.4.5 Döviz Kurları 81
1.4.6 Kamu Maliyesi 82
1.4.6.1 Merkezi Yönetim Bütçesi 84
1.4.6.1.1 Gelirler 86
1.4.6.1.2 Giderler 87
1.4.6.2 Özelleştirme 89
1.4.6.3 Merkezi Yönetim Borç Stoku 89
1.4.6.4 Dış Borçlar 91
1.5 Dış Ekonomik Gelişmeler 95
1.5.1 Dış Ticaret Göstergeleri 95
1.5.1.1 İhracat 96
1.5.1.2 İthalat 98
1.5.1.3 Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret 101
1.5.2 Ödemeler Dengesi 105
1.5.3 Uluslararası Doğrudan Yatırımlar 107

2. DEMOGRAFİK GÖSTERGELER 110
2.1 Nüfus 110
2.2 Göç 112

3. SOSYAL GÖSTERGELER 114
3.1 Eğitim 114
3.1.1 Okullaşma Oranları 114
3.1.2 Okul Türü ve Öğretim Yılına Göre Okul/Birim, Öğretmen, Öğrenci ve Mezun Sayısı 115
3.1.3 Eğitim Düzeylerine Göre Eğitim Harcamaları 116
3.2 Sağlık ve Sosyal Koruma 117
3.2.1 Sağlık Personeli Sayıları 117
3.2.2 Sağlık Harcamaları 118
3.2.3 Sosyal Koruma Harcamaları 118
3.3 Çalışma Hayatı 119
3.3.1 İşgücü 119
3.3.1.1 Temel İşgücü Göstergeleri 119
3.3.1.2 Eğitim Durumuna Göre İşgücü 121
3.3.2 İstihdam 122
3.3.2.1 İstihdamın Sektörel Dağılımı 122
3.3.2.2 İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu 124
3.3.2.3 Sosyal Güvenlik Kuruluşuna Kayıtlı Olmayanların Sektör ve İşteki Durumu 125

BÖLÜM III. 2025 YILI 81 İL GÖRÜNÜMÜ 127
İL GÖSTERGELERİ 129

GRAFİK VE TABLO LİSTESİ

I. DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisi Temel Göstergeler (2021-2025) ... 3
Grafik 1. Küresel GSYH Büyüme Hızları ... 6
Grafik 2. Gelişmiş Ülkelerde GSYH Büyüme Hızları ... 7
Grafik 3. Gelişmekte Olan Ülkelerde GSYH Büyüme Hızları ... 8
Grafik 4. Dünyanın En Büyük İlk 20 Ekonomisi (GSYH, Cari Fiyatlarla) (2025) ... 8
Grafik 5. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Toplam Yatırım/GSYH Oranı (2025) ... 9
Grafik 6. Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (TÜFE) ... 10
Grafik 7. Gelişmiş Ülkelerde Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları ... 10
Grafik 8. Gelişmekte Olan Ülkelerde Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları ... 11
Tablo 1. Politika Faiz Oranları ... 12
Grafik 9. Emtia Fiyatları Endeksi ... 12
Tablo 2. Emtia Fiyatları ... 13
Grafik 10. Gelişmiş Ülkelerde Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi/GSYH ... 14
Grafik 11. Gelişmekte Olan Ülkelerde Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi/GSYH ... 14
Tablo 3. Dünya Ticaret Hacmi (Mal ve Hizmet Ticareti) Değişim Oranları ... 15
Tablo 4. Cari İşlemler Dengesi/GSYH ... 16
Grafik 12. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Cari İşlemler Dengesi/GSYH (2025) ... 17
Grafik 13. Gelişmiş Ülkelerde İşsizlik Oranları ... 18
Grafik 14. Gelişmekte Olan Ülkelerde İşsizlik Oranları ... 18

II. TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye Ekonomisi Temel Göstergeler (2021-2025) ... 21

Gayrisafi Yurtiçi Hasıla

Grafik 15. Yıllık ve Dönemlik GSYH Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim, 2009=100) ... 30
Tablo 5. İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Üretim Yöntemiyle GSYH Büyüme Hızları ve GSYH İçindeki Payları ... 31
Grafik 16. Üretim Yöntemiyle GSYH'yi Oluşturan Faaliyetlerin Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim Endeksi, 2009=100) ... 32
Grafik 17. Üretim Yöntemiyle Sektörlerin GSYH İçindeki Payları (Cari Fiyatlarla) ... 33
Tablo 6. Harcama Yöntemiyle GSYH Büyüme Hızları ve GSYH İçindeki Payları ... 34

Grafik 18. Harcama Yöntemiyle GSYH Bileşenlerinin Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim, 2009=100) 34
Tablo 7. Kişi Başına Gayrisafi Yurt İçi Hasıla 35

Sektörel Gelişmeler

Tablo 8. Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Üretim Miktarları 36
Grafik 19. Bitkisel Üretim Değişim Oranları 37
Tablo 9. Sebze Ürünleri Üretim Miktarları 38
Tablo 10. Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Üretim Miktarları 39
Tablo 11. Tarımsal Destekleme Ödemeleri 40
Tablo 12. Ticaret Borsaları İşlem Hacmi 41
Grafik 20. Ticaret Borsaları İşlem Hacmi 41
Tablo 13. İşlem Hacmine Göre İlk Yirmi Ticaret Borsası 42
Grafik 21 Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık, %) (Takvim Etkisinden Arındırılmış, 2021=100) 43
Grafik 22. Sektörlere Göre Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkisinden Arındırılmış, 2021=100) 44
Grafik 23. Ana Sanayi Gruplarına Göre Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkisinden Arındırılmış, 2021=100) 44
Grafik 24. Alt Sektörlere Göre Madencilik ve Taşocakçılığı Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100) 45
Tablo 14. İmalat Sanayi Üretim Endeksi 46
Tablo 15. İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları 47
Grafik 25. Mal Gruplarına Göre Kapasite Kullanım Oranları (Ağırlıklı Ortalama, %) 48
Tablo 16. Çalışan Aralıklarına Göre Kapasite Raporu Sayısı ve Toplam Çalışan Sayısı 49
Tablo 17. Ana Faaliyet Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı 50
Tablo 18. Teknoloji Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı 51
Grafik 26. Teknoloji Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı 51
Grafik 27. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı Endeksi Yıllık Değişim Oranları (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100) 52
Tablo 19. Elektrik Enerjisi Üretim ve Tüketiminde Gelişmeler 53
Grafik 28. Elektrik Enerjisi Üretiminin Birincil Enerji Kaynaklarına Göre Dağılımı 53
Grafik 29. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Verilen Yapıların Yüzölçümleri 54
Tablo 20. Konut Satış Sayıları 55
Tablo 21. Kurulan, Sermayesi Artan, Kapanan Şirket, Gerçek Kişi Ticari İşletme ve Kooperatif Sayıları 56

Grafik 30. Kurulan, Sermayesi Artan, Kapanan Toplam Şirket Sayısı Değişim Oranı 56
Tablo 22. Kurulan Yabancı Sermayeli Anonim Şirketlerin Ülkelere Göre Dağılımı 57
Tablo 23. Kurulan Yabancı Sermayeli Limited Şirketlerin Ülkelere Göre Dağılımı 58
Tablo 24. Protesto Edilen Senetler ve Karşılıksız Çekler 58
Grafik 31. Protesto Edilen Senet ve Karşılıksız Çek Tutarları 59
Tablo 25. Turizm Gelir-Gider, Ziyaretçi Sayısı ve Kişi Başı Ortalama Harcama 60
Grafik 32. Turizm Gelir ve Giderleri 60
Tablo 26. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı 61
Tablo 27. Ulaştırma Alt Sektörlerinde Yolcu ve Yük Taşıma 62

Yatırımlar

Tablo 28. Sabit Sermaye Yatırımları 63
Tablo 29. Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı 64
Grafik 33. Toplam Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (2025) 65
Tablo 30. Sektörlere Göre Yatırım Teşvik Belgeleri..... 66
Grafik 34. Yatırım Teşviklerinin Sektörel Dağılımı (Sabit Yatırım) 66
Tablo 31. Mahiyetlerine Göre Yatırım Teşvik Belgeleri 67
Tablo 32. Bölgelere Göre Yatırım Teşvik Belgeleri 68

Parasal ve Mali Gelişmeler

Grafik 35. Tüketici ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endekslerinde Yıllık Değişim Oranları (2003=100) 70
Tablo 33. Ana Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)..... 71
Grafik 36. 2025 Yılı Ana Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100).....72
Tablo 34. Sektörlere ve Ana Sanayi Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)..... 73
Grafik 37. 2025 Yılı Sektörlere ve Ana Sanayi Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)..... 73
Grafik 38. 2025 Yılı TCMB Politika Faiz Oranları ve Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları 75
Tablo 35. Para Arzları 75
Tablo 36. Mevduat Bankalarındaki Mevduat.....76
Tablo 37. Banka Kredileri.....77
Grafik 39. Uluslararası Rezervler.....77
Tablo 38. Menkul Kıymet Stokları 78
Grafik 40. Borsa İstanbul (BİST 100) Endeksi 79
Grafik 41. Borsa İstanbul'da Yatırım Yapan Yatırımcı Sayısı ve Portföy Değeri (2025) 79

Grafik 42. Altın Fiyatları (TL/Gram - $/Ons) ... 80
Tablo 39. Yıllar İtibarıyla Döviz Kurları ... 81
Grafik 43. Döviz Kurları ... 82
Tablo 40. Genel Devlet Gelirleri ... 83
Tablo 41. Genel Devlet Harcamaları ... 84
Tablo 42. Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmesi ... 85
Grafik 44. Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmesi ... 85
Tablo 43. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri ... 86
Tablo 44. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri ... 88
Tablo 45. Özelleştirme İşlemleri ... 89
Tablo 46. Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku ... 90
Grafik 45. Merkezi Yönetim Borç Stoku ... 91
Tablo 47. Brüt Dış Borç Stoku ... 92
Grafik 46. Dış Borç Stokunun Borçlulara Göre Dağılımı ... 93
Tablo 48. Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi ve Borç Senetleri Yükümlülükleri ... 94
Tablo 49. Finansal Olmayan Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcunun Sektörel Dağılımı ... 95

Dış Ekonomik Gelişmeler

Tablo 50. Dış Ticaret Göstergeleri ... 96
Grafik 47. Dış Ticaret Dengesi ... 96
Tablo 51. Sektörlere ve Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflamasına Göre İhracat ... 97
Tablo 52. İhracatta İlk On Fasıl ... 98
Tablo 53. Sektörlere ve Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflamasına Göre İthalat ... 99
Tablo 54. İthalatta İlk On Fasıl ... 100
Tablo 55. Coğrafi Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret Göstergeleri ... 101
Grafik 48. Seçilmiş Coğrafi Ülke Gruplarına Göre İhracat ... 102
Grafik 49. Seçilmiş Coğrafi Ülke Gruplarına Göre İthalat ... 102
Tablo 56. Ekonomik Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret Göstergeleri ... 103
Tablo 57. En Çok İhracat ve İthalat Yapılan Ülkeler ... 104
Tablo 58. Ödemeler Dengesi ... 106
Grafik 50. Cari İşlemler Dengesi ... 107
Tablo 59. Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri (Fiili Girişler) ... 107
Tablo 60. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Sektörel Dağılımı ... 108
Grafik 51. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Sektörel Dağılımı ... 109
Tablo 61. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Ülkelere Göre Dağılımı ... 109

Nüfus

Tablo 62. Temel Nüfus Göstergeleri 110
Grafik 52. Nüfus ve Yıllık Nüfus Artış Hızları 110
Grafik 53. Ortanca Yaş 111
Grafik 54. Yaş Bağımlılık Oranları 112

Göç

Tablo 63. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1'e Göre Göç İstatistikleri 113
Grafik 55. Türkiye'ye Gelen ve Türkiye'den Giden Göç 114

Eğitim ve Sağlık

Tablo 64. Eğitim Seviyelerine Göre Toplam Okullaşma Oranları 115
Tablo 65. Okul Türü ve Öğretim Yılına Göre Okul/Birim, Öğretmen, Öğrenci ve Mezun Olan Öğrenci Sayısı 116
Tablo 66. Eğitim Düzeylerine Göre Eğitim Harcamaları 117
Tablo 67. Sağlık Personeli Sayıları (Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler, Özel) 117
Tablo 68. Sağlık Harcamaları 118
Tablo 69. Sosyal Koruma Harcamaları 119

Çalışma Hayatı

Tablo 70. Temel İşgücü Göstergeleri 120
Grafik 56. İşsizlik Oranları 121
Tablo 71. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Durumu 121
Grafik 57. Eğitim Durumuna Göre İşgücünün Dağılımı 122
Tablo 72. İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı 123
Grafik 58. İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı 124
Tablo 73. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu 125
Grafik 59. Kayıt Dışı İstihdam Oranı 125

III. 2025 YILI 81 İL GÖRÜNÜMÜ 130

SİMGELER VE KISALTMALAR

SİMGELER

-	:	Bilgi mevcut değildir.
$	:	Amerikan doları
€	:	Euro
£	:	İngiliz Sterlini
KWh	:	Kilowatt saat
MW	:	Megawatt
BTU	:	British Thermal Units
GWh	:	Gigawatt saat
bbl	:	Varil (1 bbl = 159 lt)
lb	:	1 lb = 0,4536 Kg
mmbtu	:	1 milyon BTU
MT	:	Metrik ton
cts	:	Cents
Kişi/Km^2	:	Nüfus yoğunluğu
‰	:	Binde

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS	:	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BAE	:	Birleşik Arap Emirlikleri
BDDK	:	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BDT	:	Bağımsız Devletler Topluluğu
BİST	:	Borsa İstanbul
BoJ	:	Japonya Merkez Bankası
DİBS	:	Devlet İç Borçlanma Senetleri
ECB	:	Avrupa Merkez Bankası
EFTA	:	Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EİT	:	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
FED	:	Federal Rezerv Bankası
GSYH	:	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
G-8	:	Gelişen Sekiz Ülke Teşkilatı
HMB	:	Hazine ve Maliye Bakanlığı
IMF	:	Uluslararası Para Fonu

ISIC	:	Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması
İBBS	:	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İİT	:	İslam İşbirliği Teşkilatı
KEİ	:	Karadeniz Ekonomik İşbirliği
KİT	:	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KTB	:	Kültür ve Turizm Bakanlığı
KZOB	:	Kar ve Zarar Ortaklığı Belgesi
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
MKK	:	Merkezi Kayıt Kurumu
MYO	:	Meslek Yüksekokulu
NACE	:	Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
OECD	:	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OPEC	:	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
OVP	:	Orta Vadeli Program
ÖİB	:	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
PBoC	:	Çin Merkez Bankası
SB	:	Sağlık Bakanlığı
SBB	:	Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SGK	:	Sosyal Güvenlik Kurumu
SPK	:	Sermaye Piyasası Kurulu
STB	:	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
TBB	:	Türkiye Bankalar Birliği
TBBRM	:	Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi
TCMB	:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEİAŞ	:	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TOBB	:	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜFE	:	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
VDMK	:	Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
Yİ-ÜFE	:	Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi
YP	:	Yabancı Para

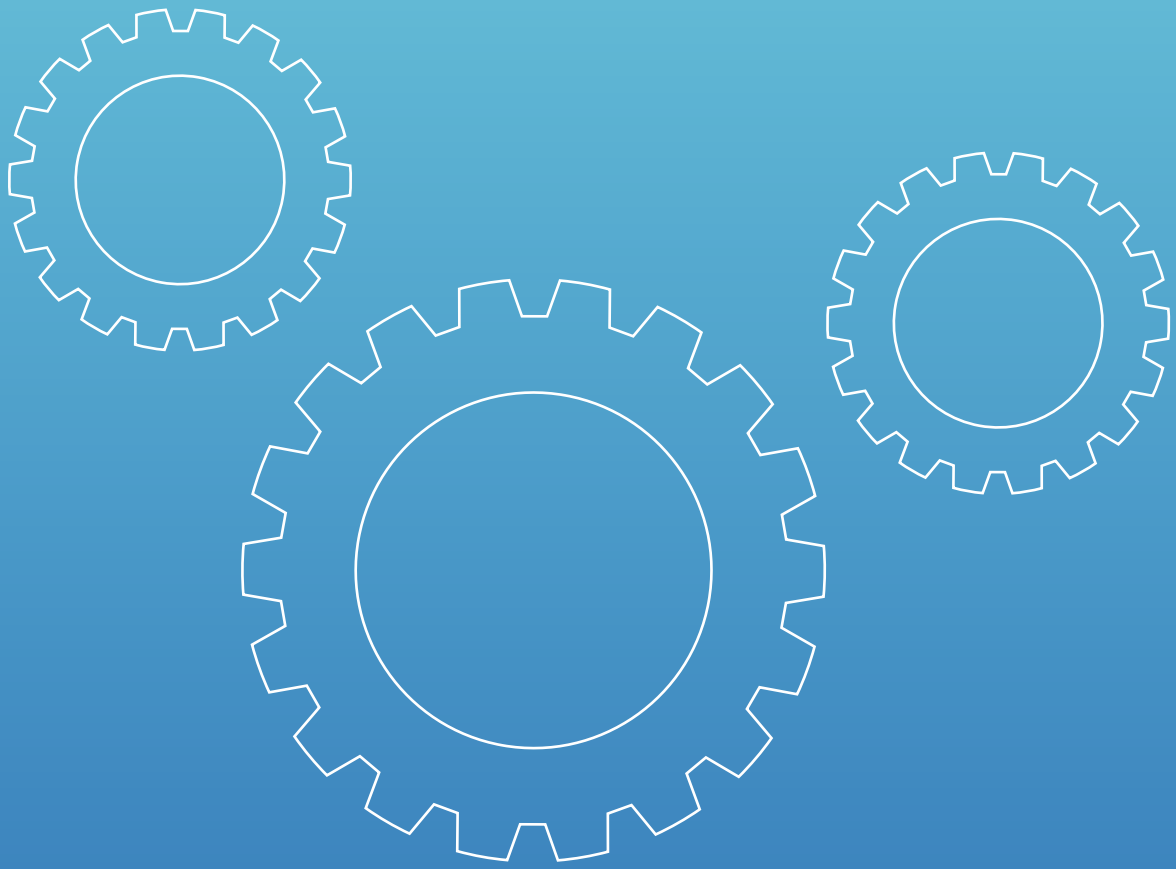

BÖLÜM I
DÜNYA EKONOMİSİ

DÜNYA EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER (2021-2025)

Ülke Grupları/Ülkeler	2021	2022	2023	2024	2025
BÜYÜME (GSYH) (%)					
Euro Bölgesi	6,4	3,6	0,4	0,9	1,4
ABD	6,2	2,5	2,9	2,8	2,1
Japonya	3,6	1,3	0,7	-0,2	1,2
Çin	8,6	3,1	5,4	5,0	5,0
Hindistan	9,7	7,6	7,2	7,1	7,6
Rusya	5,9	-1,4	4,1	4,9	1,0
Brezilya	4,8	3,0	3,2	3,4	2,3
Türkiye	11,4	5,4	5,0	3,3	3,6
ENFLASYON (Tüketici Fiyatları) (%)					
Euro Bölgesi	5,0	9,2	2,9	2,4	2,0
ABD	7,4	6,4	3,2	2,7	2,9
Japonya	0,5	3,9	2,9	2,9	2,7
Çin	1,5	1,8	-0,2	0,0	0,9
Hindistan	6,3	6,2	5,0	3,7	3,3
Rusya	8,4	11,9	7,4	9,5	5,6
Brezilya	10,1	5,8	4,6	4,8	4,3
Türkiye	36,1	64,3	64,8	44,4	30,9
BÜTÇE DENGESİ/GSYH (%)					
Euro Bölgesi	-4,0	-3,6	-3,7	-3,2	-3,0
ABD	-10,6	-6,0	-7,8	-7,4	-7,2
Japonya	-5,8	-4,3	-2,4	-1,7	-1,2
Çin	-5,6	-6,4	-6,0	-6,6	-7,5
Hindistan	-7,9	-8,5	-8,0	-7,7	-8,2
Rusya	0,5	-1,2	-2,7	-2,5	-4,9
Brezilya	-3,6	-5,5	-7,4	-7,8	-9,1
Türkiye	-3,8	-1,8	-5,7	-4,6	-2,7
CARİ DENGE/GSYH (%)					
Euro Bölgesi	2,7	-0,2	1,7	2,7	1,6
ABD	-3,6	-3,8	-3,3	-4,0	-3,6
Japonya	3,8	2,0	3,6	4,5	4,8
Çin	1,9	2,4	1,4	2,2	3,7
Hindistan	-1,3	-2,1	-0,7	-0,6	-0,9
Rusya	6,8	10,4	2,4	2,9	1,6
Brezilya	-2,4	-2,2	-1,2	-3,0	-3,0
Türkiye	-0,9	-5,0	-3,6	-1,0	-1,9
İŞSİZLİK (%)					
Euro Bölgesi	7,7	6,7	6,5	6,4	6,3
ABD	5,4	3,7	3,6	4,0	4,3
Japonya	2,8	2,6	2,6	2,5	2,5
Çin	5,1	5,6	5,2	5,1	5,1
Hindistan	7,4	5,3	4,9	4,9	4,9
Rusya	4,8	4,0	3,2	2,5	2,2
Brezilya	13,2	9,3	8,0	6,9	6,0
Türkiye	12,0	10,4	9,4	8,7	8,3

Kaynak: IMF

DÜNYA EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ[1]

Küresel ekonomi açısından 2024 yılı, dengelenme ve yeniden yapılanma sürecinin öne çıktığı bir yıl olurken, 2025 yılı belirsizliklerin arttığı bir yıl olmuştur. Dünya genelinde yavaş ve ılımlı bir büyüme performansı sergilenirken, enflasyonla mücadele politikalarına devam edilmiş, işgücü piyasalarında dalgalanmalar görülmüştür. 2024 yılında artan korumacılık eğilimleri ve devam eden jeopolitik riskler, 2025 yılında da küresel ticaretin ve finansal piyasaların üzerinde baskı oluşturmaya devam etmiştir. Başta ABD olmak üzere ülkelerin ticaret politikalarında yaşanan belirsizlikler ile birlikte artan gümrük tarifeleri, küresel ticaret hacmini olumsuz etkilemiş, büyüme hızı pandemi öncesi ortalamanın altında kalmıştır.

2025 yılında enflasyon eğilimi dünya genelinde gerilerken, gelişmekte olan ülkeler arasında hala göreceli olarak yüksek seyretmiştir. Başta ABD ve Euro Bölgesi olmak üzere gelişmiş ülkelerde uygulanan sıkı para politikaları ile enflasyon kontrol altında tutulmuş, enerji ve gıda fiyatlarında görülen gerileme enflasyon üzerinde aşağı yönlü bir baskı oluşturmuştur. Ancak bazı gelişmekte olan ülkelerde uygulanan para politikaları ve döviz kurlarında yaşanan oynaklıklarla birlikte enflasyon yüksek seyretmeye devam etmiştir.

2024 yılında olumsuz iklim koşulları ve bölgesel gerilimler yüzünden bozulan tarımsal denge, 2025 yılında toparlanmaya başlamıştır. Artan küresel stoklar ve zayıflayan talebin yanı sıra gerileyen petrol ve doğal gaz fiyatları, tarımsal girdi maliyetlerini oldukça aşağı çekmiştir. 2024 yılında rekor seviyelere yükselen kakao fiyatları, arzın toparlanması ve talep zayıflığı nedeniyle 2025 yılında ciddi bir gerileme göstermiştir. Küresel taşımacılık maliyetlerinin azalması, güçlü seyreden doların etkisi ve özellikle gelişmiş ülkelerde hanehalkı harcamalarının düşmesiyle de emtia fiyatları aşağı yönlü bir seyir izlemiştir. Gelişmekte olan bazı ülkelerde ise dağıtım zincirindeki aksamalar ve yüksek kurun etkisiyle gıda fiyatlarında belirgin bir azalma görülmemiştir.

Pandemi sonrasında işgücü piyasalarında başlayan toparlanma süreci 2025 yılında da devam etmiş, küresel işsizlik genel olarak düşük seviyede kalmıştır. Ancak yavaş büyüme ve genç işsizlik gibi yapısal sorunlar nedeniyle yeni istihdam yaratımı zayıflamış, bir çok ülkede nitelikli işgücü açığı devam etmiştir. Küresel bazda sektörler arasında farklılıklar gözlenmiş, işsizlik baskısı sanayi sektöründe daha az görülürken, hizmet sektörü üzerinde mevsimsel dalgalanmaların etkisiyle risk oluşturmaya devam etmiştir.

1.1 Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

2025 yılında küresel büyüme zayıf ama ılımlı bir görünüm sergilemiş ancak pandemi öncesi ortalamanın altında kalmıştır. ABD, Euro Bölgesi ve Japonya gibi ülkelerde talepteki zayıflık, uygulanan sıkı para politikaları ve ticaret belirsizliklerinin etkisiyle büyüme daha düşük seviyelerde kalırken, Hindistan ve bazı Latin Amerika ülkeleri yüksek büyüme oranları kaydetmiştir. Çin ise kamu destekli politikalar ve ihracatın etkisiyle ortalamanın üstünde büyümeye devam etmiş ancak önceki yıllardaki büyüme

1 Bu bölümün hazırlanmasında IMF'nin "World Economic Outlook April 2026 " verilerinden yararlanılmıştır.

performansının altında kalmaya devam etmiştir. Ticaret savaşları, korumacı politikalar, yüksek seyreden faiz oranları, yatırımların yavaşlaması ve girdi fiyatlarında yaşanan dalgalanmalar, küresel büyüme üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmuştur. Dünya genelinde resesyon görülmezken, gelişmekte olan ülkeler büyümenin ana sürükleyicileri haline gelmiştir. Gelişmiş ülkelerde yüksek seyreden faiz oranları enflasyonu sınırlarken, büyümenin üzerinde baskı oluşturmaya devam etmiştir. Bankacılık sistemi ile özellikle ABD'de hanehalkı bilançolarının görece güçlü kalması enflasyonu aşağı çekerken, büyümenin sert bir düşüş yaşamamasına katkı sağlayan unsurlar olmuştur.

IMF'nin Nisan 2026 Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, 2025 yılında küresel ekonomi %3,4 büyümüş, 2026 yılında ise büyümenin %3,1'e gerileyeceği ve pandemi öncesi ortalamayla karşılaştırıldığında hala beklenen seviyenin altında kalmaya devam edeceği tahmin edilmiştir. 2025 yılında gelişmiş ülkelerde büyüme %1,9, gelişmekte olan ülkelerde ise %4,4 olarak gerçeklemiştir (Grafik 1).

Grafik 1. Küresel GSYH Büyüme Hızları

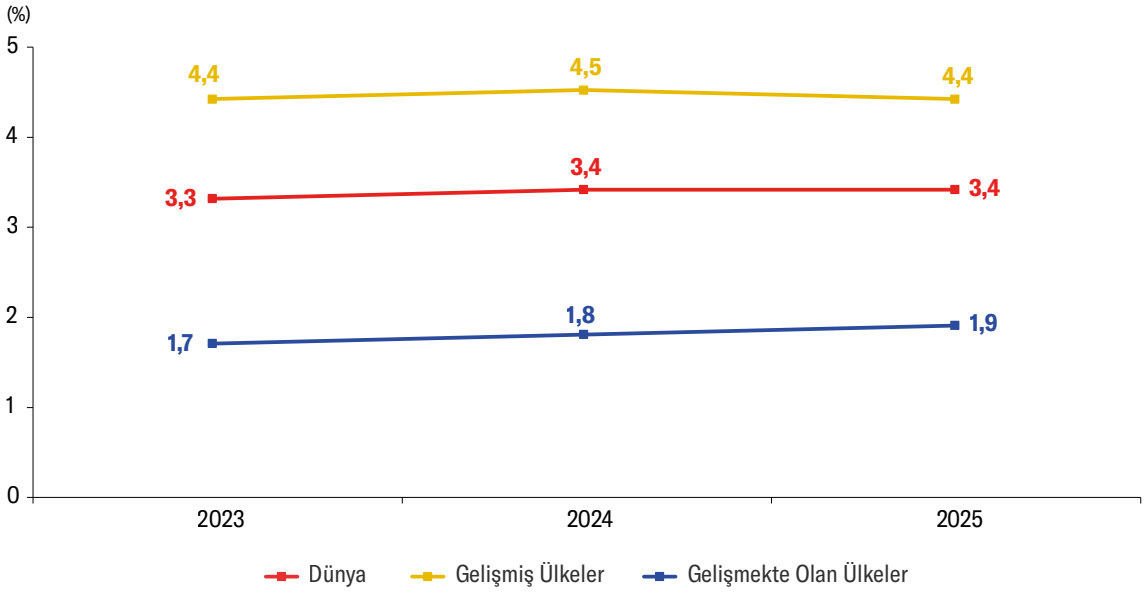

Kaynak: IMF

ABD'de enflasyonu düşürmeye yönelik uygulanan sıkı para politikaları ve ticari korumacılık önlemleri önceki yıllara göre büyümeyi yavaşlatmış, %2,1 oranında büyüme kaydedilmiştir. Sıkı finansal koşulların tüketim ve yatırım üzerinde sınırlayıcı etkisi belirgin olmuştur.

Euro Bölgesinde ise toparlanma görülürken, Almanya başta olmak üzere zayıf seyreden sanayi üretimi, yüksek enerji maliyetleri ve iç talep sorunu büyümenin üzerinde 2025 yılında da baskı oluşturan temel

unsurlar olmuş, bölgede büyüme oranı sınırlı bir yükselişle %1,4 düzeyinde kaydedilmiştir. Yaşlanan nüfus ve zayıf taleple uzun yıllardır mücadele eden ve 2024 yılında ekonomide küçülme görülen Japonya'da ise, iç talepteki toparlanma, maaş artışları ve artan devlet harcamalarının etkisiyle 2025 yılında büyüme oranı %1,2'ye yükselmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Gelişmiş Ülkelerde GSYH Büyüme Hızları

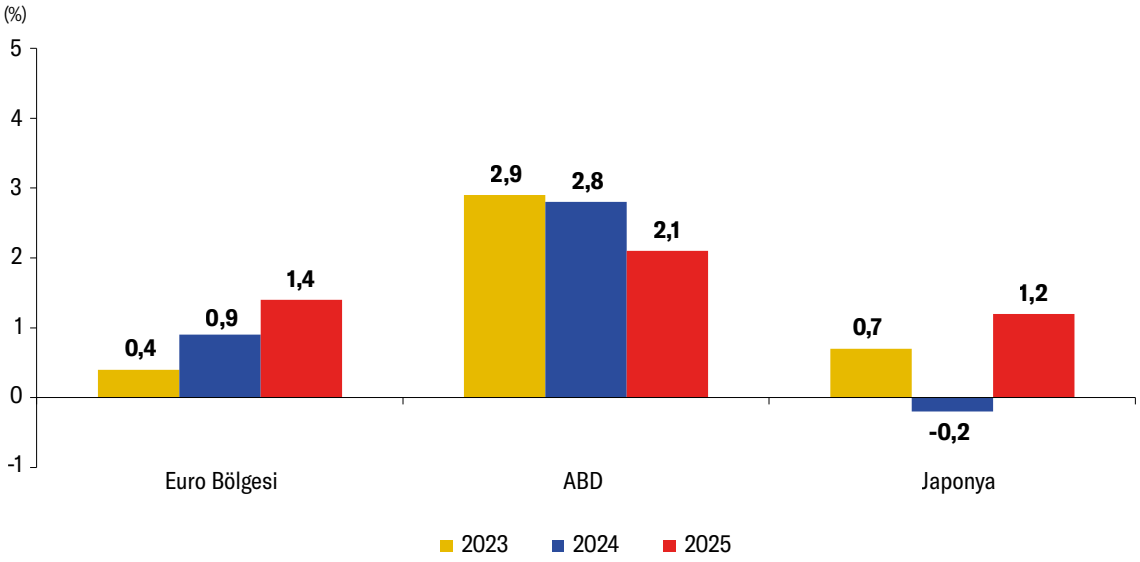

Kaynak: IMF

Gelişmekte olan ülkelere bakıldığında; Çin'de olumlun ihracat performansı ve uygulanan devlet politikaları büyümeyi desteklerken, emlak sektörü sorunları ve dalgalı dış talep büyümeyi sınırlamış, büyüme oranı bir önceki yıla göre değişmeyerek %5 seviyesinde kalmıştır.

Hindistan 2025 yılında dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi olmuş %7,6 oranında güçlü bir büyüme kaydedilmiştir. Yüksek nüfus avantajı ile birlikte güçlü seyreden iç talep, hizmet ve imalat sektörlerinin güçlü performansı büyümenin lokomotifi olmuştur. Enerji ihracatına bağımlı olan Rusya'da ise 2025 yılında gerileyen petrol fiyatları, enerji gelirlerinde daralmaya sebep olmuş, yaptırımların da etkisiyle %1 oranında gerçekleşen büyümeyle gelişmekte olan ülkeler arasında en zayıf büyüme performansı gösteren ülkeler arasında yer almıştır. Latin Amerika'nın başlıca ekonomilerinden Brezilya'da ise zayıf iç talep ve yatırımların sınırlı etkisiyle büyüme %2,3 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 3).

Grafik 3. Gelişmekte Olan Ülkelerde GSYH Büyüme Hızları

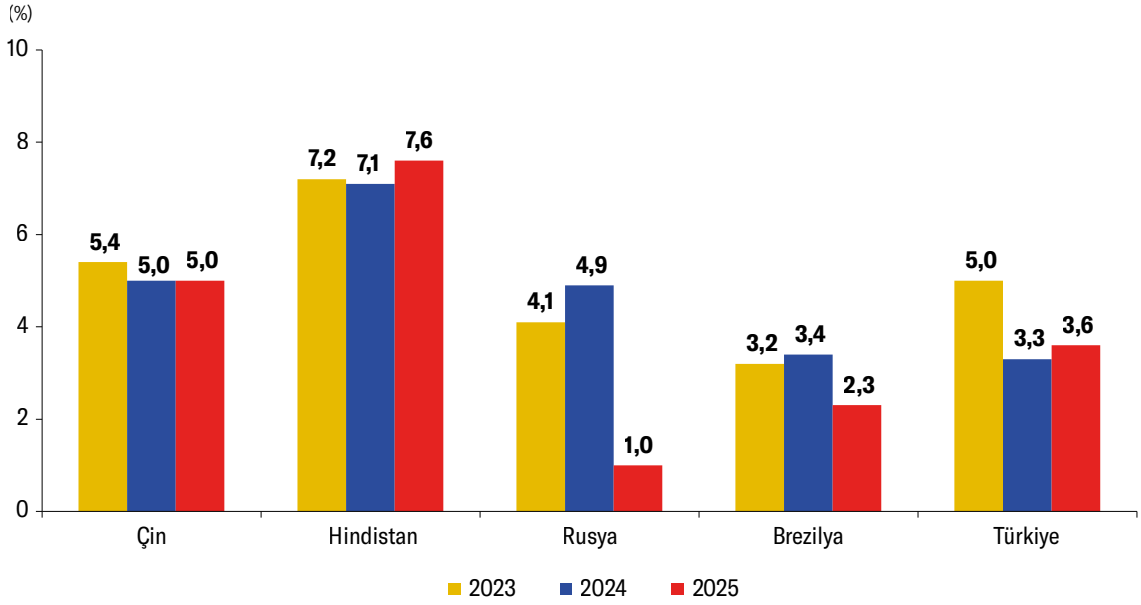

Kaynak: IMF

GSYH'ye göre 2025 yılında da dünyanın en büyük ilk 20 ekonomisi değişim göstermemiştir. Sıralamada ABD 30.767 milyar dolarla ilk sırayı alırken, onu 19.626 milyar dolarla Çin ve 5.048 milyar dolarla Almanya takip etmiştir. İsviçre ise 1.043 milyar dolarla yine son sırada yer almıştır (Grafik 4).

Grafik 4. Dünyanın En Büyük İlk 20 Ekonomisi (GSYH, Cari Fiyatlarla) 2025

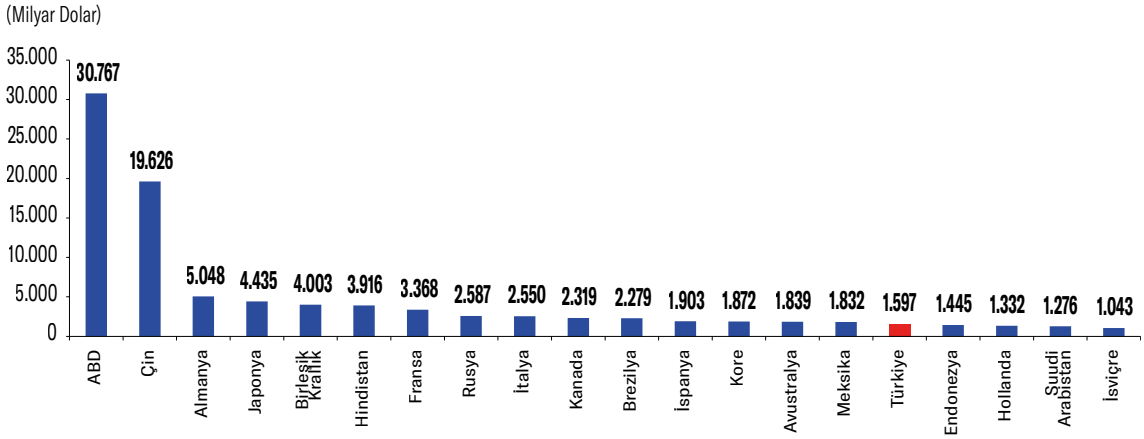

Kaynak: IMF

1.2 Yatırım

2025 yılı küresel yatırım açısından jeopolitik riskler, yüksek faiz oranları ve ticaret belirsizlikleri nedeniyle dalgalı bir yıl olmuştur. Gelişmiş ülkeler yatırım çekmede öne çıkarken, gelişmekte olan ülkelerde yatırım akışı sınırlı kalmıştır. Finansal akışlardan kaynaklı doğrudan yabancı yatırımlar gelişmiş ülkelerde artarken, gelişmekte olan ülkelerde dış yatırım ihtiyacı nedeniyle altyapı ve enerji yatırımlarındaki büyüme istenilen düzeye ulaşamamıştır. ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde yapay zeka, veri merkezleri ve çip projeleri gibi dijital altyapıya yönelik yatırımlar artış gösterirken, gelişmekte olan ülkelerde risk ve belirsizlikler yatırımları olumsuz etkileyen başlıca faktörler olmuştur.

Gelişmiş ülkelerde toplam yatırım/GSYH oranı bir önceki yıla göre Euro Bölgesinde %21,9'a, Japonya'da ise %27,7'ye yükselirken, ABD'de %21,4'e gerilemiştir. Çin'de başlayan ekonomik toparlanma çabalarına rağmen yeni yatırımlarda beklenen ivme sağlanamamış, toplam yatırım/GSYH oranı %38,8'e gerilemiştir. Gelişmekte olan ekonomilerde ise toplam yatırım/GSYH oranı Hindistan'da %33,9'a yükselirken, Rusya'da %26,4'e ve Brezilya'da %16,8'e gerilemiştir (Grafik 5).

Grafik 5. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Toplam Yatırım/GSYH Oranı (2025)

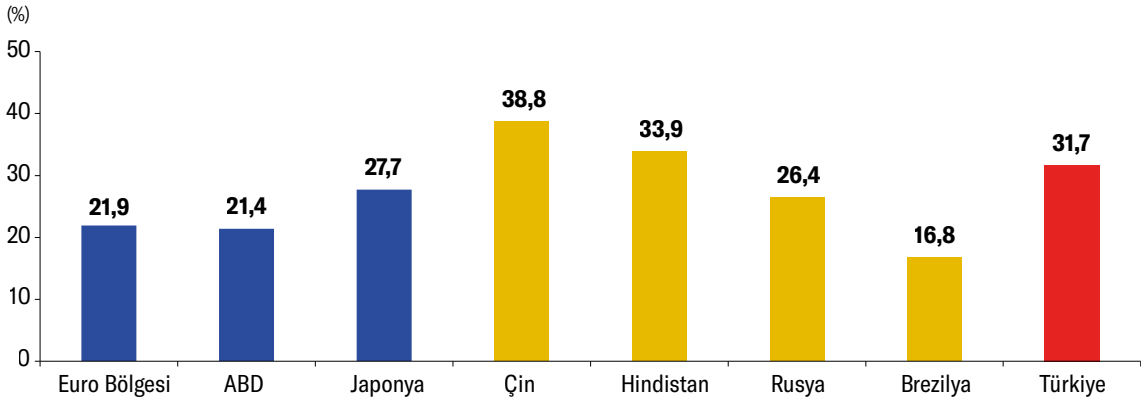

Kaynak: IMF

1.3 Enflasyon

2025 yılında küresel manşet enflasyon, gelişmiş ülkelerde devam eden sıkı para politikaları, enerji ve gıda fiyatlarındaki gerileme, pandemi döneminde bozulan arz-talep dengesinin toparlanması, navlun ve lojistik maliyetlerinin düşmesiyle birlikte belirgin biçimde yavaşlamıştır. Gelişmiş ülkelerde enflasyon merkez bankaları hedeflerine yaklaşmış, gelişmekte olan bazı ülkelerde ise yüksek seyrini sürdürmüştür. Son iki yıldaki olumsuz iklim koşullarının etkisiyle yükselen gıda fiyatları, 2025 yılında yüksek rekolteler ve artan küresel stoklarla birlikte gerilemeye başlamış, küresel enflasyonun düşmesinde en etkili unsur olmuştur. Enerji fiyatları da arz taraflı sıkıntıların ortadan kalkmasıyla birlikte normale dönmüş, manşet enflasyonun gerilemesine oldukça katkı sağlamıştır. Buna rağmen yüksek seyreden hizmet sektörü ücretleri ve barınma maliyetleri, çekirdek enflasyonun yapışkan kalmasına neden olmuştur.

Enflasyon görünümünde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki ayrışma devam etmiştir.

2025 yılında da küresel enflasyonda düşüş devam etmiş, enflasyon artış hızı 1 puanlık azalışla %4'e gerilemiştir (Grafik 6).

Grafik 6. Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları

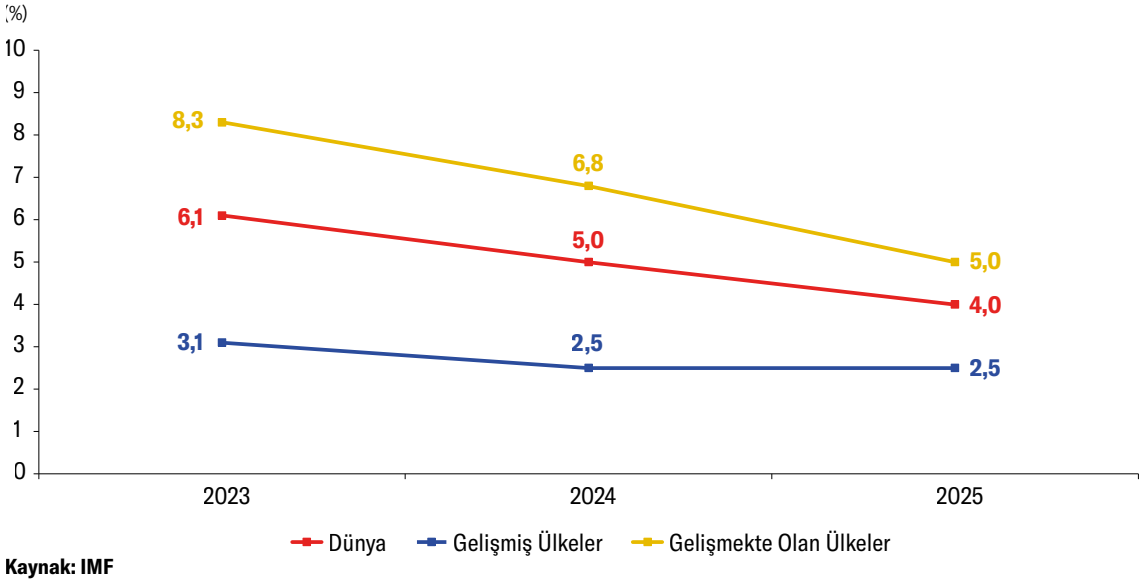

Kaynak: IMF

2025 yılında enflasyon Euro Bölgesinde %2'ye ve Japonya'da %2,7'ye gerilerken, ABD'de %2,9'a yükselmiştir. Böylelikle gelişmiş ülkeler grubunda yıl sonu enflasyon değişim göstermeyerek %2,5 seviyesinde kalmıştır.

Grafik 7. Gelişmiş Ülkelerde Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları

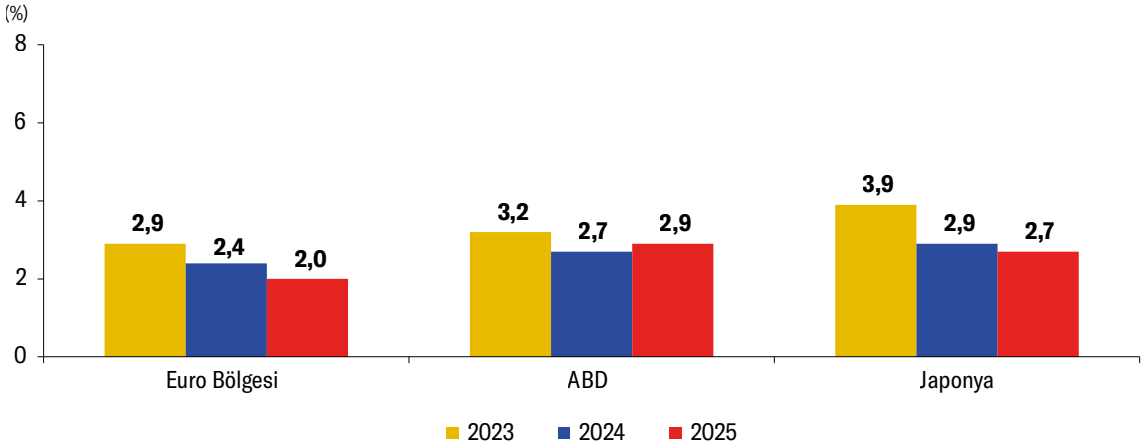

Kaynak: IMF

2024 yılında enflasyon görülmeyen Çin'de 2025 yılında enflasyon oranı %0,9'a yükselmiştir. Enflasyon oranı Hindistan'da %3,3'e, Rusya'da %5,6'ya ve Brezilya'da %4,3'e gerilemiştir. Böylelikle gelişmekte olan ülkeler grubunda enflasyon 1,8 puanlık azalışla %5'e gerilemiştir.

Grafik 8. Gelişmekte Olan Ülkelerde Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları

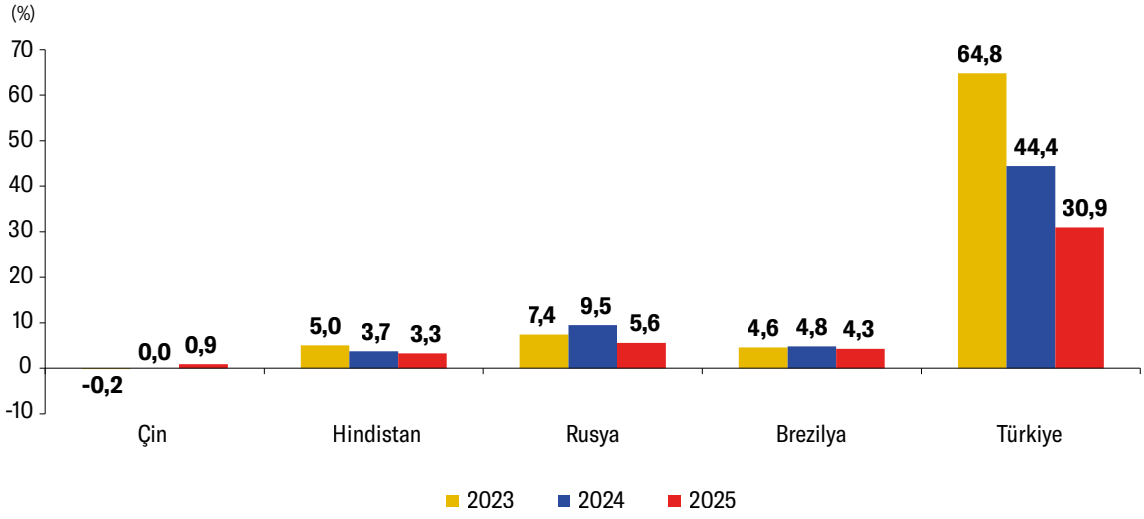

Kaynak: IMF

1.4 Politika Faiz Oranları

2024 yılında dünya genelinde yüksek seyreden çekirdek enflasyon göstergelerine rağmen sıkı para politikaları temkinli bir şekilde gevşemeye başlamış ve bu gevşeme 2025 yılında da devam etmiştir. Tarım arzının toparlanması, enerji fiyatlarının ve lojistik maliyetlerinin düşmesiyle manşet enflasyon gerilemiş ancak çekirdek enflasyon dirençli kalmaya devam etmiştir.

Amerika Merkez Bankası (FED), 2025 yılında çekirdek ve hizmet enflasyonunu düşürmeye öncelik vererek faizleri uzun süre yüksek tutmuştur. Eylül ayı itibarıyla faiz indirim sürecine girmiş ve yıl sonunda politika faiz oranını %3,75'e indirmiştir. Avrupa Merkez Bankası (ECB), FED'e göre destekleyici bir para politikası izlemiş, enerji ve gıda fiyatlarındaki düşüşlere rağmen yaklaşımını korumuştur. İlk faiz indirimine Ocak ayında başlayan ECB, yılda toplam 4 kez 25 baz puanlık indirim yapmış, politika faiz oranı yıl sonunda %2,15'e gerilemiştir.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), uzun süredir uyguladığı düşük faiz politikasının ardından kademeli ve temkinli normalleşme adımına geçmeye başlamış, yıl sonunda faiz oranı %0,75'e yükseltilmiştir. Çin Merkez Bankası (PBoC)'nın zayıf iç talebi canlandırma tedbirleri kapsamında faizler %3'e düşürülmüştür. Gelişmekte olan ekonomilerden Hindistan ve Rusya faiz indirimlerine başlamış, Hindistan'da faiz oranı %5,25'e, Rusya'da %16'ya gerilemiştir. Brezilya'da ise enflasyon baskısıyla faizler %15'e yükseltilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Politika Faiz Oranları

(%)

Ülke Grupları/Ülkeler	2023	2024	2025
Gelişmiş Ülkeler			
Euro Bölgesi	4,50	3,15	2,15
ABD	5,50	4,50	3,75
Japonya	-0,10	0,25	0,75
Gelişmekte Olan Ülkeler			
Çin	3,45	3,10	3,00
Hindistan	6,50	6,50	5,25
Rusya	16,00	21,00	16,00
Türkiye	42,50	47,50	38,00
Brezilya	11,75	12,25	15,00

Kaynak: IMF, Bloomberg

1.5 Emtia Fiyatları

2025 yılında zayıf küresel büyüme, yüksek stok seviyeleri ve ticaret berlirsizliklerinin etkisiyle emtia fiyatlarında önemli düşüşler gözlenmiştir. Buğday, pirinç, mısır gibi tarım ürünlerinde yükselen rekolte, küresel stokları artırmış, fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmuştur. Küresel arzın talepten fazla olması ve özellikle elektrikli araç talebindeki artışın etkisiyle petrol fiyatlarında da belirgin bir gerileme görülmüştür. Sanayi metal fiyatları genel olarak talep zayıflığı nedeniyle baskı altında kalırken, bazı metal fiyatları dalgalı bir seyir izlemiştir. Altın ve gümüş başta olmak üzere değerli metallerde ise jeopolitik belirsizliklerin etkisiyle rekor yükselişler kaydedilmiştir (Grafik 9, Tablo 2).

Grafik 9. Emtia Fiyatları Endeksi

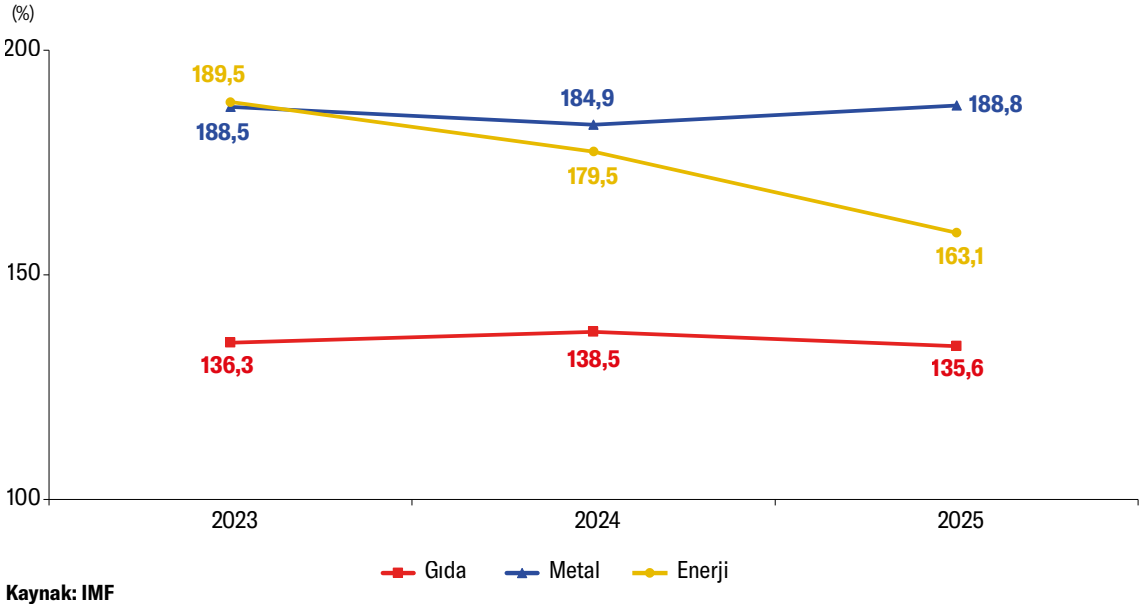

Kaynak: IMF

Buğday fiyatlarındaki gerileme 2025 yılında da devam etmiş, yüksek seyreden stoklar ve talep yetersizliğinin etkisiyle %14 düşüş kaydedilmiştir. 2024 yılında gerileyen mısır fiyatları ise talep artışı, iklim sorunları ve ekim alanlarının daralmasıyla birlikte 2025 yılında %6,6 artış göstermiştir.

Pirinçte rezervlerin artmasıyla fiyatlar gerilemeye başlamıştır. Dünyanın önde gelen pirinç üreticilerinden Hindistan'da ve diğer Asya ülkelerinde hava koşullarının olumlu seyretmesiyle birlikte üretimin artması sonucunda fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmuş, pirinç fiyatları %32 oranında gerilemiştir. Soya fasulyesinde ise özellikle ABD ve Brezilya'da yüksek üretim artışı ile ticaret gerilimlerinin etkisiyle fiyatlar %6 oranında düşmüştür.

2024 yılında yaklaşık üç katına çıkan kakao fiyatı ise 2025 yılında üretimin toparlanması ve beklentilerin aşağı yönlü revize edilmesiyle birlikte %5,4 oranında sınırlı bir artış göstermiştir.

Arabica kahvenin en büyük üretici olan Brezilya'da olumsuz iklim koşulları nedeniyle stoklar ve güçlü talebin etkisiyle fiyat artışı hızlanarak %50 oranında artış göstermiştir. Robusta kahvede ise fiyat artışı bir önceki yıla göre gerilemiş, toparlanmanın etkisiyle %9,7 oranında artış kaydedilmiştir.

Şeker fiyatları 2025 yılında artan üretimle birlikte %17,9 gerilemiştir. Pamuk fiyatlarında yaşanan %10,6'lık düşüşte ise yeterli üretime rağmen zayıflayan talebin tekstil sektörünü baskılaması etkili olmuştur.

2025 yılında alüminyum fiyatında %8,7, bakır fiyatında ise %8,8 artış gerçekleşmiştir. Demir fiyatları ise Çin'de yaşanan emlak krizinin inşaat sektörünü olumsuz etkilemesi nedeniyle %6,7 gerilemiştir.

Ham petrolün brent fiyatında 2025 yılında OPEC'in üretimi artırması ve elektrikli araçların yaygınlaşmasıyla azalan talebin etkisiyle %14,5'lik düşüş gözlenirken, doğal gaz fiyatları küresel arz sıkışıklığının ve artan talebin etkisiyle %9,2 oranında yükselmiştir.

Tablo 2. Emtia Fiyatları

		Fiyat			Değişim (%)	
Seçilmiş Ürünler	**Ölçü[1]**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Tarım						
Buğday	$/MT	272,3	201,2	173,1	-26,1	-14,0
Mısır	$/MT	251,5	190,5	203,0	-24,3	6,6
Pirinç	$/MT	528,6	565,2	384,1	6,9	-32,0
Soya	$/MT	520,5	405,2	380,7	-22,2	-6,0
Kakao	$/MT	3.258,0	7.390,6	7.788,3	126,8	5,4
Şeker	cts/lb	24,0	20,7	17,0	-13,8	-17,9
Kahve (Arabica)	cts/lb	206,0	255,4	383,1	24,0	50,0
Kahve (Robusta)	cts/lb	119,1	200,8	220,2	68,6	9,7
Pamuk	cts/lb	95,0	86,6	77,4	-8,8	-10,6
Metaller						
Alüminyum	$/MT	2.256,1	2.420,9	2.630,6	7,3	8,7
Bakır	$/MT	8.490,8	9.142,1	9.946,9	7,7	8,8
Demir	$/MT	120,3	111,1	103,7	-7,6	-6,7
Enerji						
Ham petrol (Brent)	$/bbl	82,3	79,9	68,3	-2,9	-14,5
Doğal Gaz	$/mmbtu	12,9	10,9	11,9	-15,5	9,2

Kaynak: IMF
(1): lb=0.4536 Kg, bbl(varil)=159 lt, MT: Metrik Ton, mmbtu:1 milyon BTU (British Thermal Units)

1.6 Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi

2025 yılında küresel ölçekte sağlık, altyapı, savunma gibi kalemlerde görülen yüksek kamu harcamaları, büyümeyi destekleyen makro politika tercihleri ve artan borçlanma maliyetleri nedeniyle bütçe dengeleri üzerindeki baskı devam etmiştir. 2025 yılında da bütçe fazlası veren ülke bulunmazken, bütçe açıkları bir önceki yıla göre bazı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde artarken, bazı ülkelerde azalmıştır.

Gelişmiş ülkelerde merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranı Euro Bölgesinde %3'e, ABD'de %7,2'ye ve Japonya'da %1,2'ye gerilemiştir (Grafik 10).

Grafik 10. Gelişmiş Ülkelerde Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi/GSYH

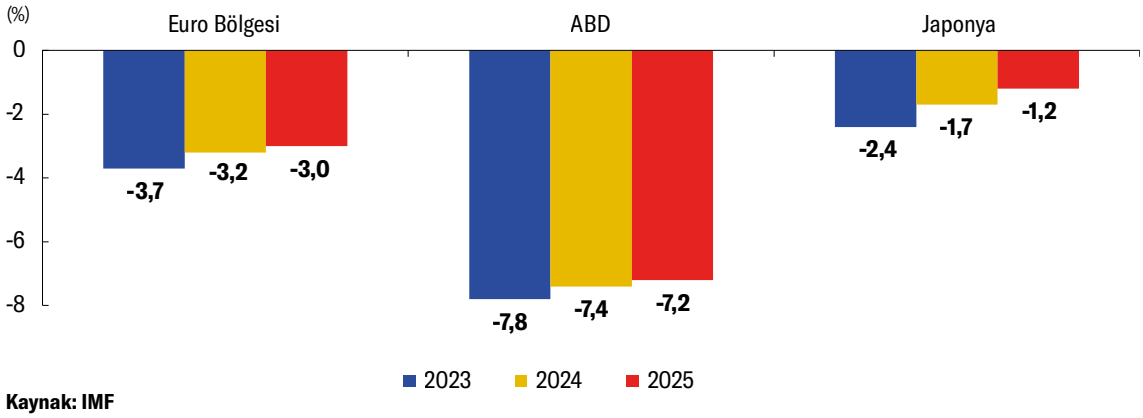

Kaynak: IMF

Gelişmekte olan ülkelerde ise merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranı Çin'de %7,5'e, Hindistan'da %8,2'ye, Rusya'da %4,9'a ve Brezilya'da %9,1'e yükselmiştir (Grafik 11).

Grafik 11. Gelişmekte Olan Ülkelerde Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi/GSYH

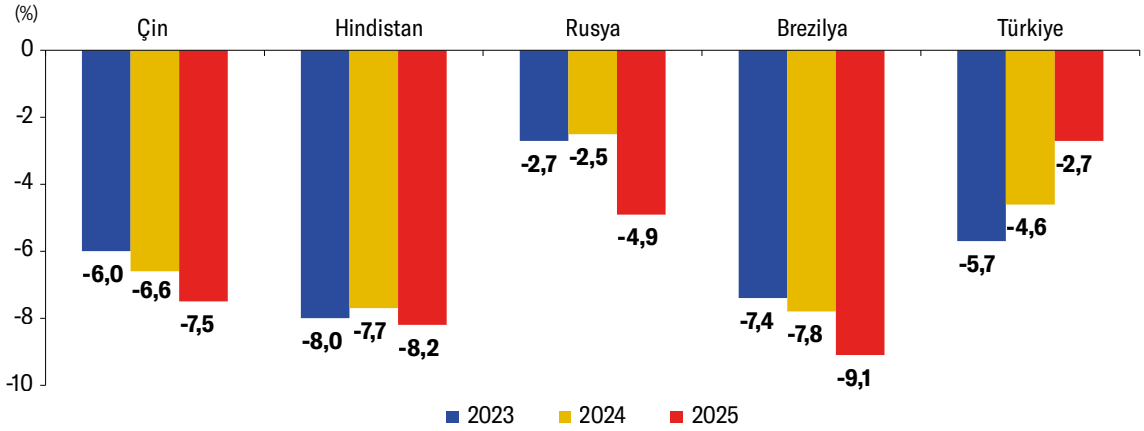

Kaynak: IMF

1.7 Dünya Ticaret Hacmi

2025 yılında artan tarifeler ve ülkeler arasındaki ticaret politikası belirsizlikleri, dünya ticaret hacmini baskılasa da, hizmet ticaretinin ağırlığının artması toplam küresel ticaret büyümesine katkı sağlamıştır. 2025 yılı, küresel ticaretin değer olarak çok güçlü büyüdüğü ve rekorların kırıldığı bir yıl olmuştur. Yüksek faizlerin yatırım ve dayanıklı mal talebini baskılamasının yanı sıra korumacılık eğilimleri ve yüksek tarifelerden etkilenen mal ticareti hacmi zayıf bir performans sergilese de, dijital hizmetler, turizm, eğitim ve finansal hizmetler başta olmak üzere hizmet ticareti küresel ticaret büyümesinin ana sürükleyicisi olmuştur.

2024 yılında %3,7 olarak ölçülen dünya ticaret hacmi büyümesi, 2025 yılında %5,1'e çıkmıştır. Dünya ihracat hacmi artış hızı %3,8'den %5,1'e, ithalat hacmi artış hızı ise %3,6'dan %5,1'e yükselmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Dünya Ticaret Hacmi (Mal ve Hizmet Ticareti) Değişim Oranları

(%)

Ülke Grupları/Ülkeler	2023	2024	2025
Dünya Ticaret Hacmi	**0,9**	**3,7**	**5,1**
Dünya İhracat Hacmi	**1,0**	**3,8**	**5,1**
Gelişmiş Ülkeler	**0,7**	**2,1**	**3,7**
Euro Bölgesi	-0,9	0,4	2,1
ABD	2,8	3,6	1,6
Japonya	3,1	0,9	2,9
Gelişmekte Olan Ülkeler	**1,4**	**6,6**	**7,4**
Çin	2,6	12,6	9,7
Hindistan	0,4	5,3	4,3
Rusya	-12,0	-1,8	2,4
Türkiye	-2,3	2,3	-0,3
Brezilya	9,4	3,0	6,2
Dünya İthalat Hacmi	**0,9**	**3,6**	**5,1**
Gelişmiş Ülkeler	**-0,8**	**2,2**	**4,7**
Euro Bölgesi	-1,6	-0,6	3,8
ABD	-0,9	5,8	2,7
Japonya	-0,4	0,9	4,0
Gelişmekte Olan Ülkeler	**3,8**	**6,0**	**5,7**
Çin	7,4	6,0	2,6
Hindistan	-1,0	5,3	4,6
Rusya	7,8	18,0	7,0
Türkiye	11,8	-4,4	4,9
Brezilya	0,7	18,0	5,4

Kaynak: IMF

2025 yılında gelişmiş ülke grubundaki Euro Bölgesinin ihracatı %2,1, ABD'nin ihracatı %1,6, Japonya'nın ihracatı %2,9 artmıştır. Gelişmekte olan ülke grubunda ise Çin'in ihracatı %9,7, Hindistan'ın ihracatı %4,3, Rusya'nın ihracatı %2,4 ve Brezilya'nın ihracatı %6,2 artış göstermiştir.

2025 yılında gelişmiş ülke grubundaki Euro Bölgesinin ithalatı %3,8, ABD'nin ithalatı %2,7, Japonya'nın ithalatı %4 artmıştır. Gelişmekte olan ülkeler grubunda ise Çin'in ithalatı %2,6, Hindistan'ın ithalatı %4,6, Rusya'nın ithalatı %7 ve Brezilya'nın ithalatı %5,4 artmıştır.

1.8 Cari İşlemler Dengesi

Cari işlemler dengesi 2025 yılında genel olarak GSYH'ye oranla daha düşük düzeyde gerçekleşirken, ülkeler arası farklılıklar devam etmiştir. ABD'de korumacılık eğilimleri ve tarifelerle cari açık artarken, Çin güçlü bir cari fazla vermiş, Euro Bölgesi'nde GSYH'ye göre düşüş eğilimli cari fazla kaydedilmiştir.

2025 yılında Euro Bölgesinde GSYH'nin %1,6'sı, Japonya'da GSYH'nin %4,8'i oranında cari fazla verilirken, ABD'de GSYH'nin %3,6'sı oranında cari açık verilmiştir. Çin'de GSYH'nin %3,7'si ve Rusya'da GSYH'nin %1,6'sı oranında cari fazla verilirken, Hindistan'da GSYH'nin %0,9'u, Brezilya'da ise GSYH'nin %3'ü oranında cari açık verilmiştir (Tablo 4, Grafik 12).

Tablo 4. Cari İşlemler Dengesi/GSYH

(%)

Ülke Grupları/Ülkeler	2023	2024	2025
Gelişmiş Ülkeler	**0,0**	**0,1**	**0,1**
Euro Bölgesi	1,7	2,7	1,6
ABD	-3,3	-4,0	-3,6
Japonya	3,6	4,5	4,8
Gelişmekte Olan Ülkeler	**0,6**	**0,9**	**1,2**
Çin	1,4	2,2	3,7
Hindistan	-0,7	-0,6	-0,9
Rusya	2,4	2,9	1,6
Türkiye	-3,6	-1,0	-1,9
Brezilya	-1,2	-3,0	-3,0

Kaynak: IMF

Grafik 12. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Cari İşlemler Dengesi/GSYH (2025)

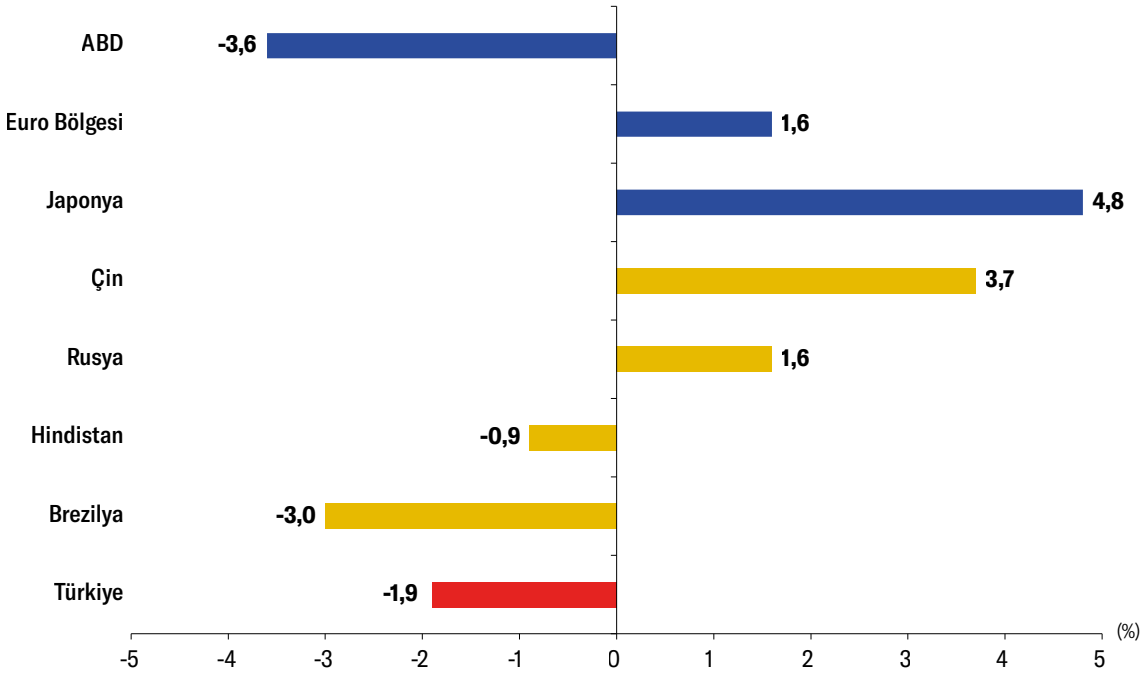

Kaynak: IMF

1.9 İşsizlik Oranları

2025 yılında küresel ekonomik büyümenin zayıf seyrine rağmen, işgücü piyasası göstergeleri bir önceki yılki görünümünü büyük ölçüde korumuştur. Bir çok gelişmiş ülkede işgücü talebi zayıflamamış, bazı ülkelerde de istihdam yaratımı olumlu seyretmeye devam etmiş ancak yeni iş yaratma hızı önceki yıllara göre düşük kalmıştır. Bununla birlikte nitelikli iş gücü açığı, yüksek genç işsizlik oranları ve kayıtdışı istihdam gibi yapısal sorunlar ise işgücü piyasalarının üzerinde baskı oluşturmaya devam etmiştir.

ABD'de yüksek seyreden faizlerin yatırımları yavaşlatması ve teknoloji ile finans sektörlerindeki işten çıkarmalar işsizlik oranını olumsuz etkilese de, hizmet sektörünün güçlü seyri sayesinde işsizlik oranı sınırlı bir yükseliş göstererek %4,3'e yükselmiştir. Euro Bölgesinde ekonomide görülen toparlanma sinyalleriyle birlikte işsizlik oranı %6,3'e gerilemiştir. Japonya'da ise yaşlanan nüfus ve nitelikli eleman eksikliğinin yarattığı işgücü sıkıntısı devam etmiş, işsizlik oranı 2025 yılında da değişmeyerek %2,5 ile düşük seviyesini korumuştur (Grafik 13).

Grafik 13. Gelişmiş Ülkelerde İşsizlik Oranları

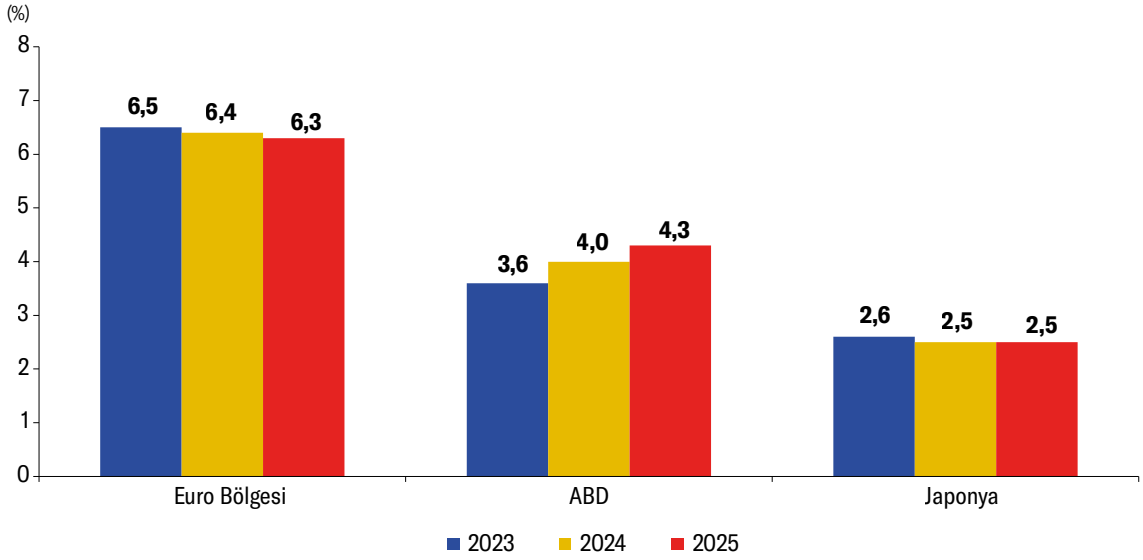

Kaynak: IMF

Çin'de yaşanan gayrimenkul krizine rağmen kamu destekli toparlanma, Rusya'da işgücü piyasasının sıkılaşması ve göç hareketleri ile Brezilya'da tarım ve hizmet sektöründeki iyileşme gelişmekte olan ülkeler grubunda işsizlik oranını düşüren temel unsurlar olmuştur. İşsizlik oranı Çin'de %5,1 ile değişim göstermezken, Rusya'da %2,2 ve Brezilya'da %6'ya gerilemiş, Hindistan'da ise %4,9 seviyesinde sabit kalmıştır (Grafik 14).

Grafik 14. Gelişmekte Olan Ülkelerde İşsizlik Oranları

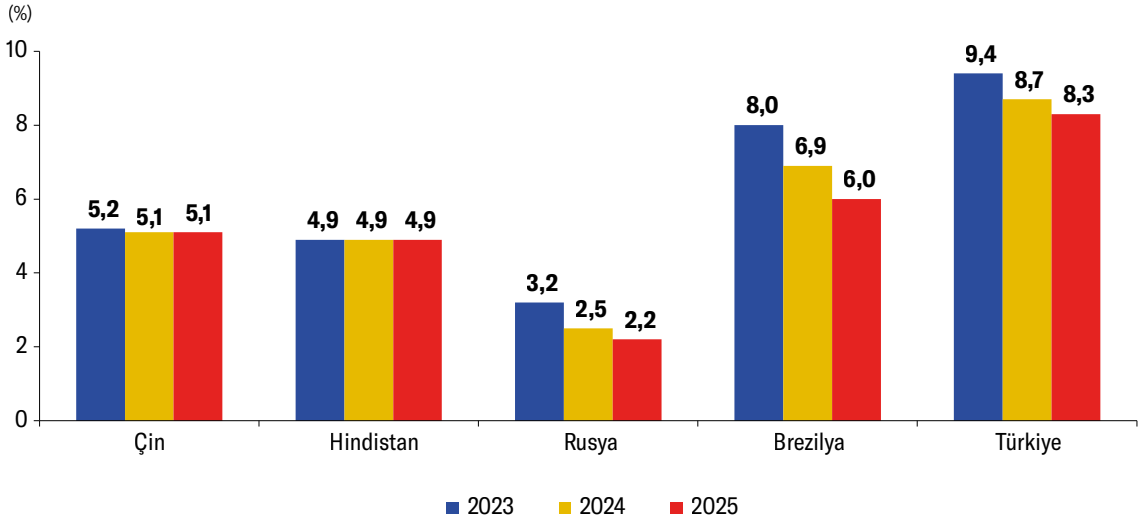

Kaynak: IMF

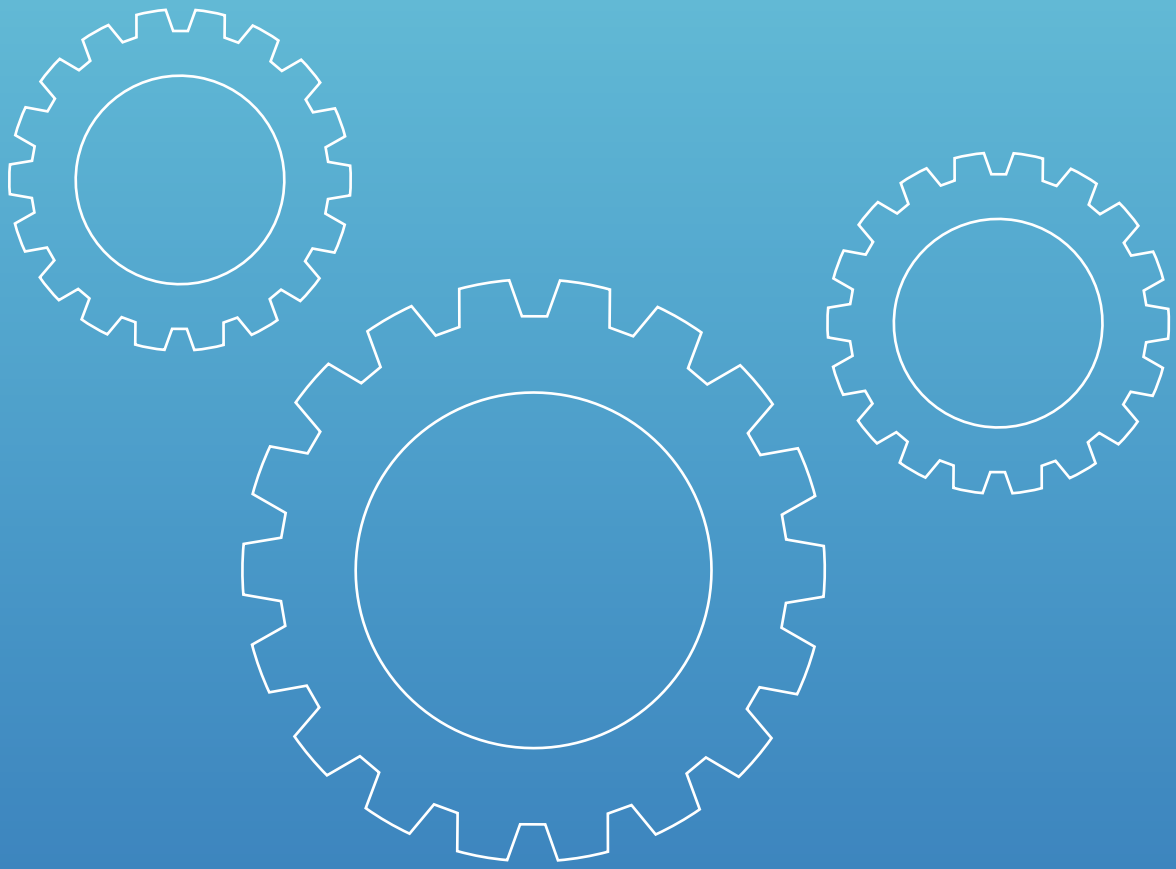

BÖLÜM II
TÜRKİYE EKONOMİSİ

TÜRKİYE EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER (2021-2025)

I. EKONOMİK GÖSTERGELER	2021	2022	2023	2024	2025
GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA (Cari Fiyatlarla)					
GSYH (Milyon TL)	7.433.800	15.325.857	27.091.469	44.587.225	63.020.906
GSYH (Milyon $)	827.705	924.766	1.153.241	1.358.255	1.596.320
Kişi başına GSYH (TL)	84.635	172.922	305.570	503.076	712.200
Kişi başına GSYH ($)	9.424	10.434	13.008	15.325	18.040
BÜYÜME HIZI (Zincirlenmiş Hacim Endeksi, 2009=100, %)					
GSYH	11,8	5,4	5,0	3,3	3,6
Tarım	-2,5	1,2	0,4	5,1	-8,8
Sanayi	18,0	1,1	2,5	0,2	2,9
İnşaat	-0,3	-7,5	6,5	9,9	10,8
Hizmetler	13,5	10,5	5,0	3,3	3,8
GSYH-SEKTÖREL DAĞILIM (Cari fiyatlarla, %)					
Tarım	5,7	6,7	6,4	5,8	5,2
Sanayi	25,8	26,1	22,8	19,7	18,1
İnşaat	5,0	4,8	5,4	5,8	5,9
Hizmetler	53,2	52,2	54,4	57,5	59,4
ÜRETİM					
Tarım katma değeri (Zincirlenmiş Hacim, Milyon TL)	119.443	120.888	121.324	127.560	116.333
Sanayi katma değeri (Zincirlenmiş Hacim, Milyon TL)	421.470	426.136	436.833	437.666	450.364
Sanayi üretim endeksi yıllık ort. değ. oranı (%) (2021=100)	17,5	4,4	1,6	0,3	2,8
İmalat sanayi üretim endeksi yıllık ort. değ. oranı (%) (2021=100)	18,5	5,4	2,2	-0,4	2,7
İmalat sanayi kapasite kullanım oranı (%)	76,6	77,2	76,3	75,9	74,3
YATIRIM					
Sabit sermaye yatırımları (Cari fiyatlarla, Milyon TL)	2.044.234	4.377.872	8.456.574	13.962.814	19.834.070
Kamu	234.076	542.159	970.616	1.553.927	2.191.508
Özel	1.810.158	3.835.713	7.485.958	12.408.887	17.642.562
Yatırım teşvik belgeleri (Adet)	12.340	13.436	15.674	12.218	7.348
Tarım	806	387	442	382	491
Madencilik	309	297	247	208	116
İmalat	9.190	8.522	9.597	7.842	5.188
Enerji	701	2.857	3.758	2.159	611
Hizmetler	1.334	1.373	1.630	1.627	942
ENFLASYON (Yıl sonu değişim %)					
TÜFE	36,1	64,3	64,8	44,4	30,9
Yİ-ÜFE	79,9	97,7	44,2	28,5	27,7
PARA-BANKA (Milyon TL)					
M1	2.097.220	3.131.103	4.757.514	6.152.095	9.759.280
M2	5.061.707	8.212.797	13.615.989	17.454.452	24.560.207
M3	5.165.828	8.478.501	14.018.354	19.389.927	27.233.239
Kredi stoku	4.581.566	7.142.995	11.053.487	15.338.447	22.181.316
Mevduat	4.899.192	8.248.517	13.701.025	17.599.292	24.983.083
SERMAYE PİYASASI					
BİST 100 endeksi (Ocak 1986=0,01)	1.858	5.509	7.470	9.831	11.266

Kaynak: BİST, HMB, SBB, STB, TCMB, TÜİK

TÜRKİYE EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER (2021-2025) (DEVAM)

	2021	2022	2023	2024	2025
KAMU FİNANSMANI					
Merkezi yönetim bütçesi (Milyon TL)					
Gelirler	1.402.038	2.800.088	5.207.566	8.672.832	12.835.477
Giderler	1.603.545	2.942.748	6.588.016	10.780.614	14.634.607
Bütçe dengesi	-201.507	-142.660	-1.380.450	-2.107.782	-1.799.130
Faiz dışı denge	-20.655	168.243	-705.835	-837.327	255.252
Merkezi yönetim borç stoku	2.747.818	4.035.447	6.736.632	9.257.422	13.656.137
İç borç stoku (Milyon TL)	1.321.189	1.905.331	3.209.252	4.959.910	8.152.757
Dış borç stoku (Milyon TL)	1.426.629	2.130.116	3.527.380	4.297.511	5.509.336
Özelleştirme işlemleri (Milyon $)	413	504	181	122	1.919
DÖVİZ KURLARI (Yıllık ortalama)					
TL/Dolar (Alış)	8,832	16,536	23,693	32,780	39,426
TL/Euro (Alış)	10,416	17,355	25,626	35,474	44,627
DIŞ TİCARET (Milyon $)					
İhracat	225.214	254.170	255.627	261.778	273.309
İthalat	271.426	363.711	361.967	344.010	365.429
Dış ticaret hacmi	496.640	617.880	617.594	605.788	638.738
Dış ticaret dengesi	-46.211	-109.541	-106.339	-82.232	-92.120
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)	83,0	69,9	70,6	76,1	74,8
ÖDEMELER DENGESİ (Milyon $)					
Cari işlemler dengesi	-7.068	-46.668	-41.821	-13.027	-30.098
Cari işlemler dengesi/GSYH	-0,9	-5,0	-3,6	-1,0	-1,9
ULUSLARARASI REZERVLER (Brüt, Milyon $)					
Uluslarası Rezervler	156.686	166.412	180.523	194.672	227.940
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR (Milyon $)					
Uluslararası doğrudan sermaye (Net)	7.257	8.503	7.061	8.840	10.744
Sermaye	6.923	6.381	5.489	6.157	7.986
Diğer sermaye (Net)	334	2.122	1.572	2.683	2.758
Gayrimenkul (Net)	5.634	6.273	3.560	2.822	2.343
Uluslararası doğrudan yatırımlar (Net yükümlülük oluşumu)	12.891	14.776	10.621	11.662	13.087
DIŞ BORÇ STOKU (Milyon $)					
Kısa vade	118.239	148.427	174.976	173.018	167.380
Uzun vade	259.670	239.747	257.168	287.176	352.552
Toplam	377.909	388.174	432.144	460.194	519.932
Kamu	134.138	127.935	147.910	172.478	196.774
TCMB	26.052	32.790	46.360	34.701	249.65
Özel	217.719	227.449	237.874	253.015	298.193

Kaynak: HMB, STB, TCMB, TÜİK

TÜRKİYE EKONOMİSİ TEMEL GÖSTERGELER (2021-2025) (DEVAM)

II. DEMOGRAFİK VE SOSYAL GÖSTERGELER	2021	2022	2023	2024	2025
NÜFUS (Bin Kişi)					
Toplam nüfus	84.680	85.280	85.372	85.665	86.092
Erkek	42.428	42.704	42.734	42.853	43.059
Kadın	42.252	42.575	42.638	42.812	43.033
Yıllık nüfus artış hızı (‰)	12,7	7,1	1,1	3,4	5,0
İl ve ilçe merkezleri nüfusu	78.909	79.613	79.399	80.007	80.555
İl ve ilçe merkezleri nüfusunun toplam nüfus içindeki payı (%)	93,2	93,4	93,0	93,4	93,6
Belde ve köy nüfusu	5.772	5.666	5.973	5.658	5.537
Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki payı (%)	6,8	6,6	7,0	6,6	6,4
Nüfus yoğunluğu	110	111	111	111	112
Toplam yaş bağımlılık oranı	47,4	46,8	46,3	46,1	46,0
Çocuk bağımlılık oranı (0-14 yaş)	33,0	32,3	31,4	30,6	29,7
Yaşlı bağımlılık oranı (65+ yaş)	14,3	14,5	15,0	15,5	16,2
Ortanca yaş	33,1	33,5	34,0	34,4	34,9
EĞİTİM	**2020/'21**	**2021/'22**	**2022/'23**	**2023/'24**	**2024/'25**
İlkokul net okullaşma oranı (Toplam)	93,2	93,2	93,9	95,0	95,4
Ortaokul net okullaşma oranı (Toplam)	88,9	89,8	91,2	91,5	89,1
Ortaöğretimde net okullaşma oranı (Toplam)	87,9	89,7	91,7	88,0	82,9
Yükseköğretimde net okullaşma oranı (Toplam)	44,4	44,7	46,0	42,7	46,3
İSTİHDAM					
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin kişi)	63.704	64.679	65.425	65.926	66.395
İşgücü (Bin kişi)	32.716	34.334	34.896	35.733	35.733
İstihdam edilenler (Bin kişi)	28.797	30.752	31.632	32.620	32.566
Tarım	4.948	4.866	4.695	4.827	4.560
Sanayi	6.143	6.663	6.711	6.746	6.578
İnşaat	1.777	1.846	1.997	2.162	2.224
Hizmetler	15.928	17.378	18.230	18.886	19.204
İşsiz (Bin kişi)	3.919	3.582	3.264	3.113	2.966
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin kişi)	30.989	30.345	30.528	30.193	30.862
İstihdamın sektörel dağılımı (%)					
Tarım	17,2	15,8	14,8	14,8	14,0
Sanayi	21,3	21,7	21,2	20,7	20,2
İnşaat	6,2	6,0	6,3	6,6	6,8
Hizmetler	55,3	56,5	57,6	57,9	59,0
İşgücüne katılma oranı (%)	51,4	53,1	53,3	54,2	53,5
İstihdam oranı (%)	45,2	47,5	48,3	49,5	49,0
İşsizlik Oranı (%)	12,0	10,4	9,4	8,7	8,3
Genç nüfusta işsizlik oranı (%)	22,6	19,4	17,4	16,3	15,3

Kaynak: MEB, TÜİK

TÜRKİYE EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ

Türkiye ekonomisinde büyüme dinamikleri yeniden dengelenme ekseninde şekillenmiştir. Küresel talep koşulları, yurt içi talebin bileşimi ve uygulanan sıkı politika çerçevesi ekonomik aktiviteyi sınırlamış, büyümenin kaynakları belirgin biçimde farklılaşmıştır.

2024 yılında büyüme, bir önceki yıla göre 1,7 puan azalarak %3,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Büyümenin ana sürükleyicisi hizmetler sektörü olmuştur. Ticaret, ulaştırma ve konaklama faaliyetleri hizmetler sektörünü desteklerken, deprem sonrası yeniden yapılanma inşaat sektörünü öne çıkarmıştır. Küresel talepteki zayıf seyir sanayi üretimini sınırlamış, tarım sektörü büyümeye sınırlı katkı sağlamıştır. Sıkı para ve maliye politikaları özel tüketim harcamalarında ivme kaybına yol açmış, iç talebin büyümeye katkısı zayıflamıştır. İthalatın ihracata kıyasla daha güçlü seyri net ihracatın büyümeyi aşağı çekmesine neden olmuştur.

2025 yılında büyüme %3,6'ya yükselmiştir. Ancak büyümenin kompozisyonunda belirgin bir ayrışma ortaya çıkmıştır. Hizmetler ve inşaat sektörleri büyümeyi sürüklemeyi sürdürürken, sanayi üretimindeki artış sınırlı kalmış, tarım sektöründeki daralma büyüme üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmuştur. Sıkı finansal koşullar iç talep kaynaklı büyümeyi sınırlandırmış; özel tüketimdeki yavaşlama derinleşmiştir. Buna karşılık sabit sermaye yatırımlarının katkısı artmıştır. Dış ticarette ithalatın görece güçlü seyri ve ihracattaki zayıf görünüm net ihracatın negatif katkısının sürmesine yol açmıştır.

2025 yılında harcama yöntemiyle GSYH değerlendirildiğinde; özel tüketim harcamalarının büyümeye katkısı önceki yıla göre daha sınırlı kalırken, sabit sermaye yatırımları ve bazı hizmet faaliyetlerindeki artış ekonomik aktiviteyi destekleyen unsurlar arasında yer almıştır. Net ihracatın büyümeye katkısı ise küresel talep koşulları ve dış ticaret gelişmelerine bağlı olarak sınırlı kalmıştır.

Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla 2025 yılında nominal olarak artış kaydetmiştir. ABD doları cinsinden kişi başına gelir bir önceki yıla göre %17,7 artışla 15.325 dolardan 18.040 dolara yükselmiştir.

2025 yılında tarım sektörü, iklim koşullarındaki değişimler, jeopolitik gerilimler ve ihracat kısıtlamaları çerçevesinde şekillenmiştir. Küresel ısınmaya bağlı olarak yağışların azalması ve doğal afetlerin yanı sıra, mazot, gübre, ilaç ve işçilik maliyetlerindeki artışlar, üretim maliyetlerini yükselterek çiftçilerin faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir.

2025 yılı Nisan ayında gerçekleşen zirai don olayı ile yıl genelinde gözlenen sıcaklık artışları ve düşük yağış miktarı, meteorolojik kuraklık koşullarını belirginleştirerek bitkisel üretim ve verimlilikte gerilemeye yol açmıştır. 2025 yılında tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretim miktarında %9, sebzeler grubunda %0,9, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde %30,9 üretim düşüşü gerçekleşmiştir.

Ticaret borsaları işlem hacmi, 2025 yılında bir önceki yıla göre %33,5 artış göstererek 2.700.921 milyon TL'den 3.604.801 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sanayi üretimi 2025 yılında zayıf dış talep ve sıkı finansal koşulların iç talebi sınırlandırması nedeniyle yıl genelinde dalgalı ancak ılımlı bir seyir izlemiştir. Özellikle Mayıs-Ağustos aylarında üretim performansı güçlenmiş, imalat sanayindeki üretim artışı toplam sanayi üretimini destekleyen temel unsur olmuştur. 2024 yılında %0,3 olan sanayi üretimi artış hızı, 2025 yılında 2,5 puanlık artışla %2,8'e yükselmiştir.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı 2024 yılında bir önceki yıla göre 0,4 puan azalarak %75,9 seviyesine inerken, 2025 yılında 1,6 puan azalarak %74,3 seviyesine gerilemiştir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranındaki bu gerilemede artan finansman maliyetleri, iç ve dış talepteki zayıflama etkili olmuştur. 2025 yılında imalat sanayi alt sektörlerinde en yüksek kapasite kullanımı iç tüketimdeki artışa bağlı olarak %84,3 ile tütün ürünleri imalatında gerçekleşmiştir.

Sanayi kapasite raporu istatistiklerine göre, 2025 yılı sonu itibarıyla geçerliliği devam eden sanayi kapasite raporu sayısı 2024 yılı sonuna göre %0,3 azalarak 93.864'e, çalışan sayısı %3,9 azalarak 3.850.612'ye gerilemiştir.

İnşaat sektöründe konut talebinin sürmesi, deprem sonrası yeniden inşa faaliyetleri ve kentsel dönüşüm çalışmaları sektördeki hareketliliği desteklemiştir. Konut projeleri, ticari yapılar ve sanayi tesislerine yönelik özel sektör yatırımları ile kamu alt yapı projeleri inşaat faaliyetlerinin artmasında etkili olmuş, 2025 yılında sektör %10,8 oranında büyümüştür. Konut satışlarının %14'ünü oluşturan ipotekli satışlar bir önceki yıla göre %49,3 oranında önemli bir artış gösterirken, diğer satışlar %10,1 artmıştır.

2025 yılında 12.449 anonim, 101.319 limited ve 11 kollektif olmak üzere toplam 113.779 şirket kurulmuş, 4.966 anonim, 28.236 limited, 66 kollektif ve 2 komandit olmak üzere toplam 33.270 şirket kapanmıştır.

2025 yılında protesto edilen senet ve karşılıksız çeklerde yükseliş devam etmiştir. Protesto edilen senet sayısı bir önceki yıla göre %24,4 artışla 301 bine, tutarı ise %92,1 artarak 92.329 milyon TL olmuştur. Karşılıksız çek sayısı %12,8 artarak 308 bine, tutarı ise %50,1 artarak 260.394 milyon TL'ye yükselmiştir.

Turizmde ürün ve pazar çeşitliliğine yönelik çalışmalar, ulaşım altyapısının güçlenmesi ve turizm faaliyetlerinin yıl geneline yayılmasına yönelik politikalar sektörün performansını desteklemiştir. Bununla birlikte, küresel ekonomik faaliyetlerdeki zayıflama başta Avrupa olmak üzere temel pazarlarda talep artışının sınırlı kalması, alternatif destinasyonların rekabet baskısı oluşturması ve maliyetlerdeki yükseliş, sektörün büyüme ivmesini sınırlandıran başlıca unsurlar olmuştur.

2025 yılında ülkemize yurt dışından gelen ziyaretçi sayısı bir önceki yıla göre %2,7 artarak 62.232 bin kişiden 63.917 bin kişiye, yurt dışına giden ziyaretçi sayısı %4,4 artarak 11.391 bin kişiden 11.897 bin kişiye yükselmiştir. Ziyaretçilerden elde edilen turizm geliri bir önceki yıla göre %6,5 artarak 64.448 milyon dolar olmuş, turizm gideri ise bir önceki yıla göre %24 artarak 9.602 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Turizm net geliri %4 artışla 54.846 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2025 yılında yatırımların artırılmasına katkı sağlamak, yatırımcıları desteklemek ve yönlendirmek amacıyla teşvik uygulamalarına devam edilmiş ve 32915 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Cumhurbaşkanı Kararı" 30 Mayıs 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2024 yılında %23,2 azalan yatırım teşvik belgesine bağlanan sabit yatırım tutarı, 2025 yılında %20 artarak 1.530.507 milyon TL'ye yükselmiştir. 2025 yılında teşvik belgesine bağlanan sabit yatırımlar içinde en büyük payı %47,1 ile imalat sanayi sektörü almıştır.

2024 yılı Haziran ayında başlayan dezenflasyon süreci 2025 yılında da devam etmiş, yıl genelinde enflasyonda kademeli bir gerileme kaydedilmiştir. Uygulanan sıkı para politikası, Türk lirasındaki görece

istikrar ve finansal koşullardaki sıkılık özellikle mal fiyatları üzerinde daha belirgin bir yavaşlama sağlamıştır. Buna karşılık hizmet kalemlerindeki fiyat artışlarının yüksek seyrini koruması enflasyondaki düşüşün yavaş ve kırılgan ilerlemesine neden olmuştur.

2025 yılında fiyatların geçmiş enflasyona göre belirlenmeye devam etmesi nedeniyle ortaya çıkan enflasyon ataleti fiyat dinamiklerinde belirleyici unsurlardan biri olmuştur. Ücret, kira ve benzeri kalemlerde geçmiş enflasyona bağlı yapılan ayarlamaların sürmesi, enflasyonun düşüş hızını sınırlamıştır. Özellikle hizmetler sektöründe geriye dönük endeksleme eğilimi ve beklentilerdeki katılık, enflasyondaki gerilemenin zamana yayılmasına yol açmıştır.

Enflasyon beklentilerinde yıl boyunca iyileşme gözlenmekle birlikte, beklentilerin hedeflerle tam uyumlu seviyelere ulaşamaması fiyatlama davranışları üzerinde etkili olmaya devam etmiştir. Firmaların maliyet gelişmelerine karşı ihtiyatlı fiyatlama eğilimlerini sürdürmesi dezenflasyon sürecini yavaşlatan unsurlar arasında yer almıştır. Döviz kurundaki görece dengeli seyir kur geçişkenliğini azaltmış olsa da, beklenti kaynaklı katılıkların devam etmesi enflasyondaki düşüşü engellemiştir. 2025 yılında TÜFE artış oranı bir önceki yıla göre 13,5 puan azalarak %30,89 seviyesine gerilerken Yİ-ÜFE ise %27,67 ile sınırlı bir düşüş göstermiştir.

2025 yılında TCMB para politikası uygulamalarını fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek amacı doğrultusunda enflasyon hedeflemesi çerçevesinde sürdürmüştür. TCMB enflasyonu orta vadeli hedefine kademeli olarak yaklaştırmak için, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını temel politika aracı olarak kullanmaya ve makroihtiyati politikaları uygulamaya devam etmiştir. Sıkı para politikası duruşu yıl boyunca korunmuş, bu duruş talep, kur ve beklenti kanalları üzerinden yürütülen dezenflasyon sürecini desteklemiştir.

TCMB, Ocak ayında politika faizini 250 baz puan indirerek %45'e, Mart ayında da aynı oranda indirerek %42,5 seviyesine getirmiştir. Mart ayı ortasında finansal piyasalardaki gelişmelerin enflasyon görünümü açısından oluşturabileceği riskleri sınırlamak için, 20 Mart 2025 tarihinde yapılan ara Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faizi ve gecelik borçlanma faiz oranlarının ise sabit tutulmasına karar verilmiştir. Ayrıca bir hafta vadeli repo ihalelerine bir süre ara verilmiş ve fonlama gecelik borç verme faiz oranından yapılmıştır. Nisan ayında, TCMB, finansal piyasalardaki gelişmelerin enflasyonun ana eğilimi üzerindeki etkilerine dikkat çekerek, politika faizini %46'ya yükseltmiş ve bir haftalık repo ihalelerine yeniden başlanacağını duyurmuştur. TCMB, politika faizini Haziran ayında sabit tutmuş, takip eden toplantılarda ise Aralık ayı itibarıyla toplam 800 baz puanlık indirimle %38'e düşürmüştür.

2025 yılında maliye politikasının fiyat istikrarının sağlanmasına, cari açığın sürdürülebilir seviyede tutulmasına, gelir dağılımının iyileştirilmesine, yurt içi tasarrufların ve yatırımların teşvikine, ekonomide yeşil ve dijital dönüşümün hızlandırılmasına katkı verecek şekilde uygulanması planlanmıştır. 2024 yılında %72,6 artan genel devlet gelirlerinin, 2025 yılında %41,1 artışla 19.565.617 milyon TL düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edilmiştir.

2025 yılı merkezi yönetim bütçesinde bütçe giderlerinin 14.731.014 milyon TL, bütçe gelirlerinin 12.800.325 milyon TL olması hedeflenmiştir. Bu hedeflere göre bütçe dengesinin 1.930.689 milyon TL açık vermesi, faiz dışı dengenin ise 19.311 milyon TL fazla vermesi öngörülmüştür.

2025 yılında bütçe gelirleri bir önceki yıla göre %48 artarak 12.835.477 milyon TL'ye, bütçe giderleri de %35,7 artarak 14.634.607 milyon TL'ye yükselmiştir. Bütçe açığı, 2025 yılında %14,6 azalarak 1.799.130 milyon TL'ye gerilemiştir.

2002 yılından bu yana yürütülmekte olan merkezi yönetim bütçe açığının finansmanına yönelik stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikasına 2025 yılında da devam edilmiştir. Uygulanan borçlanma politikası ile öngörülebilirliğin, şeffaflığın ve hesap verilebilirliğinin artırılması ilkeleri çerçevesinde borç stokunun maruz kaldığı riskler gözetilerek maliyetlerin en uygun seviyeye indirilmesi amaçlanmıştır. Piyasa koşulları da dikkate alınarak risk analizine dayanan borçlanma stratejisi geliştirilmiş, uygun vade ve borçlanma araçları belirlenmiştir.

2024 yılında 9.257.422 milyon TL olan merkezi yönetim toplam borç stoku, 2025 yılında %47,6 artarak 13.662.092 milyon TL'ye yükselmiştir. İç borç stoku %64,4 artışla 8.152.757 milyon TL, dış borç stoku %28,2 artışla 5.509.336 milyon TL olmuştur. Dolar cinsinden iç borç stoku %35,1 artarak 189.866 milyon dolara, dış borç stoku ise %5,4 artışla 128.308 milyon dolara yükselmiştir.

2025 yılında kamu sektörünün dış borcu %14,1 artarak 196.774 milyon dolara, özel sektörün dış borcu %17,9 artarak 298.193 milyon dolara yükselirken, TCMB'nin dış borcu %28,1 azalarak 24.965 milyon dolara gerilemiştir.

2025 yılında dış ticaret hacmi, bir önceki yıl gerçekleşen daralmanın ardından yeniden artış eğilimine girmiştir. Bu süreçte hem ihracat hem de ithalat artış göstermiştir. İhracattaki artışta ana ihracat pazarlarındaki sınırlı ancak pozitif seyir, kur gelişmelerinin yarattığı rekabet avantajı ve üretim kapasitesinin korunması etkili olmuştur. İç talep koşulları, üretim yapısının ithal girdilere bağımlılığı, enerji ithalatı ve altın talebindeki yükselişin etkisiyle ithalat artışı ihracata kıyasla daha güçlü gerçekleşmiştir.

2025 yılında ihracat %4,4 artarak 273.309 milyon dolar, ithalat ise %6,2 artarak 365.429 milyon dolar olmuştur. Bu değişikliklere bağlı olarak dış ticaret hacmi %5,4 artışla 605.788 milyon dolardan 638.738 milyon dolara yükselmiştir. 2024 yılında %22,7 azalan olan dış ticaret açığı ise 2025 yılında %12 artarak 92.120 milyon dolara yükselmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı %76,1'den %74,8'e gerilemiştir.

Ödemeler dengesi gelişmeleri küresel ekonomiyle olan mal, hizmet, gelir ve sermaye ilişkileri açısından 2025 yılında da önemini korumuştur. 2024 yılında %68,9 küçülerek 13.027 milyon dolara gerileyen cari işlemler açığı, 2025 yılında %131 artarak 30.098 milyon dolara yükselmiştir.

2025 yılında Türkiye'ye yönelik uluslararası doğrudan yatırımlardaki artış, doğrudan sermaye ve diğer sermaye kalemlerindeki yükselişten kaynaklanmıştır. Tasfiye hareketleri artmış, gayrimenkul yatırımları azalmıştır. Bu gelişmede artan finansman maliyetleri, yüksek faiz ortamı ve sıkı finansal koşullar belirleyici olmuştur.

2025 yılında Türkiye'ye olan net uluslararası doğrudan yatırım girişleri, %29,7 artarak 7.986 milyon dolara yükselmiş, uluslararası doğrudan yatırım girişleri içinde en yüksek payı hizmetler sektörü almıştır.

2025 yılı sonu itibarıyla Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Türkiye'de ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre 427 bin 224 kişi artarak 86 milyon 92 bin 168 kişi olmuştur. Toplam nüfusun 43 milyon 59 bin 434 kişisini erkekler, 43 milyon 32 bin 734 kişisini kadınlar oluşturmuştur. Nüfus artış hızı bir önceki yıla göre 1,6 puan artarak ‰5'e yükselmiş, nüfus yoğunluğu 1 kişi artarak 112 kişi olmuştur.

2025 yılı, işsizlik oranının gerilediği ancak atıl işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranının yükseldiği bir yıl olmuştur. İşsizlik oranı 0,4 puan azalarak %8,3'e gerilemiş, bu gerilemede istihdam gelişmelerinin yanı sıra işgücü katılım oranındaki düşüş belirleyici olmuştur.

İstihdam oranı 2025 yılında 0,5 puanlık azalışla %49'a, 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun işgücüne katılma oranı da 0,7 puan azalarak %53,5'e gerilemiştir.

Küresel bir sorun olan işsizliğin sonuçlarından en çok etkilenen genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş) 2025 yılında 1 puan azalarak %15,3'e düşmüştür. Genç nüfusta işsizlik oranı toplam işsizlik oranının üzerinde seyretmeye devam etmiştir.

2025 yılında toplam istihdam içinde tarım sektörünün payı %14 ile ve sanayi sektörünün payı %20,2 ile azalırken, inşaat ve hizmetler sektörünün payı sırasıyla %6,8'e ve %59'a yükselmiştir.

Tarım ve sanayi sektörlerinde istihdamının azalmasına karşın, inşaat sektörü ile işgücü piyasasında önemli bir ağırlığa sahip olan hizmetler sektöründe istihdamın artması, toplam istihdamdaki düşüşün sınırlı kalmasını sağlamıştır.

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı 2025 yılında 2,2 puanlık azalışla %30,7 olarak gerçekleşmiştir.

1. EKONOMİK GÖSTERGELER

1.1 Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

Türkiye ekonomisinin büyüme performansı, küresel ekonomik gelişmeler, yurtiçi talep koşulları ve uygulanan makroekonomik politika bileşimi çerçevesinde şekillenmiş, 2023 yılında %5 olarak gerçekleşen büyümenin ardından 2024 ve 2025 yıllarında büyüme hızında kademeli bir yavaşlama kaydedilmiştir.

2024 yılında ekonomik büyüme bir önceki yıla göre 1,7 puan azalarak %3,3 seviyesinde gerçekleşmiş, büyüme ağırlıklı olarak hizmetler sektörü kaynaklı oluşmuştur. Ticaret, ulaştırma ve konaklama faaliyetlerindeki artış hizmetler sektörünü öne çıkarırken, deprem sonrası yeniden yapılanma faaliyetleri inşaat sektörünü desteklemiştir. Buna karşılık sanayi sektörü küresel talep koşullarındaki zayıflık nedeniyle sınırlı büyümüş, tarım sektörü ise büyümeye sınırlı düzeyde katkı sağlamıştır. Sıkı para ve maliye politikalarının etkisiyle özel tüketim harcamalarının artış hızının yavaşlaması, yurtiçi talebin büyümeye katkısını zayıflatmış, ithalatın ihracattan daha güçlü seyretmesi sonucunda net ihracat büyümeyi aşağı yönlü etkilemiştir.

2025 yılında ekonomik büyüme bir önceki yıla göre 0,3 puan artarak %3,6'ya yükselmiş, ancak büyümenin bileşimi 2024 yılına kıyasla daha belirgin bir şekilde farklılaşmıştır. Hizmetler ve inşaat sektörleri büyümenin ana sürükleyicileri olmayı sürdürürken, sanayi sektöründe sınırlı artış devam etmiş, tarım sektöründe kaydedilen daralma büyüme üzerinde daha belirgin bir aşağı yönlü etki oluşturmuştur. Uygulanan sıkı para politikası ve finansal koşullar, iç talep kaynaklı büyümeyi daha da sınırlamış, özel tüketim harcamalarındaki ivme kaybı belirginleşmiştir. Buna karşılık sabit sermaye yatırımlarının büyümeye katkısı artmış, dış ticaret tarafında ise ithalat artışının ihracattaki zayıf seyri aşması sonucunda net ihracatın negatif katkısı sürmüştür.

Orta Vadeli Program'da (2025-2027) 2025 yılı için %4 büyüme hedefi öngörülmüş olmakla birlikte, 2025 yılı Eylül ayında açıklanan güncellenmiş programda büyümenin %3,3 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmiştir. Gerçekleşen %3,6'lık büyüme oranı, başlangıç hedefinin 0,4 puan altında, güncellenmiş tahminin ise 0,3 puan üzerinde gerçekleşmiştir.

Yıllık büyüme performansının ardından, ekonomik aktivitenin dönemsel seyri incelendiğinde 2025 yılında büyüme oranlarının çeyrekler itibarıyla dalgalı ancak genel olarak ılımlı bir görünüm sergilediği görülmektedir. Yılın ilk çeyreğinde ekonomi %2,5 oranında büyürken, sıkı para politikası ve finansal koşulların etkisiyle iç talep sınırlı kalmış ve büyüme görece düşük gerçekleşmiştir. İkinci çeyrekte büyüme %4,7 ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmış, özel tüketim harcamaları ile sabit sermaye yatırımlarındaki artış büyümeyi desteklemiştir. Bu dönemde hizmetler ve inşaat sektörlerindeki canlılık büyümenin ana sürükleyicileri olurken, sanayi üretimi de katkı sağlamıştır. Üçüncü çeyrekte büyüme %3,8 seviyesinde gerçekleşmiş, iç talep ve yatırımlar büyümenin belirleyicisi olmayı sürdürürken, küresel talepteki zayıf görünüm ve dış ticaretteki gelişmeler sanayi sektörünün hızını sınırlamış, net ihracattaki zayıflama bir önceki döneme göre büyüme hızının gerilemesinde etkili olmuştur. Hizmetler sektörü ise büyümeye katkı vermeye devam etmiştir. Yılın son çeyreğinde ise büyüme %3,4 olarak gerçekleşmiş, iç talepteki yavaşlama eğilimine rağmen hizmetler ve inşaat sektörleri büyümeyi desteklemeye devam etmiş, tarım sektöründeki daralma ise büyüme üzerinde sınırlayıcı bir etki yaratmıştır (Grafik 15).

Grafik 15. Yıllık ve Dönemlik GSYH Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim, 2009=100)[1]

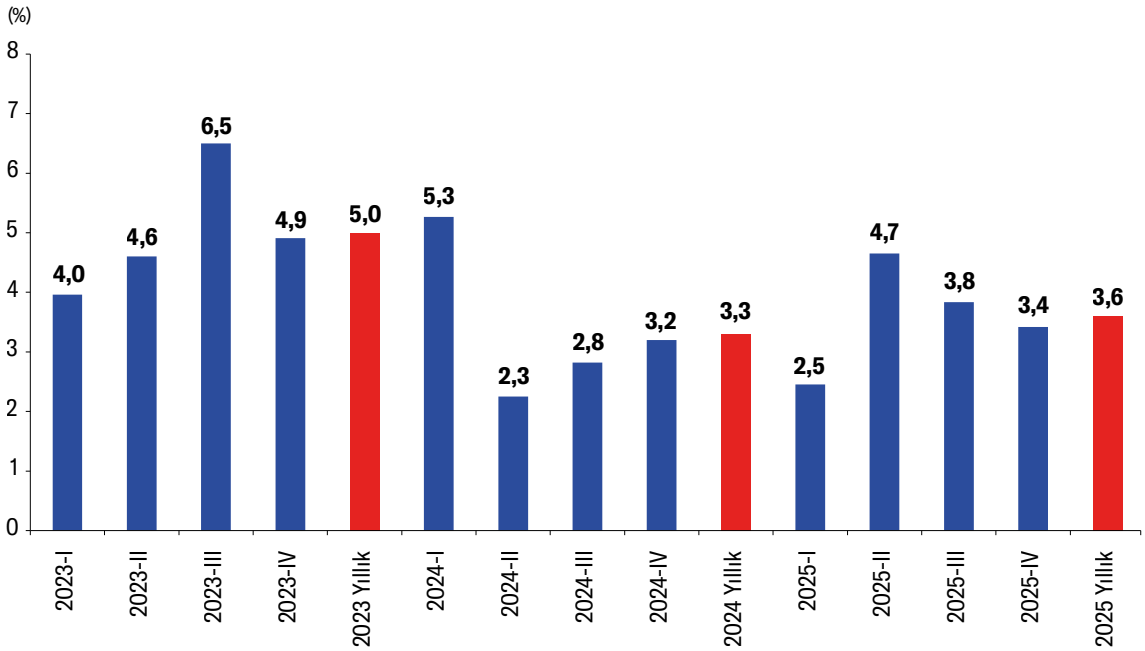

Kaynak: TÜİK
(1): Dönemlik büyüme hızı; bir önceki yılın aynı çeyreğine göre, yıllık büyüme hızı; bir önceki yıla göre değişimleri göstermektedir.

1.1.1 Üretim Yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

2025 yılında üretim yöntemiyle GSYH değerlendirildiğinde; hizmetler sektörü ile inşaat faaliyetlerinin büyümeye katkı sağlayan başlıca alanlar arasında yer aldığı görülmektedir. Ticaret, ulaştırma ve bilgi-iletişim faaliyetlerinde gözlenen artış ekonomik aktiviteyi desteklerken sanayi sektöründe üretim artışı daha ılımlı bir seyir izlemiştir. Tarım sektöründe ise üretim performansı dönemsel koşullara bağlı olarak dalgalı bir görünüm göstermiştir.

2025 yılında GSYH'yi oluşturan faaliyetlerde; bir önceki yıla göre en fazla artış %10,8 ile inşaat sektöründe olurken onu, %8 ile bilgi ve iletişim ve %6,9 ile ürün üzerindeki vergi ve eksi sübvansiyonlar izlemiştir. 2025 yılında tek küçülen faaliyet ise %8,8 ile tarım sektörü olmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Üretim Yöntemiyle GSYH Büyüme Hızları ve GSYH İçindeki Payları

	Zincirlenmiş Hacim (2009=100)			Cari Fiyatlarla		
	Değişim (%)			Pay (%)		
İktisadi Faaliyet Kolları (NACE Rev.2)	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0,4	5,1	-8,8	6,4	5,8	5,2
Sanayi	2,5	0,2	2,9	22,8	19,7	18,1
İmalat sanayi	3,4	-0,5	3,1	19,5	16,8	15,4
İnşaat	6,5	9,9	10,8	5,4	5,8	5,9
Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmetleri	7,5	3,4	4,6	25,8	24,9	24,4
Bilgi ve iletişim	3,1	3,8	8,0	2,4	2,5	2,7
Finans ve sigorta faaliyetleri	5,3	4,3	3,8	3,2	3,3	3,7
Gayrimenkul faaliyetleri	3,4	4,6	2,7	5,7	7,6	9,6
Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	1,1	3,5	4,0	5,0	5,4	5,5
Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,0	1,3	1,0	10,1	11,6	11,5
Diğer hizmet faaliyetleri	5,1	1,1	4,3	2,2	2,2	2,2
Sektörler toplamı	4,2	2,9	3,2	88,9	88,8	88,7
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar	12,6	6,4	6,9	11,1	11,2	11,3
Gayrisafi yurt içi hasıla (alıcı fiyatlarıyla)	**5,0**	**3,3**	**3,6**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TÜİK

2025 yılında ekonomik büyüme sektörel olarak incelendiğinde; tarım sektörü bir önceki yıla göre 13,9 puan azalarak %8,8 küçülmüştür. GSYH içinde tarım sektörünün payı 0,6 puan azalarak %5,2'ye gerilemiştir. Tarımsal üretimdeki yapısal sorunlar ve mazot, gübre, ilaç, işçi maliyetleri ile hammadde fiyatlarındaki maliyet artışlarının yanı sıra zirai don ve kuraklık gibi iklimsel değişimler tarım sektörünün küçülmesinde etkili olmuştur (Grafik16, Grafik 17).

Sanayi sektörü 2025 yılında bir önceki yıla göre 2,7 puan artarak %2,9 büyüme göstermiştir. GSYH içinde sanayi sektörünün payı 1,5 puan azalarak %18,1'e düşmüştür. Sanayi sektörü yıl genelinde dalgalı bir seyir izlemiş, dış talepteki zayıflık sanayi üretimini olumsuz etkilemiştir.

İnşaat sektörü 2025 yılında bir önceki yıla göre 0,8 puan artarak %10,8 ile en yüksek büyüme performansı gösteren sektör olmuştur. GSYH içinde inşaat sektörünün payı 0,1 puan artarak %5,9'a yükselmiştir. Kentsel dönüşüm projelerinin hız kazanması ve altyapı yatırımlarının devamı sektörün büyümesine destek vermiştir.

Hizmetler sektörü 2025 yılında bir önceki yıla göre 0,5 puan artarak %3,8 artış hızı göstermiştir. GSYH içindeki payı 1,9 puan artarak %59,4'e yükselmiştir. Hizmetler sektörü GSYH içinde en fazla paya sahip sektör olmaya devam etmiştir. Sektör içinde bir önceki yıla göre en fazla büyüyen bilgi ve iletişim faaliyetleri, dijital dönüşümün ve teknoloji odaklı hizmetlerin ekonomideki payının artması yönünden önem taşımaktadır.

Grafik 16. Üretim Yöntemiyle GSYH'yi Oluşturan Faaliyetlerin Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim, 2009=100)

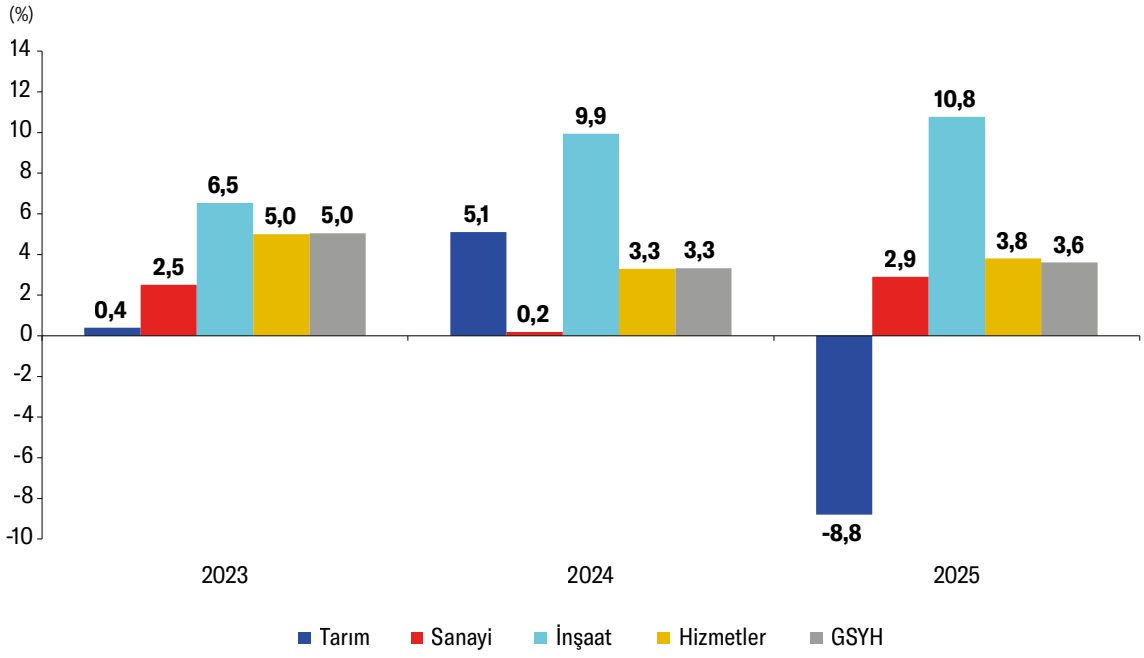

Kaynak: TÜİK

Not: Hizmetler sektörü; ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmetleri, bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile diğer hizmet faaliyetlerini kapsamaktadır.

Grafik 17. Üretim Yöntemiyle Sektörlerin GSYH İçindeki Payları (Cari Fiyatlarla)

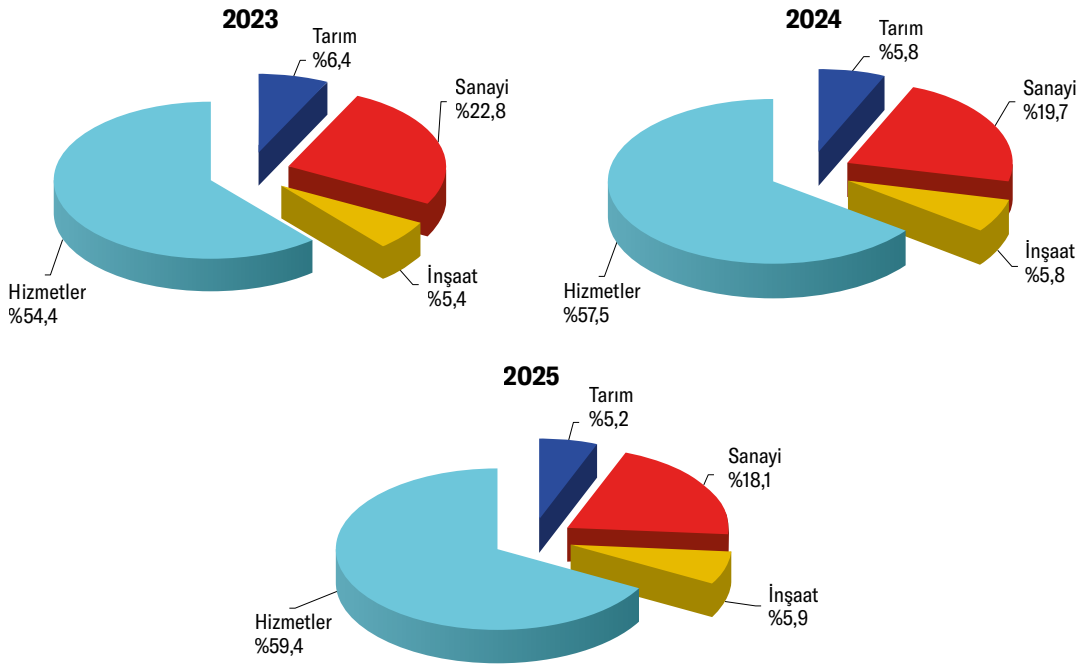

Kaynak: TÜİK

Not: Hizmetler sektörü; ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmetleri, bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile diğer hizmet faaliyetlerini kapsamaktadır.

1.1.2 Harcama Yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

2025 yılında harcama yöntemiyle GSYH değerlendirildiğinde; özel tüketim harcamalarının büyümeye katkısı önceki yıla göre daha sınırlı kalırken, sabit sermaye yatırımları ve bazı hizmet faaliyetlerindeki artış ekonomik aktiviteyi destekleyen unsurlar arasında yer almıştır. Net ihracatın büyümeye katkısı ise küresel talep koşulları ve dış ticaret gelişmelerine bağlı olarak sınırlı bir seyir izlemiştir.

Harcama yöntemiyle yerleşik hanehalklarının tüketim harcamalarının artış hızı bir önceki yıla göre 0,2 puan azalarak %4,1'e gerilemiştir. GSYH içindeki payı 0,4 puan artarak %54,4'e yükselerek büyümenin ana sürükleyicisi olmaya devam etmiştir.

Hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi 13,7 puan azalarak %1,6 küçülmüştür. GSYH içindeki payı %0,3 ile değişim göstermemiştir.

Devletin nihai tüketim harcamaları 1,6 puan artarak %0,8 büyümüştür. GSYH içindeki payı 0,6 puan azalarak %13,9'a gerilemiştir.

Böylece toplam tüketim harcamaları büyüme hızı bir önceki yıla göre 0,04 puanlık sınırlı artışla %3,5 yükselmiş, GSYH içinde toplam tüketim harcamalarının payı 0,1 puan azalarak %68,6'ya gerilemiştir (Tablo 6, Grafik 18).

Tablo 6. Harcama Yöntemiyle GSYH Büyüme Hızları ve GSYH İçindeki Payları

Harcama Bileşenleri	Zincirlenmiş Hacim (2009=100) Değişim (%)			Cari Fiyatlarla Pay (%)		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	10,4	4,3	4,1	53,7	54,0	54,4
Hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi	19,7	12,1	-1,6	0,3	0,3	0,3
Devletin nihai tüketim harcamaları	2,3	-0,8	0,8	13,2	14,5	13,9
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu	7,3	2,7	7,0	32,9	31,3	30,6
Stoktaki değişiklikler(1)	-	-	-	1,7	-0,6	1,1
Mal ve hizmet ihracatı	-2,3	0,1	-0,3	31,9	27,6	24,8
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı	12,1	-4,4	4,9	33,8	27,0	25,1
Gayrisafi yurt içi hasıla	**5,0**	**3,3**	**3,6**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TÜİK

(1): Stok değişmeleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

Gayrisafi sabit sermaye oluşumundaki büyüme hızı bir önceki yıla göre 4,3 puan artarak %7'ye yükselmiş, ancak GSYH içindeki payı 0,7 puan azalarak %30,6'ya gerilemiştir.

Buna karşılık mal ve hizmet ihracatı bir önceki yıla göre 0,4 puan azalarak %0,3 daralırken, ithalat 9,3 puan artarak %4,9 büyümüştür. GSYH içinde mal ve hizmet ihracatının payı 2,8 puan azalarak %24,8'e, ithalatının payı ise 1,9 puan azalarak %25,1'e gerilemiştir. Küresel ticaret hacmindeki yavaşlama ve ana ihraç pazarlarındaki durgunluğun etkisiyle mal ve hizmet ihracatı azalırken ithalat artmış, bu gelişme dış ticaret dengesinin büyüme üzerindeki katkısının negatif yönde olmasına yol açmıştır.

Grafik 18. Harcama Yöntemiyle GSYH Bileşenlerinin Büyüme Hızları (Zincirlenmiş Hacim, 2009=100)

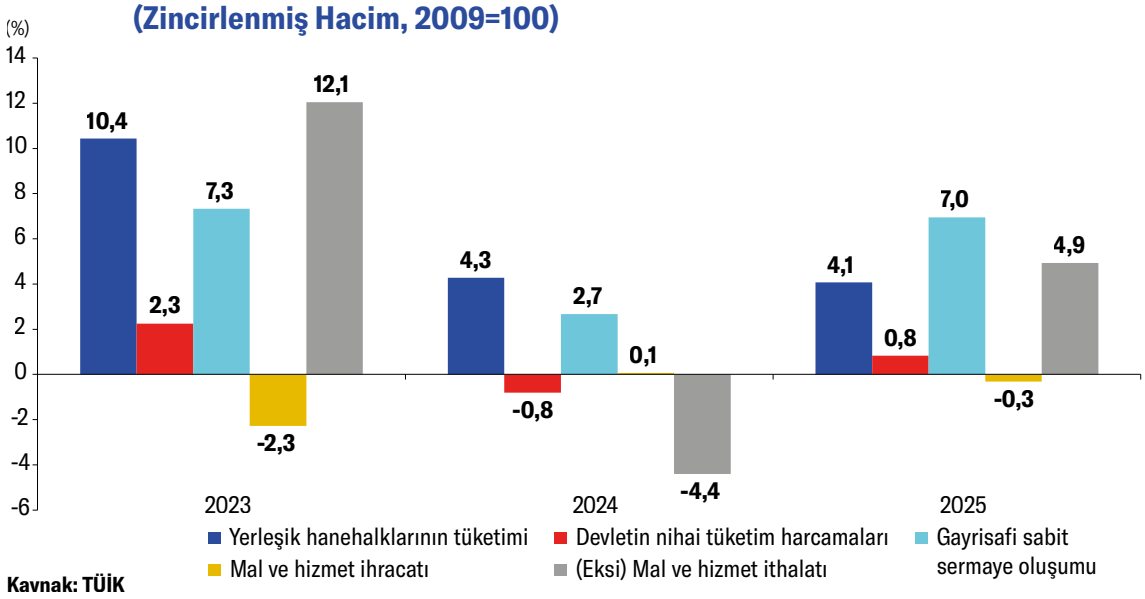

Kaynak: TÜİK

1.1.3 Kişi Başına Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla 2025 yılında nominal olarak artış kaydetmiştir. ABD doları cinsinden kişi başına gelir bir önceki yıla göre %17,7 artışla 15.325 dolardan 18.040 dolara yükselirken, Türk lirası cinsinden kişi başına gelir cari fiyatlarla %41,6 artışla 503.076 TL'den 712.200 TL'ye ulaşmıştır (Tablo 7).

Tablo 7. Kişi Başına Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

		Cari Fiyatlarla			
Yıllar	Yıl Ortası Nüfus(1) (Bin Kişi)	Türk Lirası (TL)	Değişim (%)	ABD Doları ($)	Değişim (%)
2023	88.659	305.570	76,7	13.008	24,7
2024	88.629	503.076	64,6	15.325	17,8
2025(2)	88.488	712.200	41,6	18.040	17,7

Kaynak: TÜİK

(1): Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi yıllık sonuçları kullanılarak hesaplanan Türkiye yıl ortası nüfusuna, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığından alınan Geçici Koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin yıl ortası sayısı eklenerek hesaplanmıştır.

(2): 2025 yılı rakamları dört çeyrek toplamı olup, geçicidir.

1.2 Sektörel Gelişmeler

1.2.1 Tarım

1.2.1.1 Bitkisel Üretim Miktarları

2025 yılında tarım sektörü, iklim koşullarındaki değişimler, jeopolitik gerilimler ve ihracat kısıtlamaları çerçevesinde şekillenmiştir. Küresel ısınmaya bağlı olarak yağışların azalması ve doğal afetlerin yanı sıra, mazot, gübre, ilaç ve işçilik maliyetlerindeki artışlar, üretim maliyetlerini yükselterek çiftçilerin faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir.

2025 yılı Nisan ayında gerçekleşen zirai don olayı ile yıl genelinde gözlenen sıcaklık artışları ve düşük yağış miktarı, meteorolojik kuraklık koşullarını belirginleştirerek bitkisel üretim ve verimlilikte gerilemeye yol açmıştır.

Tarım sektörü 2024 yılında %5,1 büyüme kaydederken, 2025 yılı tarımda büyüme açısından kötü bir yıl olmuş, sektör %8,8 daralmıştır. Dönemsel olarak da ilk çeyrekte %0,1, ikinci çeyrekte %5, üçüncü çeyrekte %12,4 ve dördüncü çeyrekte %7,2 küçülme gerçekleşmiş olup, yıl geneline yayılan bir daralma eğilimi gözlenmiştir.

2024 yılında %5,8 azalan tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretim miktarı, 2025 yılında kuraklık ve zirai don başta olmak üzere iklim koşullarındaki olumsuz gelişmelerin etkisiyle %9 azalarak 74.877.234 tondan 68.147.254 tona gerilemiştir (Tablo 8, Grafik 19).

Tablo 8. Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Üretim Miktarları

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	Üretim (Ton)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2024	2025
Tahıllar	42.198.659	39.022.509	34.228.764	-7,5	-12,3
Buğday	22.000.000	20.800.000	17.950.000	-5,5	-13,7
Mısır (dane)	9.000.000	8.100.000	8.500.000	-10,0	4,9
Arpa	9.200.000	8.100.000	6.000.000	-12,0	-25,9
Diğer	1.998.659	2.022.509	1.778.764	1,2	-12,1
Patates, kuru baklagiller, yenilebilir kök ve yumrular	7.011.447	8.249.224	7.356.304	17,7	-10,8
Patates	5.700.000	6.900.000	6.400.000	21,1	-7,2
Nohut	580.000	575.000	412.809	-0,9	-28,2
Mercimek (kırmızı)	424.000	405.000	249.905	-4,5	-38,3
Diğer	307.447	369.224	293.590	20,1	-20,5
Yağlı tohumlar	2.704.108	2.775.620	2.467.507	2,6	-11,1
Ayçiçeği	2.198.000	2.195.000	1.936.549	-0,1	-11,8
Yer fıstığı	185.137	246.796	193.619	33,3	-21,5
Soya	137.500	180.000	148.750	30,9	-17,4
Diğer	183.471	153.824	188.589	-16,2	22,6
Tütün(1)	98.632	94.278	111.963	-4,4	18,8
Şeker pancarı(1)	25.250.213	22.413.967	21.975.301	-11,2	-2,0
Şeker kamışı	15	352	352	2.246,7	0,0
Tekstilde kullanılan ham bitkiler	2.100.370	2.244.278	1.935.371	6,9	-13,8
Pamuk (kütlü)	2.100.000	2.243.000	1.935.000	6,8	-13,7
Kenevir (lif) ve Keten (Lif)	370	1.278	371	245,4	-71,0
Parfümeri, eczacılık ve benzeri alanlarda kullanılan bitkiler, yem bitkileri tohumları	86.128	77.006	71.691	-10,6	-6,9
Toplam	**79.449.572**	**74.877.234**	**68.147.254**	**-5,8**	**-9,0**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı verileri geçicidir.

2024 yılında %7,5 azalan tahıl üretimi 2025 yılında %12,3 oranında düşüş göstermiştir. Tahıllar grubu içinde buğday üretimi yine ilk sırada yer almış olmasına rağmen %13,7 oranında gerilemiştir. Mısır (dane) üretiminde %4,9 artış olurken, arpa üretiminde %25,9 düşüş kaydedilmiştir.

2024 yılında patates, kuru baklagiller, yenilebilir kök yumrular grubunda üretim miktarı %17,7 artarken, 2025 yılında %10,8 azalmıştır. Bu azalışta patates üretimindeki düşüş etkili olmuştur. 2024 yılında %21,1 artan patates üretiminde, 2025 yılında %7,2 azalış gözlemlenmiştir. Kuru baklagiller grubunda ilk sırada yer alan nohut üretimi 2024 yılında %0,9 düşüş gösterirken, iklim koşullarına ve ekim alanlarının azalmasına bağlı olarak 2025 yılında bu düşüş %28,2'ye yükselmiştir. Aynı şekilde kırmızı mercimek üretimindeki 2024 yılındaki %4,5'lik olan düşüş 2025 yılında %38,3'e çıkmıştır.

Grafik 19. Bitkisel Üretim Değişim Oranları

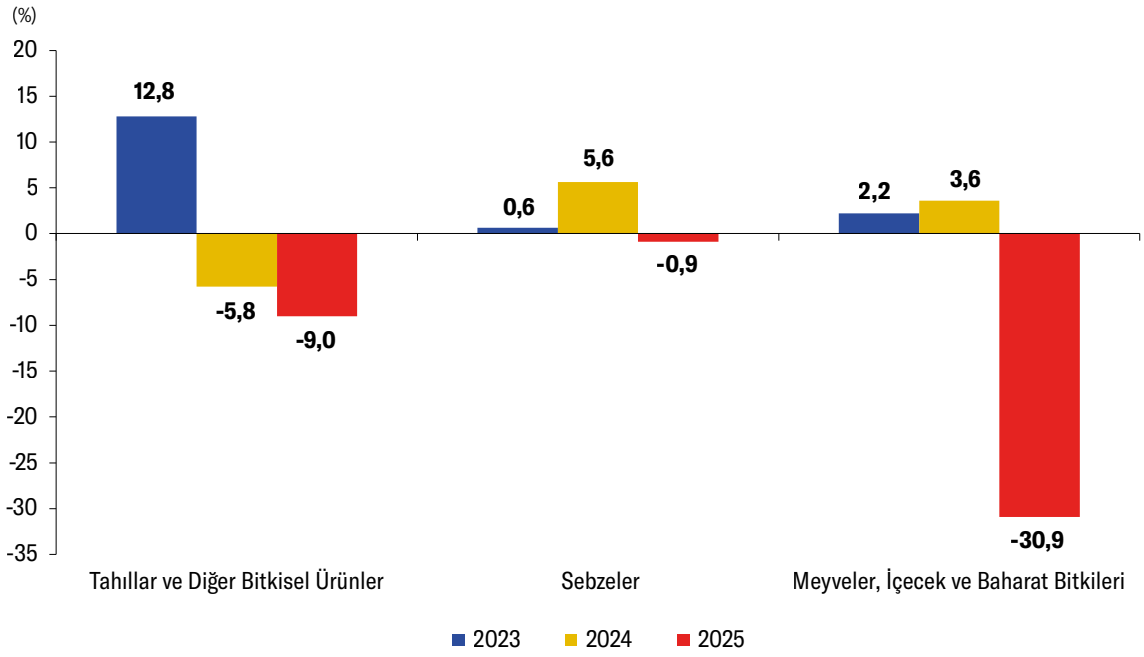

Kaynak: TÜİK

Yağlı tohumlar grubunda bir önceki yıl yaşanan %2,6 artış, 2025 yılında yerini %11,1 oranında düşüşe bırakmıştır. Ayçiçeği üretiminde bir önceki yıl gerçekleşen %0,1 oranındaki sınırlı düşüş oranı, 2025 yılında belirginleşerek %11,8'e yükselmiştir. 2024 yılında yer fıstığı üretimi %33,3, soya üretimi %30,9 artarken, 2025 yılında ekim alanlarındaki azalışa bağlı olarak yer fıstığı üretimi %21,5, soya üretimi %17,4 azalış göstermiştir.

2024 yılında %4,4 azalan tütün üretimi, 2025 yılında üretim artışına bağlı olarak %18,8 artış göstermiştir. Şeker pancarı üretiminde 2024 yılında %11,2 olan azalış miktarı, 2025 yılında %2 azalışa gerilemiştir. Şeker kamışı üretimi ise değişim göstermemiştir.

Tekstilde kullanılan ham bitkiler üretiminde 2024 yılında %6,9 oranında gerçekleşen artışın ardından, 2025 yılında pamuk, kenevir (lif) ve keten (lif) üretimindeki azalışın etkisiyle %13,8 düşüş yaşanmıştır.

Parfümeri, eczacılık ve benzeri alanlarda kullanılan bitkiler, yem bitkileri tohumları üretiminde ise 2025 yılında da azalış devam etmiş, bir önceki yıla göre %6,9 düşüş kaydedilmiştir.

2024 yılında %5,6 artış gösteren sebze üretim miktarı, 2025 yılında %0,9 azalarak 33.260.509 ton olmuştur. Yumru ve kök sebzeler grubu üretim miktarında gerçekleşen %6,8 artışta grup içinde en çok üretim miktarına sahip olan kuru soğan üretimindeki %9,8'lik artış etkili olmuştur (Tablo 9).

Tablo 9. Sebze Ürünleri Üretim Miktarları

Sebzeler	Üretim (Ton) 2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	2025
Yumru ve kök sebzeler	4.079.196	4.197.401	4.481.024	2,9	6,8
Soğan (kuru)	2.600.000	2.632.000	2.889.931	1,2	9,8
Havuç	777.908	892.155	897.838	14,7	0,6
Turp (kırmızı)	165.464	165.129	151.482	-0,2	-8,3
Diğer	535.824	508.117	541.773	-5,2	6,6
Meyvesi için yetiştirilen sebzeler	25.189.433	26.866.588	25.845.229	6,7	-3,8
Domates	13.300.000	14.617.000	13.500.000	9,9	-7,6
Karpuz	3.147.921	3.198.000	3.411.915	1,6	6,7
Hıyar	1.871.712	1.742.900	1.708.700	-6,9	-2,0
Diğer	6.869.800	7.308.688	7.224.614	6,4	-1,2
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzeler	2.519.299	2.508.564	2.934.256	-0,4	17,0
Lahana (beyaz)	695.472	660.357	634.900	-5,0	-3,9
Marul (kıvırcık)	259.868	263.829	393.000	1,5	49,0
Marul (göbekli)	211.660	225.542	307.700	6,6	36,4
Diğer	1.352.299	1.358.836	1.598.656	0,5	17,6
Toplam	**31.787.928**	**33.572.553**	**33.260.509**	**5,6**	**-0,9**

Kaynak: TÜİK

Meyvesi için yetiştirilen sebzeler grubu toplam üretim miktarında elverişli iklim koşulları nedeniyle bir önceki yıl gerçekleşen %6,7'lik artış 2025 yılında olumsuz iklim koşulları nedeniyle yerini %3,8'lik azalışa bırakmıştır. Grup içinde önemli bir yer tutan domates üretiminde %7,6 azalış kaydedilirken, en çok üretim yapılan ilk üç sebzeden sadece karpuz üretiminde %6,7 oranında artış gerçekleşmiştir.

Başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzeler grubu üretiminde geçen yıla göre %17 oranında artış yaşanmıştır. Bu grubun artışında %49 ile kıvırcık marul ve %36,4 ile göbekli marul üretimindeki artış etkili olmuştur.

Meyveler, içecek ve baharat bitkileri üretim miktarı 2025 yılında bir önceki yıla göre %30,9 azalarak 19.618.994 ton olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl %2 artış gözlenen üzüm üretiminde, 2025 yılında yaşanan don olayının neden olduğu rekolte kaybıyla %27,5'lik bir azalış yaşanmıştır (Tablo 10).

Diğer meyveler ve sert kabuklular grubunda ise %33,3 üretim düşüşü olmuştur. Zeytin ve diğer sert kabuklular üretimi 2024 yılının "var yılı" olması nedeniyle %88,3 artarken, 2025 yılı hem "yok yılı" olması hem de çiçeklenme dönemindeki sert hava koşullarına bağlı olarak %36,7 azalış göstermiştir.

Baharat bitkileri grubunda 2024 yılında %15,4 üretim artışı gerçekleşirken, 2025 yılında %7,8 azalış olmuştur.

2025 yılında çay üretiminin ise %6,9'luk azalışla 1.350.000 ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 10. Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Üretim Miktarları

Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	Üretim (Ton)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2024	2025
Üzüm	3.400.000	3.468.000	2.515.152	2,0	-27,5
Diğer meyveler ve sert kabuklular	22.309.904	23.077.485	15.390.349	3,4	-33,3
Tropikal ve suptropikal meyveler	1.414.533	1.406.749	1.381.179	-0,6	-1,8
Turunçgiller	7.877.982	5.481.576	4.742.030	-30,4	-13,5
Diğer meyveler	10.070.233	10.638.860	5.755.579	5,6	-45,9
Diğer taze meyveler	1.554.941	1.569.581	1.433.849	0,9	-8,6
Zeytin ve diğer sert kabuklular	2.947.156	5.550.300	3.511.562	88,3	-36,7
Baharat bitkileri	341.590	394.256	363.492	15,4	-7,8
Çay(1)	1.356.556	1.450.034	1.350.000	6,9	-6,9
Toplam	**27.408.050**	**28.389.775**	**19.618.994**	**3,6**	**-30,9**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı verisi geçicidir.

1.2.1.2 Tarımsal Destekleme Ödemeleri

Bitkisel üretimde 2024 yılında yayımlanan 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanı Kararıyla ilk kez üç yıllık ve üretim öncesinde destekleme modeli açıklanmıştır. Destekleme modelinde temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme desteği olmak üzere üç ana başlık belirlenmiştir. Ayrıca Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı tüm üreticiler kapsama alınmıştır.

Bitkisel üretim destekleri, Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli çerçevesinde ilçe düzeyinde belirlenen ürün listeleri temel alınarak uygulanmaktadır.

2024 yılında %44,4 olan tarımsal destekleme ödemeleri artış oranı, 2025 yılında 28,9 puan artarak %73,3'e yükselmiştir. Alan bazlı tarımsal destekleme ödemeleri %43,3 artarken, grup içindeki en fazla ödeme kalemi artışı %101,6 ile alan bazlı ek ödemede gerçekleşmiştir. Telafi edici ödemelerde toplamda %43 artış olurken, bu artış çay budama tazminat ve masraflarından kaynaklanmıştır. Fark ödemesi grubunda %54,7'lik yükseliş yaşanmıştır.

2024 yılında %39,3 artış görülen hayvancılık destek ödemelerinde 2025 yılında %31,1 artış olurken, bir önceki yıl %11'lik artış yaşanan kırsal kalkınma amaçlı tarımsal destekleme ödemelerinde 2025 yılında %88,7'lik artış yapılmıştır. Tarım sigortası destekleme hizmetleri 2024 yılında %34,2 artarken, 2025 yılında artış %51'e yükselmiş, diğer tarımsal amaçlı desteklerde ise 2024 yılında %78,3 oranında azalış gerçekleşirken 2025 yılında %47,1 artış meydana gelmiştir.

2025 yılında destekleme ödemelerinde en yüksek payı %26 ile fark ödemesi alırken, onu %20,3 ile alan bazlı tarımsal destek ödemeleri, %17,6 ile hayvancılık destek ödemeleri takip etmiştir (Tablo 11).

Tablo 11. Tarımsal Destekleme Ödemeleri

Destekleme Konusu	Değer [1] (Milyon TL) 2023	2024	2025[2]	Pay (%) 2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	2025
Alan bazlı tarımsal destek ödemeleri	**18.457**	**22.447**	**32.175**	**29,1**	**24,5**	**20,3**	**21,6**	**43,3**
Alan bazlı ek ödeme[3]	342	451	910	0,5	0,5	0,5	32,0	101,6
Mazot	11.319	14.829	19.725	17,9	16,2	12,4	31,0	33,0
Gübre	4.639	4.965	8.281	7,3	5,4	5,2	7,0	66,8
Sertifikalı tohum ve fidan kullanımı	1.311	1.358	2.359	2,1	1,5	1,5	3,6	73,7
Fındık	846	844	901	1,3	0,9	0,6	-0,2	6,8
Telafi edici ödemeler	**1.321**	**1.614**	**2.308**	**2,1**	**1,8**	**1,5**	**22,2**	**43,0**
Bitki karantina tazminatı	16	3	0	0,0	0,0	0,0	-79,1	-100,0
Patates siğili desteği	0	0	28	0,0	0,0	0,0	-	-
Çay budama tazminat ve masrafları	1.305	1.611	2.280	2,1	1,8	1,4	23,5	41,5
Fark ödemesi	**8.042**	**26.704**	**41.302**	**12,7**	**29,2**	**26,0**	**232,1**	**54,7**
Hububat ve bakliyat	2.077	21.485	31.349	3,3	23,5	19,8	934,6	45,9
Çay	380	364	2.615	0,6	0,4	1,6	-4,2	619,1
Arz açığı olan ürünler[4]	5.586	4.855	7.338	8,8	5,3	4,6	-13,1	51,1
Hayvancılık destek ödemeleri	**15.305**	**21.317**	**27.951**	**24,2**	**23,3**	**17,6**	**39,3**	**31,1**
Bitkisel üretim destekleri[5]	**0**	**0**	**23.550**	**0,0**	**0,0**	**14,9**	**-**	**-**
Kırsal kalkınma amaçlı tarımsal destekleme[6]	**4.868**	**5.404**	**10.200**	**7,7**	**5,9**	**6,4**	**11,0**	**88,7**
Tarım sigortası destekleme hizmetleri	**9.478**	**12.717**	**19.200**	**15,0**	**13,9**	**12,1**	**34,2**	**51,0**
Diğer tarımsal amaçlı destekler[7]	**5.855**	**1.268**	**1.865**	**9,2**	**1,4**	**1,2**	**-78,3**	**47,1**
Toplam	**63.326**	**91.466**	**158.550**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**44,4**	**73,3**

Kaynak: SBB

(1): 2024 yılında ilgili kurum bütçesi kesin hesap verileridir.

(2): Gerçekleşme tahmini.

(3): Organik tarım, iyi tarım, toprak analizi, beş dekar altındaki küçük işletme, geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu, organik organomineral gübre desteğini kapsamaktadır.

(4): Kütlü pamuk, zeytinyağı, dane zeytin, ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, aspir ve dane mısıra verilmektedir.

(5): İlgili ürünler için Bitkisel Üretim Temel Desteği, Planlı Üretim Desteği ve Üretimi Geliştirme Destekleri ile Lisanslı Depolarda Ürün Depolama Kira Desteği, Patates Siğili Desteği, Biyolojik-Biyoteknik Mücadele Desteği ve zirai don destek ödemesini içermektedir.

(6): Bütçe tutarının 2024 yılında 1.400 milyon TL'si, 2025 yılında 3.000 milyon TL'si Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu hibe karşılığıdır.

(7): Sertifikalı tohum üretim, sertifikalı fidan üretim, tarımsal yayım danışmanlık Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA), Ar-Ge, lisanslı depoculuk, tarımsal sulama elektrik desteği, tarımsal sulama amaçlı su kullanım hizmet bedeli desteklerini kapsamaktadır.

1.2.1.3 Ticaret Borsaları İşlem Hacmi

Ticaret borsalarında gerçekleşen işlemler, tarım ve hayvancılık ürünleri ticaretinin büyüklüğünü ve bu alandaki ticari hareketliliğin düzeyini ortaya koyan önemli göstergeler arasında yer almaktadır. 2024 yılında %39,1 artan ticaret borsalarında işlem hacmi, 2025 yılında %33,5 artış göstermiştir. Böylece 2024 yılında 2.700.921 milyon TL olan işlem hacmi, 2025 yılında 3.604.801 milyon TL'ye ulaşmıştır. Artvin ve Ağrı'da yeni kurulan ticaret borsalarıyla birlikte ticaret borsası sayısı 115'e yükselmiştir.

Fiyat etkilerinden arındırılmış olarak ticaret borsalarında işlem hacmi, 2024 yılındaki %3,6'lık gerilemenin ardından 2025 yılında %2 oranında artış göstermiştir (Tablo 12, Grafik 20).

Tablo 12. Ticaret Borsaları İşlem Hacmi

(Bin TL)

Yıllar	İşlem Hacmi Değer	İşlem Hacmi Değişim (%)	TÜFE (2003=100) Yıllık Değişim (%)	İşlem Hacmi Reel Değişim (%)
2023	1.941.017.794	55,8	64,8	-5,5
2024	2.700.920.736	39,1	44,4	-3,6
2025	3.604.801.330	33,5	30,9	2,0

Kaynak: TOBB

Grafik 20. Ticaret Borsaları İşlem Hacmi

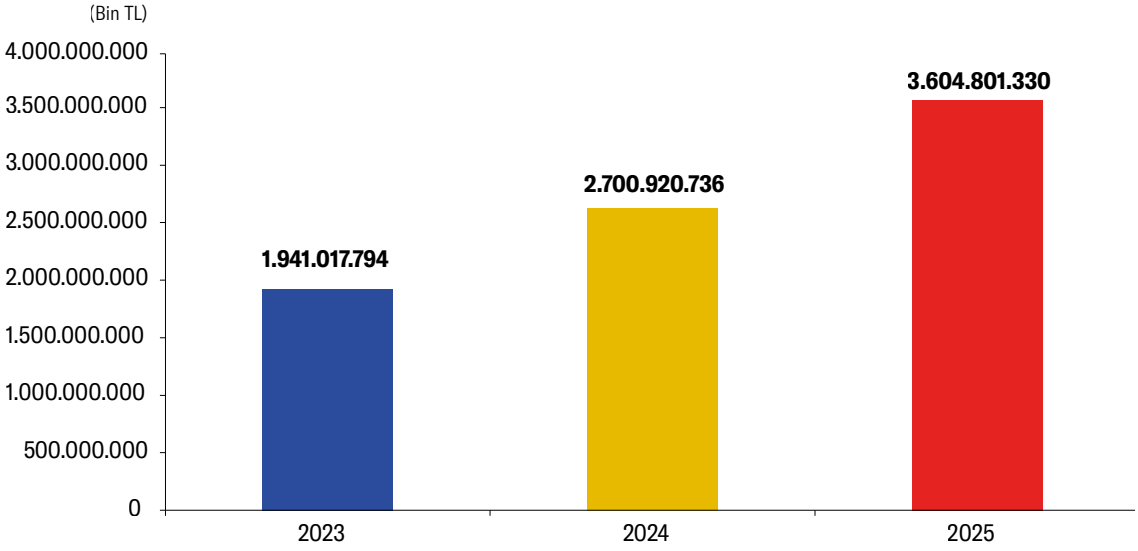

Kaynak: TOBB

2025 yılı borsa işlem hacmine göre ilk 20'de yer alan ticaret borsaları arasında ilk sırada önceki yıllarda olduğu gibi İstanbul Ticaret Borsası yer almıştır. 2024 yılında bir önceki yıla göre %45 artan İstanbul Ticaret Borsası işlem hacmi, 2025 yılında %52,3 artarak 429.497 milyon TL olmuştur. İstanbul Ticaret Borsası'nı 176.772 milyon TL ile İzmir, 155.614 milyon TL ile Şanlıurfa ve 106.213 milyon TL ile Gaziantep Ticaret Borsaları takip etmiştir. 2025 yılında ticaret borsaları toplam işlem hacmi içinde İstanbul Tica-

ret Borsası'nın payı %11,9, İzmir Ticaret Borsası'nın payı %4,9, Şanlıurfa Ticaret Borsası'nın payı %4,3 ve Gaziantep Ticaret Borsası'nın payı %2,9 olmuştur (Tablo 13).

Tablo 13. İşlem Hacmine Göre İlk Yirmi Ticaret Borsası

(Bin TL)

	İşlem Hacmi			Pay (%)			Değişim (%)	
Borsalar[1]	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
İstanbul	194.427.725	282.004.096	429.497.108	10,0	10,4	11,9	45,0	52,3
İzmir	88.347.506	118.943.036	176.771.531	4,6	4,4	4,9	34,6	48,6
Şanlıurfa	136.741.010	136.259.655	155.613.929	7,0	5,0	4,3	-0,4	14,2
Gaziantep	51.769.834	75.868.666	106.212.708	2,7	2,8	2,9	46,5	40,0
Konya	66.009.689	87.544.944	100.034.828	3,4	3,2	2,8	32,6	14,3
Ankara	75.455.962	71.380.555	97.144.735	3,9	2,6	2,7	-5,4	36,1
Sakarya	53.849.373	96.629.065	96.993.829	2,8	3,6	2,7	79,4	0,4
Bandırma	44.534.135	61.759.468	92.344.623	2,3	2,3	2,6	38,7	49,5
Ordu	37.817.031	65.489.944	82.370.930	1,9	2,4	2,3	73,2	25,8
Adana	46.228.682	69.678.119	80.386.534	2,4	2,6	2,2	50,7	15,4
Samsun	39.436.412	60.556.636	78.254.038	2,0	2,2	2,2	53,6	29,2
Afyonkarahisar	31.441.930	51.660.894	76.883.262	1,6	1,9	2,1	64,3	48,8
Giresun	27.168.693	43.561.422	76.307.191	1,4	1,6	2,1	60,3	75,2
Bursa	32.720.020	46.531.115	70.970.365	1,7	1,7	2,0	42,2	52,5
Mersin	47.186.777	60.773.497	70.122.510	2,4	2,3	1,9	28,8	15,4
Diyarbakır	31.444.044	41.127.406	68.973.555	1,6	1,5	1,9	30,8	67,7
Aydın	37.549.988	51.474.140	68.540.191	1,9	1,9	1,9	37,1	33,2
Balıkesir	29.875.253	44.026.429	57.141.917	1,5	1,6	1,6	47,4	29,8
Kızıltepe	42.943.053	41.495.229	49.002.512	2,2	1,5	1,4	-3,4	18,1
Tekirdağ	37.442.118	42.325.471	47.741.721	1,9	1,6	1,3	13,0	12,8
Toplam[2]	**1.941.017.794**	**2.700.920.736**	**3.604.801.330**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**39,1**	**33,5**

Kaynak: TOBB

(1): 2025 yılı işlem hacmine göre ilk 20'de yer alan ticaret borsalarıdır.

(2): Tüm borsalardaki işlem hacmi toplamıdır.

2025 yılında 2024 yılına göre ilk 20 borsa arasında işlem hacmi en çok artan ticaret borsası %75,2 ile Giresun Ticaret Borsası olurken, onu %67,7 ile Diyarbakır Ticaret Borsası, %52,5 ile Bursa Ticaret Borsası ve %52,3 ile İstanbul Ticaret Borsası takip etmiştir.

Toplam ticaret borsaları arasında işlem hacminde en yüksek oranda artış Malatya, Nizip ve Osmaniye Ticaret Borsalarında gerçekleşmiş, bu borsaların işlem hacimleri bir önceki yıla göre yaklaşık %200 oranında artış göstermiştir.

1.2.2 Sanayi

2025 yılının ilk çeyreğinde %1,5 küçülen sanayi sektörü katma değeri, ikinci çeyrekte %6,1, üçüncü çeyrekte %6,5 ve son çeyrekte ise %0,9 oranında büyüyerek yılı tamamlamıştır. Böylece sanayi sektörü katma değeri 2025 yılında bir önceki yıla göre 2,7 puan artarak %2,9 büyüme kaydetmiştir.

Sanayi üretimi 2025 yılında zayıf dış talep ve sıkı finansal koşulların iç talebi sınırlandırması nedeniyle yıl genelinde dalgalı ancak ılımlı bir seyir izlemiştir. Özellikle Mayıs ve Ağustos aylarında üretim performansı güçlenmiş, imalat sanayindeki üretim artışı toplam sanayi üretimini destekleyen temel unsur olmuştur. 2024 yılında %0,3 olan sanayi üretimi artış hızı, 2025 yılında 2,5 puanlık artışla %2,8'e yükselmiştir.

Sanayi üretim endeksi 2024 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7 artış kaydettikten sonra 2025 yılı Ocak ayına %1,1'lik artış ile başlamıştır. Şubat ayında %2 oranında düşüş görülmüş, ancak Mart ayından itibaren üretim yeniden artış eğilimine girmiştir. Üretim artışı Haziran ayında %8,1 ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Yaz aylarında üretim güçlü seyrini sürdürmüş ve Ağustos ayında yıllık bazda %7,1 artış kaydedilmiştir. Eylül ayında yıllık artış oranı %3 seviyesine gerilerken üretimde belirgin olarak yavaşlama başlamıştır. Aralık ayında ise sanayi üretim endeksi %2,1 oranında azalmıştır. Bu gelişmede bir önceki yılın aynı ayında kaydedilen yüksek üretim artışının yarattığı baz etkisi ile iç talepteki dengeleme ve finansal koşullar etkili olmuştur (Grafik 21).

Grafik 21. Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık, %)
(Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100)

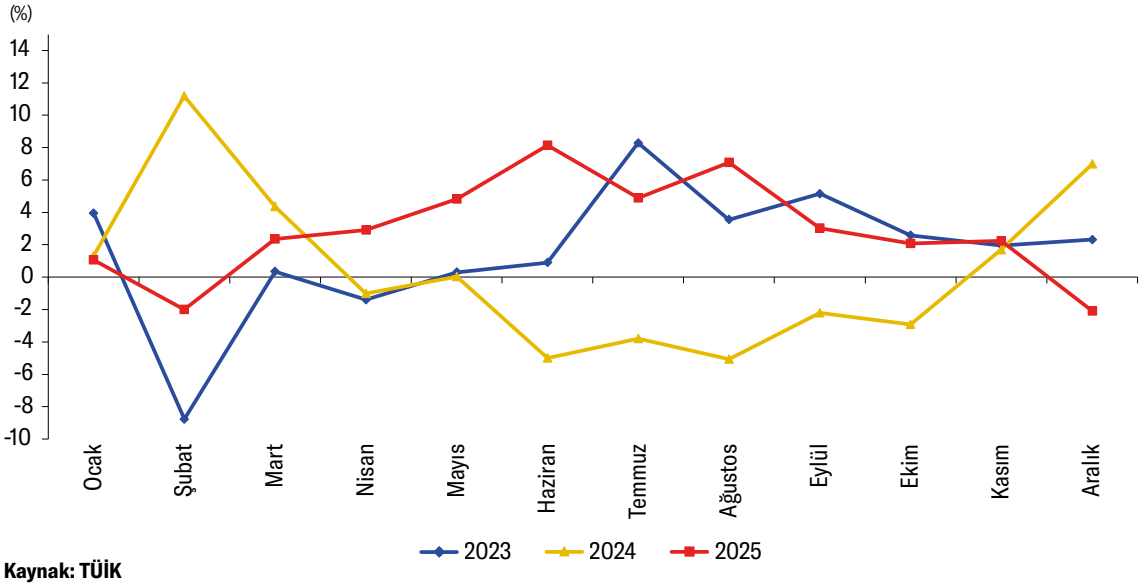

Kaynak: TÜİK

Alt sektörler itibarıyla sanayi üretimindeki artışta %2,7 ile imalat sanayi üretimindeki artış belirleyici olurken, madencilik ve taşocakçılığı sektörü üretiminde %3,1, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü üretiminde de %4,2 artış gerçekleşmiştir (Grafik 22).

Grafik 22. Sektörlere Göre Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100)

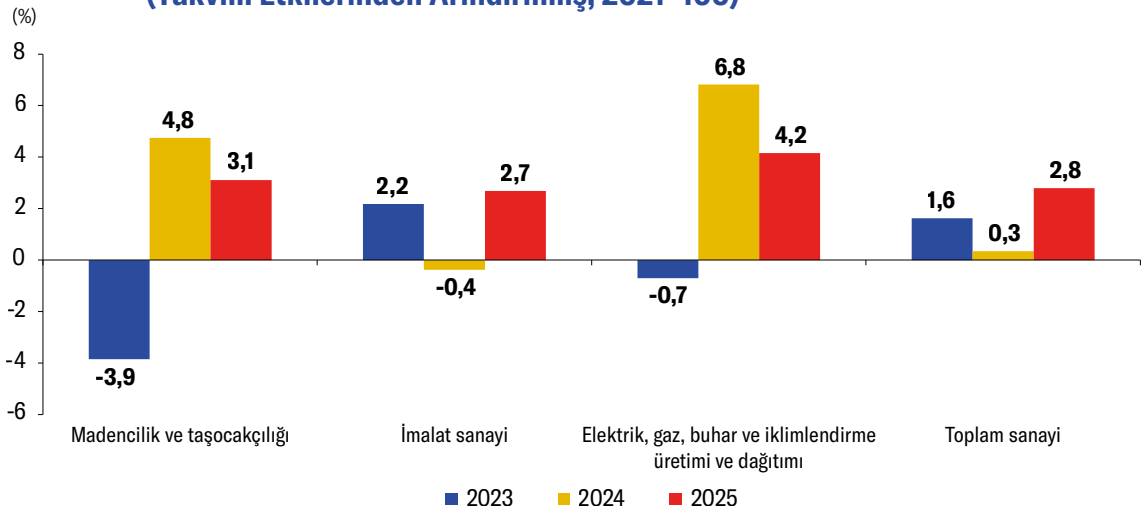

Kaynak: TÜİK

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2025 yılında bir önceki yıla göre sermaye malı imalatında %8,6, enerji üretiminde %5,6 ve ara malı imalatında %2,6 artış gerçekleşirken, dayanıklı tüketim malı imalatında %4 ve dayanıksız tüketim malı imalatında %1,8 azalış gerçekleşmiştir (Grafik 23).

Grafik 23. Ana Sanayi Gruplarına Göre Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100)

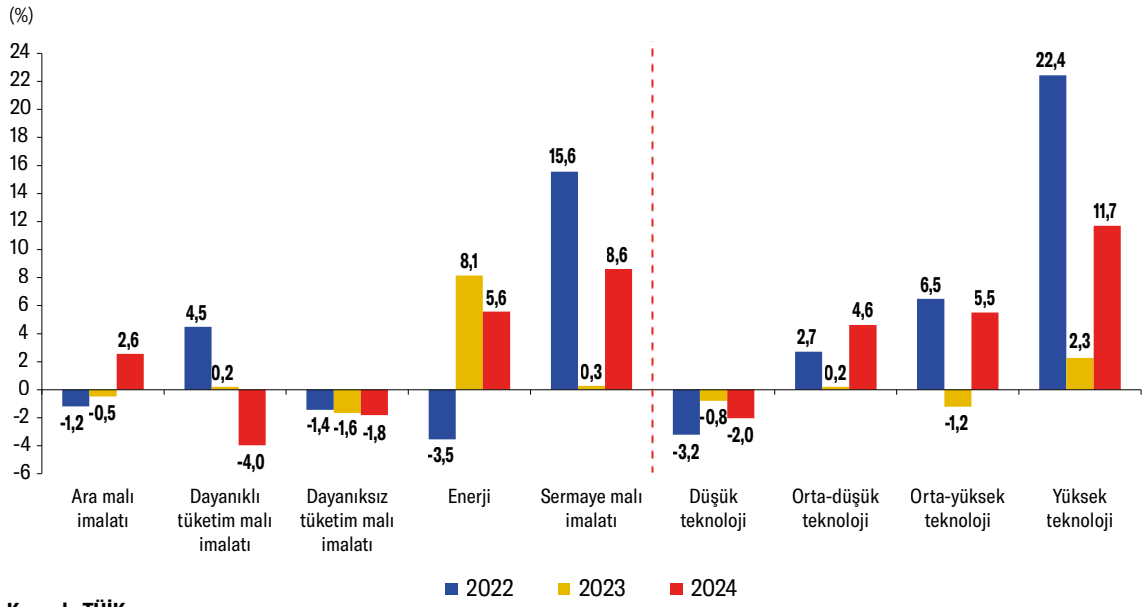

Kaynak: TÜİK

Ürün grupları sınıflamasına göre yüksek teknoloji grubu üretiminde bir önceki yıla göre %11,7, orta-yüksek teknoloji grubu üretiminde %5,5, orta düşük teknoloji grubu üretiminde %4,6 artış olurken, düşük teknoloji grubu %2 azalış göstermiştir.

1.2.2.1 Madencilik ve Taşocakçılığı

2024 yılında %4,8 artan madencilik ve taşocakçılığı sektörü üretiminde, 2025 yılında da %3,1 artış gerçekleşmiştir. Alt sektörler itibarıyla ham petrol ve doğal gaz çıkarımı üretimi %25,6, diğer madencilik ve taşocakçılığı üretimi %6,3 artarken, metal cevherleri madenciliği üretimi %4,8, kömür ve linyit çıkartılması üretimi %3,1 azalmıştır (Grafik 24).

Grafik 24. Alt Sektörlere Göre Madencilik ve Taşocakçılığı Endeksi Değişim Oranları (Yıllık Ortalama, %) (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100)

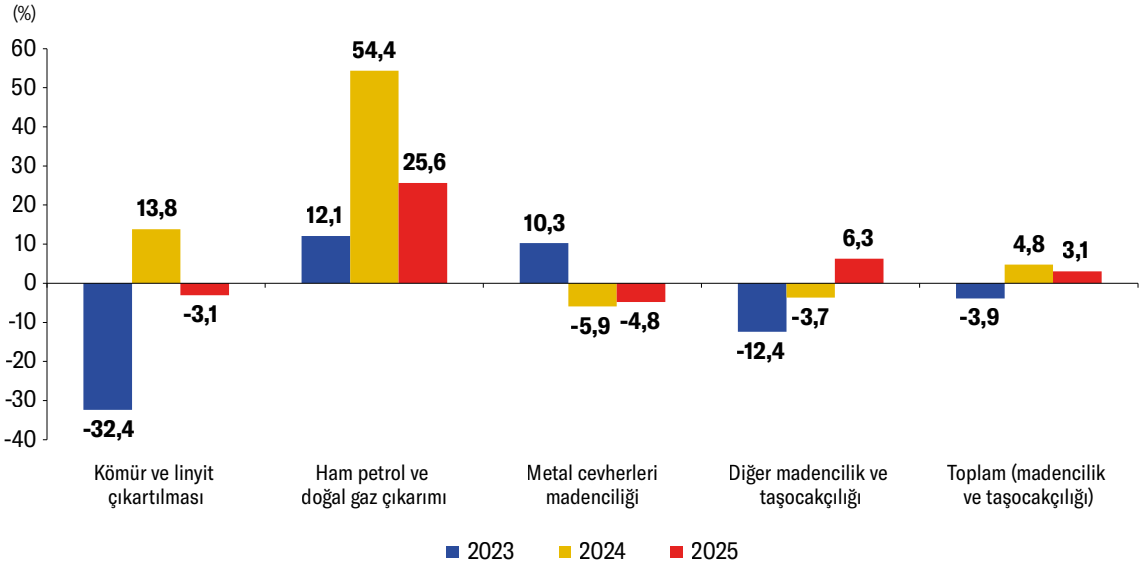

Kaynak: TÜİK

1.2.2.2 İmalat Sanayi

2025 yılında imalat sanayi katma değeri bir önceki yılın aynı dönemine göre birinci çeyrekte %2,3 küçülürken, ikinci çeyrekte %7, üçüncü çeyrekte %7,6, son çeyrekte %0,9 büyüyerek yılı tamamlamıştır. Yıl sonu itibarıyla imalat sanayi katma değeri bir önceki yıla göre 2,6 puan artarak %3,1 düzeyine yükselmiştir.

Küresel ekonomideki yavaşlama ve enflasyonu düşürmeye yönelik uygulanan ekonomi politikalarının sonucunda oluşan talep daralmasıyla 2024 yılında yıllık bazda %0,4 artan imalat sanayi üretimi, 2025 yılında bir önceki yıla göre ihraç pazarları ve talepteki toparlanma ile %2,7 artış göstermiştir (Tablo 14).

İmalat sanayi üretimi, 2024 yılı Aralık ayında yıllık bazda %6,7 artış kaydettikten sonra, 2025 yılına Ocak ayında %1 artış ile başlamıştır. Yıl genelinde sadece Şubat ve Aralık aylarında %2,7 azalış gö-

rülürken, diğer aylarda dalgalı bir seyir izlemiştir. Haziran ayında %9,2 ile yılın en yüksek artış oranı kaydedilmiş, bu gelişmede 2024 yılının aynı ayında gerçekleşen belirgin daralmanın neden olduğu baz etkisi belirleyici olmuştur.

2025 yılında imalat sanayi üretiminde alt sektörler itibarıyla en yüksek oranlı üretim artışı %16,8 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşirken, onu %12,9 ile diğer ulaşım araçlarının imalatı ve %12,3 ile fabrikasyon metal ürünleri (makine ve teçhizat hariç) imalatındaki artışlar izlemiştir. İmalat sanayinin alt sektörlerinde en yüksek oranlı üretim düşüşü %14 ile giyim eşyaları imalatı sektöründe gerçekleşmiştir.

Tablo 14. İmalat Sanayi Üretim Endeksi

(2021=100)

	Üretim Endeksi[1]			Değişim (%)	
Alt Sektörler	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Gıda ürünleri imalatı	103,8	105,7	108,4	1,8	2,5
İçeceklerin imalatı	99,7	104,1	106,7	4,4	2,6
Tütün ürünleri imalatı	117,2	123,1	131,3	5,1	6,6
Tekstil ürünleri imalatı	83,5	82,8	78,3	-0,9	-5,4
Giyim eşyaları imalatı	123,7	119,7	102,9	-3,3	-14,0
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	142,8	126,2	118,8	-11,6	-5,9
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	109,7	102,3	112,1	-6,7	9,6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	95,7	96,7	98,9	1,1	2,3
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	95,4	91,2	89,3	-4,4	-2,1
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	98,1	97,7	105,6	-0,5	8,1
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	95,0	96,8	99,0	1,9	2,3
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	112,1	103,8	109,0	-7,3	5,0
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	107,9	103,4	103,2	-4,2	-0,2
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	100,7	98,1	105,8	-2,6	7,9
Ana metal sanayii	89,4	94,0	98,2	5,1	4,5
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	110,0	112,1	125,8	1,9	12,3
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	139,9	131,5	153,6	-6,0	16,8
Elektrikli teçhizat imalatı	110,6	112,9	117,0	2,1	3,6
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	122,9	112,5	105,2	-8,4	-6,5
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	128,4	121,1	125,4	-5,7	3,5
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	176,5	196,8	222,3	11,5	12,9
Mobilya imalatı	109,0	104,5	106,4	-4,1	1,8
Diğer imalatlar	129,0	126,8	118,3	-1,7	-6,7
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	130,7	143,3	155,6	9,7	8,6
Toplam (imalat sanayi)	**107,7**	**107,3**	**110,2**	**-0,4**	**2,7**

Kaynak: TÜİK

(1): Takvim etkilerinden arındırılmış yıllık ortalama değerlerdir.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı 2024 yılında bir önceki yıla göre 0,4 puan azalarak %75,9 seviyesine inerken, 2025 yılında 1,6 puan azalarak %74,3 seviyesine gerilemiştir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranındaki bu gerilemede artan finansman maliyetleri, iç ve dış talepteki zayıflama etkili olmuştur (Tablo 15).

Tablo 15. İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Alt Sektörler (NACE Rev. 2)	Kapasite Kullanım Oranları (Ağırlıklı Ortalama, %)			Değişim (Puan)	
	2023	2024	2025	2024	2025
Gıda ürünlerinin imalatı	73,3	73,8	73,1	0,4	-0,7
İçeceklerin imalatı	74,8	76,0	70,9	1,3	-5,1
Tütün ürünleri imalatı	80,8	79,9	84,3	-0,9	4,4
Tekstil ürünlerinin imalatı	70,0	71,8	69,7	1,8	-2,1
Giyim eşyalarının imalatı	77,2	76,4	75,0	-0,8	-1,4
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	67,3	62,1	63,1	-5,2	0,9
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	80,5	82,4	82,9	1,9	0,5
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	81,2	83,7	83,8	2,5	0,1
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	69,8	68,5	67,2	-1,3	-1,3
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı(1)	-	-	-	-	-
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	75,4	76,7	75,7	1,3	-1,0
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	76,2	75,6	76,9	-0,6	1,3
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	75,7	76,1	75,1	0,4	-1,0
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	76,0	74,0	73,7	-2,0	-0,3
Ana metal sanayii	74,9	75,4	74,7	0,5	-0,8
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	74,5	72,4	71,9	-2,1	-0,5
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	80,2	74,0	69,2	-6,1	-4,8
Elektrikli teçhizat imalatı	74,9	75,0	72,8	0,1	-2,2
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	75,2	75,3	68,0	0,1	-7,3
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	80,5	76,6	72,6	-3,9	-4,0
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	76,7	77,8	77,7	1,1	-0,0
Mobilya imalatı	75,9	75,6	75,4	-0,3	-0,2
Diğer imalatlar	70,4	69,5	67,5	-0,8	-2,0
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	80,2	76,5	73,6	-3,7	-3,0
Toplam (imalat sanayi)	**76,3**	**75,9**	**74,3**	**-0,4**	**-1,6**

Kaynak: TCMB

(1): İstatistiki gizlilik ilkesi gereğince 2019 yılı Ocak ayından itibaren yayımlanmamaktadır.

2025 yılında imalat sanayi alt sektörlerinde en yüksek kapasite kullanımı iç tüketimdeki artışa bağlı olarak %84,3 ile tütün ürünleri imalatında olurken, onu sırasıyla %83,8 ile kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı ve %82,9 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) takip etmiştir. Kapasite kullanım oranının en düşük olduğu alt sektörler ise bir önceki yıl olduğu gibi %63,1 ile deri ve

ilgili ürünlerin imalatı, %67,2 ile kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması ve %67,5 ile diğer imalatlar sektörleri olmuştur.

2025 yılında mal gruplarına göre kapasite kullanım oranında en yüksek seviye %75 ile ara malları grubunda, en düşük seviye ise %70,6 ile dayanıklı tüketim malları grubunda gerçekleşmiştir. 2025 yılında bir önceki yıla göre artış gösteren mal grubu olmazken, en fazla azalış yatırım mallarının kapasite kullanım oranında olmuştur (Grafik 25).

Grafik 25. Mal Gruplarına Göre Kapasite Kullanım Oranları (Ağırlıklı Ortalama, %)

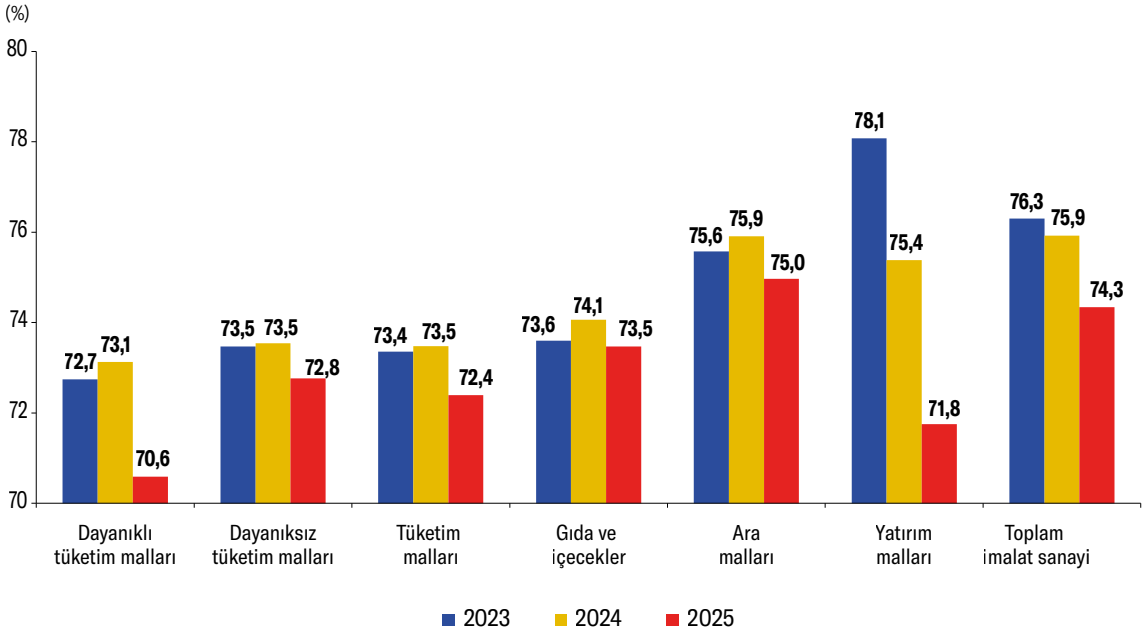

Kaynak: TCMB

1.2.2.2.1 Sanayi Kapasite Raporu İstatistikleri

Sanayi kapasite raporu, sınai üretim yapan tüm kamu ve özel sektör kuruluşlarının üretim gücünü gösteren ve onay tarihinden itibaren en fazla 3 yıl geçerliliği olan bir belgedir. Konu ile ilgili istatistikleri yayımlama sorumluluğu Resmi İstatistik Programı kapsamında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) verilmiştir. TOBB 2011 yılından itibaren yıllık bazda sanayi kapasite raporu istatistiklerini açıklamaktadır.

Sanayi kapasite raporu istatistiklerine göre, 2025 yılı sonu itibarıyla geçerliliği devam eden sanayi kapasite raporu sayısı 2024 yılı sonuna göre %0,3 azalarak 93.864'e, çalışan sayısı %3,9 azalarak 3.850.612'ye gerilemiştir (Tablo 16).

Tablo 16. Çalışan Aralıklarına Göre Kapasite Raporu Sayısı ve Toplam Çalışan Sayısı[1]

	Kapasite Raporu Sayısı			Toplam Çalışan Sayısı		
Çalışan Aralığı	2023	2024	2025	2023	2024	2025
1-9	43.276	40.738	45.220	217.809	204.671	215.703
10-49	38.100	37.403	33.579	878.955	867.790	803.955
50-99	7.689	7.677	7.322	539.090	540.450	525.098
100-249	5.734	5.805	5.293	883.122	894.877	831.886
250 +	2.547	2.527	2.450	1.475.301	1.499.263	1.473.970
Toplam	**97.346**	**94.150**	**93.864**	**3.994.277**	**4.007.051**	**3.850.612**
			Pay (%)			
1-9	44,5	43,3	48,2	5,5	5,1	5,6
10-49	39,1	39,7	35,8	22,0	21,7	20,9
50-99	7,9	8,2	7,8	13,5	13,5	13,6
100-249	5,9	6,2	5,6	22,1	22,3	21,6
250 +	2,6	2,7	2,6	36,9	37,4	38,3
Toplam	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TOBB

(1): İlgili yıl sonu itibarıyla geçerliliği devam eden kapasite raporu sayılarıdır.

2025 yılında geçerliliği devam eden kapasite raporlarının %48,2'si 1-9 çalışanı olan firmalara, %35,8'i 10-49 çalışanı olan firmalara, %7,8'i 50-99 çalışanı olan firmalara, %5,6'sı 100-249 çalışanı olan firmalara ve %2,6'sı da 250 ve üzeri çalışanı olan firmalara aittir.

2025 yılı sonu itibarıyla geçerliliği devam eden kapasite raporu almış olan firmaların raporun alındığı dönemdeki çalışan sayılarına göre dağılımına bakıldığında; %5,6'sının 1-9 çalışanı, %20,9'unun 10-49 çalışanı, %13,6'sının 50-99 çalışanı, %21,6'sının 100-249 çalışanı ve %38,3'ünün 250 ve üzeri çalışanı olduğu görülmektedir.

Ana faaliyet gruplarına göre 2025 yılında geçerliliği devam eden en çok sanayi kapasite raporu bulunan faaliyet grubu 57.058 rapor ile başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı olurken, onu 53.941 rapor ile gıda ürünlerinin imalatı ve 42.694 rapor ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makina ve teçhizat hariç) sektörleri izlemiştir. Geçerliliği devam eden en az kapasite raporu bulunan faaliyet grupları ise 4 rapor ile ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi, 18 rapor ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı ve 34 rapor ile balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörleri olmuştur (Tablo 17).

Tablo 17. Ana Faaliyet Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı[1]

Alt Sektörler (NACE Rev. 2)	Kapasite Raporu Sayısı			Pay (%)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	11.237	13.555	57.058	9,0	10,1	14,4	20,6	320,9
Gıda ürünlerinin imalatı	12.329	12.629	53.941	9,9	9,4	13,6	2,4	327,1
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	14.353	15.446	42.694	11,5	11,5	10,8	7,6	176,4
Giyim eşyalarının imalatı	7.653	8.286	27.490	6,1	6,2	6,9	8,3	231,8
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	5.155	6.367	27.140	4,1	4,8	6,8	23,5	326,3
Mobilya imalatı	5.315	6.185	23.891	4,3	4,6	6,0	16,4	286,3
Tekstil ürünlerinin imalatı	9.120	8.938	18.028	7,3	6,7	4,6	-2,0	101,7
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	8.302	8.580	17.999	6,7	6,4	4,5	3,3	109,8
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	6.508	6.851	14.890	5,2	5,1	3,8	5,3	117,3
Elektrikli teçhizat imalatı	4.550	5.095	13.859	3,7	3,8	3,5	12,0	172,0
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	2.130	2.408	10.393	1,7	1,8	2,6	13,1	331,6
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	3.057	3.479	10.028	2,5	2,6	2,5	13,8	188,2
Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı	3.267	3.494	9.608	2,6	2,6	2,4	6,9	175,0
Diğer imalatlar	2.842	3.264	8.966	2,3	2,4	2,3	14,8	174,7
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	3.661	3.768	8.040	2,9	2,8	2,0	2,9	113,4
Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	3.750	3.872	7.358	3,0	2,9	1,9	3,3	90,0
Ana metal sanayii	3.574	3.839	6.899	2,9	2,9	1,7	7,4	79,7
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	2.083	2.058	5.794	1,7	1,5	1,5	-1,2	181,5
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	2.399	2.416	4.352	1,9	1,8	1,1	0,7	80,1
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	2.115	2.087	3.979	1,7	1,6	1,0	-1,3	90,7
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	1.155	1.295	2.857	0,9	1,0	0,7	12,1	120,6
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	1.187	1.195	2.727	1,0	0,9	0,7	0,7	128,2
İçeceklerin imalatı	611	629	2.688	0,5	0,5	0,7	2,9	327,3
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1.166	1.170	2.503	0,9	0,9	0,6	0,3	113,9
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	338	374	2.437	0,3	0,3	0,6	10,7	551,6
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	1.614	1.600	2.288	1,3	1,2	0,6	-0,9	43,0
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	1.552	1.609	1.948	1,2	1,2	0,5	3,7	21,1
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	919	897	1.364	0,7	0,7	0,3	-2,4	52,1
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	461	479	1.188	0,4	0,4	0,3	3,9	148,0
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	530	560	801	0,4	0,4	0,2	5,7	43,0
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	350	340	763	0,3	0,3	0,2	-2,9	124,4
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	202	200	659	0,2	0,1	0,2	-1,0	229,5
Metal cevherleri madenciliği	376	373	507	0,3	0,3	0,1	-0,8	35,9
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	202	273	408	0,2	0,2	0,1	35,1	49,5
Kömür ve linyit çıkartılması	185	198	352	0,1	0,1	0,1	7,0	77,8
Tütün ürünleri imalatı	102	113	209	0,1	0,1	0,1	10,8	85,0
Diğer hizmet faaliyetleri	24	24	49	0,0	0,0	0,0	0,0	104,2
Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	26	23	34	0,0	0,0	0,0	-11,5	47,8
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı	19	22	18	0,0	0,0	0,0	15,8	-18,2
Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi	2	3	4	0,0	0,0	0,0	50,0	33,3
Toplam[2]	**124.443**	**133.994**	**396.211**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**7,7**	**195,7**

Kaynak: TOBB

(1): İlgili yıl sonu itibarıyla geçerliliği devam eden kapasite raporu sayılarıdır.

(2): Bir kapasite raporunda birden fazla sektörde yer alan ürünler bulunabileceğinden toplam diğer tablo verilerinden farklı olabilir.

2025 yılı sonu itibarıyla geçerliliği devam eden sanayi kapasite raporlarının teknoloji gruplarına göre yoğunlaşmasında değişim olmamıştır. Düşük teknolojiden yüksek teknoloji sınıflarına geçildikçe, girişimlerin toplam sanayi kapasite raporları içinde daha az pay aldığı gözlemlenmiştir. 2025 yılında geçerliliği devam eden sanayi kapasite raporlarının %40,4'ü düşük teknoloji grubunda, %22,1'i orta-düşük teknoloji grubunda, %34'ü orta-yüksek teknoloji grubunda ve %3,4'ü yüksek teknoloji grubunda bulunmaktadır. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında toplam kapasite raporları içinde düşük teknoloji ve orta-düşük teknoloji gruplarının payı azalırken, orta-yüksek ve yüksek teknoloji gruplarının payının arttığı görülmektedir (Tablo 18, Grafik 26).

Tablo 18. Teknoloji Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı(1)

	Kapasite Raporu Sayısı			Pay (%)		
Teknoloji Grupları	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Yüksek Teknoloji	2.569	2.938	12.666	2,4	2,5	3,4
Orta-Yüksek Teknoloji	26.202	31.527	126.197	24,1	26,6	34,0
Orta-Düşük Teknoloji	33.085	35.070	82.038	30,5	29,6	22,1
Düşük Teknoloji	46.796	49.001	149.887	43,1	41,3	40,4
Toplam(2)	**108.652**	**118.536**	**370.788**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TOBB

(1): İlgili yıl sonu itibarı ile geçerliliği devam eden kapasite raporu sayılarıdır.

(2): Bir kapasite raporunda birden fazla sektörde yer alan ürünler bulunabileceğinden toplam diğer tablo verilerinden farklı olabilir.

Grafik 26. Teknoloji Gruplarına Göre Sanayi Kapasite Raporu Sayısı

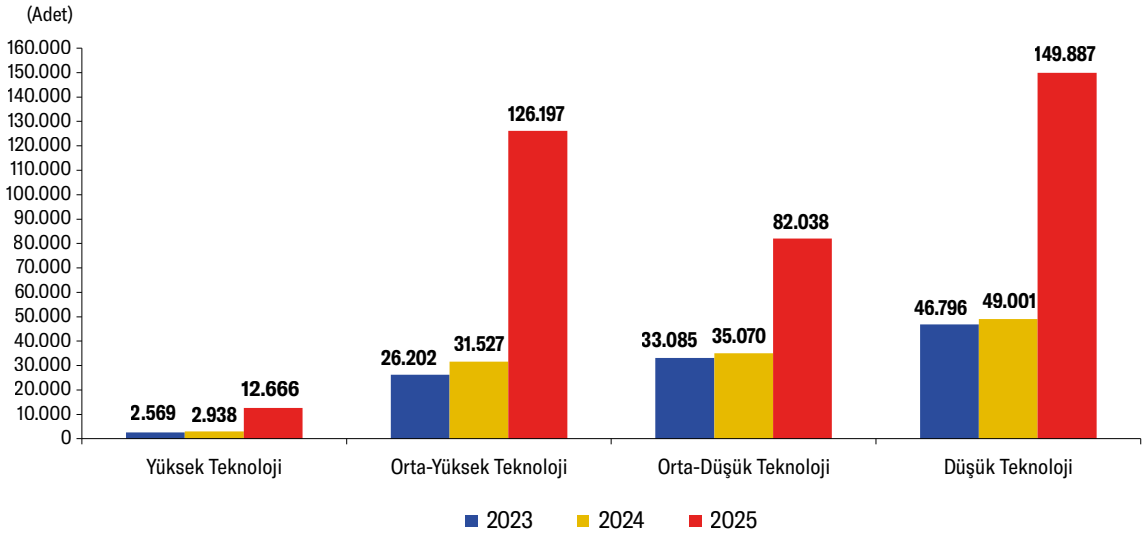

Kaynak: TOBB

1.2.2.3 Enerji

Sanayi üretiminin önemli alt sektörlerinden biri olan elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe üretim artışı 2025 yılında bir önceki yıla göre 2,6 puan gerileyerek %4,2 oranında artış kaydedilmiştir. Yıllık bazda değerlendirildiğinde sektörün performansında Şubat, Mart ve Nisan aylarındaki talebe bağlı artışlar etkili olmuştur. Nisan ayında %8,8 ile 2025 yılının en yüksek artışı gerçekleşirken, Haziran ayında ise %1,1 ve Kasım ayında %2 azalış gözlemlenmiştir (Grafik 27).

Grafik 27. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı Endeksi Yıllık Değişim Oranları (Takvim Etkilerinden Arındırılmış, 2021=100)

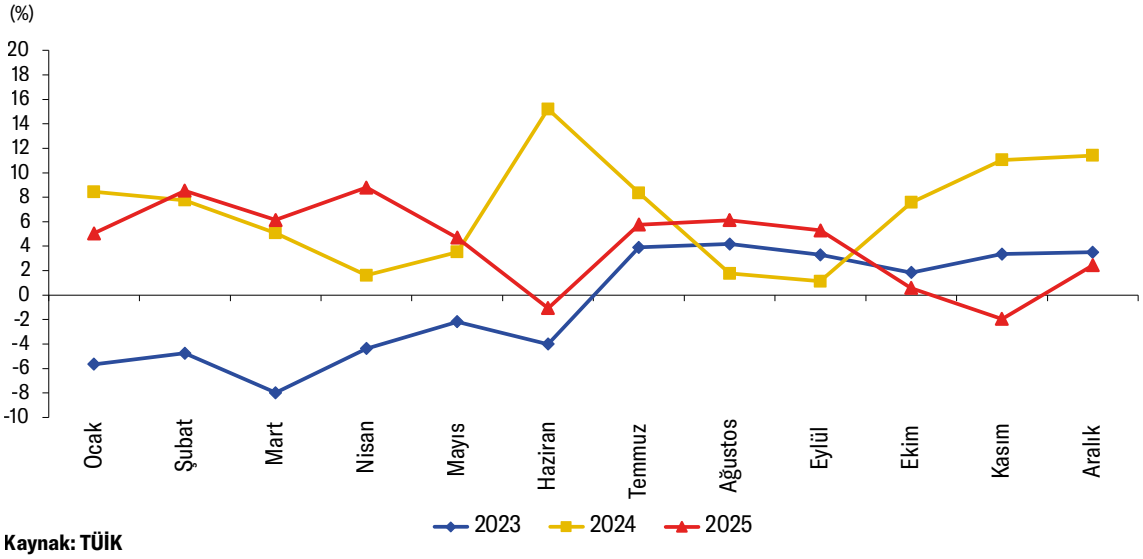

Kaynak: TÜİK

Enerji sektöründe, küresel enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmalar, enerji maliyetlerindeki oynaklık ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında yürütülen politikalar, arz güvenliği ve altyapı yatırımları açısından 2025 yılında da önemini korumuştur.

Türkiye'nin enerji üretimi artan elektrik talebine paralel olarak büyümeye devam etmiştir. 2024 yılında bir önceki yıla göre %7,1 artan elektrik enerjisi üretimi, 2025 yılında da %2,4 artarak 354.570 GWh'den 362.992 GWh'ye yükselmiştir. Elektrik enerjisi üretiminin birincil kaynaklarına göre dağılımı incelendiğinde; %23'ünün doğal gaz ve Lng, %22,8'inin taşkömürü, ithal kömür ve asfaltit, %10,8'inin linyit, %2,9'unun yenilenebilir ve atık ve %0,2'sinin sıvı yakıtlar santrallerinden olmak üzere toplam %59,6'sının termik santrallerinden, %24,6'sının jeotermal, rüzgar ve güneş santrallerinden ve %15,8'inin hidrolik santrallerinden elde edildiği görülmektedir (Tablo 19, Grafik 28).

2024 yılında %5,5 artan elektrik enerjisi tüketimi, 2025 yılında da %2,1 artarak 360.929 GWh olmuştur. Kişi başına tüketim bir önceki yıla göre %1,6'lık artışla 4.127 KWh'den 4.192 KWh'ye yükselmiştir.

Elektrik enerjisi ithalatı %25'lik azalışla 2.012 GWh, ihracatı ise %11'lik artışla 4.075 GWh düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 19. Elektrik Enerjisi Üretim ve Tüketiminde Gelişmeler[1]

	Üretim (GWh)										
	Termik		Hidrolik		Jeotermal, Rüzgar ve Güneş						
Yıllar	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)	Toplam Miktar	İthalat	İhracat	Tüketim (GWh)	Kişi Başına Tüketim (KWh)
2023	199.845	60,3	64.002	19,3	67.302	20,3	331.149	6.094	2.076	335.168	3.926
2024	201.005	56,7	74.853	21,1	78.712	22,2	354.570	2.682	3.672	353.580	4.127
2025[2]	216.394	59,6	57.431	15,8	89.167	24,6	362.992	2.012	4.075	360.929	4.192

Kaynak: TEİAŞ
(1): Brüt.
(2): Geçici

Grafik 28. Elektrik Enerjisi Üretiminin Birincil Enerji Kaynaklarına Göre Dağılımı

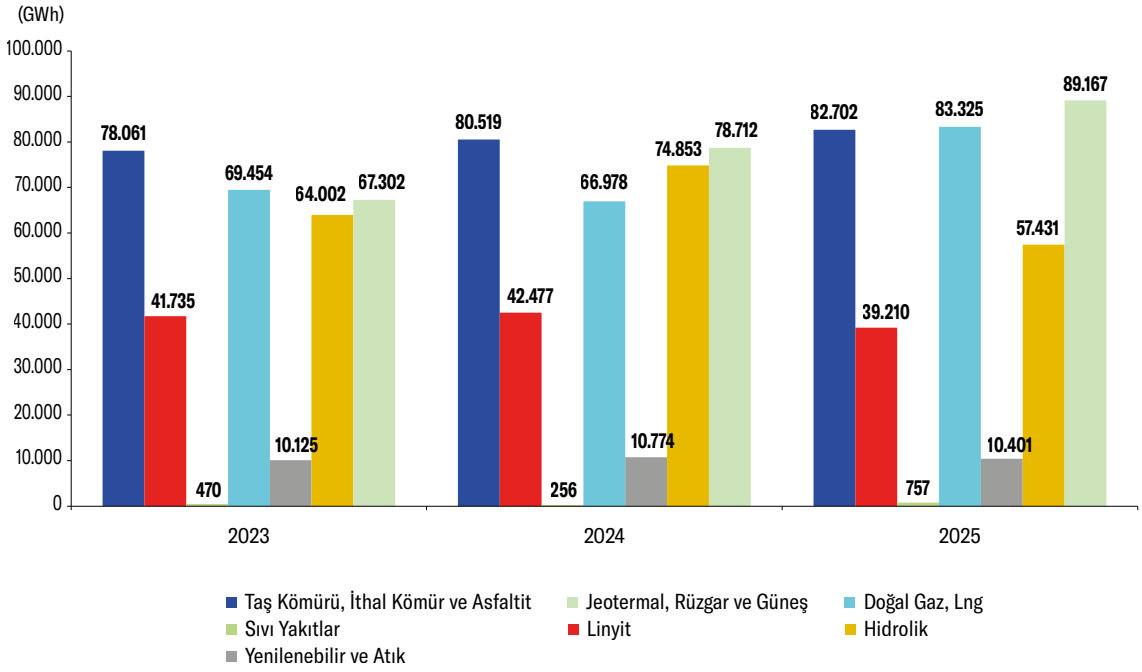

Kaynak: TEİAŞ
Not: Dğerler brüt, 2025 yılı brüt ve geçicidir.

1.2.3 İnşaat

2025 yılında inşaat sektöründe konut talebinin sürmesi, deprem sonrası yeniden inşa faaliyetleri ve kentsel dönüşüm çalışmaları sektördeki hareketliliği desteklemiştir. Konut projeleri, ticari yapılar ve sanayi tesislerine yönelik özel sektör yatırımları ile kamu alt yapı projeleri inşaat faaliyetlerinin artmasında etkili olmuş, sektör %10,8 oranında büyümüştür.

2024 yılında %8,7 azalan belediyeler tarafından verilen yapı ruhsatlarının yüzölçümü, 2025 yılında %18,2 artarak 180.081 bin m²'den 212.907 bin m²'ye yükselmiştir. Ruhsata bağlanmış ve bitirilmiş inşaatlarla ilgili belediyelerce verilen yapı kullanma izin belgeleri toplam inşaat alanı ise %1,3 oranında sınırlı bir artışla 136.360 bin m²'den 138.122 bin m²'ye yükselmiştir (Grafik 29).

Grafik 29. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Verilen Yapıların Yüzölçümleri

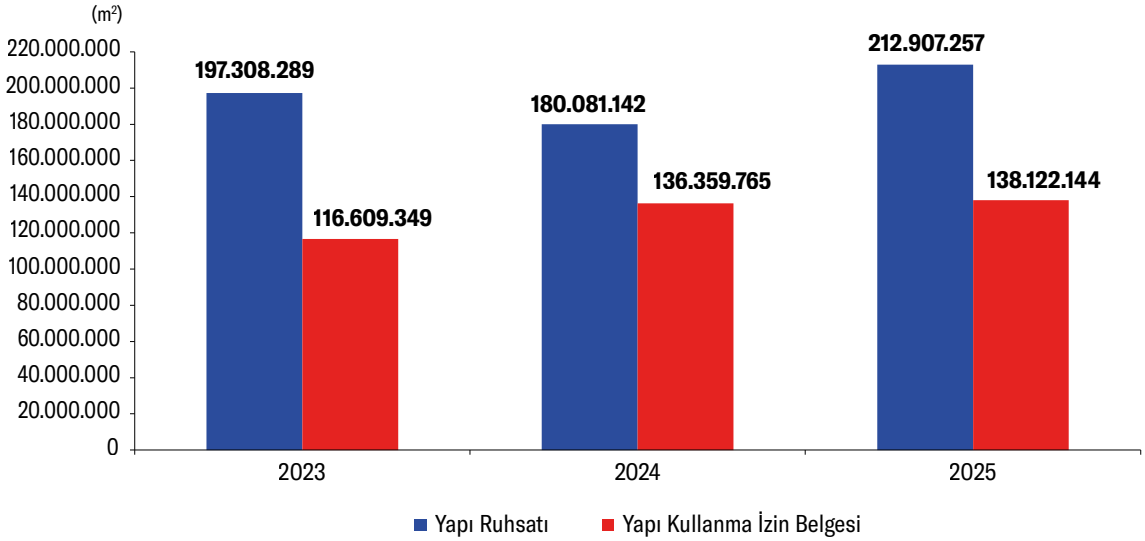

Kaynak: TÜİK

Türkiye genelinde 2025 yılında toplam 1.688.910 konut, satış sonucu el değiştirmiştir. Bu konutların 236.668'i ipotekli, geri kalan 1.452.242'si diğer yollarla satılmıştır. Konut satışlarının %14'ünü ipotekli satışlar, %86'sını da diğer satışlar oluşturmuştur. İpotekli satışlar bir önceki yıla göre %49,3 oranında önemli bir artış gösterirken, diğer satışlar %10,1 artmıştır (Tablo 20).

Tablo 20. Konut Satış Sayıları

	2023	2024	2025	Pay (%) 2023	Pay (%) 2024	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Satış şekline göre								
İpotekli satış[1]	177.748	158.486	236.668	14,5	10,7	14,0	-10,8	49,3
Diğer satış[2]	1.048.178	1.319.539	1.452.242	85,5	89,3	86,0	25,9	10,1
Satış durumuna göre								
İlk el satış[3]	379.542	484.461	540.786	31,0	32,8	32,0	27,6	11,6
İkinci el satış[4]	846.384	993.564	1.148.124	69,0	67,2	68,0	17,4	15,6
Toplam satışlar	**1.225.926**	**1.478.025**	**1.688.910**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**20,6**	**14,3**

Kaynak: TÜİK

(1): İpotekli satış, borçlanarak satın alınan konutun kredi teminatını oluşturmak için aynı konutun teminat olarak gösterilmesidir.

(2): Diğer konut satışları, ipotekli konut satışı dışında kalan satış türlerini kapsamaktadır.

(3): İlk el satış, kat irtifakı/kat mülkiyeti almış bir konutun ev sahibi firma ya da kişi tarafından ilk defa satılmasıdır.

(4): İkinci el satış, ilk satıştan sonra gerçekleşen tüm konut satışlarını ifade eder.

2025 yılında toplam konut satışlarının 540.786'sını ilk satış, 1.148.124'ünü ikinci el satışlar oluşturmuştur. Konut satışlarının %32'si ilk el satışlardan, %68'i de ikinci el satışlardan meydana gelmiştir. 2024 yılına göre toplam konut satışı %14,3 artış göstermiştir.

2025 yılında konut satış sayısının en fazla olduğu iller sırasıyla İstanbul, Ankara ve İzmir olurken, en az olduğu iller sırasıyla Ardahan, Bayburt ve Hakkâri olarak gerçekleşmiştir. Yabancıya konut satışı ise bir önceki yıla göre gerilemiş, en fazla konut satışı sırasıyla Rusya Federasyonu, İran ve Ukrayna vatandaşlarına yapılmıştır.

1.2.4 Hizmetler

1.2.4.1 Ticaret

1.2.4.1.1 Kurulan ve Kapanan Şirketler

2025 yılında 12.449 anonim, 101.319 limited ve 11 kollektif olmak üzere toplam 113.779 şirket kurulmuş, komandit şirket kurulmamıştır. Kurulan anonim şirket sayısı %8,5 ve limited şirket sayısı %0,5 azalmıştır. Kollektif şirket sayısı ise değişmemiştir. Böylece 2024 yılında %10,2 olan toplam kurulan şirket sayısındaki azalış, 2025 yılında %1,5'e gerilemiştir. Kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %10,8 artmış, kurulan kooperatif sayısı ise %30,9 azalmıştır (Tablo 21, Grafik 30).

2025 yılında 4.966 anonim, 28.236 limited, 66 kollektif ve 2 komandit olmak üzere toplam 33.270 şirket kapanmıştır. Kapanan anonim şirket sayısı bir önceki yıla göre %5,3 ve limited şirket sayısı %6 artmış, kollektif şirket sayısı değişmemiş ve komandit şirket sayısı %60 azalmıştır. Böylece 2024 yılında %21,4 artan kapanan şirket sayısı 2025 yılında %5,9 artmıştır. Kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı %8,1 azalırken, kapanan kooperatif sayısı ise %6,4 artış göstermiştir.

Tablo 21. Kurulan, Sermayesi Artan, Kapanan Şirket, Gerçek Kişi Ticari İşletme ve Kooperatif Sayıları

Şirket Türleri		2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Anonim şirket	Kurulan	16.562	13.610	12.449	-17,8	-8,5
	Sermayesi artan	17.454	17.317	15.103	-0,8	-12,8
	Kapanan	3.726	4.714	4.966	26,5	5,3
Limited şirket	Kurulan	111.945	101.840	101.319	-9,0	-0,5
	Sermayesi artan	52.984	51.916	38.946	-2,0	-25,0
	Kapanan	22.093	26.631	28.236	20,5	6,0
Kollektif şirket	Kurulan	19	11	11	-42,1	0,0
	Sermayesi artan	90	83	73	-7,8	-12,0
	Kapanan	63	66	66	4,8	0,0
Komandit şirket	Kurulan	2	2	0	0,0	-100,0
	Sermayesi artan	0	0	0	-	-
	Kapanan	1	5	2	400,0	-60,0
Toplam şirket sayısı	Kurulan	128.528	115.463	113.779	-10,2	-1,5
	Sermayesi artan	70.528	69.316	54.122	-1,7	-21,9
	Kapanan	25.883	31.416	33.270	21,4	5,9
Gerçek kişi ticari işletme	Kurulan	19.880	16.216	17.972	-18,4	10,8
	Kapanan	32.933	17.727	16.286	-46,2	-8,1
Kooperatif	Kurulan	3.202	2.674	1.848	-16,5	-30,9
	Sermayesi artan	4	8	5	100,0	-37,5
	Kapanan	1.069	1.199	1.276	12,2	6,4

Kaynak: TOBB

Grafik 30. Kurulan, Sermayesi Artan, Kapanan Toplam Şirket Sayısı Değişim Oranı

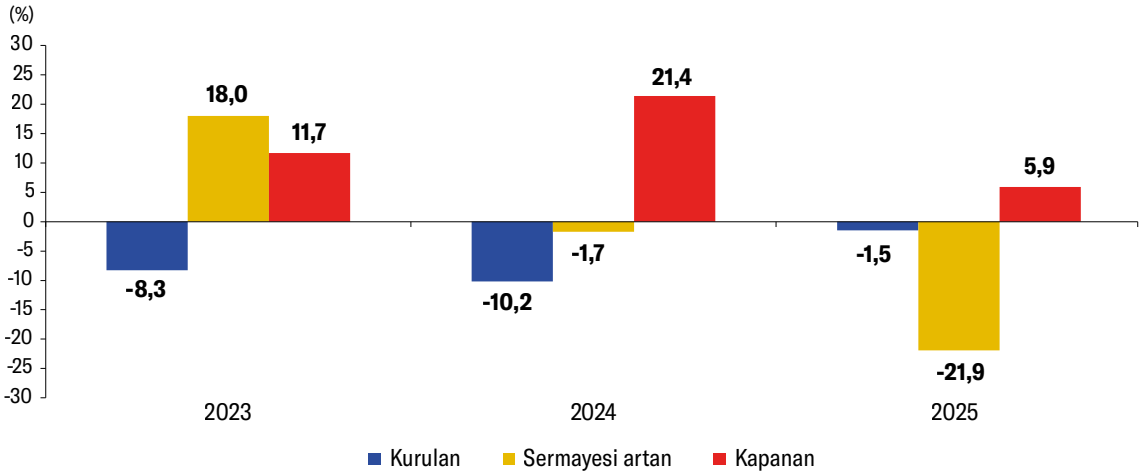

Kaynak: TOBB

2025 yılında kurulan yabancı ortak sermayeli anonim şirket sayısında ve ortak olunan şirketlerdeki ülkenin sermaye toplamında düşüş yaşanırken, ortak olunan şirketlerdeki sermaye toplamında artış gerçekleşmiştir. Yabancı ortak sermayeli anonim şirketler sıralamasında 497 şirket ile Türkiye ortaklı şirketler ilk sırada yer alırken, onu 42 şirket ile Almanya ve 33 şirket ile Hollanda ortaklı şirketler izlemiştir (Tablo 22).

Tablo 22. Kurulan Yabancı Sermayeli Anonim Şirketlerin Ülkelere Göre Dağılımı[(1), (2)]

	Anonim Şirketler					
	Şirket Sayısı[(2)]		Ortak Olunan Şirketlerdeki Sermaye Toplamı (Bin TL)		Ortak Olunan Şirketlerdeki Ülkenin Sermaye Toplamı (Bin TL)	
Ülkeler	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Türkiye	546	497	9.929.490	7.766.283	6.167.988	976.802
Almanya	40	42	79.175	2.472.875	49.760	1.329.401
Hollanda	27	33	74.516	34.550	67.241	23.489
İsviçre	9	32	398.481	103.213	397.726	98.163
ABD	28	28	83.334	39.077	73.213	22.164
BAE	49	27	1.536.123	58.100	1.533.274	29.145
Azerbaycan	25	24	129.500	346.750	121.820	337.610
Çin	22	17	656.587	207.350	586.192	21.498
Singapur	4	15	1.000	373.640	888	353.101
İngiltere	13	14	111.658	339.156	95.483	320.942
Diğer ülkeler	243	195	1.958.004	3.535.852	1.355.658	3.367.064
Toplam	**1.006**	**924**	**14.957.869**	**15.276.845**	**10.449.243**	**6.879.378**

Kaynak: TOBB

(1): 2025 yılı şirket sayısına göre ilk onda yer alan ülkeler alınmıştır.

(2): Bir şirketin yabancı ortakları farklı uyruklardan olabilmektedir.

Yabancı ortak sermayeli limited şirket sayısında, ortak olunan şirketlerdeki sermaye toplamına ve ortak olunan şirketlerdeki ülkenin sermaye toplamında artış yaşanmıştır. Yabancı ortak sermayeli limited şirket kuruluşlarında ilk sırada 4.843 şirket ile Türkiye ortaklı şirketler gelirken, onu 252 şirket ile İran ve 150 şirket ile Çin takip etmiştir (Tablo 23).

Tablo 23. Kurulan Yabancı Sermayeli Limited Şirketlerin Ülkelere Göre Dağılımı[(1), (2)]

	Limited Şirketler					
	Şirket Sayısı[(2)]		Ortak Olunan Şirketlerdeki Sermaye Toplamı (Bin TL)		Ortak Olunan Şirketlerdeki Ülkenin Sermaye Toplamı (Bin TL)	
Ülkeler	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Türkiye	4.078	4.843	6.976.297	8.855.041	5.545.558	7.049.133
İran	339	252	401.520	438.180	362.683	393.604
Çin	128	150	810.640	322.405	727.417	271.170
Almanya	187	130	2.096.221	279.875	1.074.533	200.633
Pakistan	63	102	55.550	102.200	44.650	88.510
Türkmenistan	69	102	41.860	62.405	40.060	56.350
Azerbaycan	169	99	194.045	165.350	146.552	151.826
Irak	94	86	338.910	176.785	230.615	141.638
Mısır	90	67	123.915	106.920	85.380	70.862
Rusya Federasyonu	109	65	189.670	59.000	143.428	46.859
Diğer ülkeler	1.640	1.204	2.704.759	4.225.216	2.150.625	3.502.859
Toplam	**6.966**	**7.100**	**13.933.387**	**14.793.377**	**10.551.500**	**11.973.441**

Kaynak: TOBB

(1): 2025 yılı şirket sayısına göre ilk onda yer alan ülkeler alınmıştır.

(2): Bir şirketin yabancı ortakları farklı uyruklardan olabilmektedir.

1.2.4.1.2 Protesto Edilen Senetler ve Karşılıksız Çekler

2025 yılında protesto edilen senet ve karşılıksız çeklerde yükseliş devam etmiştir. Protesto edilen senet sayısı, 2025 yılında bir önceki yıla göre %24,4 artışla 301 bine yükselmiştir. Protesto edilen senetlerin tutarı ise %92,1 artarak 92.329 milyon TL'ye yükselmiştir (Tablo 24, Grafik 31).

Karşılıksız çek sayısı 2025 yılında da %12,8 artarak 308 bine yükselmiştir. Karşılıksız çeklerin tutarı ise %50,1 artarak 260.394 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 24. Protesto Edilen Senetler ve Karşılıksız Çekler

	Protesto Edilen Senetler				Karşılıksız Çekler			
Yıllar	Sayı (Bin)	Değişim (%)	Tutar (Milyon TL)	Değişim (%)	Sayı (Bin)	Değişim (%)	Tutar (Milyon TL)	Değişim (%)
2023	219	-25,0	19.217	59,3	147	18,5	55.714	194,3
2024	242	10,5	48.062	150,1	273	85,7	173.506	211,4
2025	301	24,4	92.329	92,1	308	12,8	260.394	50,1

Kaynak: TBB Risk Merkezi

Grafik 31. Protesto Edilen Senet ve Karşılıksız Çek Tutarları

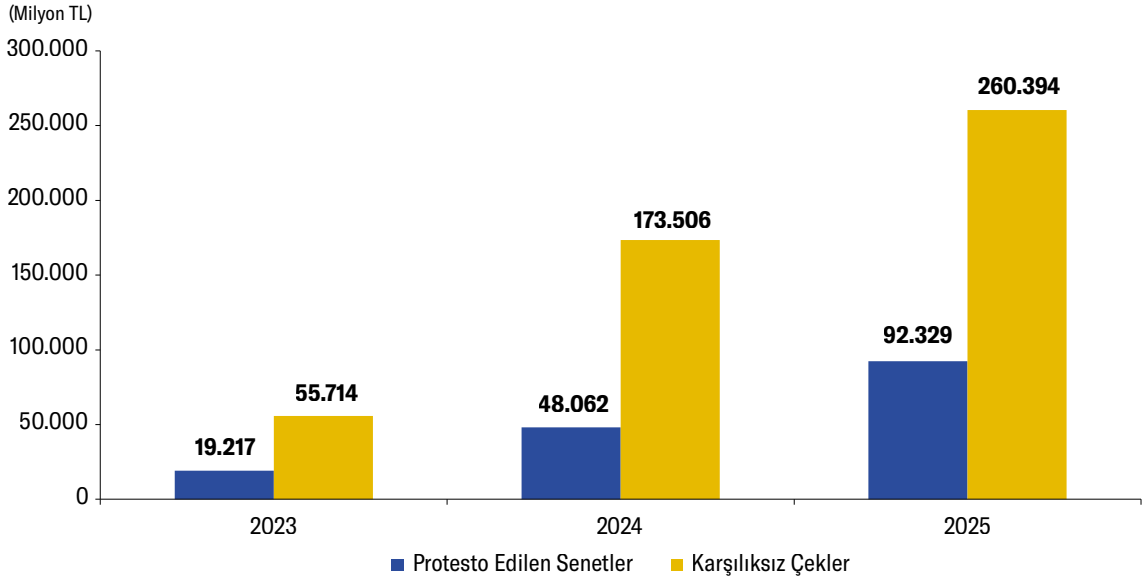

Kaynak: TBB Risk Merkezi

1.2.4.2 Turizm

Turizm sektörü 2025 yılında ekonomik büyümeyi destekleyen başlıca hizmet alanlarından biri olmayı sürdürmüş, stratejik önemini korumuştur. Küresel ekonomik yavaşlama, siyasi ve jeopolitik riskler ile maliyet artışları sektör üzerinde baskı oluşturmaya devam etmiştir. Türk lirasının reel olarak görece avantajlı seviyelerde seyretmesi, Türkiye'nin uluslararası turizm pazarındaki fiyat rekabetini desteklemiş ve ziyaretçi talebine katkı sağlamıştır. Ancak 2025 yılında yurtdışından gelen ziyaretçi sayısı ve turizm gelirinde artış devam etmekle birlikte hızı bir önceki yıla göre yavaşlama göstermiştir. Turizm gelirindeki artış; ziyaretçi sayısındaki artışın yanı sıra kişi başına ortalama harcamadaki yükselişten de kaynaklanmıştır.

2025 yılında ürün ve pazar çeşitliliğine yönelik çalışmalar, ulaşım altyapısının güçlenmesi ve turizm faaliyetlerinin yıl geneline yayılmasına yönelik politikalar sektörün performansını desteklemiştir. Bununla birlikte, küresel ekonomik faaliyetlerdeki zayıflama başta Avrupa olmak üzere temel pazarlarda talep artışının sınırlı kalması, alternatif destinasyonların rekabet baskısı oluşturması ve maliyetlerdeki yükseliş, sektörün büyüme ivmesini sınırlandıran başlıca unsurlar olmuştur.

2025 yılında ülkemize yurtdışından gelen ziyaretçi sayısı bir önceki yıla göre %2,7 artarak 62.232 bin kişiden 63.917 bin kişiye, yurtdışına giden ziyaretçi sayısı %4,4 artarak 11.391 bin kişiden 11.897 bin kişiye yükselmiştir (Tablo 25).

2025 yılında ziyaretçilerden elde edilen turizm geliri bir önceki yıla göre %6,5 artarak 64.448 milyon dolar olmuş, turizm gideri ise bir önceki yıla göre %24 artarak 9.602 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Turizm net geliri %4 artışla 54.846 milyon dolara yükselmiştir (Grafik 32).

Tablo 25. Turizm Gelir-Gider, Ziyaretçi Sayısı ve Kişi Başı Ortalama Harcama

	2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Yurtdışından Gelen[1]					
Ziyaretçi sayısı (Bin Kişi)	57.077	62.232	63.917	9,0	2,7
Turizm geliri (Milyon Dolar)	55.874	60.497	64.448	8,3	6,5
Kişi başı ortalama harcama (Dolar)	979	972	1.008	-0,7	3,7
Ortalama geceleme sayısı	11,3	10,7	10,7	-5,3	0,0
Yurtdışına Giden[2]					
Ziyaretçi sayısı (Bin Kişi)	11.067	11.391	11.897	2,9	4,4
Turizm gideri (Milyon Dolar)	8.430	7.741	9.602	-8,2	24,0
Kişi başı ortalama harcama (Dolar)	762	680	807	-10,8	18,7
Ortalama geceleme sayısı	13,3	9,5	9,1	-28,6	-4,2

Kaynak: TÜİK

(1): Yurt dışında ikamet eden vatandaş ve yabancılar.

(2): Türkiye'de ikamet edip yurt dışını ziyaret eden vatandaşlar.

Not: Turizm gelirine transfer yolcularından elde edilen 782.446 bin dolar dahil edilmemiştir.

2024 yılında yurtdışından gelen ziyaretçi başına 972 dolar olan ortalama harcama, 2025 yılında 36 dolar artarak 1.008 dolara, yurtdışına giden ziyaretçi başına ortalama harcama ise 127 dolar artarak 807 dolara yükselmiştir.

Ortalama geceleme sayısı ise yurtdışından gelen ziyaretçi için 10,7 gün ile değişim göstermezken, yurtdışına giden ziyaretçilerin ortalama geceleme sayısı %4,2 azalarak 9,1 güne gerilemiştir.

Grafik 32. Turizm Gelir ve Giderleri

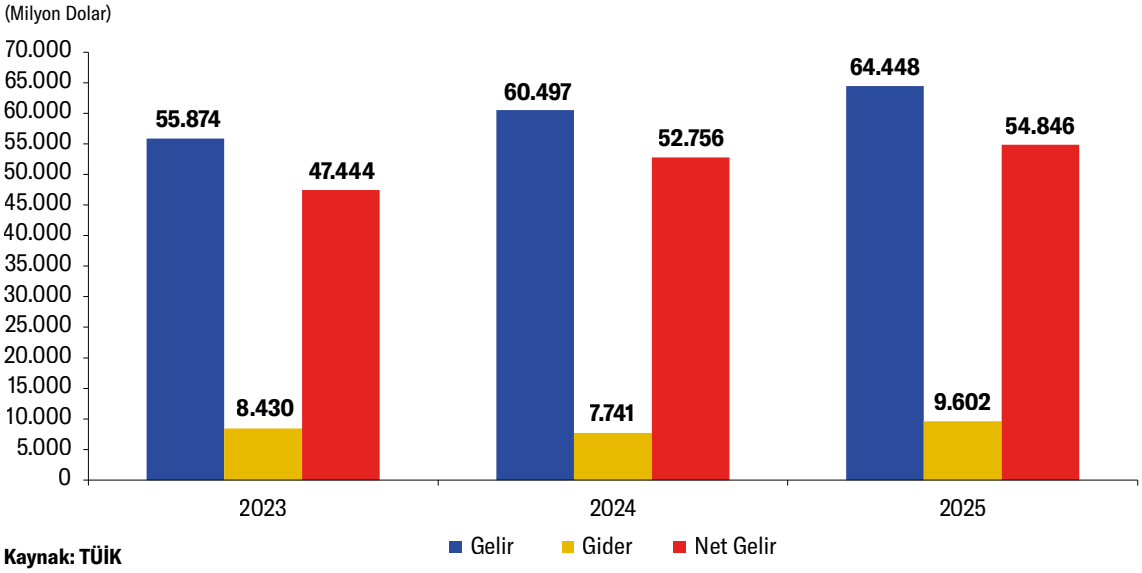

Kaynak: TÜİK

Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin ilk 10'da yer alan milliyetlere göre sıralamasında 2025 yılında Rusya Federasyonu 6.904 bin kişi ile ilk sırada yer alırken, 6.745 bin kişi ile Almanya ikinci, 4.270 bin kişi ile İngiltere (Birleşik Krallık) üçüncü sırada yer almıştır (Tablo 26).

Tablo 26. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı

(Kişi)

				Değişim (%)	
Milliyetler[1]	2023	2024	2025[2]	2024	2025
Rusya Fedarasyonu	6.313.675	6.710.198	6.904.011	6,3	2,9
Almanya	6.193.259	6.620.612	6.745.190	6,9	1,9
İngiltere (Birleşik Krallık)	3.800.922	4.433.782	4.270.038	16,7	-3,7
İran	2.504.494	3.277.852	3.050.195	30,9	-6,9
Bulgaristan	2.893.092	2.918.581	2.808.357	0,9	-3,8
Polonya	1.539.123	1.866.986	1.914.958	21,3	2,6
Amerika Birleşik Devletleri	1.334.337	1.442.191	1.584.725	8,1	9,9
Gürcistan	1.633.977	1.466.188	1.327.887	-10,3	-9,4
Hollanda	1.232.220	1.303.262	1.275.578	5,8	-2,1
Romanya	990.005	1.173.358	1.174.607	18,5	0,1

Kaynak: KTB

(1): 2025 yılına göre ilk 10'da yer alan milliyetler verilmiştir.

(2): 2025 yılı verileri geçicidir.

2025 yılında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçiler sıralamasında ilk 10'da yer alan milliyetler incelendiğinde, Gürcistan'ın bir önceki yıla göre Amerika Birleşik Devletleri ile yer değiştirdiği, diğer ülkelerin sıralamasının ise aynı kaldığı görülmektedir. 2025 yılında ziyaretçi sayısında en yüksek artış %9,9 ile Amerika Birleşik Devletleri'nde, en yüksek azalış %9,4 ile Gürcistan'dan gelen ziyaretçi sayısında olmuştur.

1.2.4.3 Ulaştırma

2025 yılında yurt içi ve yurt dışı yolcu taşımacılığında, kara yolu ve hava yolu taşımacılığındaki artış oranları bir önceki yıla göre gerilerken, demir yolu taşımacılığı artış oranı yükselmiştir. Bu gelişmede, demir yolu taşımacılığının maliyet ve erişilebilirlik açısından daha avantajlı hale gelmesi ve yolcu talebinin bu ulaşım türüne yönelmesi etkili olmuştur.

Yurt içi kara yolu yolcu taşımaları 2024 yılında %5,8 artış gösterirken, 2025 yılında artış oranı %3,8'e gerilemiştir. Hava yolu yolcu taşımacılığındaki artış oranı 2024 yılında %5,5 iken, 2025 yılında %3,7 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık, demir yolu yolcu taşımalarında artış oranı 2024 yılında %5,2 düzeyinde iken, 2025 yılında %9'a yükselmiştir. Yurt dışı hava yolu taşımalarında ise artış oranı 2024 yılında %9,4 iken, 2025 yılında %7,8 seviyesinde gerçekleşmiştir (Tablo 27).

Tablo 27. Ulaştırma Alt Sektörlerinde Yolcu ve Yük Taşıma

Ulaşım Yolları	Yolcu Taşıma				
				Değişim (%)	
	2023	2024	2025[1]	2024	2025
Yurt içi					
Kara yolu (Milyon-Yolcu-km)[2]	380.178	402.145	417.560	5,8	3,8
Demir yolu (Milyon-Yolcu-km)[3]	6.036	6.352	6.923	5,2	9,0
Hava yolu (Milyon-Yolcu)	90,4	95,4	98,9	5,5	3,7
Yurt dışı					
Hava yolu (Milyon-Yolcu)	123,3	134,9	145,4	9,4	7,8

	Yük Taşıma				
				Değişim (%)	
	2023	2024	2025[1]	2024	2025
Yurt içi					
Kara yolu (Milyon-Ton-km)[2]	335.126	347.809	361.795	3,8	4,0
Demir yolu (Milyon-Ton-km)[4]	12.023	12.347	12.595	2,7	2,0
Deniz yolu (Milyon-Ton)[5]	62,6	63,2	68,0	1,0	7,6
Yurt dışı					
Demir yolu (Milyon-Ton-km)	973	1.243	1.301	27,7	4,7
Hava Yolu (Milyon-Ton)	1,6	2,0	2,0	25,0	0,0

Kaynak: SBB

(1): Gerçekleşme tahmini.

(2): Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğu altındaki yol ağında yapılan taşımalardır.

(3): Banliyo yolcu taşımaları hariçtir.

(4): İdari yük taşımaları hariçtir.

(5): Önceki yıllarda yer alan yurt dışı yük taşıma verisi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından hesaplanmamaktadır.

2025 yılında yurt içi yük taşımacılığında, kara yolu ve deniz yolu taşımacılığındaki artış oranları bir önceki yıla göre yükselirken, demir yolu yük taşımacılığında artış oranı gerilemiştir. Yurt içi kara yolu yük taşımacılığı 2024 yılında %3,8 artış gösterirken, 2025 yılında artış oranı %4 olarak gerçekleşmiştir. Demir yolu yük taşımacılığında artış oranı 2024 yılında %2,7 iken, 2025 yılında %2 seviyesine gerilemiştir. Deniz yolu yük taşımacılığında ise artış oranı 2024 yılında %1 iken, 2025 yılında %7,6'ya yükselmiştir.

Yurt dışı yük taşımacılığında, demir yolu yük taşımacılığındaki artış oranı 2024 yılında %27,7 iken, 2025 yılında %4,7 olarak gerçekleşmiştir. Hava yolu yük taşımacılığında ise 2024 yılında %25 oranında artış kaydedilirken, 2025 yılında yük taşımacılığı bir önceki yıla kıyasla değişim göstermemiştir.

1.3 Yatırımlar

1.3.1 Sabit Sermaye Yatırımları

2025 yılında bir önceki yıla göre kamu sektörü sabit sermaye yatırımlarının %41 artışla 2.191.508 milyon TL'ye, özel sektör sabit sermaye yatırımlarının %42,2 artışla 17.642.562 milyon TL'ye yükseleceği tahmin edilmektedir. Böylece 2025 yılında toplam sabit sermaye yatırımlarının kamu ve özel sektör sabit sermaye yatırımlarında gözlenen artışların etkisiyle %42 yükselerek 19.834.070 milyon TL olacağı öngörülmektedir (Tablo 28).

Tablo 28. Sabit Sermaye Yatırımları[1]

(Cari fiyatlarla, Milyon TL)

Sektörler	2023	2024	2025[2]
Kamu			
Tarım	92.076	143.833	200.045
Madencilik	77.210	111.585	246.426
İmalat	4.716	9.986	15.127
Enerji	46.896	71.096	113.949
Ulaştırma	331.216	533.538	677.458
Turizm	1.728	2.079	3.416
Konut	15.281	21.462	33.671
Eğitim	115.477	198.379	301.086
Sağlık	71.778	129.049	181.746
Diğer Hizmetler	214.237	332.920	418.584
Toplam	**970.616**	**1.553.927**	**2.191.508**
Özel			
Tarım	60.139	84.513	117.054
Madencilik	146.756	210.738	295.911
İmalat	1.648.027	2.272.135	3.244.406
Enerji	104.894	148.638	212.706
Ulaştırma	2.456.147	4.393.072	6.207.170
Turizm	63.446	94.418	133.785
Konut	2.475.875	4.410.680	6.307.286
Eğitim	138.781	205.842	309.802
Sağlık	238.368	360.917	520.327
Diğer Hizmetler	153.527	227.934	294.116
Toplam	**7.485.958**	**12.408.887**	**17.642.562**
Toplam			
Tarım	152.215	228.345	317.098
Madencilik	152.215	322.322	542.337
İmalat	1.652.742	2.282.121	3.259.533
Enerji	151.790	219.734	326.655
Ulaştırma	2.787.363	4.926.610	6.884.628
Turizm	65.175	96.497	137.201
Konut	2.491.156	4.432.142	6.340.957
Eğitim	254.258	404.221	610.888
Sağlık	310.146	489.967	702.073
Diğer Hizmetler	367.764	560.854	712.700
Toplam	**8.456.574**	**13.962.814**	**19.834.070**

Kaynak: SBB

(1): Yatırım işçiliği dahildir.

(2): Gerçekleşme tahmini

Sektörel bazda incelendiğinde 2025 yılında kamu sektörü sabit sermaye yatırımlarında en yüksek yatırım tutarının 677.458 milyon TL ile ulaştırma sektöründe, en düşük yatırım tutarının 3.416 milyon TL ile turizm sektöründe gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Özel sektör sabit sermaye yatırımlarında en yüksek yatırım tutarının 6.307.286 milyon TL ile konut sektöründe, en düşük yatırım tutarının 117.054 milyon TL ile tarım sektöründe olacağı öngörülmektedir.

Kamu ve özel sektör toplamı dikkate alındığında 6.884.628 milyon TL ile en yüksek yatırım tutarının ulaştırma sektöründe, en düşük yatırım tutarının 137.201 milyon TL ile turizm sektöründe gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2025 yılında toplam sabit sermaye yatırımları içinde kamu sektörü sabit sermaye yatırımlarının payının bir önceki yıla göre 0,1 puan azalarak %11'e gerileyeceği, özel sektör sabit sermaye yatırımlarının payının 0,1 puan artarak %89'a yükseleceği tahmin edilmektedir.

2025 yılında özel sektör sabit sermaye yatırımları içinde bir önceki yıla göre imalat, konut ve eğitim sektörlerinin payının artması, ulaştırma ve diğer hizmetler sektörlerinin payının azalması beklenmektedir. Özel sektör sabit sermaye yatırımları içinde en ağırlıklı sektörün %35,8'lik pay ile konut sektörü, en düşük ağırlıklı sektörün %0,7'lik pay ile tarım sektörü olması öngörülmektedir (Tablo 29, Grafik 33).

Kamu sektörü sabit sermaye yatırımları içinde bir önceki yıla göre madencilik, imalat, enerji, turizm ve eğitim sektörlerinin payının artması, tarım, ulaştırma ve diğer hizmetler sektörlerinin payının azalması öngörülmektedir. Kamu sektörü toplam sabit sermaye yatırımları içinde en ağırlıklı sektörün %30,9 ile ulaştırma sektörü, en düşük ağırlıklı sektörün %0,2'lik pay ile tarım sektörü olması tahmin edilmektedir.

Tablo 29. Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı[1]

(Cari Fiyatlarla,%)

	Kamu Sektörü			Özel Sektör			Toplam		
Sektörler	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Tarım	9,5	9,3	9,1	0,8	0,7	0,7	1,8	1,6	1,6
Madencilik	8,0	7,2	11,2	2,0	1,7	1,7	2,6	2,3	2,7
İmalat	0,5	0,6	0,7	22,0	18,3	18,4	19,5	16,3	16,4
Enerji	4,8	4,6	5,2	1,4	1,2	1,2	1,8	1,6	1,6
Ulaştırma	34,1	34,3	30,9	32,8	35,4	35,2	33,0	35,3	34,7
Turizm	0,2	0,1	0,2	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
Konut	1,6	1,4	1,5	33,1	35,5	35,8	29,5	31,7	32,0
Eğitim	11,9	12,8	13,7	1,9	1,7	1,8	3,0	2,9	3,1
Sağlık	7,4	8,3	8,3	3,2	2,9	2,9	3,7	3,5	3,5
Diğer Hizmetler	22,1	21,4	19,1	2,1	1,8	1,7	4,3	4,0	3,6
Toplam	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: SBB

(1): Yatırım işçiliği dahildir.

(2): Gerçekleşme tahmini.

Grafik 33. Toplam Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (2025)

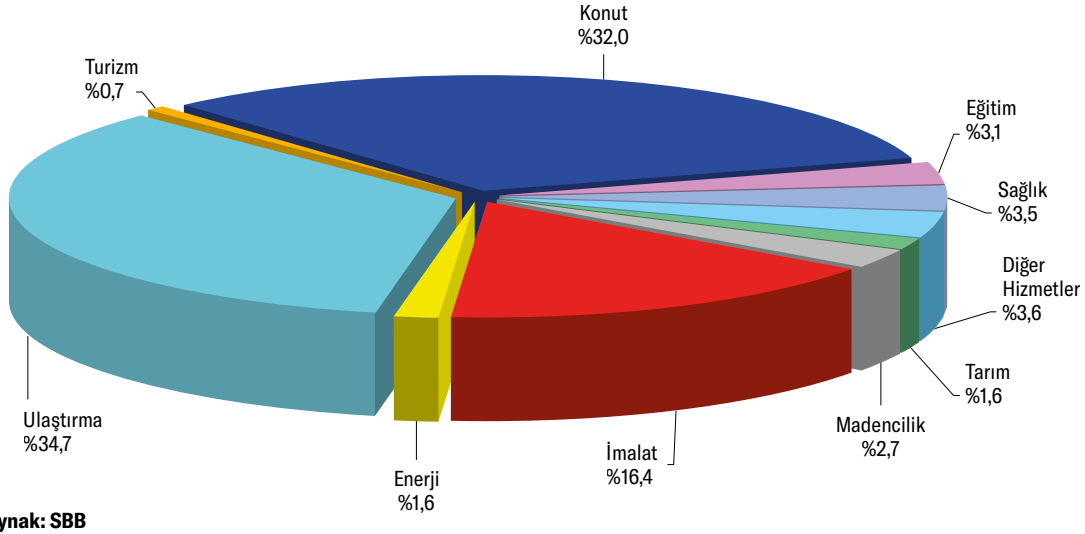

Kaynak: SBB

1.3.2 Yatırım Teşvik Belgeleri

2025 yılında yatırımların artırılmasına katkı sağlamak, yatırımcıları desteklemek ve yönlendirmek amacıyla teşvik uygulamalarına devam edilmiş ve 32915 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Cumhurbaşkanı Kararı" 30 Mayıs 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2024 yılında %23,2 azalan yatırım teşvik belgesine bağlanan sabit yatırım tutarı, 2025 yılında %20 artarak 1.530.507 milyon TL'ye yükselmiştir (Tablo 30).

2025 yılında bir önceki yıla göre enerji sektörüne verilen teşvik belgelerinin tutarı %117,8 artarak 407.616 milyon TL, imalat sanayi sektörüne verilen teşvik belgelerinin tutarı %4,2 artarak 720.965 milyon TL, madencilik sektörüne verilen yatırım teşvik belgelerinin tutarı %180,9 artarak 57.708 milyon TL ve tarım sektörüne verilen yatırım teşvik belgelerinin tutarı %126,7 artarak 41.170 milyon TL olurken hizmetler sektörüne verilen teşvik belgelerinin tutarı %15,3 azalarak 303.048 milyon TL'ye gerilemiştir.

2025 yılında teşvik belgesine bağlanan sabit yatırımlar içinde en büyük payı %47,1 ile imalat sanayi sektörü alırken, onu %26,6 ile enerji sektörü, %19,8 ile hizmetler sektörü, %3,8 ile madencilik sektörü ve %2,7 ile tarım sektörü takip etmiştir. Bir önceki yıla göre enerji, madencilik ve tarım sektörünün payı artarken, hizmetler ve imalat sektörünün payı azalmıştır (Grafik 34).

Tablo 30. Sektörlere Göre Yatırım Teşvik Belgeleri

	Belge Sayısı			Sabit Yatırım(1) (Milyon TL)			İstihdam (Kişi)		
Sektörler	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Enerji	3.758	2.159	611	356.635	187.129	407.616	4.850	3.751	1.828
Hizmetler	1.630	1.627	942	378.965	357.791	303.048	56.990	56.132	34.845
İmalat	9.597	7.842	5.188	867.035	691.739	720.965	257.445	203.580	107.919
Madencilik	247	208	116	34.174	20.546	57.708	4.363	2.488	3.861
Tarım	442	382	491	24.792	18.160	41.170	6.266	4.978	6.698
Toplam	**15.674**	**12.218**	**7.348**	**1.661.601**	**1.275.364**	**1.530.507**	**329.914**	**270.929**	**155.151**
Değişim (%)									
Enerji	31,5	-42,5	-71,7	85,8	-47,5	117,8	13,4	-22,7	-51,3
Hizmetler	18,7	-0,2	-42,1	27,1	-5,6	-15,3	-7,9	-1,5	-37,9
İmalat	12,6	-18,3	-33,8	1,4	-20,2	4,2	-3,2	-20,9	-47,0
Madencilik	-16,8	-15,8	-44,2	-47,9	-39,9	180,9	-47,4	-43,0	55,2
Tarım	14,2	-13,6	28,5	0,2	-26,8	126,7	15,4	-20,6	34,6
Toplam	**16,7**	**-22,0**	**-39,9**	**15,7**	**-23,2**	**20,0**	**-4,6**	**-17,9**	**-42,7**
Pay (%)									
Enerji	24,0	17,7	8,3	21,5	14,7	26,6	1,5	1,4	1,2
Hizmetler	10,4	13,3	12,8	22,8	28,1	19,8	17,3	20,7	22,5
İmalat	61,2	64,2	70,6	52,2	54,2	47,1	78,0	75,1	69,6
Madencilik	1,6	1,7	1,6	2,1	1,6	3,8	1,3	0,9	2,5
Tarım	2,8	3,1	6,7	1,5	1,4	2,7	1,9	1,8	4,3
Toplam	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: STB

(1): Sabit yatırım tutarları Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) değişim oranları kullanılarak hesaplanmıştır.

Grafik 34. Yatırım Teşviklerinin Sektörel Dağılımı (Sabit Yatırım)

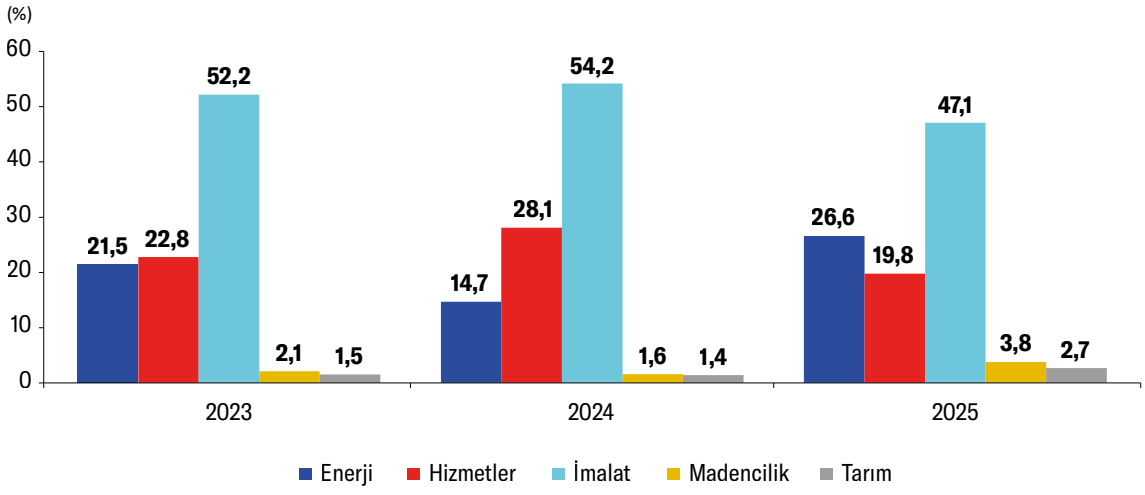

Kaynak: STB

2025 yılında toplam 7.348 teşvik belgeli yatırım ile 155.151 kişiye istihdam sağlanması amaçlanmıştır. 107.919 kişinin imalat sanayi, 34.845 kişinin hizmetler, 6.698 kişinin tarım, 3.861 kişinin madencilik ve 1.828 kişinin enerji sektöründe istihdam edilmesi hedeflenmiştir.

2025 yılında komple yeni yatırımlar için verilen 4.320 teşvik belgesinin tutarı 818.471 milyon TL, tevsi yatırımlarına verilen 2.369 teşvik belgesinin tutarı 577.607 milyon TL ve bunların dışında kalan yatırımlar için verilen 659 teşvik belgesinin tutarı da 134.429 milyon TL olmuştur. Teşvik belgesine bağlanan sabit yatırımların %53,5'ini komple yeni yatırımlar, %37,7'sini tevsi yatırımları ve %8,8'ini de diğer yatırımlar oluşturmuştur (Tablo 31).

Tablo 31. Mahiyetlerine Göre Yatırım Teşvik Belgeleri

	Belge Sayısı			Sabit Yatırım(1) (Milyon TL)		
Yatırımın Mahiyeti	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Komple yeni yatırım	10.093	7.681	4.320	1.102.077	727.137	818.471
Tevsi	4.532	3.626	2.369	445.009	368.835	577.607
Diğer(2)	1.049	911	659	114.515	179.393	134.429
Toplam	**15.674**	**12.218**	**7.348**	**1.661.601**	**1.275.365**	**1.530.507**
Değişim (%)						
Komple yeni yatırım	19,3	-23,9	-43,8	29,6	-34,0	12,6
Tevsi	12,2	-20,0	-34,7	-2,3	-17,1	56,6
Diğer	11,7	-13,2	-27,7	-23,5	56,7	-25,1
Toplam	**16,7**	**-22,0**	**-39,9**	**14,2**	**-23,2**	**20,0**
Pay (%)						
Komple yeni yatırım	64,4	62,9	58,8	66,3	57,0	53,5
Tevsi	28,9	29,7	32,2	26,8	28,9	37,7
Diğer	6,7	7,5	9,0	6,9	14,1	8,8
Toplam	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: STB

(1): Sabit yatırım tutarları Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) değişim oranları kullanılarak hesaplanmıştır.

(2): Modernizasyon, entegrasyon ve ürün çeşitlendirme yatırımları.

Yatırım teşvik belgelerinin bölgelere göre dağılımında, 2025 yılında verilen toplam 1.530.507 milyon TL tutarındaki teşvik belgeli sabit yatırımlar içinde ilk sırayı %41,2'lik pay ile 1. bölge alırken, onu %19,9'luk pay ile 2. bölge, %13,1'lik pay ile 3. bölge izlemiştir (Tablo 32).

Tablo 32. Bölgelere Göre Yatırım Teşvik Belgeleri

	Belge Sayısı			Sabit Yatırım[1] (Milyon TL)						Değişim (%)	
				2023		2024		2025			
Bölgeler[2]	2023	2024	2025	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	2024	2025
1. Bölge	6.186	4.516	2.898	596.499	35,9	571.185	44,8	630.593	41,2	-4,2	10,4
2. Bölge	3.118	2.220	1.473	340.683	20,5	252.050	19,8	304.185	19,9	-26,0	20,7
3. Bölge	1.965	1.483	953	255.294	15,4	146.653	11,5	200.960	13,1	-42,6	37,0
4. Bölge	1.343	1.161	557	129.117	7,8	122.168	9,6	168.497	11,0	-5,4	37,9
5. Bölge	993	766	502	135.476	8,2	72.348	5,7	69.532	4,5	-46,6	-3,9
6. Bölge	2.004	2.009	931	97.092	5,8	72.994	5,7	111.815	7,3	-24,8	53,2
Muhtelif Bölge[3]	65	63	34	107.440	6,5	37.966	3,0	44.925	2,9	-64,7	18,3
Toplam	**15.674**	**12.218**	**7.348**	**1.661.601**	**100,0**	**1.275.364**	**100,0**	**1.530.507**	**100,0**	**-23,2**	**20,0**

Kaynak: STB

(1): Sabit yatırım tutarları Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) değişim oranları kullanılarak hesaplanmıştır.

(2): **1. Bölge:** Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Muğla,

2. Bölge: Adana, Aydın, Bolu, Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada ilçeleri hariç), Denizli, Edirne, Isparta, Kayseri, Kırklareli, Konya, Sakarya, Tekirdağ, Yalova,

3. Bölge: Balıkesir, Bilecik, Burdur, Gaziantep, Karabük, Karaman, Manisa, Mersin, Samsun, Trabzon, Uşak, Zonguldak,

4. Bölge: Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize, Sivas,

5. Bölge: Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat,

6. Bölge: Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van, Bozcaada ve Gökçeada ilçeleri.

(3): Birden fazla ili kapsayan yatırımlar.

1.4 Parasal ve Mali Gelişmeler

1.4.1 Enflasyon

2024 yılında enflasyon, yılın ilk yarısında döviz kuru gelişmeleri, ücret ayarlamaları ile gıda ve hizmet fiyat artışlarının etkisiyle yükseliş göstermiştir. Maliyet unsurlarındaki artış ve fiyatlama davranışlarındaki bozulma, fiyat artışlarının ekonomi genelinde yaygınlaşmasına yol açmıştır. Yılın ikinci yarısında ise sıkı para politikası, makro ihtiyati tedbirler ve talep koşullarındaki dengelenme ile birlikte enflasyonun ana eğiliminde yavaşlama gözlenmiştir. Bununla birlikte hizmet sektöründeki maliyet yönlü baskılar, ücret ve vergi düzenlemeleri ile enerji fiyatlarındaki baz etkisi enflasyonun yıl genelinde yüksek seviyelerde kalmasına neden olmuş, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) 2024 yılında %44,38 olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılı Haziran ayında başlayan dezenflasyon süreci 2025 yılında da devam etmiş, yıl genelinde enflasyonda kademeli bir gerileme kaydedilmiştir. Uygulanan sıkı para politikası, Türk lirasındaki görece istikrar ve finansal koşullardaki sıkılık özellikle mal fiyatları üzerinde daha belirgin bir yavaşlama sağlamıştır. Buna karşılık hizmet kalemlerindeki fiyat artışlarının yüksek seyrini koruması enflasyondaki düşüşün yavaş ve kırılgan ilerlemesine neden olmuştur.

2025 yılında fiyatların geçmiş enflasyona göre belirlenmeye devam etmesi nedeniyle ortaya çıkan enflasyon ataleti fiyat dinamiklerinde belirleyici unsurlardan biri olmuştur. Ücret, kira ve benzeri kalemlerde geçmiş enflasyona bağlı yapılan ayarlamaların sürmesi, enflasyonun düşüş hızını sınırlamıştır. Özellikle hizmetler sektöründe geriye dönük endeksleme eğilimi ve beklentilerdeki katılık, enflasyondaki gerilemenin zamana yayılmasına yol açmıştır.

Enflasyon beklentilerinde yıl boyunca iyileşme gözlenmekle birlikte, beklentilerin hedeflerle tam uyumlu seviyelere ulaşamaması fiyatlama davranışları üzerinde etkili olmaya devam etmiştir. Firmaların maliyet gelişmelerine karşı ihtiyatlı fiyatlama eğilimlerini sürdürmesi dezenflasyon sürecini yavaşlatan unsurlar arasında yer almıştır. Döviz kurundaki görece dengeli seyir kur geçişkenliğini azaltmış olsa da, beklenti kaynaklı katılıkların devam etmesi enflasyondaki düşüşü engellemiştir. 2025 yılında TÜFE artış oranı bir önceki yıla göre 13,5 puan azalarak %30,89 seviyesine gerilemiştir.

Üretici fiyatları tarafında, 2024 yılında küresel enerji fiyatlarındaki oynaklık ve hammadde maliyetlerindeki artış maliyet yönlü baskıları artırmıştır. Özellikle gıda ve sanayi sektörlerinde maliyet artışlarının belirginleşmesi, üretici fiyatlarının genel seyrini yukarı yönlü etkilemiştir. Bu dönemde para politikasındaki sıkılaşmanın finansman maliyetleri üzerinden oluşturduğu etki de maliyet baskılarını desteklemiştir. Buna karşılık döviz kurundaki görece istikrar, tedarik zincirlerindeki iyileşme ve baz etkisi maliyet artışlarının hızını sınırlamıştır. Bu gelişmeler sonucunda Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) %28,52 oranında gerçekleşmiştir.

2025 yılında üretici fiyatlarının seyri, maliyet unsurlarındaki gelişmeler ile küresel ve yurt içi koşulların ortak etkisiyle şekillenmiştir. Yılın ilk döneminde ücret artışları ve üretim maliyetlerindeki yükseliş maliyet yönlü baskıları sürdürürken, küresel tedarik zincirlerindeki iyileşme ve lojistik maliyetlerindeki gerileme bu baskıları kısmen dengelemiştir. Yılın ikinci ve üçüncü dönemlerinde enerji ve emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar, taşımacılık maliyetleri ve döviz kuru gelişmeleri üretici fiyatları üzerinde etkili olmaya devam etmiştir.

Tarımsal üretimde hava koşullarına bağlı gelişmeler özellikle gıda fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı yaratarak üretici maliyetlerinde dönemsel artışlara neden olurken yılın son iki ayında maliyet baskılarının zayıflaması üretici fiyatları artış hızında yavaşlamaya işaret etmiştir. Böylece Yİ-ÜFE artış oranı bir önceki yıla göre 0,8 puan azalarak %27,67 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Enflasyon gelişmeleri bütüncül olarak değerlendirildiğinde, TÜFE ve Yİ-ÜFE arasındaki ilişkinin yıllar itibarıyla farklılaştığı ve maliyet yönlü baskılarının bazı yıllarda belirginleştiği görülmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında her iki endeks ılımlı seyir izlerken, 2017 yılından itibaren Yİ-ÜFE fiyatlarındaki artış TÜFE fiyatlarına kıyasla daha hızlı olmuştur. Bu ayrışma döviz kuru gelişmelerinin etkisiyle belirginleşmiş, Yİ-ÜFE %33,64'e yükselirken TÜFE %20,30 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 yılında her iki endekste belirgin bir gerileme yaşanmakla birlikte 2020 yılından itibaren küresel arz zinciri aksaklıkları, emtia fiyatlarındaki yükseliş ve döviz kuru gelişmeleri Yİ-ÜFE üzerinde yeniden yukarı yönlü baskı oluşturmuştur. Yİ-ÜFE 2022 yılında %97,72, TÜFE 2023 yılında %64,77 ile son on yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2024 yılında enflasyonu düşürmek üzere uygulanan parasal sıkılaşma politikalarıyla birlikte enflasyonist baskılarda zayıflama gözlenmiş TÜFE %44,38, Yİ-ÜFE ise %28,52 seviyesine

gerilemiştir. 2025 yılında ise dezenflasyon süreci, sıkı para politikası, Türk lirasındaki görece istikrarlı seyir ve talep koşullarındaki dengelenmenin etkisiyle devam etmiş, TÜFE %30,89 seviyesine gerilerken, Yİ-ÜFE %27,67 ile sınırlı bir düşüş göstermiştir (Grafik 35).

Grafik 35. Tüketici ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endekslerinde Yıllık Değişim Oranları (2003=100)

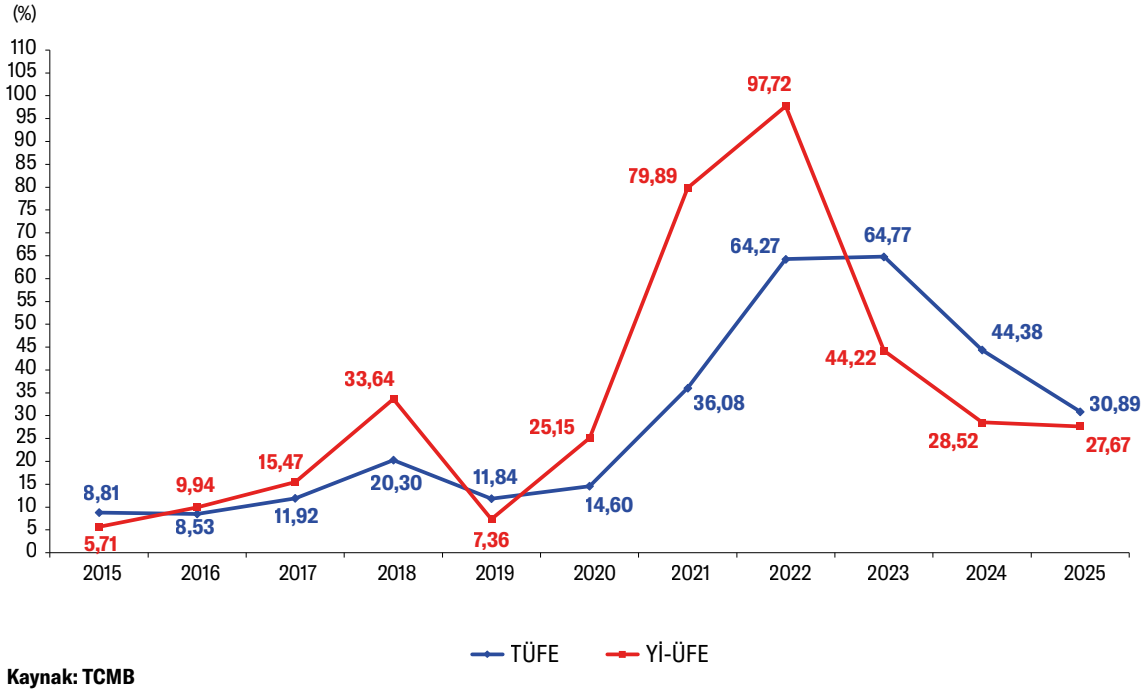

Kaynak: TCMB

2025 yılında gerçekleşen %30,89 oranındaki tüketici enflasyonu; 2025-2027 Orta Vadeli Program'da öngörülen %17,5 seviyesinin ve 2026-2028 Orta Vadeli Program'da 2025 yılı için revize edilen %28,5'lik gerçekleşme tahmininin yanı sıra, TCMB'nin Hükümet ile birlikte belirlediği %5'lik orta vadeli enflasyon hedefinin de üzerinde gerçekleşmiştir.

2006 yılından itibaren uygulanan enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde hedefe ulaşılamaması belirsizlik aralığını (enflasyon hedefinin 2 puan üstü ve altı) aşması durumunda Merkez Bankası Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca TCMB'nin hedeften sapmanın nedenlerini ve alınması gereken önlemleri Hükümet'e yazılı olarak bildirmesi ve kamuoyuna açıklaması gerekmektedir.

2025 yılında enflasyonun belirsizlik aralığının üzerinde gerçekleşmesiyle, daha önceki yıllarda olduğu gibi TCMB tarafından 19 Mart 2026 tarihinde Hükümete yazılan mektupla enflasyonun hedeften sapmasının nedenleri ile hedefe ulaşmak için alınan ve alınması gereken önlemler açıklanmıştır.

TCMB tarafından Hükümete sunulan değerlendirmede, 2025 yılında enflasyonun hedefin üzerinde gerçekleşmesinde etkili olan unsurlar ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, fiyatlama davranışlarındaki

katılık ve enflasyon ataleti, enflasyon beklentilerinin hedeflerle tam uyumlu seyretmemesi ile ücret gelişmeleri, enerji ve gıda fiyatları başta olmak üzere maliyet ve arz yönlü unsurlar belirleyici faktörler olarak ifade edilmiştir. Buna karşılık, sıkı para politikası ve talep koşullarındaki dengelenmenin dezenflasyon sürecini desteklediği, ancak söz konusu unsurların etkisiyle enflasyonun hedef patikasının üzerinde gerçekleştiği belirtilmiştir.

Ana Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyatları

Ana harcama grupları itibarıyla TÜFE artış hızları 2025 yılında bir önceki yıla kıyasla genel olarak yavaşlama eğilimi göstermiştir. Bununla birlikte, özellikle hizmet sektörüne bağlı kalemlerdeki yüksek fiyat artışlarının enflasyon görünümü üzerindeki etkisinin devam ettiği izlenmektedir.

2025 yılında en yüksek fiyat artışı %66,27 ile eğitim grubunda kaydedilmiş, bu grubu %49,45 ile konut ve %34,11 ile lokanta ve oteller izlemiştir. Genel TÜFE artış oranı üzerinde gerçekleşen bu artışlar, özellikle hizmet sektöründe fiyat katılıklarının sürdüğünü ve kira ile hizmet maliyetlerinin enflasyon üzerindeki belirleyici rolünü koruduğunu göstermektedir. Bu üç grup haricinde tüm alt gruplar genel TÜFE artış oranının altında kalmıştır. En düşük oranlı artışlar %6,50 ile giyim ve ayakkabı, %19,04 ile haberleşme ve %24,97 ile ev eşyası gruplarında gerçekleşmiştir (Tablo 33, Grafik 36).

Tablo 33. Ana Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)

(%)

Ana Harcama Grupları	2023	2024	2025
Gıda ve alkolsüz içecekler	72,01	43,58	28,31
Alkollü içecekler ve tütün	71,26	39,28	30,80
Giyim ve ayakkabı	40,74	32,32	6,50
Konut	40,39	69,03	49,45
Ev Eşyası	58,46	38,72	24,97
Sağlık	79,59	47,63	30,87
Ulaştırma	77,14	25,88	28,44
Haberleşme	51,02	34,08	19,04
Eğlence ve kültür	61,26	37,57	24,99
Eğitim	82,06	91,64	66,27
Lokanta ve oteller	93,24	57,13	34,11
Çeşitli mal ve hizmetler	58,97	43,30	29,68
Genel	**64,77**	**44,38**	**30,89**

Kaynak: TÜİK

TÜFE sepeti içinde en yüksek ağırlığa sahip olan gıda ve alkolsüz içecekler grubu %28,31 oranında artmış olup, bu artış genel enflasyon artış oranının altında kalmıştır.

Grafik 36. 2025 Yılı Ana Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)

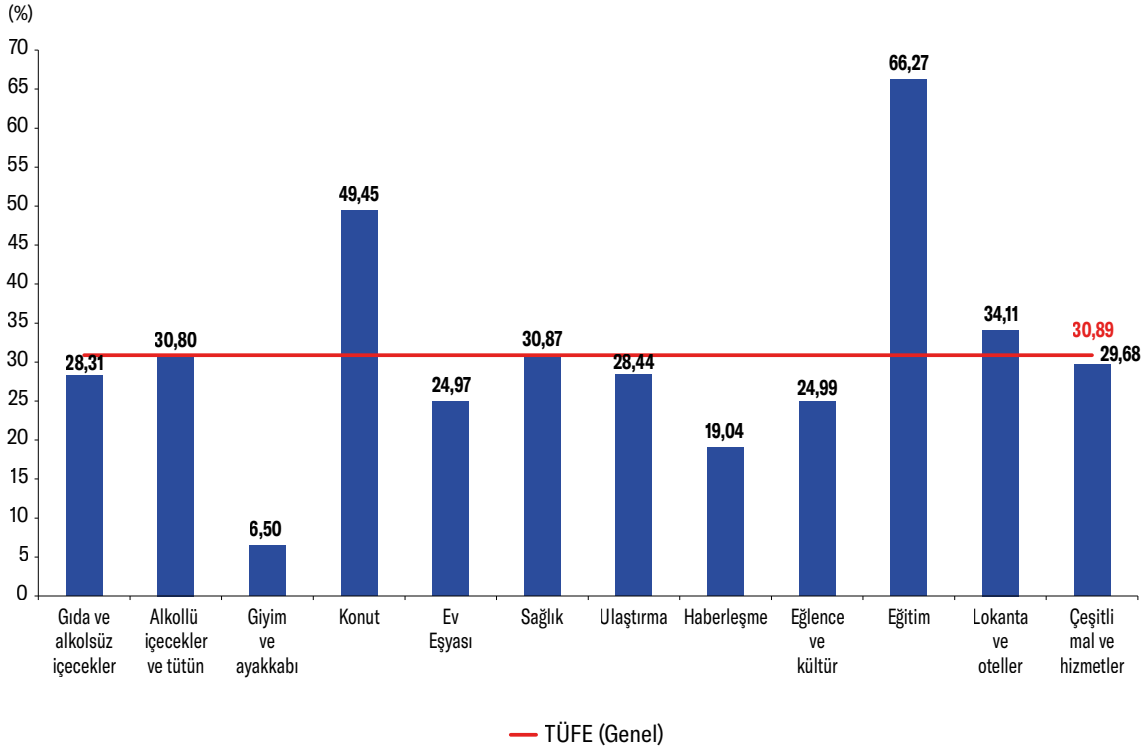

Kaynak: TÜİK

Sektörlere ve Ana Harcama Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyatları

Sektörler itibarıyla 2025 yılında %57,15 ile su temini sektörü, %33,92 ile madencilik ve taşocakçılığı ve %28,69 ile elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı sektörü fiyatları genel Yİ-ÜFE artış hızının üstünde artış göstermiştir. Buna karşılık, genel Yİ-ÜFE artış oranının altında kalan tek sektör ise %27,10 ile harcama grubu ağırlığı en yüksek grup olan imalat sektörü olmuştur (Tablo 34, Grafik 37).

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre en yüksek oranlı fiyat artışı %33,03 ile dayanıklı tüketim malları fiyatlarında gerçekleşmiş, onu %30,81 ile dayanıksız tüketim malları fiyatları, %29,79 ile sermaye malları fiyatlarındaki artışlar izlemiştir. Bu üç grup genel Yİ-ÜFE artış oranının üzerinde artış göstermiştir. Döviz kurlarındaki istikrar ve enerji fiyatlarındaki ılımlı seyrin etkisiyle % 24,28 ile ara malı ve %27,06 ile enerji fiyatları artış hızları ise genel Yİ-ÜFE artış oranının altında gerçekleşmiştir.

Tablo 34. Sektörlere ve Ana Sanayi Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)

(%)

	2023	2024	2025
Sektörler			
Madencilik ve taşocakçılığı	65,59	36,17	33,92
İmalat	53,68	30,02	27,10
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı	-29,69	11,21	28,69
Su temini; kanalizasyon, atık yön. ve iyileştirme faal.	66,97	34,48	57,15
Ana Sanayi Grupları			
Ara malı	47,72	27,01	24,28
Dayanıklı tüketim malı	60,07	35,69	33,03
Dayanıksız tüketim malı	64,37	39,26	30,81
Enerji	-1,69	11,92	27,06
Sermaye malı	65,07	29,21	29,79
Genel	**44,22**	**28,52**	**27,67**

Kaynak: TÜİK

Grafik 37. 2025 Yılı Sektörlere ve Ana Harcama Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (2003=100)

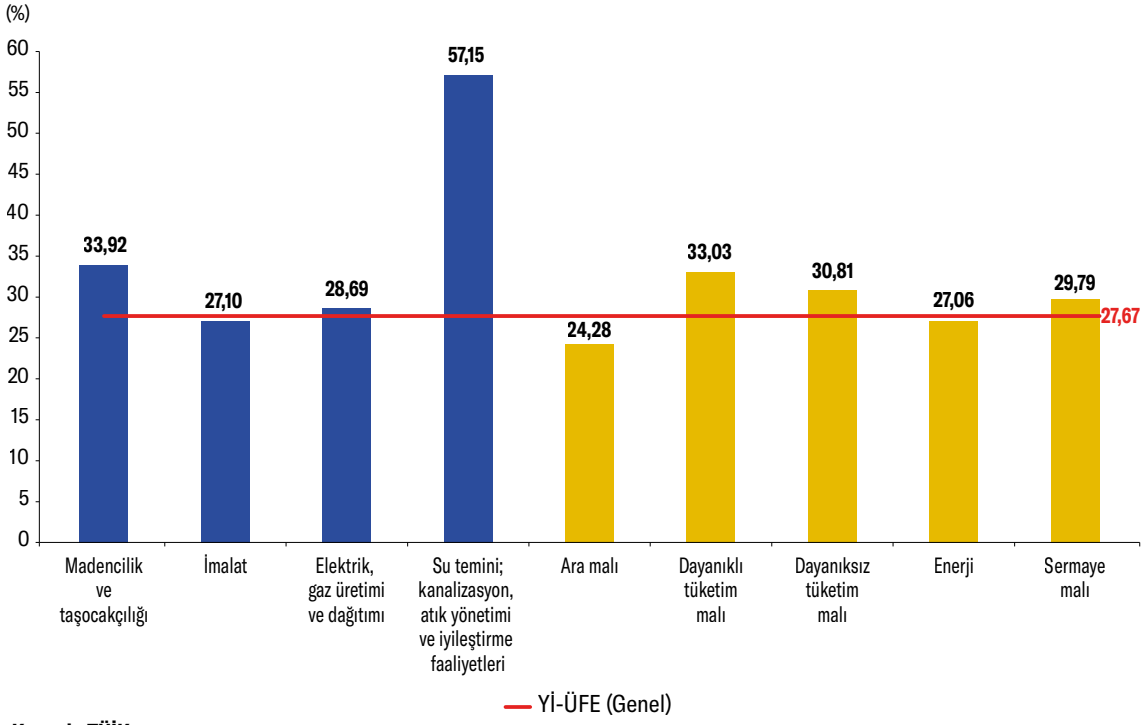

Kaynak: TÜİK

Enflasyon gelişmelerinin değerlendirmesinde ve para politikasının belirlenmesinde önemli bir gösterge olan özel kapsamlı TÜFE (çekirdek enflasyon) göstergelerinde; TCMB tarafından yakından takip edilen B endeksi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C endeksi (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE) kapsamında, temel mal ve hizmet grubu yıllık fiyat artış hızlarında 2025 yılında bir önceki yıla göre 12-14 puan aralığında düşüşler gerçekleşmiştir.

1.4.2 Para, Banka

TCMB, 2025 yılında da temel amacının fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek olduğunu, bu amaç doğrultusunda sahip olduğu tüm araçları kullanmaya devam edeceğini, fiyat istikrarını destekleyici bir unsur olarak finansal istikrarın gözetileceğini belirtmiştir[2].

2025 yılında TCMB para politikası stratejisi olarak enflasyon hedeflemesi uygulamaya devam etmiş, Para Politikası Kurulu tarafından belirlenen "politika faizi" temel araç olarak kullanılmayı sürdürmüştür. Merkez Bankası tarafından önceden ilan edilen takvime göre yapılan toplantılarda açıklanan politika faiz oranı, piyasalarda bankalara borç verme ve borç alma işlemleri üzerinden piyasa faiz oranını etkilemektedir.

TCMB'nin politika faizinin belirlenmesinde enflasyonun genel görünümü, eğilimi ve beklentileri belirleyici olmakta, uygulanmakta olan dezenflasyon politikasının gereği ihtiyatlı ve veri odaklı bir yaklaşım benimsenmektedir. Sıkı para politikası duruşu korunmakta, gerekli durumlarda likidite yönetimi ve makro ihtiyati araçlarla finansal istikrar desteklenmektedir.

Kısa vadede enflasyon raporlarında açıklanan tahminler, orta vadede ise enflasyon hedefi enflasyon beklentilerine yönelik referans oluşturmadadır. 2025 yılında Hükümet ile birlikte belirlenen enflasyon hedefi %5 olup, belirsizlik aralığı hedef etrafında her iki yönde 2 puan olarak korunmuştur.

2025 yılında TCMB para politikası uygulamalarını fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek amacı doğrultusunda enflasyon hedeflemesi çerçevesinde yürütülmüş, enflasyonu orta vadeli hedefine kademeli olarak yaklaştırmak için bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını temel politika aracı olarak kullanmaya devam etmiştir. Sıkı para politikası duruşu yıl boyunca korunmuş, bu duruş talep, kur ve beklenti kanalları üzerinden yürütülen dezenflasyon sürecini desteklemiştir.

TCMB, Ocak ayında politika faizini 250 baz puan indirerek %45'e, Mart ayında da aynı oranda indirerek %42,5 seviyesine getirmiştir. Mart ayı ortasında finansal piyasalardaki gelişmelerin enflasyon görünümü açısından oluşturabileceği riskleri sınırlamak için, 20 Mart 2025 tarihinde yapılan ara Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faizi ve gecelik borçlanma faiz oranlarının ise sabit tutulmasına karar verilmiştir. Ayrıca bir hafta vadeli repo ihalelerine bir süre ara verilmiş ve fonlama gecelik borç verme faiz oranından yapılmıştır. Nisan ayında, TCMB, finansal piyasalardaki gelişmelerin enflasyonun ana eğilimi üzerindeki etkilerine dikkat çekerek, politika faizini %46'ya yükseltmiş ve bir haftalık repo ihalelerine yeniden başlanacağını duyurmuştur. TCMB, politika faizini Haziran ayında sabit tutmuş, takip eden toplantılarda ise Aralık ayı itibarıyla toplam 800 baz puanlık indirimle %38'e düşürmüştür. TCMB, ekonomik birimlerin beklentilerindeki ayrışma ve olası oynaklıklara karşı, parasal aktarımın etkinliğini artırmak amacıyla, makroihtiyati politikaları uygulamaya 2025 yılında da devam etmiştir[3] (Grafik 38).

2 TCMB, 2025 Para Politikası

3 TCMB, 2026 Para Politikası

Grafik 38. 2025 Yılı TCMB Politika Faiz Oranları ve Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları

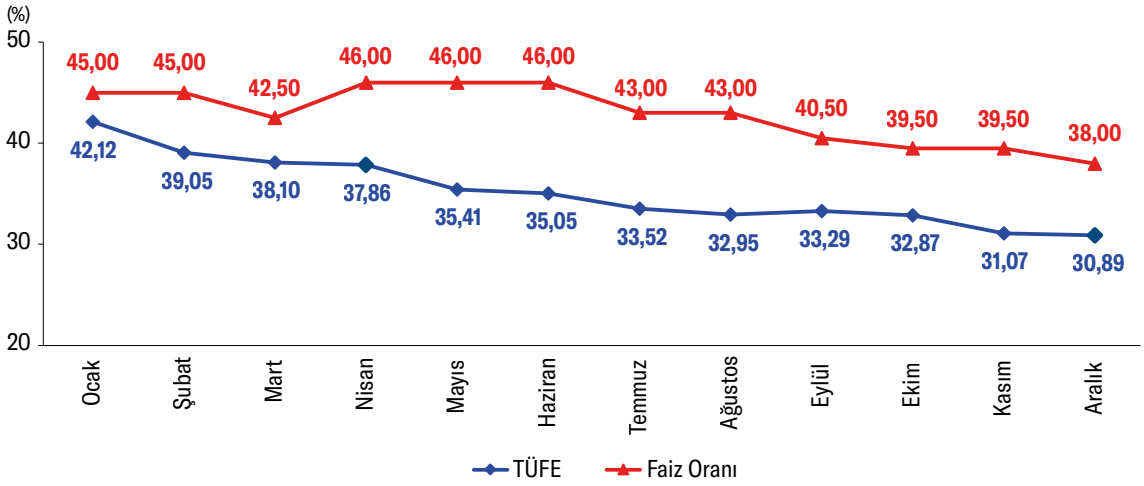

Kaynak: TCMB, TÜİK

Not: TCMB politika faiz oranları, önceden ilan edilen takvim çerçevesinde Ocak, Mart, Nisan, Haziran, Temmuz, Eylül, Ekim ve Aralık aylarında açıklanmıştır.

Para Arzları

2025 yılında bir önceki yıla göre M1 para arzının alt kalemi olan dolaşımdaki para %34,7'lik artışla 817.566 milyon TL'ye, vadesiz TL mevduat %40,5'lik artışla 2.391.824 milyon TL'ye, vadesiz yabancı para cinsinden mevduat %70,4'lük artışla 6.549.889 milyon TL'ye yükselmiştir. Böylece dar tanımlı para arzı M1 nominal olarak %58,6'lık artışla 9.759.280 milyon TL'ye yükselmiştir (Tablo 35).

Tablo 35. Para Arzları

(Bin TL)

Para Arzları	2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
M1	**4.757.514.054**	**6.152.095.038**	**9.759.279.563**	**29,3**	**58,6**
Dolaşımdaki para	408.898.171	606.984.805	817.566.127	48,4	34,7
Vadesiz mevduat (TL)	1.288.384.410	1.702.281.197	2.391.823.986	32,1	40,5
Vadesiz mevduat (YP)	3.060.231.473	3.842.829.036	6.549.889.450	25,6	70,4
M2	**13.615.988.704**	**17.454.451.645**	**24.560.207.209**	**28,2**	**40,7**
Vadeli mevduat (TL)	6.793.689.699	9.527.037.878	12.004.253.776	40,2	26,0
Vadeli mevduat (YP)	2.064.784.951	1.775.318.729	2.796.673.870	-14,0	57,5
M3	**14.018.354.253**	**19.389.927.477**	**27.233.238.503**	**38,3**	**40,5**
Repo	216.531.972	546.451.151	1.004.046.640	152,4	83,7
Para piyasası fonları	148.099.322	1.341.994.665	1.591.967.492	806,1	18,6
İhraç edilen menkul değerler	37.734.255	47.030.015	77.017.163	24,6	63,8

Kaynak: TCMB

YP: Yabancı para.

M2 para arzının alt kalemi olan TL cinsinden vadeli mevduat 2025 yılında %26'lık artışla 12.004.254 milyon TL'ye, yabancı para cinsinden vadeli mevduat %57,5'lik artışla 2.796.674 milyon TL'ye yükselmiştir. Böylece M2 para arzı %40,7 artarak 24.560.207 milyon TL olmuştur. M3 para arzı ise %40,5'lik artışla 27.233.239 milyon TL'ye yükselmiştir.

Mevduat Bankalarındaki Mevduat

2025 yılında mevduat bankalarındaki toplam mevduat %42'lik artışla 24.983.084 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam mevduat içinde önemli bir yer tutan tasarruf mevduatı %18,8'lik artışla 7.837.529 milyon TL, ticari kurumlar mevduatı %38,4'lük artışla 5.021.215 milyon TL, diğer kurumlar mevduatı %47,1'lik artışla 614.501 milyon TL, resmi kurumlar mevduatı %151,3'lük artışla 1.297.600 milyon TL ve döviz tevdiat hesapları %33,5'lik artışla 5.789.719 milyon TL olmuştur. Yabancı para cinsinden kıymetli maden depo hesapları %152'lik artışla 3.064.885 milyon TL ve bankalar arası mevduat %53,1'lik artışla 1.357.634 milyon TL olmuştur (Tablo 36).

2025 yılında toplam mevduat içinde en yüksek payı %31,4 ile tasarruf mevduatı alırken, bu hesapların önemli bir kısmını vadeli tasarruf hesapları oluşturmuştur. Tasarruf mevduatını %23,2'lik pay ile döviz tevdiat hesabı takip ederken, bunun altında yer alan vadesiz tevdiatın payı %14,1 ve vadeli tevdiatın payı %9,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 36. Mevduat Bankalarındaki Mevduat

(Bin TL)

				Pay (%)			Değişim (%)	
Mevduat Türleri	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
Tasarruf mevduatı	**4.647.482.856**	**6.596.650.877**	**7.837.529.314**	**33,9**	**37,5**	**31,4**	**41,9**	**18,8**
Vadesiz	580.053.050	930.826.691	1.344.349.243	4,2	5,3	5,4	60,5	44,4
Vadeli	4.067.429.806	5.665.824.186	6.493.180.071	29,7	32,2	26,0	39,3	14,6
Ticari kurumlar mevduatı	**2.647.406.133**	**3.628.619.361**	**5.021.215.043**	**19,3**	**20,6**	**20,1**	**37,1**	**38,4**
Vadesiz	524.792.977	579.714.107	832.927.267	3,8	3,3	3,3	10,5	43,7
Vadeli	2.122.613.156	3.048.905.254	4.188.287.776	15,5	17,3	16,8	43,6	37,4
Diğer kurumlar mevduatı	**246.129.705**	**417.860.996**	**614.500.684**	**1,8**	**2,4**	**2,5**	**69,8**	**47,1**
Vadesiz	49.805.733	71.170.346	100.365.830	0,4	0,4	0,4	42,9	41,0
Vadeli	196.323.972	346.690.650	514.134.854	1,4	2,0	2,1	76,6	48,3
Resmi kurumlar mevduatı	**521.114.336**	**516.310.198**	**1.297.600.248**	**3,8**	**2,9**	**5,2**	**-0,9**	**151,3**
Vadesiz	112.786.200	241.127.401	340.066.666	0,8	1,4	1,4	113,8	41,0
Vadeli	408.328.136	275.182.797	957.533.582	3,0	1,6	3,8	-32,6	248,0
Döviz tevdiat hesapları	**4.345.690.419**	**4.336.957.589**	**5.789.719.012**	**31,7**	**24,6**	**23,2**	**-0,2**	**33,5**
Vadesiz	2.358.947.447	2.677.577.070	3.525.109.946	17,2	15,2	14,1	13,5	31,7
Vadeli	1.986.742.972	1.659.380.519	2.264.609.066	14,5	9,4	9,1	-16,5	36,5
Kıymetli maden depo hesapları (YP)	**739.160.561**	**1.216.107.101**	**3.064.885.448**	**5,4**	**6,9**	**12,3**	**64,5**	**152,0**
Vadesiz	671.959.805	1.103.404.267	2.734.771.455	4,9	6,3	10,9	64,2	147,8
Vadeli	67.200.756	112.702.834	330.113.993	0,5	0,6	1,3	67,7	192,9
Bankalararası mevduat	554.041.440	886.786.788	1.357.633.933	4,0	5,0	5,4	60,1	53,1
Toplam mevduat	**13.701.025.445**	**17.599.292.915**	**24.983.083.680**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**28,5**	**42,0**

Kaynak: TCMB

Banka Kredileri

2024 yılında 15.338.447 milyon TL olan kredi hacmi 2025 yılında 22.181.316 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam banka kredileri 2025 yılında nominal olarak %44,6 artış göstermiştir (Tablo 37).

Tablo 37. Banka Kredileri (1)

(Bin TL)

Banka kredileri	2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Mevduat bankaları kredileri	9.384.346.249	13.073.373.414	18.723.198.721	39,3	43,2
Kalkınma ve yatırım bankaları kredileri	789.399.256	1.116.934.392	1.674.542.384	41,5	49,9
Katılım bankaları kredileri	879.741.042	1.148.138.881	1.783.574.535	30,5	55,3
Toplam	**11.053.486.547**	**15.338.446.687**	**22.181.315.640**	**38,8**	**44,6**

Kaynak: TCMB

(1): Yurt içi kredileri içermektedir.

2025 yılında bir önceki yıla göre toplam krediler içinde; mevduat bankaları kredileri %43,2'lik artışla 18.723.199 milyon TL, kalkınma ve yatırım bankaları kredileri %49,9'luk artışla 1.674.542 milyon TL, katılım bankaları kredileri %55,3'lük artışla 1.783.575 milyon TL olmuştur.

Uluslararası Rezervler

2024 yılında %7,8 artan toplam uluslararası rezervler, 2025 yılında %17,1 artarak 227.940 milyon dolara yükselmiştir. Altın rezervi %74,6 artarak 112.385 milyon dolara yükselirken, döviz varlıkları %21,2 azalarak 71.636 milyon dolara gerilemiştir. Böylece resmi rezervler %18,5 artarak 155.232 milyon dolardan 184.021 milyon dolara yükselmiştir (Grafik 39).

Grafik 39. Uluslararası Rezervler

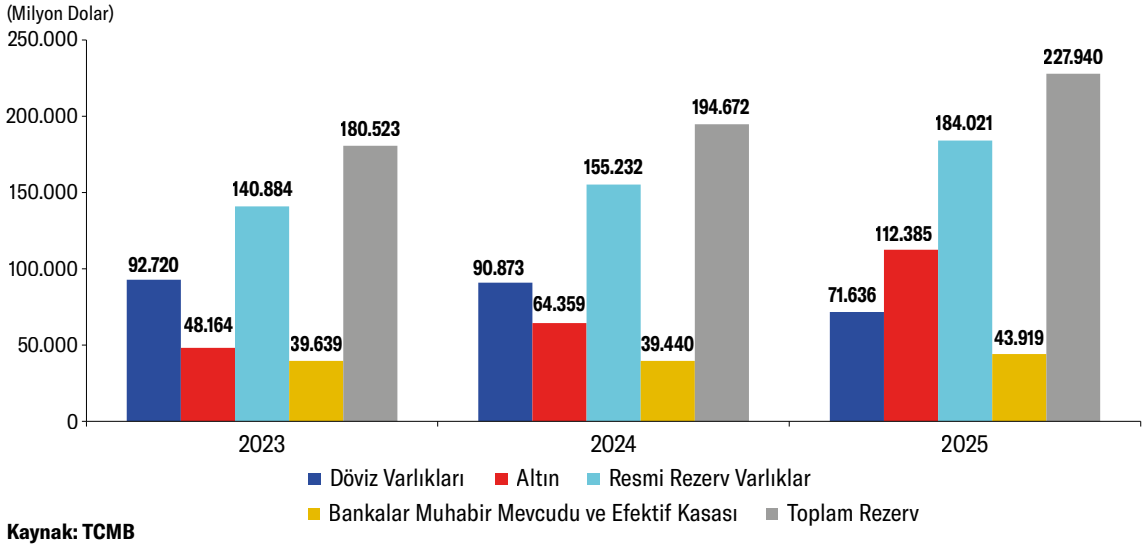

Kaynak: TCMB

1.4.3 Sermaye Piyasası

Menkul kıymet stokları 2025 yılında Kasım ayı sonu itibarıyla 2024 yılı sonuna göre %57,4 artarak 5.705.547 milyon TL'den 8.981.064 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam menkul kıymet stoklarının %11,6'lık kısmını özel sektör menkul kıymetleri, %88,4'lük kısmını da kamu kesimi menkul kıymetleri oluşturmuştur. Özel sektör menkul kıymet stoklarında hisse senetlerinin payı %6,4, özel sektör tahvilinin payı %2,1, finansman bonosunun payı %2,6 ve varlığa dayalı menkul kıymetin (VDMK) payı %0,4 olurken, kamu kesimi menkul kıymetlerinde devlet tahvilinin payı %85,5, hazine bonosunun payı %3 olmuştur (Tablo 38).

Tablo 38. Menkul Kıymet Stokları

	Değer (Milyon TL)			Pay (%)			Değişim (%)	
Kamu/Özel Kesim	**2023**	**2024**	**2025(1)**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Özel sektör menkul kıymetleri	494.040	745.637	1.039.914	13,3	13,1	11,6	50,9	39,5
Hisse senedi	269.938	434.139	576.848	7,3	7,6	6,4	60,8	32,9
Özel sektör tahvili	93.851	146.190	190.694	2,5	2,6	2,1	55,8	30,4
Finansman bonosu	118.661	149.115	232.794	3,2	2,6	2,6	25,7	56,1
VDMK	7.797	13.017	35.483	0,2	0,2	0,4	67,0	172,6
KZOB	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Gayrimenkul sertifikası	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Varant	3.793	3.175	4.095	0,1	0,1	0,0	-16,3	29,0
Kamu kesimi menkul kıymetleri	3.209.252	4.959.910	7.941.150	86,7	86,9	88,4	54,6	60,1
Devlet tahvili	3.208.001	4.893.590	7.675.580	86,6	85,8	85,5	52,5	56,8
Hazine bonosu	1.251	66.320	265.570	0,0	1,2	3,0	5.200,6	300,4
Gelir ortaklığı senetleri	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Dövize endeksli senetler	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Özelleştirme tahvili	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Toplam	**3.703.292**	**5.705.547**	**8.981.064**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**54,1**	**57,4**

Kaynak: SPK

(1): Kasım ayı sonu itibarıyla.

Borsa İstanbul (BIST)

2025 yılına yükselişle başlayan BIST 100 endeksi, %12,56 oranında değer kazanarak yılı 11.261,5 seviyesinden kapatmıştır. BIST 100 endeksi nominal yükseliş göstermiş olsa da yüksek enflasyon nedeniyle getiride düşüş yaşanmıştır.

2025 yılında BIST 100 endeksi dolar bazlı değeri %5,7 düşüşle yılı tamamlarken, yıl içinde en çok kazandıran sektör finansal kiralama olmuştur. Finansal kiralama sektörünü kurumsal yönetim ve teknoloji sektörleri izlemiştir. En zayıf performans gösteren sektörler ise sırasıyla spor, taş-toprak ve metal eşya, makine sektörleri olmuştur.

2025 yılı Ocak ayında yükseliş ile başlayan endeks, Şubat ayında gerileme yaşamış, Mart ayında ise sınırlı bir yükseliş göstermiştir. Nisan ve Mayıs aylarında düşüş devam ederken, Haziran ayından Ağustos ayına kadar yükseliş sürmüştür. Ağustos ayında TL bazlı en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu zirvenin ardından Eylül, Ekim ve Kasım aylarında düşüş eğilimine girmiş, Aralık ayında ise rezervlerdeki

artış, ödemeler dengesindeki düzelme, kredi risk primindeki iyileşme ve enflasyonda görülen yavaşlama eğiliminin güçlenmesiyle tekrar yükselişe geçmiştir (Grafik 40).

Grafik 40. Borsa İstanbul (BIST 100) Endeksi

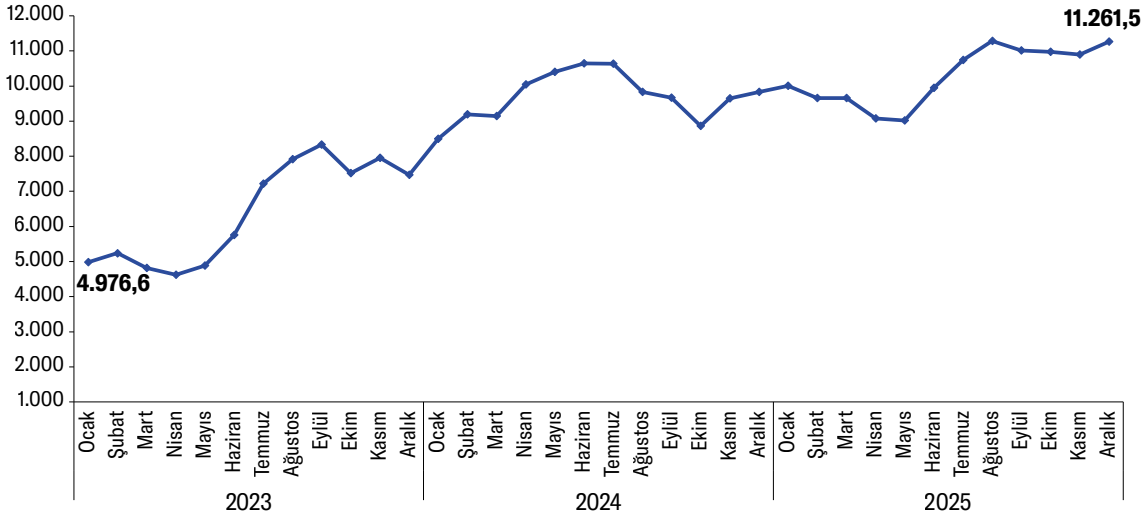

Kaynak: BIST

2025 yılında Borsa İstanbul'da hisse senedi portföyü bulunan yerli yatırımcı sayısı 2024 yılına göre %5,4 azalarak 6.473.258'e gerilerken, yabancı yatırımcı sayısı %1,7 artarak 29.891'e yükselmiştir. Böylece 2025 yılında Borsa İstanbul'da yatırım yapan toplam yatırımcı sayısı %5,3 azalarak 6.503.149 olmuştur (Grafik 41).

Grafik 41. Borsa İstanbulda Yatırım Yapan Yatırımcı Sayısı ve Portföy Değeri (2025)

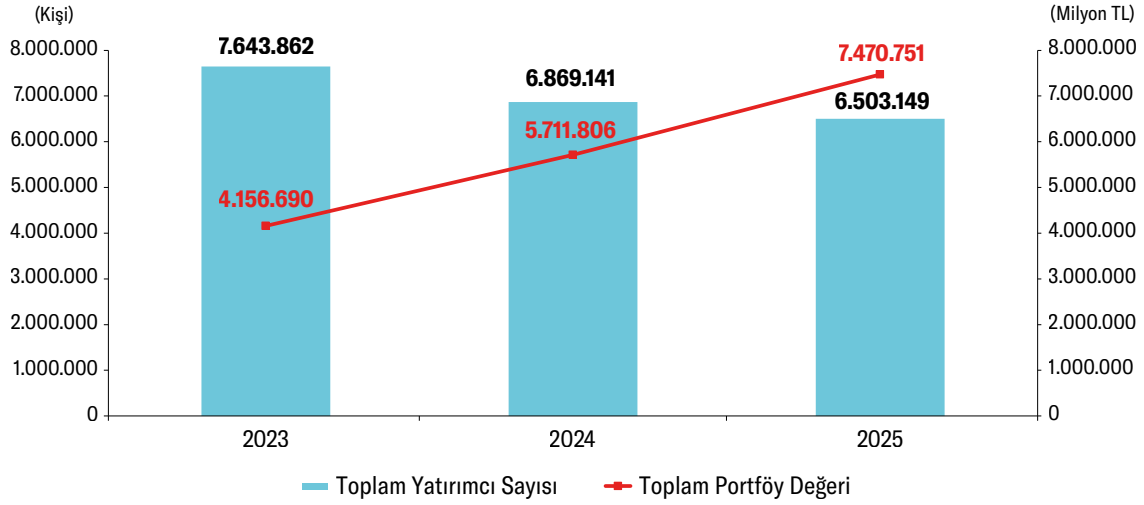

Kaynak: MKK

Yerli yatırımcıların Borsa İstanbul'daki portföy değeri %32,1 artarak 4.761.672 milyon TL'ye, yabancı yatırımcıların portföy değeri %28,6 artarak 2.709.079 milyon TL'ye yükselmiştir. Böylece toplam portföy değeri %30,8 artarak 7.470.751 milyon TL olmuştur.

Borsa İstanbul'da yatırım yapan toplam yatırımcı sayısı içinde yerli yatırımcıların payı %99,5, yabancı yatırımcıların payı %0,5 olmuştur. Portföy değerine göre ise yerli yatırımcıların payı %63,7, yabancı yatırımcıların payı %36,3 olarak gerçekleşmiştir.

1.4.4 Altın Fiyatları

2025 yılı altın için rekor yükselişlerin görüldüğü önemli bir yıl olmuştur. Jeopolitik belirsizlikler, yatırımcıların "güvenli liman" olarak gördüğü altına yönelik talebinin artması, ABD dolarının yıl boyunca zayıf seyretmesi ve faizlerin düşeceği beklentisi, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere merkez bankalarının rezervlerini güçlendirmek için altın alımını artırması ve bir çok ülkede devam eden enflasyon baskısı altın fiyatlarını dünya genelinde yıl boyunca yukarı yönlü destekleyerek ons altını rekor seviyelere getirmiştir.

2024 yılı sonunda 2.632 ABD doları olan altının ons fiyatı, 2025 yılı sonunda 4.344 ABD dolarına yükselmiştir (Grafik 42).

Grafik 42. Altın Fiyatları (TL/Gram - $/Ons)

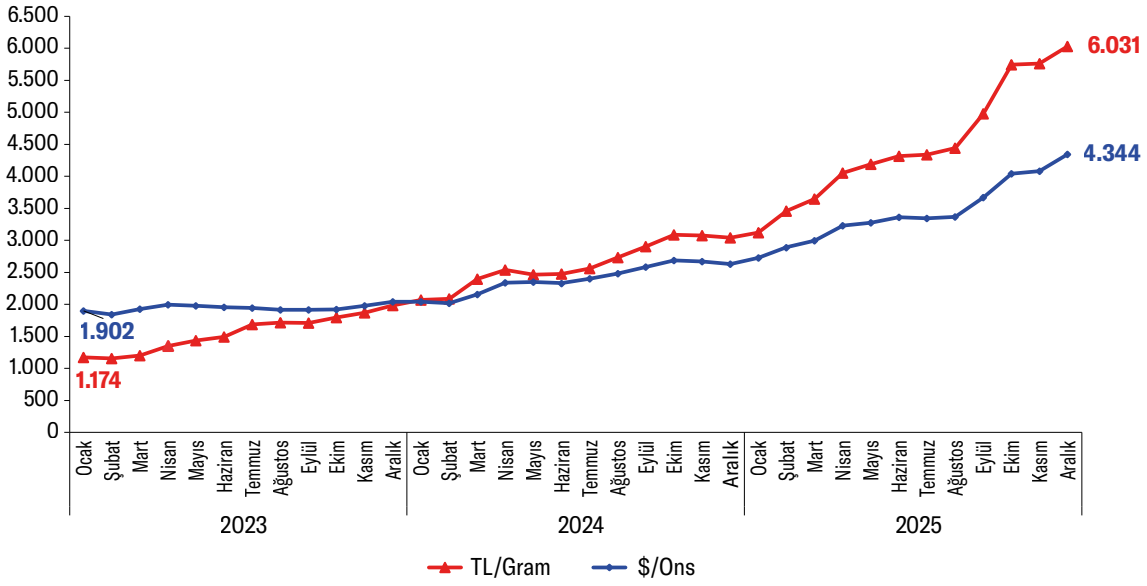

Kaynak: TCMB

2024 yılı ortalaması 2.392 ABD doları olan altının ons fiyatı, 2025 yılında ortalama 3.445 ABD doları olmuştur. İç piyasalarda ise yılın ilk ayından itibaren yükselişe geçen gram altın fiyatları, küresel trendlere paralel olarak güçlü bir seyir izlemiş, yıl başından yıl sonuna iki katı aşan bir artış göstermiştir. 2024 yılı sonunda 3.041 TL olan gram altının fiyatı, 2025 yılı sonunda 6.031 TL'ye yükselmiştir. 2025 yılında altın, yatırım araçları arasında en yüksek reel getiriyi sağlayan araçlardan biri olmuştur.

1.4.5 Döviz Kurları

2025 yılında döviz kuru gelişmeleri TCMB'nin uygulamakta olduğu dalgalı kur rejimi çerçevesinde iç ve dış ekonomik ve siyasi gelişmelere bağlı olarak dalgalı bir seyir izlemiştir[4].

Dalgalı kur rejiminde döviz arz ve talebini; uygulanan para ve maliye politikaları, ekonomik altyapı, uluslararası gelişmeler ve bekleyişler belirlemektedir. Döviz kurunun bir politika aracı olarak kullanılmadığı dalgalı kur rejiminde TCMB, döviz kurlarının seviyesine ilişkin olarak nominal veya reel olarak herhangi bir kur hedefi belirlememekte, finansal istikrara yönelik riskleri azaltmak için de Türk lirasının aşırı değerlenmesi veya değer kaybetmesine karşı tedbirler almaktadır.

TCMB, para politikasının etkinliğini artırmak ve finansal istikrarı sağlamak amacıyla piyasa koşullarının uygunluğunu gözeterek döviz rezervlerini güçlendirmekte, rezerv kaynakları çeşitlendirilmekte ve rezervleri artırmaktadır.

Kamu iktisadi teşebbüslerinin döviz ihtiyacının gerekli görülen kısmı ise piyasa koşulları altında Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından doğrudan karşılanmaktadır.

TCMB 2025 yılında fiyat istikrarını sürdürmeye odaklanmış, kur ve enflasyon risklerini dengelemek için esnek bir faiz stratejisi izlemiştir. Sıkı para politikasının çerçevesini korumuş fakat enflasyonun görece zayıflamasıyla birlikte temkinli ve kademeli şekilde faiz indirimlerine de gitmiştir. Döviz kurları yıl boyunca sınırlı artışlar göstermiş, büyük oynaklıklar görülmemiştir.

2025 yılında yıllık ortalama değerlere göre nominal olarak Türk lirası karşısında Amerikan doları %20,3 değer kazanarak 39,42635 TL'ye, Euro %25,8 değer kazanarak 44,62688 TL'ye, İngiliz sterlini ise %24,1 değer kazanarak 51,94125 TL'ye yükselmiştir (Tablo 39).

Tablo 39. Yıllar İtibarıyla Döviz Kurları

(Döviz Alış Kuru, Yıllık Ortalama)

Yıllar	ABD Doları	Değişim (%)	Euro	Değişim (%)	İngiliz Sterlini	Değişim (%)
2023	23,693	43,3	25,626	47,7	29,457	45,1
2024	32,780	38,4	35,474	38,4	41,838	42,0
2025	39,426	20,3	44,627	25,8	51,941	24,1

Kaynak: TCMB

4 TCMB, 2025 Yılı Para ve Kur Politikası

2025 yılı Ocak ayına 35,45595 TL seviyesinde başlayan dolar kuru, yıl sonuna kadar yükseliş trendini sürdürerek Aralık ayı sonunda 42,58609 TL seviyesine ulaşmıştır. Böylece 2025 yıl sonu dolar kuru, yılbaşından itibaren %22 artış göstermiştir (Grafik 43).

Grafik 43. Döviz Kurları

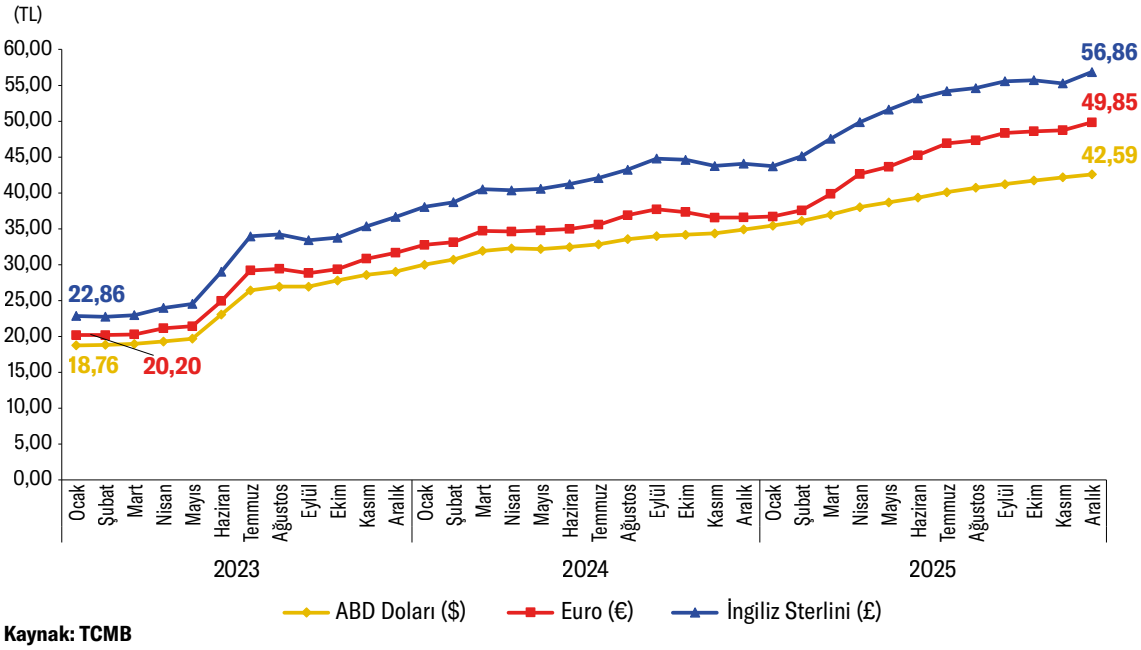

Kaynak: TCMB

2025 yılına 36,71676 TL seviyesinde başlayan euro kuru, dolar kurunda olduğu gibi yıl sonuna kadar yükseliş trendini sürdürerek Aralık ayı sonunda 49,84766 TL seviyesinde yılı kapatmıştır. Böylece yılı sonu Euro kuru artış oranı %36,3'e ulaşmış, dolar kuru artış oranını geçmiştir.

Sterlin kuru ise Ocak ayına 43,71945 TL seviyesinde başlamış, %29 artışla yılı 56,86479 TL seviyesinde kapatmıştır.

1.4.6 Kamu Maliyesi

2025 yılında maliye politikasının fiyat istikrarının sağlanmasına, cari açığın sürdürülebilir seviyede tutulmasına, gelir dağılımının iyileştirilmesine, yurt içi tasarrufların ve yatırımların teşvikine, ekonomide yeşil ve dijital dönüşümün hızlandırılmasına katkı verecek şekilde uygulanması planlanmıştır[5].

Başta deprem kaynaklı harcamalar olmak üzere gerekli ihtiyaçlar karşılanırken mali disiplinin ekonomide güven ve istikrarı artıran bir çıpa olarak korunması ve güçlendirilmesi için tüm adımların kararlılıkla atılacağı, maliye ve gelirler politikalarının para politikasını destekleyici şekilde uygulanmaya devam edeceği belirtilmiştir[6].

5 SBB, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

6 SBB, Orta Vadeli Program (2025-2027)

Gelirlerin artırılması ve kaynak tahsisinde etkinliğin sağlanması yoluyla sürdürülebilirliği güçlendirilen kamu maliyesinin, makroekonomik istikrarın sağlanmasında ve kalkınmada stratejik bir araç olarak kullanılacağı ve vergilemede etkinliği ve adaleti artırmaya, kayıt dışılığı azaltmaya yönelik sürdürülen faaliyetlere daha kararlı ve etkili bir şekilde devam edileceği vurgulanmıştır. Gelir ve harcama politikaları, yeşil ve dijital dönüşümü desteklemek amacıyla gerekli kaynakların dağıtımını sağlayacak şekilde uygulamaya konulacağı belirtilmiştir[7].

2024 yılında %72,6 artan genel devlet gelirlerinin, 2025 yılında %41,1 artışla 19.565.617 milyon TL düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir (Tablo 40).

Tablo 40. Genel Devlet Gelirleri[(1)]

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

Gelirler				Değişim (%)		Pay (%)		
	2023	2024	2025[(2)]	2024	2025	2023	2024	2025
Vergiler	4.528.028	7.361.343	10.823.983	62,6	47,0	56,4	53,1	55,3
Vasıtasız	1.501.070	2.471.172	4.089.961	64,6	65,5	18,7	17,8	20,9
Vasıtalı	2.927.687	4.777.125	6.577.912	63,2	37,7	36,5	34,5	33,6
Servet	99.271	113.046	156.110	13,9	38,1	1,2	0,8	0,8
Vergi dışı normal gelirler	351.640	844.771	1.189.706	140,2	40,8	4,4	6,1	6,1
Faktör gelirleri	1.196.955	1.952.624	2.466.200	63,1	26,3	14,9	14,1	12,6
Sosyal fonlar	1.946.727	3.687.069	5.059.728	89,4	37,2	24,2	26,6	25,9
Toplam	**8.023.350**	**13.845.807**	**19.539.617**	**72,6**	**41,1**	**99,9**	**99,9**	**99,9**
Özelleştirme gelirleri	8.508	18.122	26.000	113,0	43,5	0,1	0,1	0,1
Toplam gelir	**8.031.858**	**13.863.928**	**19.565.617**	**72,6**	**41,1**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: SBB

(1): Genel devlet; merkezi yönetim bütçesi, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, İşsizlik Sigortası Fonu, sosyal güvenlik kuruluşları, genel sağlık sigortası ve fonları kapsamaktadır.

(2): Gerçekleşme tahmini.

Genel devlet gelirlerinin önemli bir kısmını oluşturan vergi gelirlerinin %47 artışla 10.823.983 milyon TL olacağı öngörülmektedir. Vergi dışı normal gelirlerin %40,8 artışla 1.189.706 milyon TL'ye, faktör gelirlerinin %26,3 artışla 2.466.200 milyon TL'ye, sosyal fonların %37,2 artışla 5.059.728 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Özelleştirme gelirlerinin ise %43,5 artışla 26.000 milyon TL'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Genel devlet gelirleri içinde gelir bileşenlerinin payının vergilerde %55,3, vergi dışı normal gelirlerde %6,1, faktör gelirlerinde %12,6, sosyal fonlarda %25,9 ve özelleştirme gelirlerinde %0,1 olması beklenmektedir.

Kamu harcama politikası kapsamında, deprem hariç harcamaları kontrol altında tutmaya yönelik önlemlerin alınmaya devam edilmesi, kamu açığının kademeli olarak düşürülmesi ve mali disiplinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Kaynak kullanımında etkinliğin ve verimliliğin artırılması amacıyla harcamaların sistematik olarak gözden geçirileceği belirtilmiştir[8].

7 SBB, Orta Vadeli Program (2025-2027)

8 SBB, Orta Vadeli Program (2025-2027)

2024 yılında %69,3 artan genel devlet harcamalarının, 2025 yılında %35 artarak 21.504.941 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Cari harcamaların %39 artışla 9.310.857 milyon TL, yatırım harcamalarının ise %29,9 artarak 1.671.277 milyon TL olması öngörülmektedir. 2024 yılında %61,3 artan genel devlet transfer harcamalarının ise 2025 yılında %32,4 artışla 10.522.808 milyon TL'ye yükselmesi beklenmektedir. Faiz dışı harcamaların da %32,5 artışla 19.352.225 milyon TL olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir (Tablo 41).

Tablo 41. Genel Devlet Harcamaları(1)

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

				Değişim (%)		Pay (%)		
Harcamalar	**2023**	**2024**	**2025(2)**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Cari harcamalar	3.672.949	6.696.107	9.310.857	82,3	39,0	39,0	42,0	43,3
Yatırım harcamaları	807.120	1.286.361	1.671.277	59,4	29,9	8,6	8,1	7,8
Sabit sermaye	791.931	1.267.943	1.650.348	60,1	30,2	8,4	8,0	7,7
Stok değişmesi	15.189	18.418	20.928	21,3	13,6	0,2	0,1	0,1
Transfer harcamaları	4.927.641	7.947.812	10.522.808	61,3	32,4	52,4	49,9	48,9
Cari transferler	3.931.665	7.002.018	9.900.763	78,1	41,4	41,8	44,0	46,0
Sermaye transferleri	995.976	945.794	622.045	-5,0	-34,2	10,6	5,9	2,9
Toplam harcama	**9.407.710**	**15.930.280**	**21.504.941**	**69,3**	**35,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Faiz dışı harcamalar	8.712.735	14.602.132	19.352.225	67,6	32,5	92,6	91,7	90,0

Kaynak: SBB

(1): Genel devlet; merkezi yönetim bütçesi, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, İşsizlik Sigortası Fonu, sosyal güvenlik kuruluşları, genel sağlık sigortası ve fonları kapsamaktadır.

(2): Gerçekleşme tahmini.

2025 yılında genel devlet harcamaları içinde cari harcamaların payı %43,3, yatırım harcamalarının payı %7,8 ve transfer harcamalarının payının %48,9 olması beklenmektedir.

1.4.6.1 Merkezi Yönetim Bütçesi

2025 yılı merkezi yönetim bütçesinde bütçe giderlerinin 14.731.014 milyon TL, bütçe gelirlerinin 12.800.325 milyon TL olması hedeflenmiştir. Bu hedeflere göre bütçe dengesinin 1.930.689 milyon TL açık vermesi, faiz dışı dengenin ise 19.311 milyon TL fazla vermesi öngörülmüştür[9].

Bütçe harcamaları için öngörülen ödeneğin 583.700 milyon TL'si deprem bölgesinin yeniden inşası ve afetlere karşı dayanıklılığın artırılmasına yönelik harcamalardan oluşmuştur[10].

2025 yılında enflasyon ve vergi gelirlerindeki artışlar ile kayıtlı ekonomiyi artırmaya yönelik adımlarla birlikte bütçenin gelir tarafı güçlenmiştir. Deprem harcamaları başta olmak üzere kamu yatırımları ve zorunlu sosyal harcama kalemleri ile bütçe giderleri artış gösterse de hedeflenen değerin altında kal-

9 SBB, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

10 SBB, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

mıştır. Mali disiplin faiz dışı dengeye olumlu yansımış ancak yüksek politika faizi, artan iç borçlanma maliyetleri ve borç stokunun etkisiyle faiz giderlerindeki yükseliş bütçe dengesi üzerinde baskı oluşturmuştur.

2025 yılında bütçe gelirleri bir önceki yıla göre %48 artarak 12.835.477 milyon TL'ye, bütçe giderleri de %35,7 artarak 14.634.607 milyon TL'ye yükselmiştir. Bütçe açığı, 2025 yılında %14,6 azalarak 1.799.130 milyon TL'ye gerilemiştir. 2024 yılında 837.327 milyon TL açık veren faiz dışı denge, 2025 yılında 255.252 milyon TL fazla vermiştir (Tablo 42, Grafik 44).

Tablo 42. Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmesi

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

				Değişim (%)		GSYH'ye Oranı		
Bileşenler	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
Bütçe giderleri	6.588.016	10.780.614	14.634.607	63,6	35,7	24,3	24,2	23,2
Faiz hariç giderler	5.913.401	9.510.159	12.580.225	60,8	32,3	21,8	21,3	20,0
Faiz giderleri	674.615	1.270.455	2.054.382	88,3	61,7	2,5	2,8	3,3
Bütçe gelirleri	5.207.566	8.672.832	12.835.477	66,5	48,0	19,2	19,5	20,4
Bütçe dengesi	-1.380.450	-2.107.782	-1.799.130	52,7	-14,6	-5,1	-4,7	-2,9
Faiz dışı denge	-705.835	-837.327	255.252	18,6	-130,5	-2,6	-1,9	0,4

Kaynak: HMB, TÜİK

Grafik 44. Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmesi

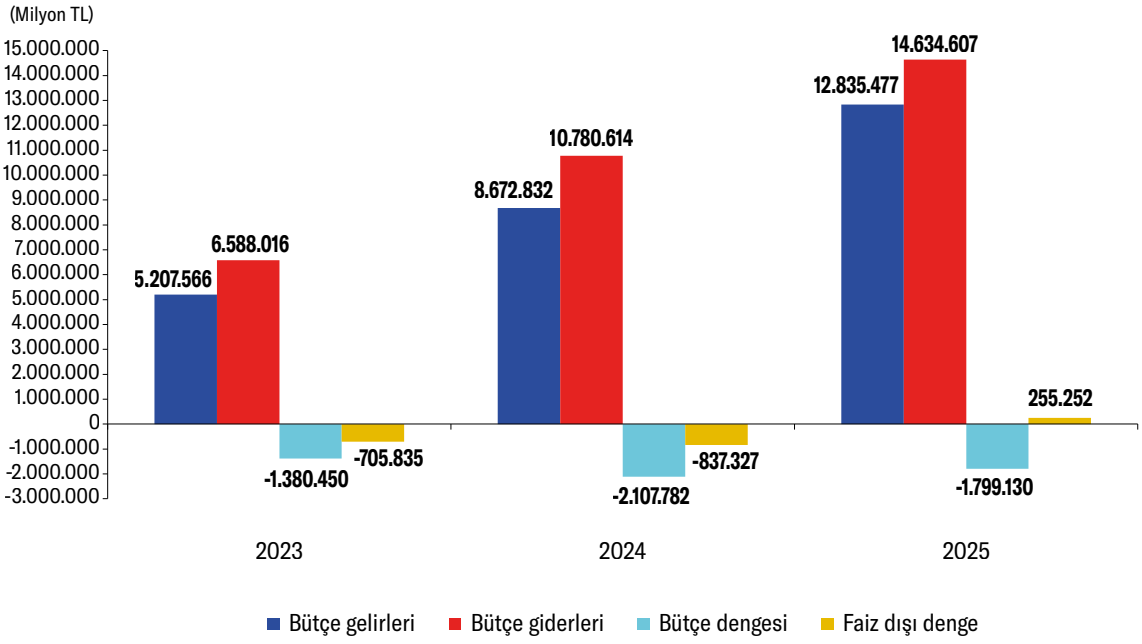

Kaynak: HMB

Bütçe giderleri 96.407 milyon TL ile belirlenmiş hedeflerin altında gerçekleşirken, bütçe gelirleri ise 35.152 milyon TL üzerinde gerçekleşmiştir. Bütçe açığı hedeflenen değerin 131.559 milyon TL altında gerçekleşirken, 19.311 milyon TL fazla vermesi hedeflenen faiz dışı denge 255.252 milyon TL fazla ile sonuçlanmıştır.

2025 yılı merkezi yönetim bütçe giderlerinin cari fiyatlarla GSYH'ye oranı %23,2 olurken, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranı %19,5'ten %20,4'e yükselmiş, merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranı ise %4,7'den %2,9'a gerilemiştir. Faiz dışı merkezi yönetim bütçe dengesi GSYH'nin %0,4'ü oranında fazla vermiştir.

1.4.6.1.1 Gelirler

2024 yılında %66,5 artan merkezi yönetim bütçe gelirleri, 2025 yılında %48'lik artışla 12.835.477 milyon TL'ye yükselirken, hedeflenen değerin 35.152 milyon TL üzerinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerindeki artışta özellikle gelir vergisindeki artışlar etkili olmuştur (Tablo 43).

Tablo 43. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon TL)

				Değişim (%)	
Bileşenler	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
A- Genel bütçe gelirleri	**5.097.258**	**8.443.014**	**12.496.074**	**65,6**	**48,0**
1- Vergi gelirleri	4.501.109	7.305.279	11.049.467	62,3	51,3
Gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler	1.480.362	2.417.881	4.037.109	63,3	67,0
Gelir vergisi	694.044	1.527.665	2.813.235	120,1	84,2
Kurumlar vergisi	786.318	890.216	1.223.874	13,2	37,5
Mülkiyet üzerinden alınan vergiler	74.566	79.014	117.206	6,0	48,3
Veraset ve intikal vergisi	4.238	6.440	10.647	52,0	65,3
Motorlu taşıtlar vergisi	40.176	66.941	105.797	66,6	58,0
Dahilde alınan mal ve hizmet vergileri	1.628.632	2.887.162	4.284.401	77,3	48,4
Dahilde alınan katma değer vergisi	505.496	992.685	1.555.932	96,4	56,7
Özel tüketim vergisi	928.197	1.451.260	2.024.315	56,4	39,5
Banka ve sigorta muameleleri vergisi	132.742	343.539	551.757	158,8	60,6
Uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler	1.095.084	1.565.224	2.047.839	42,9	30,8
Gümrük vergileri	142.372	227.169	317.899	59,6	39,9
İthalde alınan katma değer vergisi	949.510	1.333.932	1.724.197	40,5	29,3
Damga vergisi	82.602	147.827	225.943	79,0	52,8
Harçlar	129.718	207.296	336.954	59,8	62,5
Başka yerde sınıflandırılmayan diğer vergiler	10.145	876	16	-91,4	-98,2
2- Vergi dışı diğer gelirler	596.148	1.137.735	1.446.607	90,8	27,1
B- Özel bütçeli idarelerin gelirleri	**85.135**	**185.839**	**272.714**	**118,3**	**46,7**
C- Düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri	**25.174**	**43.979**	**66.689**	**74,7**	**51,6**
Toplam	**5.207.566**	**8.672.832**	**12.835.477**	**66,5**	**48,0**

Kaynak: HMB

Merkezi yönetim bütçe gelirleri içinde en büyük paya sahip olan vergi gelirleri %51,3 artarak 11.049.467 milyon TL olmuştur.

2024 yılında vergi gelirlerinin toplam merkezi yönetim bütçe gelirleri içinde %84,2 olan payı, 2025 yılında %86,1'e yükselmiştir.

Gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler 2025 yılında bir önceki yıla göre %67 artışla 4.037.109 milyon TL'ye yükselirken toplam gelirler içindeki payı 3,6 puanlık artışla %31,5 olmuştur. Bu vergilerin 2.813.235 milyon TL'sini gelir vergisi, 1.223.874 milyon TL'sini kurumlar vergisi oluşturmuştur. 2024 yılına göre gelir vergisi tahsilatı %84,2, kurumlar vergisi tahsilatı %37,5 artış göstermiştir. Toplam merkezi yönetim bütçe gelirleri içinde gelir vergisinin payı artarak %21,9'a yükselmiş, kurumlar vergisinin payı ise azalarak %9,5'e gerilemiştir.

Mülkiyet üzerinden alınan vergiler 2024 yılına göre %48,3 artarak 117.206 milyon TL olurken, bunun altında yer alan veraset ve intikal vergisi %65,3'lük artışla 10.647 milyon TL'ye, motorlu taşıtlar vergisi %58'lik artışla 105.797 milyon TL'ye yükselmiştir.

Dahilde alınan mal ve hizmet vergileri %48,4 artarak 4.284.401 milyon TL'ye yükselirken, dahilde alınan katma değer vergisi %56,7 artarak 1.555.932 milyon TL'ye, özel tüketim vergisi %39,5 artarak 2.024.315 milyon TL'ye, banka ve sigorta muameleleri vergisi %60,6 artarak 551.757 milyon TL'ye yükselmiştir.

Vergi gelirleri içinde gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler, mülkiyet üzerinden alınan vergiler ve başka yerde sınıflandırılmayan diğer vergiler toplamından oluşan dolaysız vergiler %166,3'lük artışla 4.154.330 milyon TL'ye, dahilde alınan mal ve hizmet vergileri, uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler, damga vergisi ve harçlardan oluşan dolaylı vergiler %143,4'lük artışla 6.895.137 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam vergi gelirleri içinde dolaysız vergilerin payı %32,4, dolaylı vergilerin payı %53,7 olmuştur.

2025 yılında vergi dışı diğer gelirler %27,1 artarak 1.446.607 milyon TL olarak gerçekleşirken, toplam merkezi yönetim bütçe gelirleri içindeki payı %13,1'den %11,3'e gerilemiştir.

Özel bütçeli idarelerin gelirleri %46,7 artarak 272.714 milyon TL'ye, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri %51,6 artarak 66.689 milyon TL'ye yükselmiştir.

1.4.6.1.2 Giderler

2025 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri bir önceki yıla göre %35,7 artarak 10.780.614 milyon TL'den 14.634.607 milyon TL'ye yükselmiştir irken, bütçe hedefinin 96.407 milyon TL altında gerçekleşmiştir (Tablo 44).

Tablo 44. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

(Milyon TL)

Bileşenler	2023	2024	2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
A-Faiz hariç giderler	**5.913.401**	**9.510.159**	**12.580.225**	**60,8**	**32,3**
Personel giderleri	1.324.584	2.666.027	3.633.949	101,3	36,3
SGK'ya devlet primi giderleri	185.783	332.217	454.402	78,8	36,8
Mal ve hizmet alım giderleri	453.895	747.046	1.069.751	64,6	43,2
Cari transferler	2.373.847	3.863.915	5.408.369	62,8	40,0
Görevlendirme giderleri	261.570	456.495	699.160	74,5	53,2
Hazine yardımları	1.044.626	1.744.541	2.316.830	67,0	32,8
Kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler	27.829	127.073	51.207	356,6	-59,7
Hane halkına yapılan transferler	23.529	40.045	54.315	70,2	35,6
Tarımsal destekleme ödemeleri	63.326	91.466	158.548	44,4	73,3
Hane halkına yapılan diğer transferler	229.307	179.015	253.104	-21,9	41,4
Sosyal amaçlı transferler	78.094	135.187	175.173	73,1	29,6
Yurt dışına yapılan transferler	19.606	30.630	41.214	56,2	34,6
Gelirden ayrılan paylar	625.961	1.059.462	1.658.817	69,3	56,6
Sermaye giderleri	544.011	944.083	1.343.606	73,5	42,3
Sermaye transferleri	858.256	640.357	360.136	-25,4	-43,8
Borç verme	173.025	316.513	310.013	82,9	-2,1
B-Faiz giderleri	**674.615**	**1.270.455**	**2.054.382**	**88,3**	**61,7**
Toplam	**6.588.016**	**10.780.614**	**14.634.607**	**63,6**	**35,7**

Kaynak: HMB

Faiz hariç giderlerin içinde yer alan personel giderleri, SGK'ya devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, cari transferler ve sermaye giderlerinde gerçekleşen artışlar 2024 yılındaki artış oranlarının oldukça gerisinde kalmıştır. Faiz giderleri de 2024 yılına göre daha düşük artış göstermiş, böylece toplam bütçe giderleri hedeflenen tutarın altında kalmıştır.

2025 yılında faiz dışı harcamalar %32,3 artarak 12.580.225 milyon TL'ye yükselmiştir. Personel giderleri %36,3 artışla 3.633.949 milyon TL'ye, SGK'ya devlet primi giderleri %36,8 artışla 454.402 milyon TL'ye, mal ve hizmet alım giderleri %43,2 artışla 1.069.751 milyon TL'ye, cari transferler %40 artışla 5.408.369 milyon TL'ye, sermaye giderleri %42,3 artışla 1.343.606 milyon TL'ye yükselirken, sermaye transferleri %43,8 azalışla 360.136 milyon TL'ye ve borç verme %2,1 azalışla 310.013 milyon TL'ye gerilemiştir.

2025 yılında merkezi yönetim bütçe giderlerinin önemli bir kısmını oluşturan cari transferlerin toplam bütçe giderleri içindeki payı %37'ye, personel giderlerinin payı %24,8'e yükselmiştir. Mal ve hizmet alım giderlerinin payı %7,3'e, sermaye giderlerinin payı %9,2'ye yükselirken, SGK'ya devlet primi giderlerinin payı %3,1'le değişmemiş, borç vermenin payı %2,1'e ve sermaye transferlerinin payı %2,5'e gerilemiştir.

Faiz harcamaları bütçe finansman ihtiyacı nedeniyle %61,7'lik artışla 2.054.382 milyon TL'ye yükselmiştir. Faiz giderlerinin merkezi yönetim bütçe giderleri içindeki payı ise % 14'e yükselmiştir.

1.4.6.2 Özelleştirme

Özelleştirme ile kamu kaynaklarının daha verimli kullanılması için özel sektör tarafından yüklenilemeyecek altyapı yatırımlarına yönelmesi, ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) finansman yükünün azaltılması, devletin ekonomik faaliyetlerden çekilerek düzenleyici role odaklanması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilebilmesi amaçlanmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bu kapsamda 1986 yılından bu yana sürdürdüğü özelleştirme çalışmaları, son yıllarda özelleştirme kapsamındaki kuruluşların büyük bölümünde özelleştirme çalışmalarının tamamlanmasıyla birlikte oldukça yavaşlamış olmasına rağmen 2025 yılında tesis işletme satış ve devir işlemlerindeki artışa bağlı olarak 2024 yılına kıyasla yükseliş göstermiştir. Söz konusu artışta, kamu mali dengelerinin güçlendirilmesine yönelik gelir artırıcı politikalar, kamu varlıklarının daha etkin ve verimli işletilmesi amacıyla özel sektöre devrine yönelik stratejik yaklaşım ile yerli ve yabancı yatırımcı ilgisinin artırılmasına dönük yapısal reform uygulamalarının etkili olduğu değerlendirilmektedir (Tablo 45).

Tablo 45. Özelleştirme İşlemleri

(Bin Dolar)

İşlemler	1986-2022	2023	2024	2025	Birikimli Toplam 1986-2025
Hisse satışı	46.099.876	-	-	-	46.099.876
Tesis-işletme satış/devri	17.761.430	-	-	1.051.702	18.813.131
Otel/sosyal tesis satışı	688.476	-	-	-	688.476
Taşınmaz satışı	4.572.323	179.150	121.394	856.018	5.728.885
Diğer varlık satış/devri	745.151	-	85	-	745.236
Kamu kurumlarına devir	1.431.896	1.691	200	10.837	1.444.624
Toplam	**71.299.151**	**180.841**	**121.679**	**1.918.556**	**73.520.228**

Kaynak: ÖİB

2024 yılında 121.679 bin dolar olan özelleştirme işlemi tutarı, 2025 yılında 1.918.556 bin dolar olarak kaydedilmiştir. 2025 yılındaki özelleştirme tutarının 1.051.702 bin dolarını tesis-işletme satış/devri, 856.018 bin dolarını taşınmaz satışları ve 10.837 bin dolarını kamu kurumlarına devirler oluşturmuştur. 1986 yılından bu yana toplam 73.520.228 bin dolar tutarında özelleştirme uygulaması gerçekleştirilmiştir.

1.4.6.3 Merkezi Yönetim Borç Stoku

2002 yılından bu yana yürütülmekte olan merkezi yönetim bütçe açığının finansmanına yönelik stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikasına 2025 yılında da devam edilmiştir. Uygulanan borçlanma politikası ile öngörülebilirliğin, şeffaflığın ve hesap verilebilirliğinin artırılması ilkeleri çerçevesinde borç stokunun maruz kaldığı riskler gözetilerek maliyetlerin en uygun seviyeye indirilmesi amaçlanmıştır. Piyasa koşulları da dikkate alınarak risk analizine dayanan borçlanma stratejisi geliştirilmiş, uygun vade ve borçlanma araçları belirlenmiştir[11].

11 SBB, 2026 Yılı Bütçe Gerekçesi

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan 2025 yılı Finansman Programı kapsamında, 2025 yılı itfa profili çerçevesinde TL cinsi sabit kuponlu tahvillerin "gösterge tahvil" olarak ihracına piyasa koşulları çerçevesinde düzenli olarak devam edileceği belirtilmiştir. Borçlanma politikaları, risk ve maliyet unsurları, piyasa koşulları ile birlikte değerlendirilerek belirlenmektedir. Bu çerçevede 2025 yılında, borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılması, piyasa çeşitliliğinin sağlanması amacıyla uluslararası piyasalarda ABD dolarının yanında imkân olması durumunda diğer döviz cinslerinden de ihraç yapılması, faiz giderlerinin optimal şekilde yönetilmesini teminen uygun enstrüman ve vade bileşimi dikkate alınarak, gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetler ile vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının belirli bir seviyede tutulması, nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla güçlü nakit rezervi tutulması amaçlanmıştır.

Önceki yıllarda olduğu gibi 2025 yılında da borç yönetimi işlemleri söz konusu stratejik ölçütler çerçevesinde yürütülerek borç stokunun yapısı, makroekonomik değişkenlerde meydana gelebilecek şoklara karşı güçlendirilmeye devam edilmiştir[12].

2024 yılında 9.257.422 milyon TL olan merkezi yönetim toplam borç stoku, 2025 yılında %47,6 artarak 13.662.092 milyon TL'ye yükselmiştir. İç borç stoku %64,4 artışla 8.152.757 milyon TL, dış borç stoku %28,2 artışla 5.509.336 milyon TL olmuştur. Dolar cinsinden iç borç stoku %35,1 artarak 189.866 milyon dolara, dış borç stoku ise %5,4 artışla 128.308 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 46, Grafik 45).

Tablo 46. Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku

				Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2024	2025
Bileşenler		(Milyon $)			
İç borç stoku	108.820	140.560	189.866	29,2	35,1
Dış borç stoku	119.608	121.790	128.308	1,8	5,4
Toplam borç stoku	228.429	262.350	318.174	14,8	21,3
		(Milyon TL)			
İç borç stoku	3.209.252	4.959.910	8.152.757	54,6	64,4
Dış borç stoku	3.527.380	4.297.511	5.509.336	21,8	28,2
Toplam borç stoku	6.736.632	9.257.422	13.662.092	37,4	47,6
		Pay (%)			
İç borç stoku	47,6	53,6	59,7	-	-
Dış borç stoku	52,4	46,4	40,3	-	-
Toplam borç stoku	100,0	100,0	100,0	-	-
		GSYH'ye Oranı (%)			
İç borç stoku	11,8	11,1	12,9	-	-
Dış borç stoku	13,0	9,6	8,7	-	-
Toplam borç stoku	24,9	20,8	21,7	-	-

Kaynak: HMB

12 SBB, 2026 Yılı Bütçe Gerekçesi

Grafik 45. Merkezi Yönetim Borç Stoku

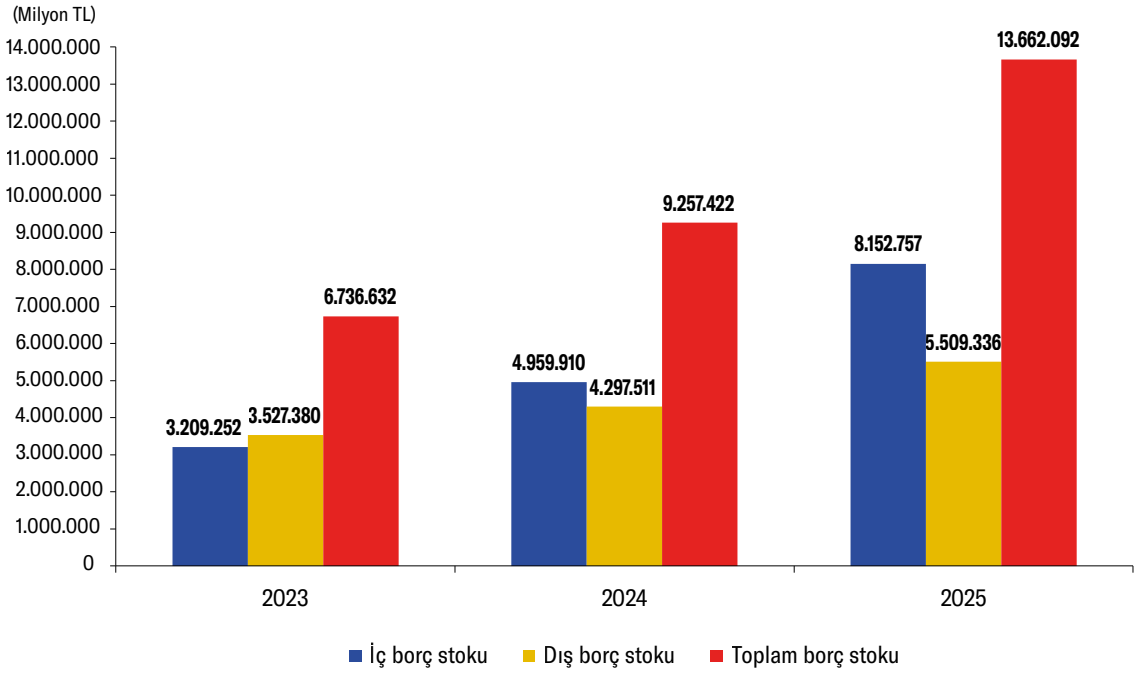

Kaynak: HMB

2025 yılında merkezi yönetim borç stoku içinde iç borç stokunun payı %53,6'dan %59,7'ye yükselirken, dış borç stokunun payı %46,4'ten %40,3'e gerilemiştir.

2025 yılında iç borç stokunun GSYH'ye oranı 1,8 puan artarak %12,9'a yükselirken, dış borç stokunun GSYH'ye oranı 0,9 puan azalarak %8,7'ye, merkezi yönetim toplam borç stokunun GSYH'ye oranı ise 0,9 puan artarak %21,7'ye yükselmiştir.

1.4.6.4. Dış Borçlar

2024 yılında %6,5 artan brüt dış borç stoku, 2025 yılında %13 artış göstermiştir. Böylece 2024 yılında 460.194 milyon dolar olan brüt dış borç stoku, 2025 yılında 519.932 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 47).

2025 yılında kısa vadeli dış borçlar %3,3 azalışla 167.380 milyon dolara gerilerken, uzun vadeli dış borçlar %22,8 artarak 352.552 milyon dolara yükselmiştir. Brüt borç stoku içinde kısa vadeli borçların payı %32,2'ye gerilerken, uzun vadeli borçların payı %67,8'e yükselmiştir.

2025 yılında kamu sektörünün dış borcu %14,1 artarak 196.774 milyon dolara, özel sektörün dış borcu %17,9 artarak 298.193 milyon dolara yükselirken, TCMB'nin dış borcu %28,1 azalarak 24.965 milyon dolara gerilemiştir.

2025 yılında kamu kesimi dış borcunun 158.416 milyon dolarlık kısmı uzun vadeli, 38.358 milyon dolarlık kısmı kısa vadeli borçlardan oluşurken, özel sektör dış borcunun 194.136 milyon dolarlık kısmı uzun vadeli ve 104.057 milyon dolarlık kısmı kısa vadeli borçlardan oluşmuştur.

Tablo 47. Brüt Dış Borç Stoku

(Milyon Dolar)

Göstergeler	2023	2024	2025
Dış borç stoku	432.144	460.194	519.932
Değişim (%)	11,3	6,5	13,0
Kısa vade	174.976	173.018	167.380
Değişim (%)	17,9	-1,1	-3,3
Borç stoku içindeki payı (%)	40,5	37,6	32,2
Uzun vade	257.168	287.176	352.552
Değişim (%)	7,3	11,7	22,8
Borç stoku içindeki payı (%)	59,5	62,4	67,8
		Borçlulara Göre	
Kısa vade	174.976	173.018	167.380
Kamu	33.711	37.321	38.358
TCMB	46.360	34.701	24.965
Özel	94.905	100.996	104.057
Uzun vade	257.168	287.176	352.552
Kamu	114.199	135.157	158.416
TCMB	0	0	0
Özel	142.969	152.019	194.136
Kamu toplam	147.910	172.478	196.774
Değişim (%)	15,6	16,6	14,1
Borç stoku içindeki payı (%)	34,2	37,5	37,8
TCMB toplam	46.360	34.701	24.965
Değişim (%)	41,4	-25,1	-28,1
Borç stoku içindeki payı (%)	10,7	7,5	4,8
Özel toplam	237.874	253.015	298.193
Değişim (%)	4,6	6,4	17,9
Borç stoku içindeki payı (%)	55,0	55,0	57,4

Kaynak: HMB

Not: Kamu sektörü sınıflaması, 2020 ilk çeyreğinden itibaren 28 Ocak 2020 tarih ve 31022 sayılı (mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanan "İstatistiki Sınıflamalar Yönetmeliği" çerçevesinde güncellenmiştir.

Toplam dış borç stoku içinde kamu sektörünün payı %37,5'ten %37,8'e, özel sektörün payı %55'ten %57,4'e yükselirken, TCMB'nin payı %7,5'ten %4,8'e gerilemiştir (Grafik 46).

Grafik 46. Dış Borç Stokunun Borçlulara Göre Dağılımı

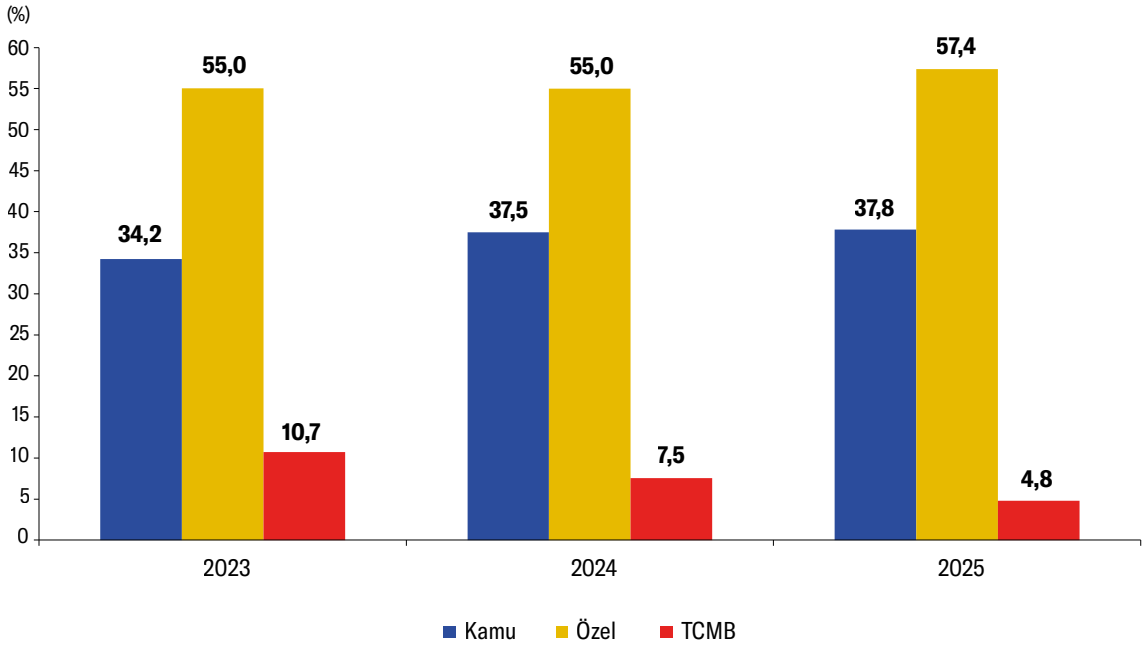

Kaynak: HMB

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kısa ve Uzun Vadeli Kredi Borcu

Özel sektörün yurtdışından sağladığı toplam kredi borcu 2025 yılı sonu itibarıyla 2024 yılı sonuna göre %24 artarak 198.575 milyon dolara yükselmiştir. 2025 yılında özel sektörün yurtdışından sağladığı kısa vadeli borçları azalırken, uzun vadeli kredi borçları artış göstermiştir. 2024 yılında toplam borcun %8,2'sini kısa vadeli kredi borçları oluştururken, 2025 yılında bu oran %4,7'ye gerilemiştir. 2024 yılında toplam borcun %91,8'ini uzun vadeli kredi borçları oluştururken, 2025 yılında bu oran %95,3'e yükselmiştir (Tablo 48).

2025 yılında özel sektörün yurt dışından sağladığı kısa vadeli kredi borcu, bir önceki yıla göre %29,3 azalarak 9.309 milyon dolar olmuştur. Kısa vadeli özel sektör kredi borcunun %67,5'i olan 6.287 milyon doları finansal kesime, %32,5'i olan 3.022 milyon doları finansal olmayan özel sektöre aittir.

Finansal kesime ait kısa vadeli özel sektör borcunun 3.679 milyon doları bankalara, 2.608 milyon doları ise bankacılık dışı finansal kuruluşlara aittir. Finansal olmayan özel sektörün kısa vadeli kredi borcunun 1.462 milyon doları kredilerden, 1.291 milyon doları yabancı sermaye sayılan kredilerden, 269 milyon doları borç senetlerinden oluşmaktadır.

Tablo 48. Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi ve Borç Senetleri Yükümlülükleri

Borçluya Göre	Değer (Milyon Dolar)			Pay (%)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
				Kısa Vadeli				
Finansal	5.886	10.669	6.287	69,5	81,0	67,5	81,3	-41,1
Bankalar	5.119	9.324	3.679	60,4	70,8	39,5	82,1	-60,5
Bankacılık dışı finansal kuruluşlar	767	1.346	2.608	9,1	10,2	28,0	75,5	93,8
Finansal olmayan	2.589	2.505	3.022	30,5	19,0	32,5	-3,2	20,6
Krediler	1.462	726	1.462	17,3	5,5	15,7	-50,3	101,4
Yabancı sermaye sayılan krediler	1.102	1.588	1.291	13,0	12,1	13,9	44,1	-18,7
Borç senetleri	25	191	269	0,3	1,4	2,9	664,0	40,8
Toplam	**8.475**	**13.174**	**9.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**55,4**	**-29,3**
				Uzun Vadeli				
Finansal	57.087	53.748	72.203	39,0	36,6	38,1	-5,8	34,3
Bankalar	42.550	47.137	62.628	29,1	32,1	33,1	10,8	32,9
Bankacılık dışı finansal kuruluşlar	7.203	6.612	9.575	4,9	4,5	5,1	-8,2	44,8
Finansal olmayan	89.306	93.179	117.063	61,0	63,4	61,9	4,3	25,6
Krediler	71.080	70.350	89.281	48,6	47,9	47,2	-1,0	26,9
Yabancı sermaye sayılan krediler	9.113	10.333	13.425	6,2	7,0	7,1	13,4	29,9
Ticari krediler	473	871	1.005	0,3	0,6	0,5	84,1	15,4
Borç senetleri	8.640	11.625	13.353	5,9	7,9	7,1	34,5	14,9
Toplam	**146.393**	**146.927**	**189.266**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**0,4**	**28,8**
				Toplam				
Kısa Vadeli	**8.475**	**13.174**	**9.309**	**5,5**	**8,2**	**4,7**	**55,4**	**-29,3**
Uzun Vadeli	**146.393**	**146.927**	**189.266**	**94,5**	**91,8**	**95,3**	**0,4**	**28,8**
Kısa Vadeli + Uzun Vadeli	**154.868**	**160.101**	**198.575**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**3,4**	**24,0**

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2025 yılında bir önceki yıla göre %28,8 artarak 189.266 milyon dolar olmuştur. Toplam uzun vadeli kredi borcunun %38,1'i olan 72.203 milyon doları finansal kesime, %61,9'u olan 117.063 milyon doları finansal olmayan özel sektöre aittir.

Finansal kesime ait uzun vadeli özel sektör borcunun 62.628 milyon doları bankaların, 9.575 milyon doları ise bankacılık dışı finansal kuruluşların borçlarından oluşmaktadır. Finansal olmayan kesime ait uzun vadeli özel sektör borcunun 89.281 milyon doları kredilerden, 13.425 milyon doları yabancı sermaye sayılan kredilerden, 1.005 milyon doları ticari kredilerden ve 13.353 milyon doları da borç senetlerinden oluşmaktadır.

Finansal Olmayan Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcunun Sektörel Dağılımı

2025 yılında sektörler bazında finansal olmayan özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun 66.126 milyon doları sanayi, 51.828 milyon doları hizmetler ve 262 milyon doları tarım sektörü tarafından kullanılmıştır (Tablo 49).

Tablo 49. Finansal Olmayan Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcunun Sektörel Dağılımı(1), (2)

(Milyon Dolar)

Sektörler	2023	2024	2025	Pay (%) 2023	Pay (%) 2024	Pay (%) 2025
Tarım sektörü	**350**	**263**	**262**	**0,4**	**0,3**	**0,2**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	349	262	262	0,4	0,3	0,2
Sanayi sektörü	**42.116**	**49.023**	**66.126**	**46,6**	**51,9**	**55,9**
Madencilik ve Taşocakçılığı	2.308	2.179	2.511	2,6	2,3	2,1
İmalat	19.729	22.923	27.224	21,8	24,3	23,0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	20.603	24.188	36.291	22,8	25,6	30,7
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	23	89	99	0,0	0,1	0,1
Hizmetler sektörü	**47.413**	**44.765**	**51.828**	**52,4**	**47,4**	**43,8**
İnşaat	23.928	21.751	24.395	26,5	23,0	20,6
Toplam	**90.426**	**94.407**	**118.216**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TCMB

(1): Ticari krediler dahil değildir.

(2): Özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borcunun sektörel dağılımı, NACE Rev.2'ye göre yayımlanmaktadır.

1.5 Dış Ekonomik Gelişmeler

1.5.1 Dış Ticaret Göstergeleri

2025 yılında dış ticaret hacmi, bir önceki yıl gerçekleşen daralmanın ardından yeniden artış eğilimine girmiştir. Bu süreçte hem ihracat hem de ithalat artış göstermiştir. İhracattaki artışta ana ihracat pazarlarındaki sınırlı ancak pozitif seyir, kur gelişmelerinin yarattığı rekabet avantajı ve üretim kapasitesinin korunması etkili olmuştur. İç talep koşulları, üretim yapısının ithal girdilere bağımlılığı, enerji ithalatı ve altın talebindeki yükselişin etkisiyle ithalat artışı ihracata kıyasla daha güçlü gerçekleşmiştir.

Yıl içerisinde jeopolitik gerilimlerin artması, tarifelere ilişkin belirsizlikler, küresel finansal piyasalarda riskten kaçınma eğiliminin artması ve tedarik zincirlerindeki aksaklıklar küresel ticareti olumsuz etkileyerek dış ticaret görünümü üzerinde baskı oluşturmuştur.

Bu gelişmelere bağlı olarak ihracat %4,4 artarak 273.309 milyon dolara, ithalat ise %6,2 artışla 365.429 milyon dolara yükselmiştir. Dış ticaret hacmi %5,4 artışla 638.738 milyon dolara ulaşmıştır. İthalatın ihracattan daha hızlı artması nedeniyle dış ticaret açığı %12 artarak 92.120 milyon dolara yükselmiş; ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %76,1'den %74,8'e gerilemiştir (Tablo 50, Grafik 47).

Tablo 50. Dış Ticaret Göstergeleri

(Milyon Dolar)

Göstergeler	Değer 2023	Değer 2024	Değer 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
İhracat	255.627	261.778	273.309	2,4	4,4
İthalat	361.967	344.010	365.429	-5,0	6,2
Dış ticaret hacmi	617.594	605.788	638.738	-1,9	5,4
Dış ticaret dengesi	-106.339	-82.232	-92.120	-22,7	12,0
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)	70,6	76,1	74,8	-	-

Kaynak: TÜİK

Grafik 47. Dış Ticaret Dengesi

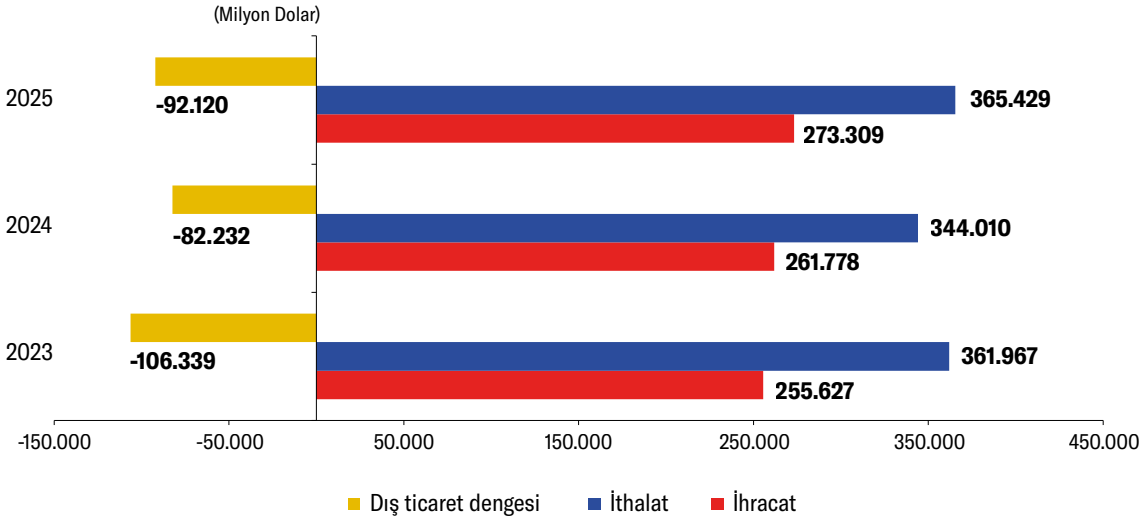

Kaynak: TÜİK

1.5.1.1 İhracat

2024 yılında ana ihracat pazarlarında gözlenen zayıf seyrin ardından, 2025 yılında talep koşullarında sınırlı bir iyileşme kaydedilmiştir. Bu dönemde ihracatın Orta Doğu, Afrika, Orta Asya ve Körfez bölgelerine doğru yönelmesi pazar çeşitliliğini artırmış, otomotiv, makine ve beyaz eşya gibi imalat sanayi kollarında talebin kısmen toparlanması ve savunma sanayi sektöründeki performans ihracata katkı sağlamıştır.

Bu gelişmeler sonucunda 2025 yılında ihracat, pazar çeşitliliğindeki artış ve talep koşullarındaki iyileşmenin etkisiyle %4,4 oranında artarak 261.778 milyon dolardan 273.309 milyon dolara yükselmiştir.

2025 yılında tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü ihracatı %0,9 artışla 9.569 milyon dolara, imalat sektörü ihracatı ise %4,5 artışla 257.596 milyon dolara yükselirken, madencilik ve taşocakçılığı sektörü ihracatı %1,2 azalışla 4.438 milyon dolara gerilemiştir. 2025 yılında geniş ekonomik grup sınıflamasına göre bir önceki yıla göre sermaye (yatırım) malları ihracatı %14,1 artışla 38.727 milyon dolara, ara (hammadde) malları ihracatı %4 artışla 135.827 milyon dolara yükselmiş, tüketim malları ihracatı %0,9 azalışla 92.865 milyon dolara gerilemiştir (Tablo 51).

Tablo 51. Sektörlere ve Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflamasına Göre İhracat

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
Sektörler (ISIC Rev.4)	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	9.633	9.484	9.569	3,8	3,6	3,5	-1,5	0,9
Madencilik ve taşocakçılığı	3.803	4.494	4.438	1,5	1,7	1,6	18,2	-1,2
İmalat	240.912	246.469	257.596	94,2	94,2	94,3	2,3	4,5
Diğer	1.280	1.331	1.706	0,5	0,5	0,6	4,0	28,2
Toplam	**255.627**	**261.778**	**273.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**4,4**
Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflaması (BEC)	**Değer**			**Pay (%)**			**Değişim (%)**	
	2023	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Sermaye (yatırım) malları	33.659	33.950	38.727	13,2	13,0	14,2	0,9	14,1
Ara (hammadde) malları	129.009	130.648	135.827	50,5	49,9	49,7	1,3	4,0
Tüketim malları	90.681	93.683	92.865	35,5	35,8	34,0	3,3	-0,9
Diğerleri	2.278	3.498	5.889	0,9	1,3	2,2	53,6	68,4
Toplam	**255.627**	**261.778**	**273.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**4,4**

Kaynak: TÜİK

Toplam ihracat içinde bir önceki yıla göre sermaye (yatırım) mallarının payı artarken, tüketim ve ara (hammadde) mallarının payı azalmıştır.

2025 yılı ihracatında ilk onda yer alan fasıllar içinde motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı ihracatı 36.727 milyon dolar ile yine ilk sırada yer almıştır. Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ihracatı 25.917 milyon dolarlık değer ile ikinci sırada, elektrikli makine ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam ve parçaları ihracatı 17.754 milyon dolarlık değer ile üçüncü sırada yer almıştır (Tablo 52).

2025 yılında bir önceki yıla göre en yüksek oranlı artış ise %13,2 ile motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı ihracatında yaşanırken, onu %7,9 artış ile elektrikli makine ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam ve parçaları ihracatı ve %5,4 artış ile demir ve çelik ihracatı izlemiştir.

Tablo 52. İhracatta İlk On Fasıl

(Milyon Dolar)

Fasıllar[1]	Değer 2023	Değer 2024	Değer 2025	Pay (%) 2023	Pay (%) 2024	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	30.829	32.437	36.727	12,1	12,4	13,4	5,2	13,2
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	25.262	25.553	25.917	9,9	9,8	9,5	1,2	1,4
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	15.454	16.448	17.754	6,0	6,3	6,5	6,4	7,9
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	16.389	16.551	15.248	6,4	6,3	5,6	1,0	-7,9
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	13.647	13.030	13.367	5,3	5,0	4,9	-4,5	2,6
Plastikler ve mamulleri	10.572	10.920	11.215	4,1	4,2	4,1	3,3	2,7
Demir ve çelik	8.860	10.182	10.730	3,5	3,9	3,9	14,9	5,4
Demir veya çelikten eşya	10.051	9.812	9.696	3,9	3,7	3,5	-2,4	-1,2
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	10.278	10.106	9.616	4,0	3,9	3,5	-1,7	-4,8
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	8.037	7.384	6.774	3,1	2,8	2,5	-8,1	-8,3
Toplam ihracat	**255.627**	**261.778**	**273.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**4,4**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı ihracat değerlerine göre yapılan sıralamada, ilk 10'da yer alan fasıllardır.

2025 yılında en yüksek azalış ise %8,3 ile örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı ihracatında gerçekleşmiştir. Onu %7,9 ile mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler ve mineral mumlar ihracatı, %4,8 ile örme giyim eşyası ve aksesuarı ihracatı izlemiştir. Ayrıca demir veya çelikten eşya ihracatında da %1,2 oranında azalış kaydedilmiştir.

1.5.1.2 İthalat

2025 yılında enflasyon oranı bir önceki yıla kıyasla gerilemekle birlikte, talep artışı ithalat alt kalemlerinde artış eğiliminin sürmesine neden olmuştur. Dayanıklı tüketim malları, elektronik ürünler, otomobil ve makine gibi kalemlerde gözlenen talep artışı, ilgili ürün gruplarına yönelik ithalatı yukarı yönlü etkilemiştir. Nihai tüketim ve yatırım harcamalarındaki seyir, tüketim malları ile üretimde kullanılan ara malları ve sermaye mallarına yönelik talebi desteklemiştir. Üretim sürecinde ithal girdilerin yüksek payı ve enerji ithalatına olan bağımlılık, küresel fiyat gelişmelerinin de etkisiyle ithalat düzeyinin yüksek seyretmesinde belirleyici olmuştur. Fiziki altın talebindeki artış ithalat üzerinde dönemsel etkiler yaratırken, döviz kurundaki yükseliş ithal ürünlerin yerel para cinsinden maliyetini artırarak fiyatlar üzerinden talebi sınırlayıcı etki oluşturmuştur.

2025 yılında ithalat %6,2 artarak 344.010 milyon dolardan 365.429 milyon dolara yükselmiştir.

2025 yılında bir önceki yıla göre tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü ithalatı %27 artışla 13.980 milyon dolara, madencilik ve taşocakçılığı sektörü ithalatı %2 artışla 43.576 milyon dolara ve imalat sektörü ithalatı %6,7 artışla 298.818 milyon dolara yükselmiştir.

Geniş ekonomik grup sınıflamasına göre ise 2025 yılında sermaye (yatırım) malları ithalatı %8,4 artışla 54.894 milyon dolara, ara (hammadde) malları ithalatı %5 artışla 250.136 milyon dolara, tüketim malları %8,7 artışla 59.232 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 53).

Tablo 53. Sektörlere ve Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflamasına Göre İthalat

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
Sektörler (ISIC Rev.4)	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	13.801	11.009	13.980	3,8	3,2	3,8	-20,2	27,0
Madencilik ve taşocakçılığı	46.323	42.717	43.576	12,8	12,4	11,9	-7,8	2,0
İmalat	292.080	280.067	298.818	80,7	81,4	81,8	-4,1	6,7
Diğer	9.763	10.218	9.056	2,7	3,0	2,5	4,7	-11,4
Toplam	**361.967**	**344.010**	**365.429**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-5,0**	**6,2**
Geniş Ekonomik Gruplar Sınıflaması (BEC)	**Değer**			**Pay (%)**			**Değişim (%)**	
	2023	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Sermaye (yatırım) malları	52.742	50.633	54.894	14,6	14,7	15,0	-4,0	8,4
Ara (hammadde) malları	261.311	238.253	250.136	72,2	69,3	68,5	-8,8	5,0
Tüketim malları	47.642	54.469	59.232	13,2	15,8	16,2	14,3	8,7
Diğer	272	655	1.167	0,1	0,2	0,3	140,9	78,0
Toplam	**361.967**	**344.010**	**365.429**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-5,0**	**6,2**

Kaynak: TÜİK

Toplam ithalatın %68,5'ini ara (hammadde) malları, %16,2'sini tüketim malları ve %15'ini sermaye (yatırım) malları oluşturmuştur.

2025 yılında toplam ithalat içinde en yüksek paya sahip olan ilk on fasıl içinde 62.530 milyon dolar ile mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar ithalatı ilk sırayı almıştır. Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ithalatı 41.644 milyon dolarlık değer ile ikinci sırada, motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı ithalatı 36.855 milyon dolarlık değer ile üçüncü sırada yer almıştır (Tablo 54).

Tablo 54. İthalatta İlk On Fasıl

(Milyon Dolar)

Fasıllar[1]	Değer 2023	Değer 2024	Değer 2025	Pay (%) 2023	Pay (%) 2024	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	69.114	65.590	62.530	19,1	19,1	17,1	-5,1	-4,7
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	40.967	39.558	41.644	11,3	11,5	11,4	-3,4	5,3
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	32.261	31.670	36.855	8,9	9,2	10,1	-1,8	16,4
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	27.948	27.223	29.986	7,7	7,9	8,2	-2,6	10,1
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	33.912	24.873	28.110	9,4	7,2	7,7	-26,7	13,0
Demir ve çelik	24.160	23.659	22.202	6,7	6,9	6,1	-2,1	-6,2
Plastikler ve mamulleri	16.215	15.626	15.627	4,5	4,5	4,3	-3,6	0,0
Organik kimyasal ürünler	9.181	9.453	8.934	2,5	2,7	2,4	3,0	-5,5
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	6.452	6.789	7.733	1,8	2,0	2,1	5,2	13,9
Bakır ve bakırdan eşya	5.652	6.013	7.494	1,6	1,7	2,1	6,4	24,6
Toplam ithalat	**361.967**	**344.010**	**365.429**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-5,0**	**6,2**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı ithalat değerlerine göre yapılan sıralamada, ilk 10'da yer alan fasıllardır.

Bu fasıllar içinde 2025 yılında en yüksek artış %24,6 ile bakır ve bakırdan eşya ithalatında yaşanmıştır. Onu %16,4'lük artış ile motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı ithalatı ve %13,9'luk artış ile optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı ithalatı izlemiştir.

2025 yılında en yüksek azalış ise %6,2 ile demir ve çelik ithalatında yaşanmış, onu %5,5 azalış ile organik kimyasal ürünler ve %4,7 azalış ile mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar ithalatı izlemiştir.

1.5.1.3 Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

2025 yılında Avrupa Birliği ülkelerine yapılan ihracat %7,7 artarak 116.865 milyon dolara, ithalat %4,8 artarak 115.721 milyon dolara yükselmiştir. Diğer ülkelere yapılan ihracat ise %2,1 artarak 156.444 milyon dolara, ithalat %6,9 artarak 249.708 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 55).

Tablo 55. Coğrafi Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret Göstergeleri

(Milyon Dolar)

Ülke Grupları	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
İhracat								
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB 27)	**104.284**	**108.501**	**116.865**	**40,8**	**41,4**	**42,8**	**4,0**	**7,7**
Diğer Ülkeler	**151.344**	**153.278**	**156.444**	**59,2**	**58,6**	**57,2**	**1,3**	**2,1**
Diğer Avrupa (AB Hariç)	39.680	40.106	41.221	15,5	15,3	15,1	1,1	2,8
Afrika Ülkeleri	21.398	21.524	22.949	8,4	8,2	8,4	0,6	6,6
Kuzey Afrika	13.674	14.411	15.272	5,3	5,5	5,6	5,4	6,0
Diğer Afrika	7.724	7.114	7.677	3,0	2,7	2,8	-7,9	7,9
Amerika Ülkeleri	21.805	23.774	23.618	8,5	9,1	8,6	9,0	-0,7
Kuzey Amerika	16.507	18.057	17.905	6,5	6,9	6,6	9,4	-0,8
Orta Amerika ve Karayipler	2.758	2.799	2.779	1,1	1,1	1,0	1,5	-0,7
Güney Amerika	2.540	2.917	2.934	1,0	1,1	1,1	14,9	0,6
Asya Ülkeleri	64.901	64.374	64.497	25,4	24,6	23,6	-0,8	0,2
Yakın ve Orta Doğu	45.556	43.594	43.864	17,8	16,7	16,0	-4,3	0,6
Diğer Asya	19.345	20.780	20.634	7,6	7,9	7,5	7,4	-0,7
Avustralya ve Yeni Zelanda	1.075	1.255	1.093	0,4	0,5	0,4	16,8	-12,9
Diğer Ülke ve Bölgeler(1)	2.484	2.245	3.066	1,0	0,9	1,1	-9,6	36,6
Toplam	**255.627**	**261.778**	**273.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**4,4**
İthalat								
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB 27)	**106.050**	**110.399**	**115.721**	**29,3**	**32,1**	**31,7**	**4,1**	**4,8**
Diğer Ülkeler	**255.917**	**233.611**	**249.708**	**70,7**	**67,9**	**68,3**	**-8,7**	**6,9**
Diğer Avrupa (AB Hariç)	78.330	67.807	71.684	21,6	19,7	19,6	-13,4	5,7
Afrika Ülkeleri	10.368	11.315	11.293	2,9	3,3	3,1	9,1	-0,2
Kuzey Afrika	7.291	8.154	7.481	2,0	2,4	2,0	11,8	-8,3
Diğer Afrika	3.076	3.161	3.812	0,8	0,9	1,0	2,8	20,6
Amerika Ülkeleri	25.741	27.310	29.068	7,1	7,9	8,0	6,1	6,4
Kuzey Amerika	17.085	17.443	19.242	4,7	5,1	5,3	2,1	10,3
Orta Amerika ve Karayipler	1.496	1.622	1.615	0,4	0,5	0,4	8,4	-0,4
Güney Amerika	7.161	8.245	8.210	2,0	2,4	2,2	15,1	-0,4
Asya Ülkeleri	115.661	107.952	116.087	32,0	31,4	31,8	-6,7	7,5
Yakın ve Orta Doğu	24.824	20.015	21.834	6,9	5,8	6,0	-19,4	9,1
Diğer Asya	90.837	87.936	94.253	25,1	25,6	25,8	-3,2	7,2
Avustralya ve Yeni Zelanda	1.220	1.196	648	0,3	0,3	0,2	-1,9	-45,9
Diğer Ülke ve Bölgeler(1)	24.597	18.031	20.928	6,8	5,2	5,7	-26,7	16,1
Toplam	**361.967**	**344.010**	**365.429**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-5,0**	**6,2**

Kaynak: TÜİK

(1): Diğer Okyanusya ve Kutup Bölgesi ülkeleri ile belirlenemeyen ülke ve bölgeler.

2025 yılında diğer ülkeler grubuna yapılan ihracatın 41.221 milyon doları AB ülkeleri dışında kalan Avrupa ülkelerine, 22.949 milyon doları Afrika ülkelerine, 23.618 milyon doları Amerika ülkelerine, 64.497 milyon doları Asya ülkelerine yapılan ihracattan oluşmuştur (Grafik 48).

Grafik 48. Seçilmiş Coğrafi Ülke Gruplarına Göre İhracat

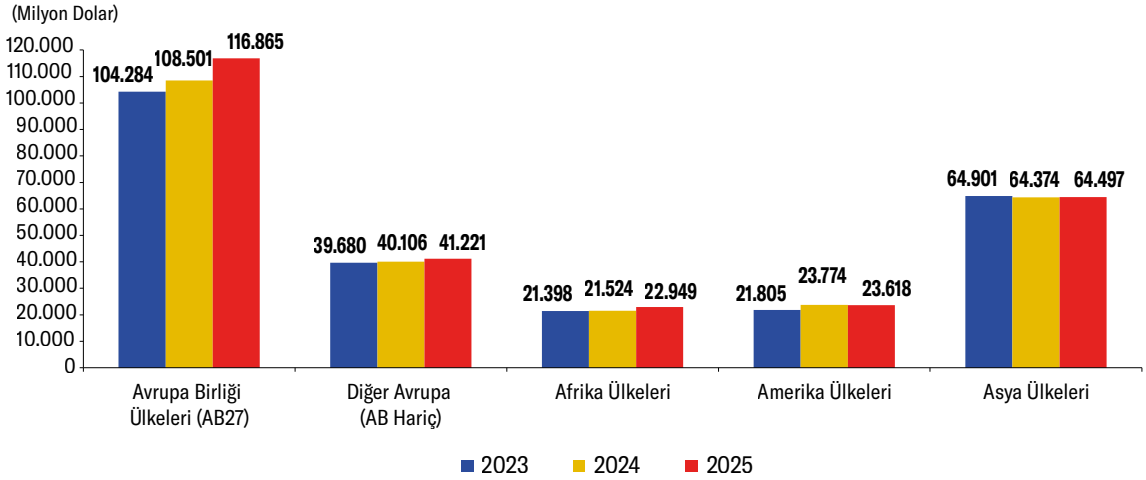

Kaynak: TÜİK

2025 yılında diğer ülkeler başlığı altında yer alan ülkelerden yapılan ithalatın 71.684 milyon doları AB haricindeki diğer Avrupa ülkelerinden, 11.293 milyon doları Afrika ülkelerinden, 29.068 milyon doları Amerika ülkelerinden, 116.087 milyon doları Asya ülkelerinden yapılan ithalattan oluşmuştur (Grafik 49).

Grafik 49. Seçilmiş Coğrafi Ülke Gruplarına Göre İthalat

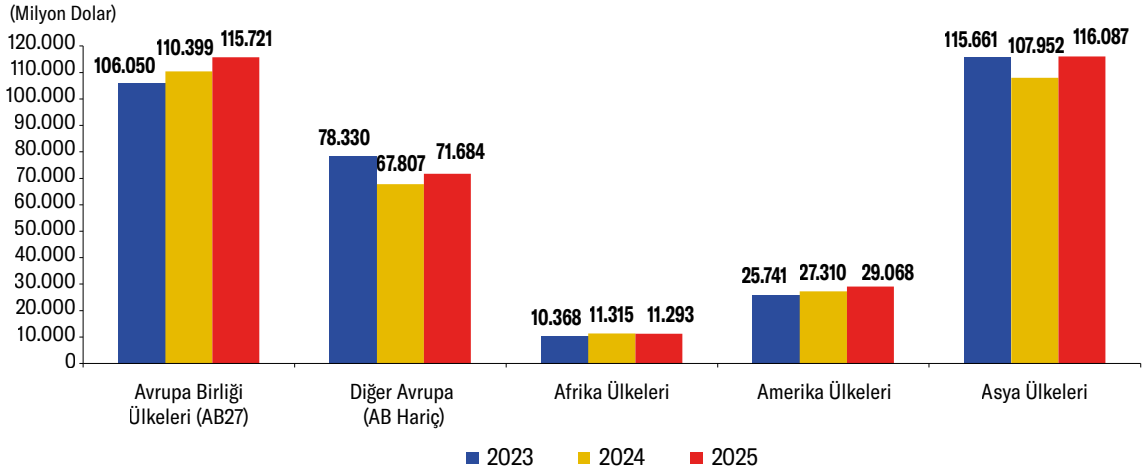

Kaynak: TÜİK

2025 yılında seçilmiş ülke grupları itibarıyla en fazla ihracat 144.154 milyon dolar ile OECD ülkelerine yapılmıştır. Onu 116.865 milyon dolar ile Avrupa Birliği 27 (AB 27) ve 88.698 milyon dolar ile Gelişmiş Ülkeler (G-8) izlemiştir.

2025 yılında en fazla ithalat 168.878 milyon dolar ile OECD ülkelerinden gerçekleştirilmiş, onu 132.669 milyon dolar ile Gelişmiş Ülkeler (G-8) ve 115.721 milyon dolar ile Avrupa Birliği 27 (AB 27) izlemiştir (Tablo 56).

Tablo 56. Ekonomik Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret Göstergeleri

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
Ekonomik Ülke Grupları				**İhracat**				
Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi (EFTA)	3.362	2.428	3.242	1,4	1,0	1,3	-27,8	33,5
Avrupa Birliği 27 (AB 27)	104.284	108.501	116.865	44,5	45,1	46,5	4,0	7,7
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)	22.494	21.186	18.907	9,6	8,8	7,5	-5,8	-10,8
OECD Ülkeleri	133.587	136.315	144.154	57,0	56,7	57,4	2,0	5,8
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı (KEİ)	38.758	39.808	40.240	16,5	16,6	16,0	2,7	1,1
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)	14.281	15.834	15.466	6,1	6,6	6,2	10,9	-2,3
Türki Cumhuriyetler	9.842	11.101	10.920	4,2	4,6	4,3	12,8	-1,6
İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)	66.051	69.862	73.024	28,2	29,1	29,1	5,8	4,5
D-8 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı(1)	9.133	10.309	10.128	3,9	4,3	4,0	12,9	-1,8
Gelişmiş Ülkeler (G-8)(2)	84.266	86.046	88.698	36,0	35,8	35,3	2,1	3,1
Sınır Komşusu Ülkeler	31.887	34.211	35.595	13,6	14,2	14,2	7,3	4,0
Genel Toplam	**234.233**	**240.338**	**251.147**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,6**	**4,5**
				İthalat				
Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi (EFTA)	20.820	12.038	16.595	7,8	4,7	6,1	-42,2	37,9
Avrupa Birliği 27 (AB 27)	106.050	110.399	115.721	39,7	43,0	42,8	4,1	4,8
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)	52.529	51.172	50.541	19,7	19,9	18,7	-2,6	-1,2
OECD Ülkeleri	164.205	157.933	168.878	61,5	61,5	62,4	-3,8	6,9
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı (KEİ)	60.342	58.660	57.813	22,6	22,8	21,4	-2,8	-1,4
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)	10.875	10.751	11.179	4,1	4,2	4,1	-1,1	4,0
Türki Cumhuriyetler	8.084	7.575	8.063	3,0	3,0	3,0	-6,3	6,4
İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)	44.872	42.795	46.084	16,8	16,7	17,0	-4,6	7,7
D-8 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı(1)	13.128	15.439	14.886	4,9	6,0	5,5	17,6	-3,6
Gelişmiş Ülkeler (G-8)(2)	129.904	131.939	132.669	48,7	51,4	49,0	1,6	0,6
Sınır Komşusu Ülkeler	10.321	11.150	10.565	3,9	4,3	3,9	8,0	-5,3
Genel Toplam	**266.877**	**256.763**	**270.587**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-3,8**	**5,4**

Kaynak: TÜİK

Not: Ülkeler birden fazla gruba dahil olabildiğinden grup toplamlarında kesişme bulunmaktadır.

(1): Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır, Nijerya.

(2): Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada.

2025 yılında en çok ihracat yapılan ilk on ülke içinde 22.166 milyon dolar ile Almanya ilk sırada yer alırken, onu 16.774 milyon dolarlık ihracat ile Birleşik Krallık ve 16.327 milyon dolarlık ihracat ile ABD izlemiştir. 2025 yılında bir önceki yıla göre en yüksek oranlı artış %11,9 ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)'ne yapılan ihracatta görülmüştür. İhracatta en yüksek düşüşün kaydedildiği ülke ise %4,8 azalış ile Irak olmuştur (Tablo 57).

Tablo 57 . En Çok İhracat ve İthalat Yapılan Ülkeler

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
Ülkeler[1]				**İhracat**				
Almanya	21.083	20.431	22.166	8,2	7,8	8,1	-3,1	8,5
Birleşik Krallık	12.463	15.289	16.774	4,9	5,8	6,1	22,7	9,7
ABD	14.880	16.351	16.327	5,8	6,2	6,0	9,9	-0,1
İtalya	12.373	12.947	13.232	4,8	4,9	4,8	4,6	2,2
Irak	12.759	13.001	12.379	5,0	5,0	4,5	1,9	-4,8
Fransa	10.288	10.043	11.196	4,0	3,8	4,1	-2,4	11,5
İspanya	9.784	9.781	10.417	3,8	3,7	3,8	-0,0	6,5
BAE	8.573	8.296	9.281	3,4	3,2	3,4	-3,2	11,9
Romanya	6.952	7.780	8.549	2,7	3,0	3,1	11,9	9,9
Hollanda	7.857	8.567	8.170	3,1	3,3	3,0	9,0	-4,6
Toplam ihracat	**255.627**	**261.778**	**273.309**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**4,4**
				İthalat				
Çin	45.048	44.928	49.576	12,4	13,1	13,6	-0,3	10,3
Rusya Federasyonu	45.600	44.018	42.437	12,6	12,8	11,6	-3,5	-3,6
Almanya	28.688	27.084	30.113	7,9	7,9	8,2	-5,6	11,2
ABD	15.780	16.226	18.080	4,4	4,7	4,9	2,8	11,4
İsviçre	19.905	11.174	15.738	5,5	3,2	4,3	-43,9	40,8
İtalya	14.994	19.311	15.735	4,1	5,6	4,3	28,8	-18,5
Fransa	11.548	12.500	12.856	3,2	3,6	3,5	8,2	2,8
Güney Kore	9.488	9.246	10.261	2,6	2,7	2,8	-2,6	11,0
İspanya	9.507	9.363	10.167	2,6	2,7	2,8	-1,5	8,6
BAE	11.530	7.363	9.674	3,2	2,1	2,6	-36,1	31,4
Toplam ithalat	**361.967**	**344.010**	**365.429**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-5,0**	**6,2**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı ihracat ve ithalat değerlerine göre yapılan sıralamada, ilk 10'da yer alan ülkelerdir.

En fazla ithalat yapılan ilk on ülke içinde ise ilk sırayı 49.576 milyon dolar ile Çin almıştır. Çin'i 42.437 milyon dolar ile Rusya Federasyonu ve 30.113 milyon dolar ile Almanya izlemiştir. En yüksek oranlı artış %40,8 ile İsviçre'den yapılan ithalatta görülmüştür. İthalatta en yüksek düşüş yaşanan ülke ise %18,5'lik azalış ile İtalya olmuştur.

1.5.2 Ödemeler Dengesi

Ödemeler dengesi gelişmeleri küresel ekonomiyle olan mal, hizmet, gelir ve sermaye ilişkileri açısından 2025 yılında da önemini korumuştur. 2024 yılında %68,9 küçülerek 13.027 milyon dolara gerileyen cari işlemler açığı, 2025 yılında %131 artarak 30.098 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 58).

Cari işlemler açığının artmasında en önemli etken ticaret dengesindeki bozulma olmuştur. İhracattaki artışın ithalatın gerisinde kalması ticaret dengesini olumsuz etkilemiştir. Döviz kurunda gelişmeye bağlı olarak TL'nin reel değer kazanması ithalat talebini artırmıştır. Artan cari açığın finansmanında küresel yatırımcıların risk iştahındaki azalma ile kısıtlı hale gelen sermaye girişleri sonucunda resmi rezervler azalmıştır. Yılsonuna doğru doğrudan yatırımlarda çıkış gerçekleşirken kısa vadeli sermaye hareketleri, hisse senedi ve Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) piyasalarında dalgalanma devam etmiştir.

Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 2025 yılında %24,7 artarak 69.805 milyon dolara yükselmiştir. Dış ticaret açığındaki artışta 2024 yılında azalan ithalatın 2025 yılında artış göstermesi etkili olmuştur.

Hizmetler dengesi 2025 yılında %3,5 artmış ve 63.508 milyon dolar tutarında net giriş gerçekleşmiştir. Hizmetler dengesindeki artışın temel itici gücü taşımacılık ve turizm olmuştur. Taşımacılık hizmetlerinden 22.870 milyon dolar, seyahat (turizm) kaleminden ise 51.028 milyon dolar net gelir sağlanmıştır.

Ücret ödemeleri ve yatırım geliri kalemlerinden oluşan birincil gelir dengesindeki net çıkış 2025 yılında %25,9 artarak 23.259 milyon dolara yükselmiştir. Genel Hükümet ve diğer sektörlerin cari transferlerinden oluşan ikincil gelir dengesinde 542 milyon dolar net çıkış kaydedilmiştir.

2025 yılında ödemeler dengesi bilançosunun finans hesabında net doğrudan yatırımlarda 3.239 milyon dolar tutarında giriş olmuştur. Yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'deki doğrudan yatırımları 13.071 milyon dolar, yurt içi yerleşiklerin yurt dışındaki yatırımları 9.832 milyon dolar artış göstermiştir. Portföy yatırımlarında ise 1.739 milyon dolar çıkış olmuştur.

2024 yılında 558 milyon dolar artış gösteren resmi rezervler, 2025 yılında 22.027 milyon dolar azalış göstermiştir. Net hata ve noksan kaleminde ise 2025 yılında 12.652 milyon dolar çıkış gerçekleşmiştir.

Tablo 58. Ödemeler Dengesi

(Milyon Dolar)

Bileşenler	2023	2024	2025[1]	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Cari İşlemler Hesabı	**-41.821**	**-13.027**	**-30.098**	**-68,9**	**131,0**
İhracat	250.994	257.453	270.746	2,6	5,2
İthalat	337.273	313.440	340.551	-7,1	8,6
Mal Dengesi	-86.279	-55.987	-69.805	-35,1	24,7
Hizmet Gelirleri	105.534	117.189	122.613	11,0	4,6
Hizmet Giderleri	49.860	55.820	59.105	12,0	5,9
Mal ve Hizmet Dengesi	-30.605	5.382	-6.297	-117,6	-217,0
Birincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	8.014	9.536	11.203	19,0	17,5
Birincil Yatırım Kaynaklı Giderler	19.787	28.017	34.462	41,6	23,0
Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi	-42.378	-13.099	-29.556	-69,1	125,6
İkincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	557	72	-542	-87,1	-852,8
Sermaye Hesabı	**-204**	**-126**	**-148**	**-38,2**	**17,5**
Finans Hesabı	**-49.043**	**-22.396**	**-20.871**	**-54,3**	**-6,8**
Doğrudan Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	6.094	6.612	9.832	8,5	48,7
Doğrudan Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	10.621	11.662	13.071	9,8	12,1
Portföy Yatırımları: Net Varlık Edinimi	1.881	9.532	14.048	406,8	47,4
Portföy Yatırımları: Net Yükümlülük Oluşumu	7.533	21.509	12.309	185,5	-42,8
Hisse Senetleri	1.387	-2.481	2.080	-278,9	-183,8
Borç Senetleri	6.146	23.990	10.229	290,3	-57,4
Diğer Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	5.619	19.216	20.291	242,0	5,6
Merkez Bankası	0	0	0	-	-
Genel Hükümet	151	15	25	-90,1	66,7
Bankalar	1.413	11.399	12.014	706,7	5,4
Diğer Sektörler	4.055	7.802	8.252	92,4	5,8
Diğer Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	44.483	24.585	39.662	-44,7	61,3
Merkez Bankası	13.581	-11.785	-11.756	-186,8	-0,2
Genel Hükümet	661	679	2.015	2,7	196,8
Bankalar	21.607	28.329	23.769	31,1	-16,1
Diğer Sektörler	8.634	7.362	25.634	-14,7	248,2
Cari, Sermaye ve Finans Hesapları	7.018	9.243	-9.375	31,7	-201,4
Net Hata ve Noksan	**-9.045**	**-8.685**	**-12.652**	**-4,0**	**45,7**
Genel Denge	2.027	-558	22.027	-127,5	-4.047,5
Rezerv Varlıklar	**-2.027**	**558**	**-22.027**	**-127,5**	**-4.047,5**
Resmi Rezervler	-2.027	558	-22.027	-127,5	-4.047,5
Uluslararası Para Fonu Kredileri	0	0	0	-	-
Ödemeler Dengesi Finansmanı	0	0	0	-	-

Kaynak: TCMB

(1): Geçici.

Cari işlemler dengesi son on yıllık dönemde ekonomik kırılganlıkların yansımalarıyla dalgalı bir seyir izlemiştir. Bu süreçte dış ticaret dengesi ve hizmet gelirlerindeki artışın etkisiyle sadece 15.013 milyon dolar ile 2019 yılında fazla vermiştir. Cari açığın en yüksek olduğu yıl ise 46.668 milyon dolar ile 2022 yılı olmuştur. Küresel ticarette daralma ve yüksek enerji ithalatı cari açığın artmasında önemli rol oynamıştır (Grafik 50).

Grafik 50. Cari İşlemler Dengesi

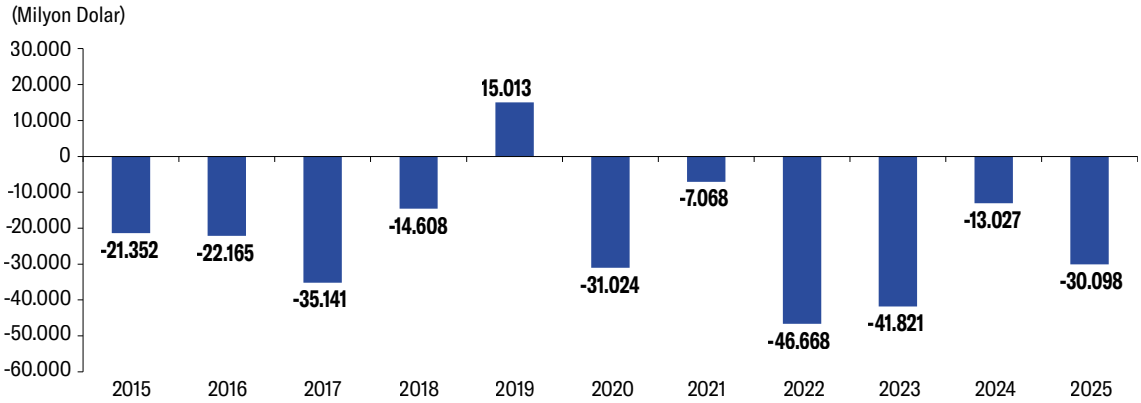

Kaynak: TCMB

1.5.3 Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

2025 yılında Türkiye'ye yönelik uluslararası doğrudan yatırımlardaki artış, doğrudan sermaye ve diğer sermaye kalemlerindeki yükselişten kaynaklanmıştır. Tasfiye hareketleri artmış, gayrimenkul yatırımları azalmıştır. Bu gelişmede artan finansman maliyetleri, yüksek faiz ortamı ve sıkı finansal koşullar belirleyici olmuştur.

2025 yılında Türkiye'ye olan net uluslararası doğrudan yatırım girişleri %29,7 artarak 7.986 milyon dolara yükselmiştir (Tablo 59).

Tablo 59. Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri (Fiili Girişler)

(Milyon Dolar)

	Uluslararası Doğrudan Sermaye						
Yıllar	Yatırım	Tasfiye	Sermaye (Net)	Diğer Sermaye (Net)(1)	Toplam (Net)	Gayrimenkul (Net)	Toplam Yatırım (Net Yükümlülük Oluşumu)
2023	5.863	374	5.489	1.572	7.061	3.560	10.621
2024	6.672	515	6.157	2.683	8.840	2.822	11.662
2025	9.657	1.671	7.986	2.758	10.744	2.343	13.087
Değişim (%)							
2023	-15,8	-35,7	-14,0	-25,9	-17,0	-43,2	-28,1
2024	13,8	37,7	12,2	70,7	25,2	-20,7	9,8
2025	44,7	224,5	29,7	2,8	21,5	-17,0	12,2

Kaynak: STB

(1): Uluslararası sermayeli firmaların yabancı ortaklarından aldıkları kredi değeridir.

2025 yılında Türkiye'ye 9.657 milyon dolar tutarında doğrudan sermaye girişi olurken, 1.671 milyon dolarlık sermaye çıkışı olmuştur. Böylece 7.986 milyon dolarlık net sermaye girişi, uluslararası sermayeli firmaların yabancı ortaklarıyla olan 2.758 milyon dolarlık net diğer sermaye girişi ve 2.343 milyon dolarlık net gayrimenkul satışı sonucunda toplam net yatırım tutarı %12,2 artarak 13.087 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

2025 yılında da uluslararası doğrudan yatırım girişleri içinde en yüksek pay %64,9 ile hizmetler sektörüne ait olup bu sektörde 6.269 milyon dolar yatırım gerçekleşmiştir. Sınai sektörü %34,2'lik pay ve 3.299 milyon dolar ile ikinci sırada yer alırken, tarım sektörü %0,9 pay ve 89 milyon dolar ile yabancı yatırımcının en az ilgi gösterdiği sektör olmaya devam etmiştir. Hizmetler sektöründe alt sektörler itibariyle yatırımlar ağırlıklı olarak toptan ve perakende ticaret ile bilgi ve iletişim faaliyetlerinde gerçekleşirken, sınai sektöründe imalat sanayisinde yoğunlaşmıştır. (Tablo 60, Grafik 51).

2025 yılında uluslararası doğrudan yatırım sermaye girişi bir önceki yıla göre tarım sektöründe %50,3 azalırken, sınai sektöründe %13,8 ve hizmetler sektöründe %74,4 artış göstermiştir.

Tablo 60. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Sektörel Dağılımı

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)			Değişim (%)	
Sektörler	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025
Tarım Sektörü	**28**	**179**	**89**	**0,5**	**2,7**	**0,9**	**539,3**	**-50,3**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	28	179	89	0,5	2,7	0,9	539,3	-50,3
Sınai Sektörler	**2.414**	**2.898**	**3.299**	**41,2**	**43,4**	**34,2**	**20,0**	**13,8**
Madencilik ve taşocakçılığı	173	206	29	3,0	3,1	0,3	19,1	-85,9
İmalat sanayi	1.743	2.590	3.020	29,7	38,8	31,3	48,6	16,6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı	497	102	250	8,5	1,5	2,6	-79,5	145,1
Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0	0,0	0,0	0,0	-100,0	-
Hizmetler Sektörü	**3.421**	**3.595**	**6.269**	**58,3**	**53,9**	**64,9**	**5,1**	**74,4**
İnşaat	144	258	98	2,5	3,9	1,0	79,2	-62,0
Toptan ve perakende ticaret	1.020	1.689	3.052	17,4	25,3	31,6	65,6	80,7
Ulaştırma ve depolama	240	472	379	4,1	7,1	3,9	96,7	-19,7
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	46	54	52	0,8	0,8	0,5	17,4	-3,7
Bilgi ve iletişim	321	277	1.308	5,5	4,2	13,5	-13,7	372,2
Finans ve sigorta faaliyetleri	595	474	717	10,1	7,1	7,4	-20,3	51,3
Gayrimenkul faaliyetleri	298	108	61	5,1	1,6	0,6	-63,8	-43,5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	472	83	146	8,1	1,2	1,5	-82,4	75,9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	8	88	0,1	0,1	0,9	100,0	1.000,0
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Eğitim	9	3	22	0,2	0,0	0,2	-66,7	633,3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	132	95	208	2,3	1,4	2,2	-28,0	118,9
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri	23	13	3	0,4	0,2	0,0	-43,5	-76,9
Diğer hizmet faaliyetleri	117	61	134	2,0	0,9	1,4	-47,9	119,7
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri(1)	0	0	1	0,0	0,0	0,0	-	-
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
Toplam	**5.863**	**6.672**	**9.657**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**13,8**	**44,7**

Kaynak: TCMB

(1): Hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleridir.

Grafik 51. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Sektörel Dağılımı

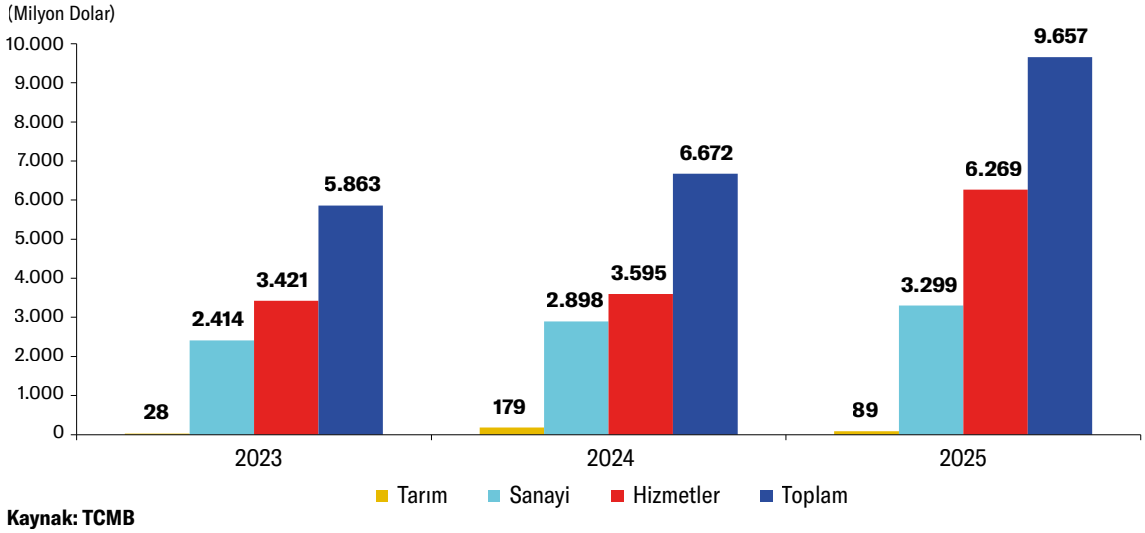

Kaynak: TCMB

2025 yılında gerçekleşen doğrudan uluslararası sermaye girişlerinin 2.863 milyon dolarlık kısmı Hollanda, 1.164 milyon dolarlık kısmı Lüksemburg ve 1.138 milyon dolarlık kısmı Kazakistan kaynaklı sermayeden oluşmuştur. Doğrudan uluslararası sermaye girişlerinde en az sermayeye sahip ülke Tayvan olurken, onu Hong Kong ile Çek Cumhuriyeti takip etmiştir (Tablo 61).

Tablo 61. Uluslararası Doğrudan Yatırım Sermaye Girişlerinin Ülkelere Göre Dağılımı

(Milyon Dolar)

	Değer			Pay (%)		
Ülkeler[1]	**2023**	**2024**	**2025[2]**	**2023**	**2024**	**2025**
Hollanda	1.167	1.622	2.863	19,9	24,3	29,6
Lüksemburg	108	78	1.164	1,8	1,2	12,1
Kazakistan	8	23	1.138	0,1	0,3	11,8
Almanya	511	877	779	8,7	13,1	8,1
Amerika Birleşik Devletleri	206	738	536	3,5	11,1	5,6
Fransa	403	203	419	6,9	3,0	4,3
Birleşik Arap Emirlikleri	583	313	367	9,9	4,7	3,8
İsviçre	215	478	347	3,7	7,2	3,6
İngiltere	325	390	313	5,5	5,8	3,2
İrlanda	272	484	197	4,6	7,3	2,0
İspanya	127	191	184	2,2	2,9	1,9
Belçika	158	46	156	2,7	0,7	1,6
Avusturya	48	66	153	0,8	1,0	1,6
Danimarka	18	22	145	0,3	0,3	1,5
Japonya	112	55	133	1,9	0,8	1,4
Singapur	53	68	120	0,9	1,0	1,2
İtalya	68	89	119	1,2	1,3	1,2
Çek Cumhuriyeti	3	52	112	0,1	0,8	1,2
Hong Kong	49	80	50	0,8	1,2	0,5
Tayvan	56	108	42	1,0	1,6	0,4
Diğer	1.373	689	320	23,4	10,3	3,3
Toplam	**5.863**	**6.672**	**9.657**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: TCMB

(1): 2025 yılı değerlerine göre sıralanmış ilk 20'de yer alan ülkelerdir.
(2): Geçici.

2. DEMOGRAFİK GÖSTERGELER

2.1 Nüfus

2025 yılı sonu itibarıyla Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Türkiye'de ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre 427 bin 224 kişi artarak 86 milyon 92 bin 168 kişi olmuştur. Toplam nüfusun 43 milyon 59 bin 434 kişisini erkekler, 43 milyon 32 bin 734 kişisini kadınlar oluşturmuştur. Toplam nüfus içinde erkek nüfus oranı %50,02, kadın nüfusun oranı %49,98 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 62).

İl ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı 2024 yılında %93,4 iken, 2025 yılında %93,6'ya yükselmiş, belde ve köylerde yaşayanların oranı %6,6'dan %6,4'e gerilemiştir.

Tablo 62. Temel Nüfus Göstergeleri

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın	İl ve İlçe Merkezleri	Belde ve Köyler	Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	Nüfus Yoğunluğu
2023	85.372.377	42.734.071	42.638.306	79.399.292	5.973.085	1,1	111
2024	85.664.944	42.853.110	42.811.834	80.007.258	5.657.686	3,4	111
2025	86.092.168	43.059.434	43.032.734	80.555.475	5.536.693	5,0	112

Kaynak: TÜİK

Yıllık nüfus artış hızının son on yıllık görünümünde, 2018 yılında ‰14,7 ile en yüksek seviyeye ulaştığı, 2023 yılında ise ‰1,1 ile en düşük seviyeye gerilediği izlenmiştir. 2025 yılında nüfus artış hızı, bir önceki yıla göre 1,6 puan artarak ‰5'e yükselmiştir (Grafik 52).

Grafik 52. Nüfus ve Yıllık Nüfus Artış Hızları

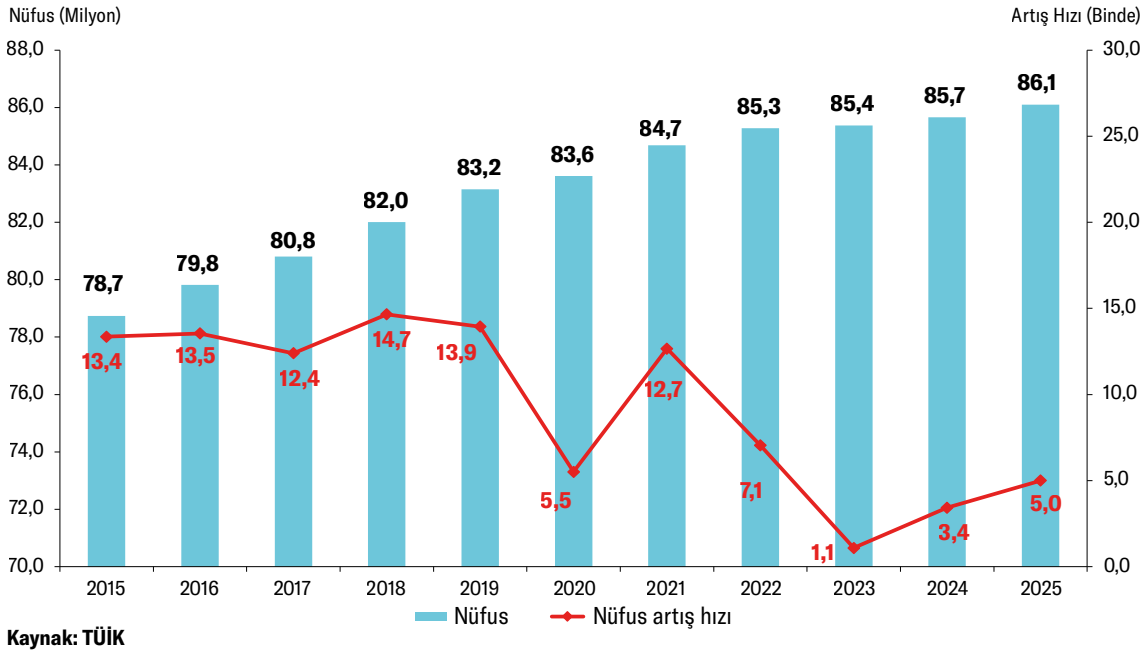

Kaynak: TÜİK

2023 ve 2024 yıllarında nüfus yoğunluğu (bir kilometrekareye düşen insan sayısı) 111 kişi iken 2025 yılında 1 kişi artarak 112 kişi olmuştur. İstanbul, kilometrekareye düşen 2 bin 943 kişi ile bir önceki yıl olduğu gibi nüfus yoğunluğu en yüksek olan ilimiz olurken, nüfus yoğunluğu en az olan il ise kilometrekareye düşen 11 kişi ile yine Tunceli olmuştur.

Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısında meydana gelen değişimi gösteren nüfus piramitlerindeki yapısal değişim 2025 yılında da devam etmiştir. Türkiye'nin 2007 ve 2024 yılı nüfus piramitleri karşılaştırıldığında, doğurganlık ve ölümlülük hızlarındaki azalmaya bağlı olarak, yaşlı nüfusun arttığı ve ortanca yaşın yükseldiği görülmektedir.

Toplam doğurganlık hızı bir kadının doğurgan olduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısını ifade etmektedir. Toplam doğurganlık hızı, 2,19 çocuk ile 2014 yılından sonra düşmeye başlamış, 2024 yılında 1,45 çocuk olarak gerçekleşmiş, 2025 yılı nüfus projeksiyonunda 1,44 çocuk olarak belirlenmiştir.

Bin kişi başına düşen ölüm sayısını ifade eden kaba ölüm hızı, 2024 yılında ‰5,91 iken 2025 yılı nüfus projeksiyonunda ‰5,97'ye yükselmiştir.

Ortanca yaş nüfusun yaş yapısının önemli bir göstergesi olup, yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. 2024 yılında 34,4 olan ortanca yaş, 2025 yılında 5 ay artarak 34,9'a yükselmiştir. Ortanca yaştaki bu artış yaşlı nüfusun genç nüfusa göre daha hızlı arttığını göstermektedir. Cinsiyete göre incelendiğinde, ortanca yaş erkeklerde 33,7'den 34,2'ye, kadınlarda ise 35,2'den 35,7'ye çıkmış, erkek ve kadın nüfusu 5 ay yaşlanmıştır (Grafik 53).

Grafik 53. Ortanca Yaş

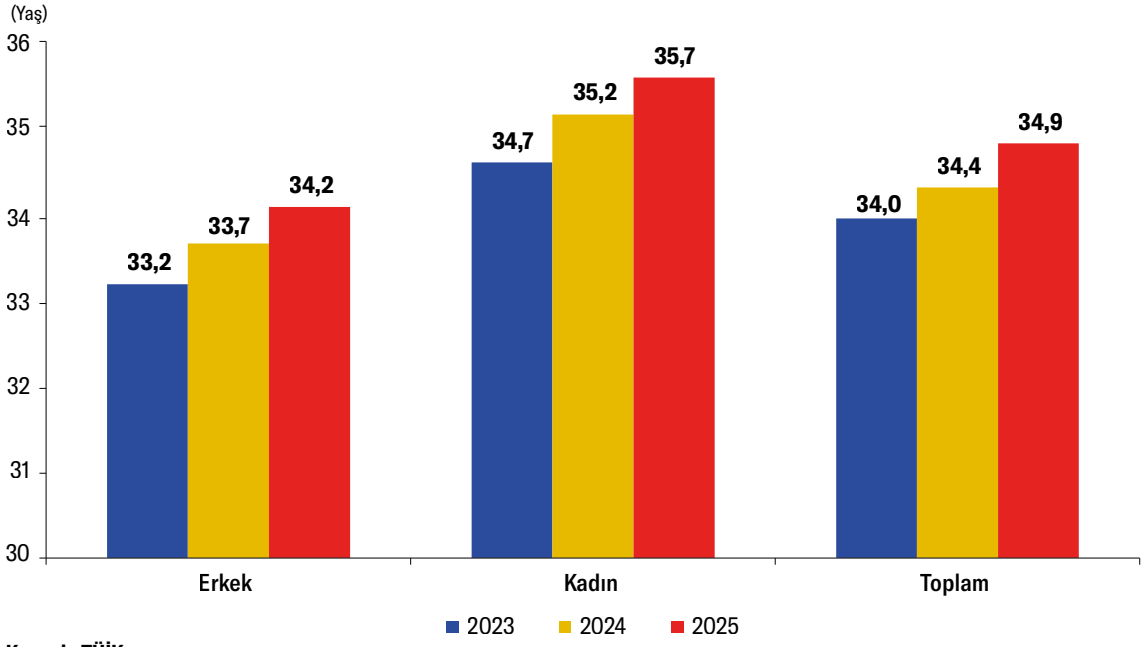

Kaynak: TÜİK

Toplam yaş bağımlılık oranı çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk ve yaşlı birey sayısını göstermekte olup, 2024 yılında %46,1 iken 2025 yılında %46'ya düşmüştür. Çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk sayısını ifade eden çocuk bağımlılık oranı %30,6'dan, %29,7'ye gerilerken, çalışma çağındaki birey başına düşen yaşlı birey sayısını ölçen yaşlı bağımlılık oranı ise %15,5'ten %16,2'ye yükselmiştir. 2025 yılında çalışma çağındaki her 100 kişi, 29,7 çocuğa ve 16,2 yaşlıya bakmaktadır (Grafik 54).

Grafik 54. Yaş Bağımlılık Oranları

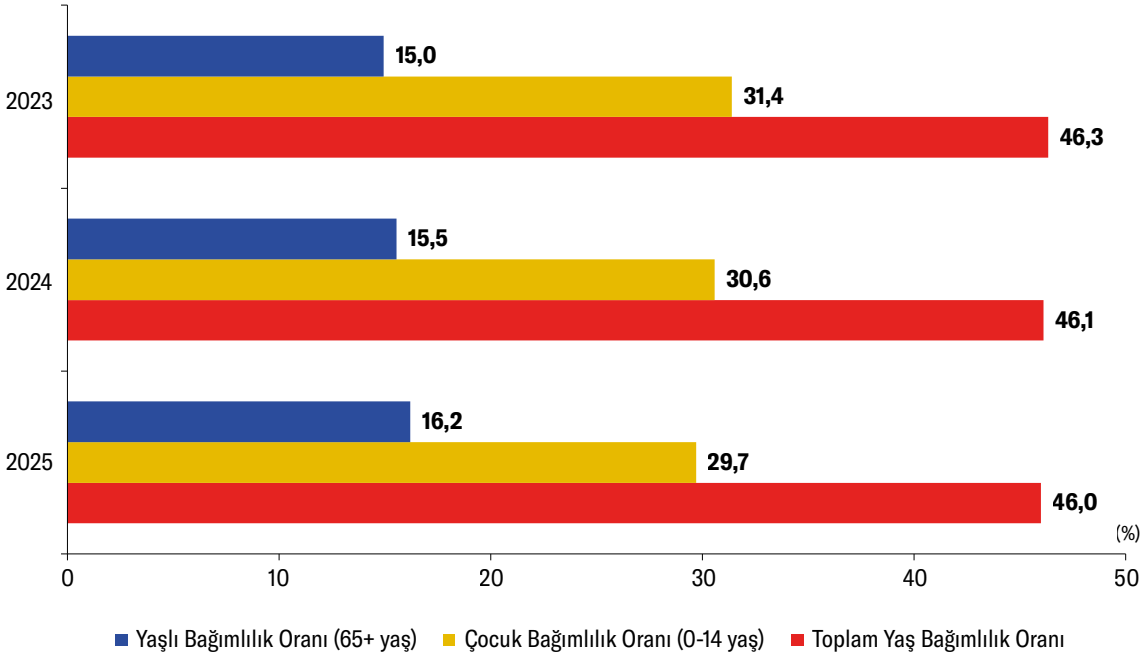

Kaynak: TÜİK

Sonuç olarak Türkiye'de doğurganlık hızındaki azalış ve ölüm hızındaki artışa bağlı olarak, yaşlı nüfus artmış, ortanca yaş yükselmiş ve buna bağlı olarak da yaşlı bağımlılığının arttığı görülmektedir.

2.2 Göç

2025 yılında Türkiye'de göç eden kişi sayısı bir önceki yıla göre 169 bin kişi azalarak 2 milyon 65 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Bölgeler arası göç hareketlerinin başlıca nedenleri; hanedeki fertlere bağımlı olma, daha iyi konut ve yaşam koşulları ile eğitim imkânları olurken, deprem sonrası yapılanma, sığınmacı hareketleri ve istihdam olanakları da bu süreçte belirleyici nedenler arasında yer almıştır.

Bölgeler arası göç dağılımı İBBS Düzey-1 bazında incelendiğinde; 2025 yılında net göç alan bölgeler arasında 50 bin kişi ile Doğu Marmara bölgesi bir önceki yıl olduğu gibi ilk sırada yer almıştır. İstanbul

bölgesi ise 41 bin kişi ile net göç veren bölgeler arasında ilk sıraya yükselmiştir. İstanbul'un 2025 yılında hem yüksek düzeyde göç alması hem de göç vermesi, bölgedeki nüfus hareketliliğinin yoğunluğunu göstermektedir.

2025 yılında Batı Marmara bölgesi en yüksek net göç hızına sahip bölge olurken, Kuzeydoğu Anadolu bölgesi en düşük net göç hızına sahip bölge olmuştur. Her iki bölge de bir önceki yıl ile aynı sırada yer almıştır (Tablo 63).

Tablo 63. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1'e Göre Göç İstatistikleri

		2023				2024				2025			
		Göç[1], [2] (Bin Kişi)				Göç[1], [2] (Bin Kişi)				Göç[1], [2] (Bin Kişi)			
Bölge Kodu	İBBS Düzey-1	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)
TR1	İstanbul	413	581	-169	-10,7	395	369	26	1,7	330	371	-41	-2,6
TR2	Batı Marmara	177	119	59	15,5	134	109	26	6,7	130	102	29	7,5
TR3	Ege	307	242	65	5,9	232	204	28	2,5	211	193	18	1,7
TR4	Doğu Marmara	304	242	62	7,3	247	195	53	6,1	234	185	50	5,7
TR5	Batı Anadolu	301	260	41	4,9	247	199	48	5,7	219	190	29	3,4
TR6	Akdeniz	270	414	-144	-13,2	262	227	35	3,2	249	215	35	3,1
TR7	Orta Anadolu	195	137	59	14,1	112	142	-30	-7,2	107	116	-9	-2,1
TR8	Batı Karadeniz	258	175	83	17,7	163	180	-17	-3,7	151	149	2	0,4
TR9	Doğu Karadeniz	160	108	52	19,1	84	111	-27	-10,1	78	86	-9	-3,2
TRA	Kuzeydoğu Anadolu	110	118	-8	-3,6	67	114	-47	-21,7	65	100	-34	-16,1
TRB	Ortadoğu Anadolu	154	223	-70	-17,7	114	161	-48	-12,2	109	146	-36	-9,4
TRC	Güneydoğu Anadolu	242	272	-30	-3,2	178	224	-46	-4,8	181	213	-32	-3,3
TR	**Türkiye**	**2.892**	**2.892**	**0**	**0,0**	**2.234**	**2.234**	**0**	**0,0**	**2.065**	**2.065**	**0**	**0,0**

Kaynak: TÜİK

(1): Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsanmamıştır.

(2): Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsanmıştır.

Yurt dışından Türkiye'ye göç edenlerin sayısı 2023 yılında, bir önceki yıla göre %35,9 azalarak 316 bin 456 kişi olurken 2024 yılında %0,6 azalarak 314 bin 588 kişi olmuştur. Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı 2023 yılında %53 artarak 714 bin 579 olurken, 2024 yılında %40,6 azalarak 424 bin 345 kişiye gerilemiştir (Grafik 55).

2024 yılında yurt dışından gelen nüfusun 103 bin 732'sini Türk vatandaşları, 210 bin 856'sını ise yabancı uyruklular oluşturmuştur. Türkiye'den yurt dışına giden nüfusun 151 bin 140'ı Türk vatandaşları, 273 bin 205'i yabancı uyrukludur. Türkiye'ye göç edenler ve Türkiye'den göç edenler arasında en fazla paya sahip yaş grubunun 25-29 yaş aralığı olduğu tespit edilmiştir.

2023 yılında Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den göç eden yabancı uyruklu nüfus içinde ilk sırayı Rusya Federasyonu vatandaşları alırken, Türkiye'ye 2024 yılında gelen yabancı uyruklu nüfus içinde ilk sırayı Azerbaycan vatandaşları, Türkiye'den göç eden yabancı uyruklu nüfus içinde ilk sırayı Irak vatandaşları almıştır.

Grafik 55. Türkiye'ye Gelen ve Türkiye'den Giden Göç

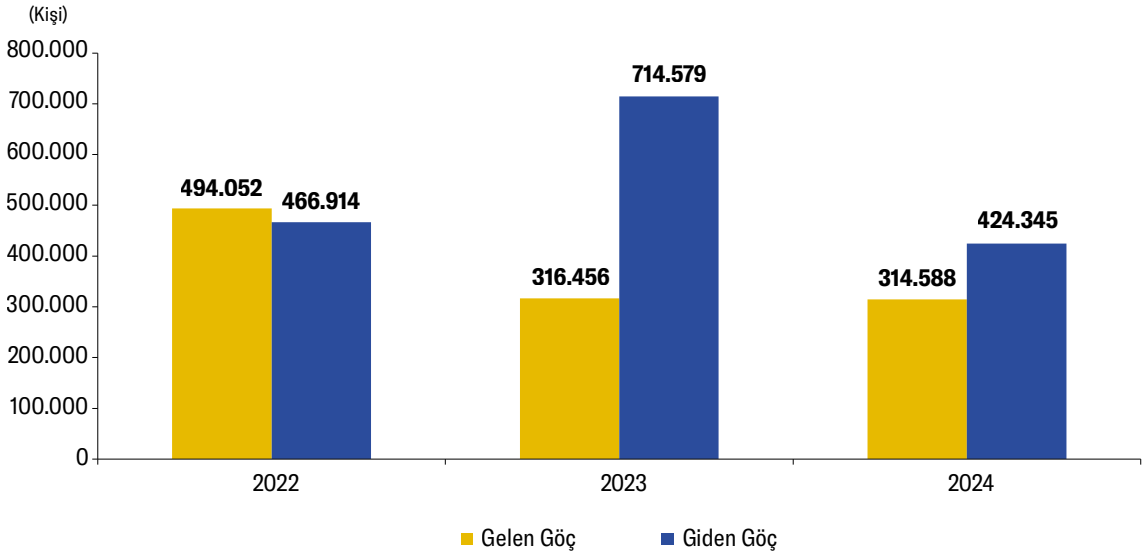

Kaynak: TÜİK
Not: 2025 yılı verileri Raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmamıştır.

3. SOSYAL GÖSTERGELER

3.1 Eğitim

3.1.1 Okullaşma Oranları

Okullaşma oranları eğitim politikalarının etkinliğini, sosyal ve ekonomik kalkınma düzeylerini anlamak için önemli bir gösterge olup, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri arasında paralellik göstermektedir. Göç, nüfus artışı, kırsal-kentsel farklar gibi demografik ve kültürel unsurlar; eğitime erişim, cinsiyet eşitliği ve gelişmişlik okullaşma oranını etkileyen başlıca faktörlerdir.

Eğitim seviyelerine göre okullaşma oranı en yüksek düzey zorunlu olmasından dolayı ilköğretim düzeyindedir. Okullaşma oranı 2024/'25 eğitim öğretim yılında 2023/'24 öğretim yılına göre ilkokulda 0,4 puan artarak %95,43'e, yükseköğretimde 3,6 puan artarak %46,34'e yükselirken, ortaokulda 2,4 puan azalarak %89,09'a, ortaöğretimde 5,1 puan azalarak %82,85'e gerilemiştir. Kadınların net okullaşma oranlarının bu dönemde de tüm eğitim seviyelerinde erkeklerin okullaşma oranından yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 64).

Tablo 64. Eğitim Seviyelerine Göre Net Okullaşma Oranları[(1), (2)]

(%)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
2022/'23	Erkek	93,82	91,22	91,82	41,06
	Kadın	93,88	91,21	91,57	51,19
	Toplam	**93,85**	**91,21**	**91,70**	**46,02**
2023/'24	Erkek	94,88	91,40	87,27	36,72
	Kadın	95,18	91,50	88,71	49,03
	Toplam	**95,03**	**91,45**	**87,97**	**42,72**
2024/'25	Erkek	95,18	88,86	82,47	39,94
	Kadın	95,69	89,34	83,25	53,02
	Toplam	**95,43**	**89,09**	**82,85**	**46,34**

Kaynak: MEB

(1): Okullaşma oranları Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Nüfus Sayımı sonuçlarına göre hesaplanmıştır.

(2): 2024/'25 okullaşma oranları hesaplanırken, kullanılan nüfus ve öğrenci sayılarında Türkiye'de ikamet eden T.C. vatandaşları kapsanmıştır. Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu nüfus ve yabancı uyruklu öğrenci sayıları kapsam dışında tutularak, tamamlanmış olan en son takvim yılı sonu öğrenci rakamları (Ocak 2025) ve tamamlanmış olan en son nüfus rakamları (31 Aralık 2024) kullanılarak hesaplanmıştır. Yükseköğretim okullaşma oranları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından gelen öğrenci sayıları kullanılmıştır.

3.1.2 Okul Türü ve Öğretim Yılına Göre Okul/Birim, Öğretmen, Öğrenci ve Mezun Sayısı

2024/'25 eğitim öğretim yılında 2023/'24 yılına göre ilkokulda okul sayısı %0,6 azalarak 25.099'a gerilerken, öğretmen sayısı %4,4 artarak 322.305'e, öğrenci sayısı %1,1 artarak 5.704.483'e yükselmiştir. Ortaokulda okul sayısı %0,1 artarak 18.878'e, öğretmen sayısı %0,7 artarak 381.012'ye yükselirken, öğrenci sayısı %2,5 azalarak 5.181.914'e gerilemiştir (Tablo 65).

Genel ortaöğretimde okul sayısı %1,2 azalarak 6.431'e, öğretmen sayısı %0,5 azalarak 196.657'ye, öğrenci sayısı %10,4 azalarak 3.160.449'a gerilemiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde okul sayısı %0,1 azalarak 5.992'ye, öğrenci sayısı %4,4 azalarak 2.168.363'e gerilerken, öğretmen sayısı %3 artarak 206.172'ye yükselmiştir.

2024/'25 eğitim öğretim yılında fakülte ve yüksekokul sayısı %0,1 artarak 3.960'a, öğretmen sayısı %0,6 artarak 185.169'a yükselirken, öğrenci sayısı %2,6 azalarak 6.389.752'ye gerilemiştir.

Tablo 65. Okul Türü ve Öğretim Yılına Göre Okul/Birim, Öğretmen, Öğrenci ve Mezun Olan Öğrenci Sayısı

Okul Türü	Öğretim Yılı	Okul(3)	Öğretmen(4)	Öğrenci(1), (2)	Mezun(2)
İlkokul	2022/'23	25.182	299.967	5.535.531	-
	2023/'24	25.245	308.636	5.644.386	-
	2024/'25	25.099	322.305	5.704.483	-
Ortaokul	2022/'23	18.907	372.536	5.524.117	1.293.022
	2023/'24	18.850	378.203	5.314.796	1.244.135
	2024/'25	18.878	381.012	5.181.914	-
Genel ortaöğretim	2022/'23	6.665	199.082	4.437.748	1.009.417
	2023/'24	6.509	197.743	3.528.102	790.830
	2024/'25	6.431	196.657	3.160.449	-
Mesleki ve teknik ortaöğretim	2022/'23	6.021	195.475	2.351.933	334.880
	2023/'24	5.997	200.247	2.268.779	360.081
	2024/'25	5.992	206.172	2.168.363	-
Fakülte ve yüksekokul	2022/'23	3.955	184.566	6.401.149	847.331
	2023/'24	3.956	184.021	6.562.797	812.643
	2024/'25	3.960	185.169	6.389.752	-

Kaynak: MEB.

(1): Açık ilköğretim ve açık lise öğrencilerini de kapsar.

(2): Önlisans ve lisans düzeyindeki öğrenci sayılarını kapsar.

(3): Faal olan okullar kapsanmıştır. Fakülte, yüksekokul, MYO ve enstitüleri kapsar.

(4): Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

3.1.3 Eğitim Düzeylerine Göre Eğitim Harcamaları[13]

Eğitim harcamaları 2024 yılında bir önceki yıla göre %94,6 artarak 2.200.338 milyon TL'ye yükselmiştir. Bir önceki yıla göre eğitim harcamalarındaki artışın en yüksek olduğu eğitim düzeyi %99 ile ilkokul ve ortaokul olmuştur.

2024 yılında öğrenci başına toplam eğitim harcaması bir önceki yıla göre %104,5 artarak 100.307 TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında öğrenci başına harcamanın en yüksek olduğu eğitim düzeyi 165.467 TL ile yükseköğretim olmuştur. Öğrenci başına eğitim harcamaları bir önceki yıla göre en fazla %122,4 ile ortaöğretimde artarken onu %105,2 artış ile ortaokul eğitim düzeyi takip etmiştir.

13 2025 yılı eğitim harcamaları istatistikleri 2026 yılı Aralık ayında açıklanacağından, 2024 yılı verileri kullanılmıştır.

Tablo 66. Eğitim Düzeylerine Göre Eğitim Harcamaları[1]

Eğitim Düzeyi	2022 Eğitim harcaması (Milyon TL)	2022 Öğrenci başına yapılan harcama (TL)	2023 Eğitim harcaması (Milyon TL)	2023 Öğrenci başına yapılan harcama (TL)	2024 Eğitim harcaması (Milyon TL)	2024 Öğrenci başına yapılan harcama (TL)
Okul Öncesi	37.759	19.001	78.247	39.228	144.161	78.929
İlkokul	103.630	18.859	216.569	38.667	431.071	75.887
Ortaokul	108.431	19.963	219.392	40.639	436.504	83.381
Ortaöğretim	136.383	21.163	261.948	44.558	496.870	99.106
Genel ortaöğretim	72.517	16.866	139.755	35.909	270.535	81.794
Mesleki ve teknik ortaöğretim	63.865	29.779	122.194	61.503	226.335	132.669
Yükseköğretim[2]	201.235	50.236	354.687	84.759	691.733	165.467
Toplam	**587.438**	**25.143**	**1.130.844**	**49.045**	**2.200.338**	**100.307**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı verileri Raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmamıştır.

(2): Açıköğretim öğrencileri hesaplamalara dahil edilmemiştir.

3.2 Sağlık ve Sosyal Koruma

3.2.1 Sağlık Personeli Sayıları[14]

Toplam hekim sayısı 2024 yılında bir önceki yıla göre %8,3 artış göstererek 221.133'e, toplam diş hekimi sayısı %10,3 artarak 50.434'e, eczacı sayısı %4,2 artarak 42.324'e yükselmiştir. Hemşire, ebe ve diğer sağlık personelini kapsayan yardımcı sağlık personeli sayısı bir önceki yıla göre %7,4 artarak 616.890 olmuştur. Böylece 2024 yılında toplam personel sayısı %1,6 artış göstererek 1.436.686'ya yükselmiştir (Tablo 67).

Tablo 67. Sağlık Personeli Sayıları (Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler, Özel)[1]

Sağlık Personeli	2022	2023	2024[2]	Değişim (%) 2023	Değişim (%) 2024
Uzman hekim	95.600	101.233	107.014	5,9	5,7
Pratisyen hekim	53.697	54.899	54.939	2,2	0,1
Asistan hekim	45.391	48.091	59.180	5,9	23,1
Toplam hekim	**194.688**	**204.223**	**221.133**	**4,9**	**8,3**
Toplam diş hekimi	42.359	45.718	50.434	7,9	10,3
Eczacı	38.981	40.610	42.324	4,2	4,2
Hemşire	243.565	248.287	264.857	1,9	6,7
Ebe	59.632	59.750	61.618	0,2	3,1
Diğer sağlık personeli	232.661	266.217	290.415	14,4	9,1
Diğer personel ve hizmet alımı	538.642	549.116	505.905	1,9	-7,9
Toplam personel	**1.350.528**	**1.413.921**	**1.436.686**	**4,7**	**1,6**

Kaynak: SB

(1): 2025 yılı verileri Raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmamıştır.

(2): 2024 yılında "Asistan Hekim" sayısına 3.431 yan dal asistan hekim, "Toplam Diş Hekimi" sayısına 4.744 asistan diş hekimi, "Eczacı" sayısına ise 4.763 ikinci eczacı ve yardımcı eczacı sayıları dahil edildi. Sağlık Bakanlığı personel sayılarına, Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatında çalışan sağlık personeli dahil değildir.

14 2025 yılı sağlık personeli istatistikleri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verileri kullanılmıştır.

3.2.2 Sağlık Harcamaları[15]

Toplam sağlık harcaması 2024 yılında bir önceki yıla göre %89,6 artarak 2.359.151 milyon TL'ye yükselmiştir. Genel devlet sağlık harcaması %86,1 artarak 1.794.227 milyon TL, özel sektör sağlık harcaması ise %101,8 artarak 564.924 milyon TL olmuştur.

2024 yılında kişi başına sağlık harcaması %89,2 artarak 27.587 TL'ye yükselmiştir.

Toplam sağlık harcamasının GSYH'ye oranı 0,7 puan artarak %5,3'e, özel sektör sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı 1,4 puan artarak %23,9'a yükselirken, genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı 1,4 puan azalarak %76,1'e gerilemiştir (Tablo 68).

Tablo 68. Sağlık Harcamaları[(1)]

				Değişim (%)	
	2022	2023	2024	2023	2024
Toplam sağlık harcaması (Milyon TL)	**606.835**	**1.244.237**	**2.359.151**	**105,0**	**89,6**
Genel devlet (Milyon TL)	463.516	964.355	1.794.227	108,1	86,1
Merkezi devlet	191.862	432.550	848.970	125,4	96,3
Mahalli idareler	3.668	7.589	14.502	106,9	91,1
Sosyal Güvenlik Kurumu	267.986	524.216	930.755	95,6	77,6
Özel sektör (Milyon TL)	143.319	279.883	564.924	95,3	101,8
Hanehalkları	112.018	220.914	442.356	97,2	100,2
Sigorta şirketleri	16.562	31.398	66.118	89,6	110,6
Diğer[(2)]	14.738	27.570	56.451	87,1	104,8
Kişi başına sağlık harcaması (TL)	**7.141**	**14.582**	**27.587**	**104,2**	**89,2**
				Fark (Puan)	
Toplam sağlık harcamasının GSYH'ye oranı (%)	4,0	4,6	5,3	0,6	0,7
Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)	76,4	77,5	76,1	1,1	-1,4
Özel sektör sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)	23,6	22,5	23,9	-1,1	1,4

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı verileri Raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmamıştır.

(2): Hanehalklarına hizmet eden kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve diğer işletmelerin yaptığı sağlık harcamalarıdır.

3.2.3 Sosyal Koruma Harcamaları[16]

2024 yılında sosyal koruma harcaması bir önceki yıla göre %84,1 artış göstererek 4.964.532 milyon TL'ye yükselmiştir. En büyük harcama 2.276.594 milyon TL ile emekli/yaşlılara yapılan harcamalar olmuş, onu 1.528.756 milyon TL ile hastalık/sağlık bakımı harcamaları takip etmiştir.

Sosyal koruma harcamalarının GSYH içindeki payı 2024 yılında bir önceki yıla göre 1,1 puan artarak %11,1 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 69).

15 2025 yılı sağlık harcamaları istatistikleri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verileri kullanılmıştır.

16 2025 yılı sosyal koruma harcamaları istatistikleri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verileri kullanılmıştır.

Tablo 69. Sosyal Koruma Harcamaları[1]

(Milyon TL)

	2022	2023	2024	Değişim (%) 2023	Değişim (%) 2024
İdari masraf ve diğer harcamalar	23.160	48.273	88.782	108,4	83,9
Sosyal koruma yardımları toplamı	1.267.995	2.648.338	4.875.751	108,9	84,1
Hastalık- sağlık bakımı	397.020	809.752	1.528.756	104,0	88,8
Engelli/malul	42.333	77.376	134.506	82,8	73,8
Emekli/yaşlı	567.453	1.177.476	2.276.594	107,5	93,3
Dul/yetim	150.219	265.953	501.446	77,0	88,5
Aile/çocuk	83.903	190.710	309.805	127,3	62,4
İşsizlik	14.412	24.186	48.651	67,8	101,2
Sosyal dışlanma b.y.s	12.656	102.885	75.992	712,9	-26,1
Sosyal koruma harcamaları toplamı	**1.291.155**	**2.696.611**	**4.964.532**	**108,9**	**84,1**
				Fark (Puan)	
Sosyal koruma harcamalarının GSYH'ye oranı (%)	**8,4**	**10,0**	**11,1**	**1,6**	**1,1**

Kaynak: TÜİK

(1): 2025 yılı verileri Raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmamıştır.

3.3 Çalışma Hayatı

3.3.1 İşgücü

3.3.1.1 Temel İşgücü Göstergeleri

2025 yılı, işsizlik oranının gerilediği ancak atıl işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranının yükseldiği bir yıl olmuştur. 15 ve daha yukarı yaşta işsizlik oranı 0,4 puan azalarak %8,3'e gerilemiştir. İşsizlik oranında azalma görülmesine karşın, istihdam ve işgücüne katılım oranında düşüş kaydedilmiştir (Tablo 70, Grafik 56).

2025 yılında işgücü bir önceki yıla göre 200 bin kişi azalarak 35 milyon 533 bin kişiye, istihdam edilenlerin sayısı 54 bin kişi azalarak 32 milyon 566 bin kişiye gerilemiş, işsiz sayısı ise 147 bin kişi azalarak 2 milyon 966 bin kişi olmuştur. İşgücüne katılma oranı 0,7 puan azalarak %53,5'e, istihdam oranı 0,5 puan azalarak %49'a gerilemiştir.

Küresel bir sorun olan işsizlikten en çok etkilenen genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş) 2025 yılında 1 puan azalarak %15,3'e düşmüştür. Genç nüfusta işsizlik oranı toplam işsizlik oranının üzerinde seyretmeye devam etmiştir.

Tablo 70. Temel İşgücü Göstergeleri

(15+ Yaş, Bin Kişi)

Göstergeler	Toplam 2023	Toplam 2024	Toplam 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	65.425	65.926	66.395	0,8	0,7
İşgücü	34.896	35.733	35.533	2,4	-0,6
İstihdam edilenler	31.632	32.620	32.566	3,1	-0,2
İşsiz	3.264	3.113	2.966	-4,6	-4,7
İşgücüne dahil olmayan nüfus	30.528	30.193	30.862	-1,1	2,2
				Fark (Puan)	
İşgücüne katılma oranı (%)	53,3	54,2	53,5	0,9	-0,7
İstihdam oranı (%)	48,3	49,5	49,0	1,2	-0,5
İşsizlik oranı (%)	9,4	8,7	8,3	-0,7	-0,4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17,4	16,3	15,3	-1,1	-1,0
	Erkek			**Değişim (%)**	
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	32.383	32.624	32.840	0,7	0,7
İşgücü	23.052	23.478	23.401	1,8	-0,3
İstihdam edilenler	21.286	21.809	21.802	2,5	-0,0
İşsiz	1.766	1.669	1.598	-5,5	-4,3
İşgücüne dahil olmayan nüfus	9.330	9.146	9.440	-2,0	3,2
				Fark (Puan)	
İşgücüne katılma oranı (%)	71,2	72,0	71,3	0,8	-0,7
İstihdam oranı (%)	65,7	66,9	66,4	1,2	-0,5
İşsizlik oranı (%)	7,7	7,1	6,8	-0,6	-0,3
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	14,3	13,1	11,7	-1,2	-1,4
	Kadın			**Değişim (%)**	
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	33.042	33.302	33.555	0,8	0,8
İşgücü	11.844	12.255	12.132	3,5	-1,0
İstihdam edilenler	10.346	10.811	10.764	4,5	-0,4
İşsiz	1.498	1.444	1.368	-3,6	-5,3
İşgücüne dahil olmayan nüfus	21.198	21.047	21.422	-0,7	1,8
				Fark (Puan)	
İşgücüne katılma oranı (%)	35,8	36,8	36,2	1,0	-0,6
İstihdam oranı (%)	31,3	32,5	32,1	1,2	-0,4
İşsizlik oranı (%)	12,6	11,8	11,3	-0,8	-0,5
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	23,2	22,3	22,1	-0,9	-0,2

Kaynak: TÜİK

Not: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Cinsiyet bazında değerlendirildiğinde, işsizlik oranı erkeklerde bir önceki yıla göre 0,3 puan azalarak %6,8'e, kadınlarda 0,5 puan azalarak %11,3'e gerilemiştir. İşgücüne katılım oranı erkeklerde 0,7 puan azalışla %71,3'e, kadınlarda 0,6 puan azalışla %36,2'ye inerken, istihdam oranı erkeklerde 0,5 puan azalışla %66,4'e, kadınlarda 0,4 puan azalışla %32,1'e düşmüştür. Genç işsizlik oranı erkeklerde 1,4 puan azalarak %11,7, kadınlarda 0,2 puan azalarak %22,1 olmuştur. Cinsiyete göre bu yapısal farklılaşma, kadınların işgücü piyasasında erkeklere göre daha düşük düzeyde yer aldığını göstermektedir.

Grafik 56. İşsizlik Oranları

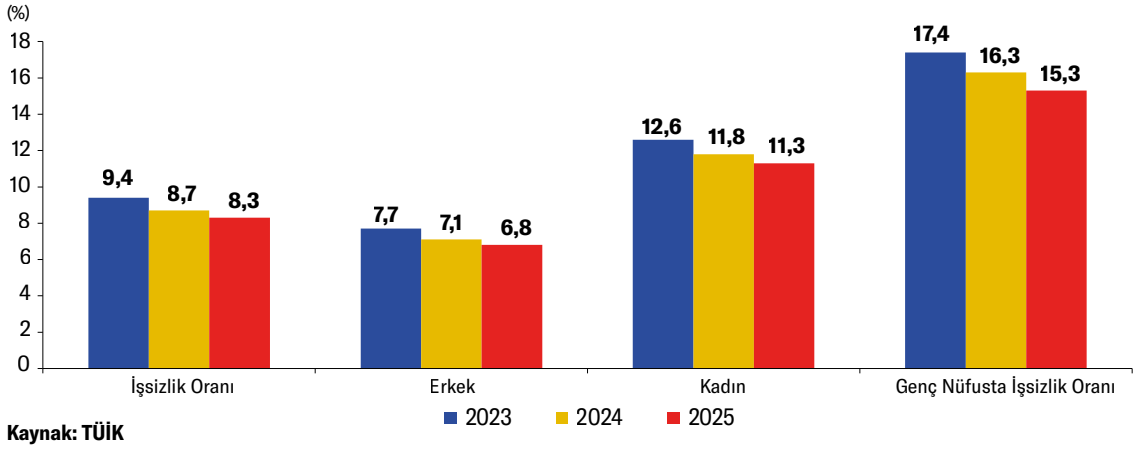

Kaynak: TÜİK

3.3.1.2 Eğitim Durumuna Göre İşgücü

İstihdam edilenler ve işsizlerin toplamı olan işgücünün yaklaşık yarısını lise altı eğitim seviyesindekiler oluşturmaktadır. 2025 yılında toplam işgücünün %40,2'sini lise altı eğitimliler oluştururken onu, %30,7 ile yükseköğretim mezunları, %15,1 ile lise mezunları, %12 ile mesleki veya teknik lise mezunları ve %2,1 ile okur-yazar olmayanlar izlemiştir (Tablo 71, Grafik 57).

Tablo 71. Eğitim Durumuna Göre İşgücü Durumu

(15+ Yaş, Bin Kişi)

					Pay (%)			Değişim (%)	
Eğitim Durumu	**İşgücü Durumu**	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Okur-yazar olmayanlar	İşgücü	781	793	731	2,2	2,2	2,1	1,5	-7,8
	İstihdam	742	758	696	2,3	2,3	2,1	2,2	-8,2
	İşsiz	39	35	35	1,2	1,1	1,2	-10,3	0,0
Lise altı eğitimliler	İşgücü	14.942	14.906	14.267	42,8	41,7	40,2	-0,2	-4,3
	İstihdam	13.727	13.778	13.213	43,4	42,2	40,6	0,4	-4,1
	İşsiz	1.215	1.128	1.054	37,2	36,2	35,5	-7,2	-6,6
Lise	İşgücü	4.990	5.272	5.359	14,3	14,8	15,1	5,7	1,7
	İstihdam	4.385	4.688	4.793	13,9	14,4	14,7	6,9	2,2
	İşsiz	605	585	566	18,5	18,8	19,1	-3,3	-3,2
Mesleki veya teknik lise	İşgücü	4.106	4.181	4.266	11,8	11,7	12,0	1,8	2,0
	İstihdam	3.689	3.782	3.873	11,7	11,6	11,9	2,5	2,4
	İşsiz	416	399	393	12,7	12,8	13,3	-4,1	-1,5
Yükseköğretim	İşgücü	10.078	10.580	10.910	28,9	29,6	30,7	5,0	3,1
	İstihdam	9.090	9.614	9.991	28,7	29,5	30,7	5,8	3,9
	İşsiz	989	966	919	30,3	31,0	31,0	-2,3	-4,9
	Toplam işgücü	**34.896**	**35.733**	**35.533**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**2,4**	**-0,6**
	Toplam istihdam	**31.632**	**32.620**	**32.566**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**3,1**	**-0,2**
	Toplam işsiz	**3.264**	**3.113**	**2.966**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**-4,6**	**-4,7**

Kaynak: TÜİK

Not: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Grafik 57. Eğitim Durumuna Göre İşgücünün Dağılımı

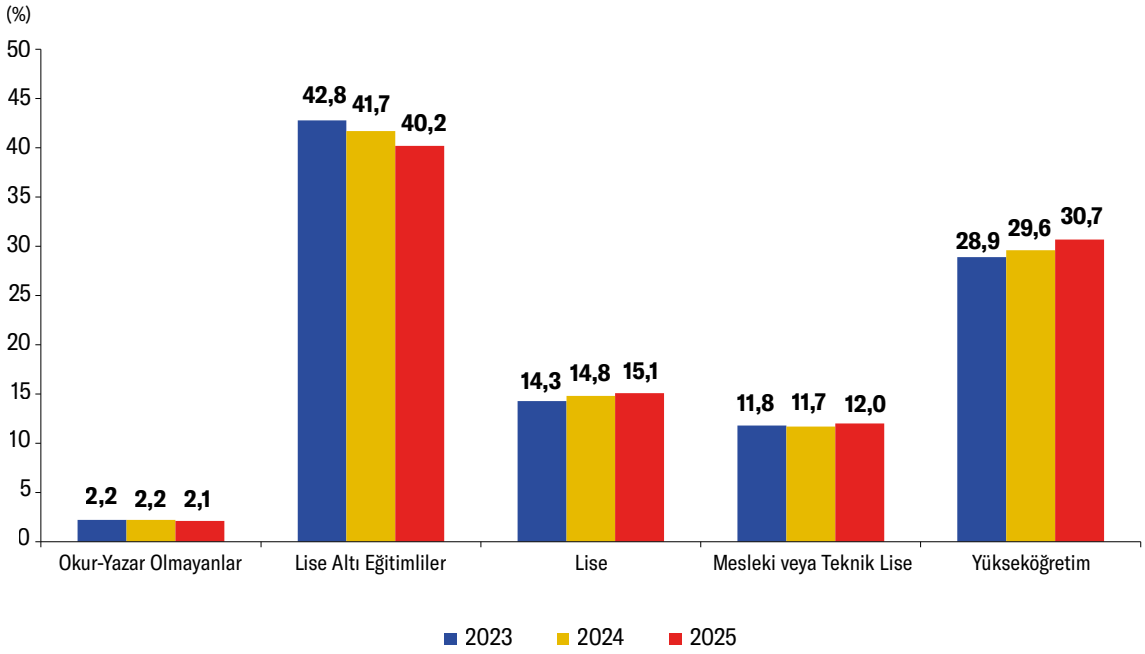

Kaynak: TÜİK

2025 yılında istihdam edilenlerin %40,6'sı lise altı eğitimli, %30,7'si yükseköğretim mezunu, %14,7'si lise mezunu, %11,9'u mesleki veya teknik lise mezunu ve %2,1'i de okur-yazar olmayanlardan oluşmaktadır.

İşsizlerin %35,5'ini lise altı eğitimliler, %31'ini yükseköğretim mezunları, %19,1'ini lise mezunları, %13,3'ünü mesleki veya teknik lise mezunları ve %1,2'sini okur-yazar olmayanlar oluşturmaktadır.

2025 yılında bir önceki yıla göre toplam işsizler içinde okur-yazar olmayan, lise ile mesleki veya teknik lise ve mezunlarının payı artarken, lise altı eğitimlilerin payı azalmış, yükseköğretim mezunlarının payı değişim göstermemiştir.

3.3.2 İstihdam

3.3.2.1 İstihdamın Sektörel Dağılımı

2025 yılında bir önceki yıla göre tarım sektöründe istihdam edilenler %5,5 azalarak 4 milyon 560 bin kişiye, sanayi sektöründe istihdam edilenler %2,5 azalarak 6 milyon 578 bin kişiye gerilerken, inşaat sektöründe istihdam edilenler %2,9 artışla 2 milyon 224 bin kişiye, hizmetler sektöründe istihdam edilenler %1,7 artışla 19 milyon 204 bin kişiye yükselmiştir. Böylece toplam istihdam edilenler %0,2 azalışla 32 milyon 566 bin kişi olmuştur (Tablo 72, Grafik 58).

2025 yılında toplam istihdam içinde tarım sektörünün payı bir önceki yıla göre 0,8 puan azalarak %14'e, sanayi sektörünün payı 0,5 puan azalarak %20,2'ye gerilerken, inşaat sektörünün payı 0,2 puan artarak %6,8'e, hizmetler sektörünün payı 1,1 puan artarak %59'a yükselmiştir.

İstihdam tarım sektöründe 267 bin kişi ve sanayi sektöründe 168 bin kişi azalış, inşaat sektöründe 62 bin kişi ve hizmetler sektöründe 318 bin kişi artış göstermiştir.

Tarım ve sanayi sektörlerinde istihdamın azalmasına karşın, inşaat ve işgücü piyasasında önemli bir ağırlığa sahip olan hizmetler sektöründe kaydedilen artış, toplam istihdamdaki düşüşü sınırlamıştır.

Tablo 72. İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı

(15+ Yaş, Bin Kişi)

				Pay (%)			Değişim (%)	
Sektörler	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
Tarım	**4.695**	**4.827**	**4.560**	**14,8**	**14,8**	**14,0**	**2,8**	**-5,5**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	4.695	4.827	4.560	14,8	14,8	14,0	2,8	-5,5
Sanayi	**6.711**	**6.746**	**6.578**	**21,2**	**20,7**	**20,2**	**0,5**	**-2,5**
Madencilik ve taş ocakçılığı	155	162	173	0,5	0,5	0,5	4,5	6,8
İmalat	6.229	6.263	6 068	19,7	19,2	18,6	0,5	-3,1
Elektrik, gaz, buhar, su temini ve kanalizasyon	327	322	337	1,0	1,0	1,0	-1,5	4,7
İnşaat	**1.997**	**2.162**	**2.224**	**6,3**	**6,6**	**6,8**	**8,3**	**2,9**
Hizmetler	**18.230**	**18.886**	**19.204**	**57,6**	**57,9**	**59,0**	**3,6**	**1,7**
Toptan ve perakende ticaret	4.539	4.698	4.702	14,3	14,4	14,4	3,5	0,1
Ulaştırma ve depolama	1.567	1.678	1.743	5,0	5,1	5,4	7,1	3,9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.807	1.899	1.953	5,7	5,8	6,0	5,1	2,8
Bilgi ve iletişim	313	346	375	1,0	1,1	1,2	10,5	8,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	336	352	373	1,1	1,1	1,1	4,8	6,0
Gayrimenkul faaliyetleri	361	368	364	1,1	1,1	1,1	1,9	-1,1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	978	1.034	1.023	3,1	3,2	3,1	5,7	-1,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.130	1.136	1.173	3,6	3,5	3,6	0,5	3,3
Kamu yönetimi ve savunma	2.076	2.126	2.141	6,6	6,5	6,6	2,4	0,7
Eğitim	1.953	2.004	2.107	6,2	6,1	6,5	2,6	5,1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.997	2.051	2.070	6,3	6,3	6,4	2,7	0,9
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	187	191	207	0,6	0,6	0,6	2,1	8,4
Diğer hizmet faaliyetleri	986	1.003	973	3,1	3,1	3,0	1,7	-3,0
Toplam	**31.632**	**32.620**	**32.566**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**3,1**	**-0,2**

Kaynak: TÜİK

Not: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Grafik 58. İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı

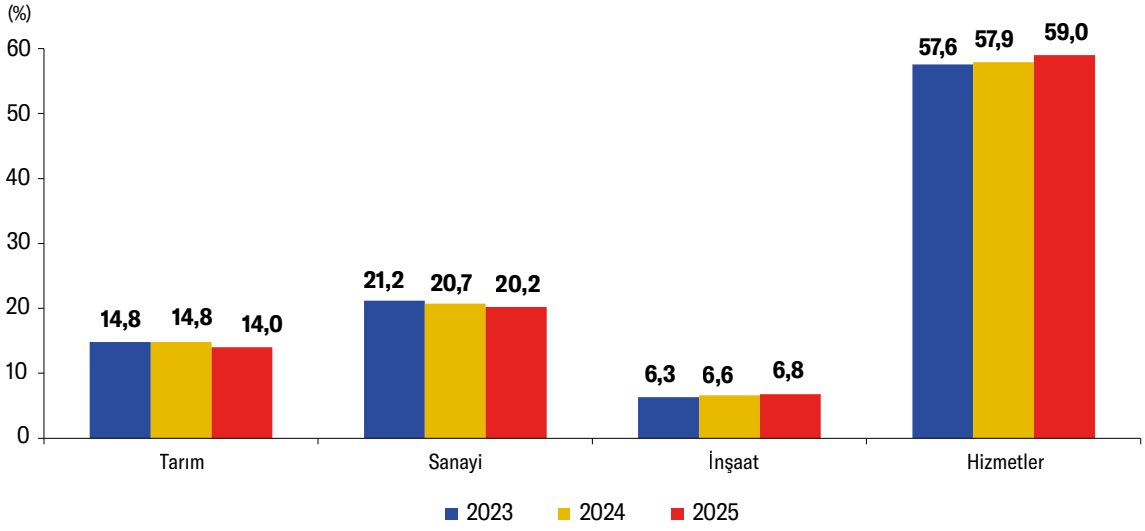

Kaynak: TÜİK

3.3.2.2 İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu

2025 yılında 15 ve daha yukarı yaşta toplam 32 milyon 566 bin kişi olan çalışan nüfusun 23 milyon 353 bin kişisi ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak istihdam edilirken, 5 milyon 234 bin kişisi kendi hesabına müteşebbis olarak, 2 milyon 464 bin kişisi ücretsiz aile işçisi olarak ve 1 milyon 516 bin kişisi işveren olarak çalışmıştır. 2025 yılında bir önceki yıla göre ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışanlar %0,9, işveren olarak çalışanlar %0,4 artarken, kendi hesabına çalışanlar %1,2 ve ücretsiz aile işçisi olanlar %8 azalış göstermiştir (Tablo 73).

2025 yılında istihdam edilenlerin %14'ünü oluşturan 4 milyon 560 bin kişi tarım sektöründe çalışmıştır. Tarımda çalışan nüfusun 582 bin kişisi ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak istihdam edilirken, 60 bin kişi işveren, 2 milyon 53 bin kişi kendi hesabına müteşebbis ve 1 milyon 865 bin kişi de ücretsiz aile işçisi olarak kaydedilmiştir.

İstihdam edilenlerin %86'sını oluşturan 28 milyon 6 bin kişi tarım dışı sektörlerde istihdam edilmiştir. Tarım dışı sektörlerde çalışan nüfusun 22 milyon 771 bin kişisi ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak istihdam edilirken, 1 milyon 455 bin kişi işveren, 3 milyon 181 bin kişi kendi hesabına müteşebbis ve 599 bin kişi de ücretsiz aile işçisi olarak çalışmıştır.

Tablo 73. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu

(15+ Yaş, Bin Kişi)

İşteki Durum	2023	2024	2025	Pay (%) 2023	Pay (%) 2024	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024	Değişim (%) 2025
Tarım	**4.695**	**4.827**	**4.560**	**14,8**	**14,8**	**14,0**	**2,8**	**-5,5**
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	634	634	582	2,8	2,7	2,5	0,0	-8,2
İşveren	54	56	60	3,7	3,7	4,0	3,7	7,1
Kendi hesabına	2.056	2.106	2.053	40,2	39,8	39,2	2,4	-2,5
Ücretsiz aile işçisi	1.951	2.031	1.865	77,6	75,9	75,7	4,1	-8,2
Tarım dışı	**26.938**	**27.794**	**28.006**	**85,2**	**85,2**	**86,0**	**3,2**	**0,8**
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	21.899	22.503	22.771	97,2	97,3	97,5	2,8	1,2
İşveren	1.416	1.454	1.455	96,4	96,3	96,0	2,7	0,1
Kendi hesabına	3.060	3.191	3.181	59,8	60,2	60,8	4,3	-0,3
Ücretsiz aile işçisi	563	646	599	22,4	24,1	24,3	14,7	-7,3
Toplam	**31.632**	**32.620**	**32.566**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**3,1**	**-0,2**
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	22.532	23.137	23.353	100,0	100,0	100,0	2,7	0,9
İşveren	1.469	1.510	1.516	100,0	100,0	100,0	2,8	0,4
Kendi hesabına	5.117	5.297	5.234	100,0	100,0	100,0	3,5	-1,2
Ücretsiz aile işçisi	2.514	2.677	2.464	100,0	100,0	100,0	6,5	-8,0

Kaynak: TÜİK

Not: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

3.3.2.3 Sosyal Güvenlik Kuruluşuna Kayıtlı Olmayanların Sektör ve İşteki Durumu

2025 yılında tarım sektöründe kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yıla göre 0,8 puan artarak %91,9'a yükselirken, tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışanların oranı 1,5 puan azalarak %17,9'a gerilemiştir. Böylece toplam kayıt dışı istihdam oranı 2,2 puan azalarak %30,7 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik 59).

Grafik 59. Kayıt Dışı İstihdam Oranı

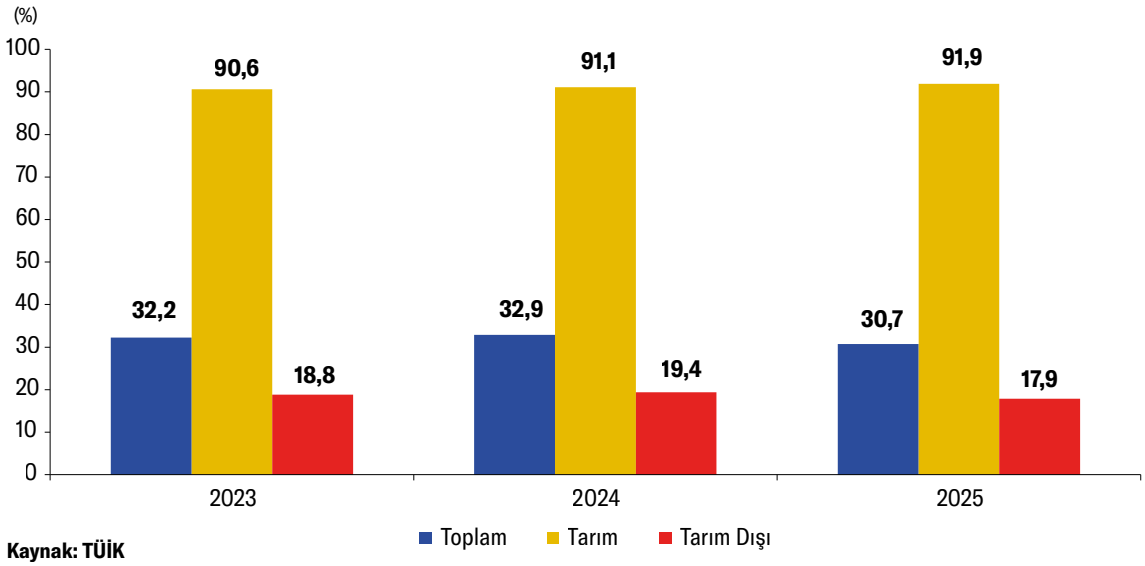

Kaynak: TÜİK

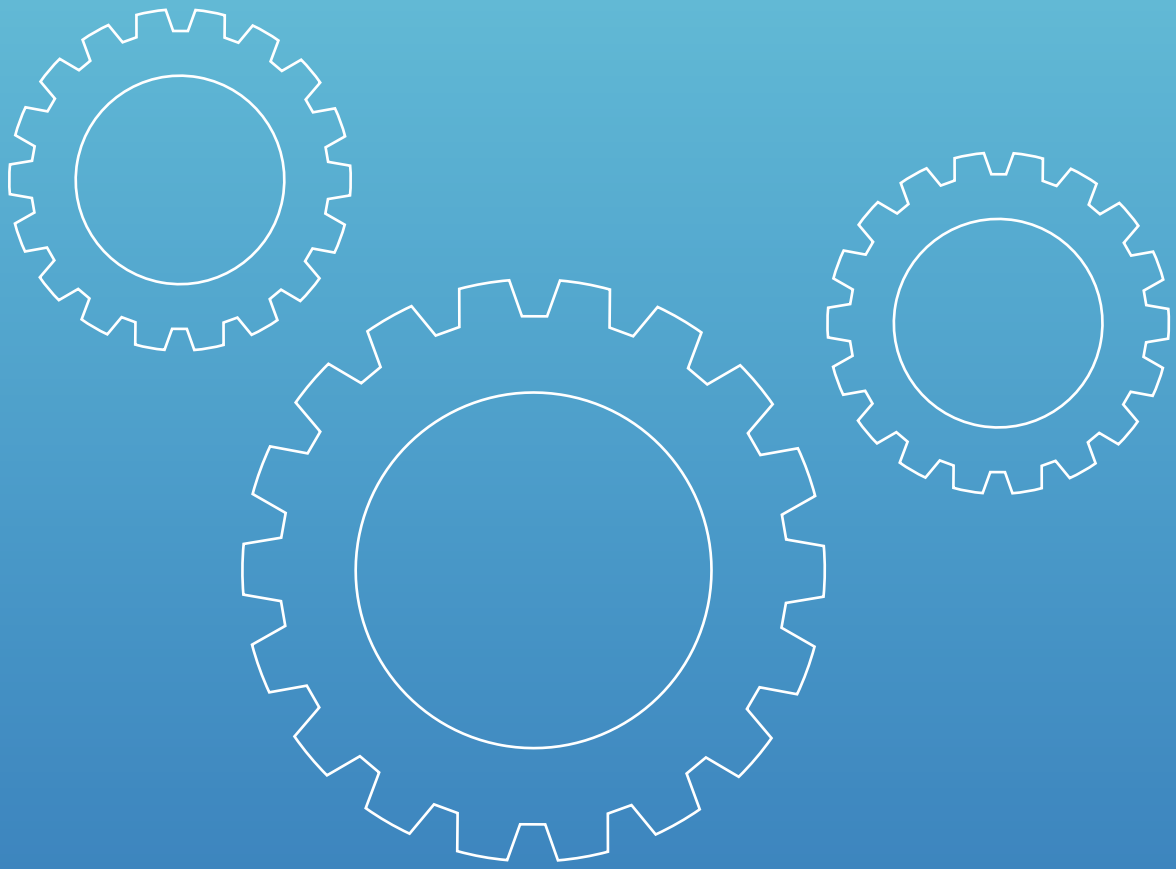

BÖLÜM III
2025 YILI 81 İL GÖRÜNÜMÜ

İL GÖSTERGELERİ

Metodoloji

İl Göstergeleri, Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında yayımlanan resmi istatistikler esas alınarak il düzeyinde derlenmiştir.

İhracat verileri faaliyet iline, ithalat verileri girişim merkezine göre derlenmiştir.

Sıralamalar büyükten küçüğe yapılmıştır.

Verilerde yuvarlamadan kaynaklı küçük farklar oluşabilmektedir.

Kişi başına GSYH verisi, raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

Tanımlar

Faaliyet İli: İhracat verilerinde, mal veya hizmet üretiminin fiilen gerçekleştirildiği ili ifade etmektedir.

Girişim Merkezi: İthalat verilerinde, işlemi gerçekleştiren firmanın ticari sicilde kayıtlı olduğu merkez adresinin bulunduğu ili ifade etmektedir.

4/a (Zorunlu Sigortalı): 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında, bir işverene bağlı olarak hizmet akdi ile çalışan sigortalıları ifade etmektedir.

Kaynaklar

Nüfus (TÜİK),
İşsizlik Oranı (TÜİK),
Kişi Başına GSYH (TÜİK),
İhracat (faaliyet iline göre) (TÜİK),
İthalat (girişim merkezine göre) (TÜİK),
Kurulan Şirket Sayısı (TOBB),
Kapanan Şirket Sayısı (TOBB),
Sanayi Kapasite Raporu Sayısı (TOBB),
4/A Zorunlu Sigortalı Sayısı (SGK),
Toplam İşyeri Sayısı (SGK),
Yatırım Teşvik Sabit yatırım Tutarı (STB),
Yatırım Teşvik Belge Adedi (STB),
Toplam Mevduat (BDDK),
Toplam Nakdi Krediler (BDDK),
Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı (GİB),
Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı (GİB).

ADANA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.283.609	% 11,6	10.692 $	4,4 milyar $
İL SIRASI: 7	İL SIRASI: 5	İL SIRASI: 46	İL SIRASI: 14

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
2.643 adet	597 adet	1.954 adet	3,6 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
349.510 kişi	49.612 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
12,2 milyar TL	160 adet	371 milyar TL	542 milyar TL	80.091 adet	24.484 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ADIYAMAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
617.821	% 10,6	9.977 $	155,6 milyon $
İL SIRASI: 34	İL SIRASI: 8	İL SIRASI: 56	İL SIRASI: 63

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
377 adet	73 adet	369 adet	35,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
93.811 kişi	10.364 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,8 milyar TL	72 adet	53 milyar TL	52 milyar TL	12.382 adet	4.172 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

AFYONKARAHİSAR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
751.808	% 6,5	10.243 $	841,5 milyon $
İL SIRASI: 30	İL SIRASI: 60	İL SIRASI: 53	İL SIRASI: 36

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
482 adet	121 adet	1.080 adet	256,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
110.407 kişi	16.421 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
12,5 milyar TL	79 adet	95 milyar TL	103 milyar TL	19.929 adet	6.292 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

AĞRI 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
491.489	% 9,3	5.930 $	60,6 milyon $
İL SIRASI: 43	İL SIRASI: 23	İL SIRASI: 80	İL SIRASI: 70

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
223 adet	26 adet	81 adet	149,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 36.370 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 3.747 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,1 milyar TL	24 adet	19 milyar TL	26 milyar TL	6.539 adet	2.266 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

AKSARAY 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
441.136	% 7,4	12.319 $	1,3 milyar $
İL SIRASI: 46	İL SIRASI: 45	İL SIRASI: 27	İL SIRASI: 28

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
372 adet	89 adet	507 adet	159,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
66.373 kişi	9.931 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
52,1 milyar TL	39 adet	68 milyar TL	68 milyar TL	12.977 adet	4.471 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

AMASYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
342.242	% 6,3	10.552 $	163,6 milyon $
İL SIRASI: 57	İL SIRASI: 65	İL SIRASI: 50	İL SIRASI: 62

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
148 adet	33 adet	245 adet	73,2 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
47.393 kişi	7.672 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,8 milyar TL	21 adet	33 milyar TL	55 milyar TL	9.486 adet	2.190 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ANKARA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
5.910.320	% 8,5	24.031 $	13,1 milyar $
İL SIRASI: 2	İL SIRASI: 30	İL SIRASI: 3	İL SIRASI: 6

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
12.577 adet	2.972 adet	6.802 adet	20,9 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
1.367.744 kişi	171.951 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
137,8 milyar TL	538 adet	3.884 milyar TL	3.161 milyar TL	207.573 adet	126.259 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ANTALYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.777.677	% 5,8	17.103 $	2,8 milyar $
İL SIRASI: 5	İL SIRASI: 70	İL SIRASI: 5	İL SIRASI: 18

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
4.647 adet	1.378 adet	1.778 adet	2,3 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
646.929 kişi	99.245 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
46,4 milyar TL	347 adet	821 milyar TL	960 milyar TL	143.008 adet	52.874 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ARDAHAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
90.392	% 4,0	11.731 $	2,9 milyon $
İL SIRASI: 79	İL SIRASI: 81	İL SIRASI: 37	İL SIRASI: 80

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
16 adet	1 adet	30 adet	1,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 9.922 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 1.417 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
-	-	8 milyar TL	15 milyar TL	1.472 adet	351 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ARTVİN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
167.531	% 5,2	11.884 $	63,8 milyon $
İL SIRASI: 76	İL SIRASI: 77	İL SIRASI: 33	İL SIRASI: 68

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
65 adet	18 adet	108 adet	133,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 24.637 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 4.405 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
4,1 milyar TL	7 adet	22 milyar TL	24 milyar TL	5.715 adet	1.408 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

AYDIN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.172.107	% 8,0	11.798 $	2 milyar $
İL SIRASI: 19	İL SIRASI: 35	İL SIRASI: 36	İL SIRASI: 22

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
812 adet	207 adet	958 adet	395,2 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 186.726 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 33.189 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
8,7 milyar TL	76 adet	236 milyar TL	221 milyar TL	48.637 adet	10.956 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BALIKESİR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.284.517	% 5,5	14.004 $	2,6 milyar $
İL SIRASI: 17	İL SIRASI: 73	İL SIRASI: 18	İL SIRASI: 19

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
855 adet	210 adet	1.045 adet	733,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
223.042 kişi	37.087 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
30,1 milyar TL	107 adet	256 milyar TL	240 milyar TL	52.354 adet	10.316 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BARTIN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
206.663	% 7,1	9.702 $	494,9 milyon $
İL SIRASI: 73	İL SIRASI: 49	İL SIRASI: 59	İL SIRASI: 45

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
59 adet	20 adet	120 adet	5,4 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
32.905 kişi	4.991 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
11,8 milyar TL	10 adet	29 milyar TL	25 milyar TL	4.916 adet	909 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BATMAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
662.626	% 9,6	7.202 $	194,1 milyon $
İL SIRASI: 32	İL SIRASI: 20	İL SIRASI: 76	İL SIRASI: 60

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
675 adet	90 adet	474 adet	67,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
94.233 kişi	6.817 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
5,1 milyar TL	95 adet	34 milyar TL	57 milyar TL	10.248 adet	5.473 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BAYBURT 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
82.836	% 5,5	10.096 $	1,4 milyon $
İL SIRASI: 81	İL SIRASI: 74	İL SIRASI: 54	İL SIRASI: 81

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
22 adet	8 adet	13 adet	1,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 9.449 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 1.650 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,9 milyar TL	3 adet	6 milyar TL	8 milyar TL	1.490 adet	353 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BİLECİK 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
228.995	% 4,3	16.068 $	1,2 milyar $
İL SIRASI: 71	İL SIRASI: 79	İL SIRASI: 10	İL SIRASI: 30

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
152 adet	25 adet	376 adet	95,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 50.168 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 5.653 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
15,7 milyar TL	20 adet	27 milyar TL	34 milyar TL	6.039 adet	1.546 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BİNGÖL 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
282.299	% 9,6	8.429 $	93,5 milyon $
İL SIRASI: 63	İL SIRASI: 19	İL SIRASI: 69	İL SIRASI: 67

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
148 adet	36 adet	102 adet	3,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
33.002 kişi	3.387 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
833 milyon TL	21 adet	21 milyar TL	15 milyar TL	4.218 adet	2.125 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BİTLİS 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
360.423	% 7,6	7.063 $	50,6 milyon $
İL SIRASI: 55	İL SIRASI: 40	İL SIRASI: 77	İL SIRASI: 72

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
150 adet	20 adet	127 adet	2,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
39.982 kişi	4.134 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,2 milyar TL	31 adet	18 milyar TL	25 milyar TL	5.550 adet	2.048 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BOLU 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
327.173	% 6,4	16.703 $	1 milyar $
İL SIRASI: 59	İL SIRASI: 64	İL SIRASI: 7	İL SIRASI: 33

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
186 adet	49 adet	353 adet	187,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 67.635 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 8.626 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1 milyar TL	20 adet	44 milyar TL	53 milyar TL	9.317 adet	2.821 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BURDUR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
277.226	% 5,3	11.950 $	359,1 milyon $
İL SIRASI: 65	İL SIRASI: 76	İL SIRASI: 32	İL SIRASI: 49

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
149 adet	33 adet	389 adet	61,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
39.929 kişi	7.297 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
3,9 milyar TL	25 adet	44 milyar TL	44 milyar TL	9.767 adet	2.417 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

BURSA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
3.263.011	% 8,8	15.014 $	19,9 milyar $
İL SIRASI: 4	İL SIRASI: 25	İL SIRASI: 13	İL SIRASI: 4

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
3.859 adet	1.162 adet	6.144 adet	11,8 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
733.459 kişi	96.197 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
46,3 milyar TL	369 adet	610 milyar TL	745 milyar TL	126.408 adet	47.506 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ÇANAKKALE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
573.976	% 5,6	14.704 $	1,1 milyar $
İL SIRASI: 38	İL SIRASI: 72	İL SIRASI: 14	İL SIRASI: 32

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
404 adet	108 adet	507 adet	124,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
101.633 kişi	18.664 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
24,3 milyar TL	42 adet	113 milyar TL	94 milyar TL	21.680 adet	5.509 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ÇANKIRI 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
200.549	% 6,8	13.111 $	872,3 milyon $
İL SIRASI: 75	İL SIRASI: 53	İL SIRASI: 23	İL SIRASI: 35

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
99 adet	15 adet	139 adet	218,6 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
33.968 kişi	3.770 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
7,8 milyar TL	30 adet	23 milyar TL	34 milyar TL	4.167 adet	1.059 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ÇORUM 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
519.590	% 5,6	10.010 $	6,1 milyar $
İL SIRASI: 42	İL SIRASI: 71	İL SIRASI: 55	İL SIRASI: 11

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
372 adet	79 adet	520 adet	3 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
70.691 kişi	10.618 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
6,6 milyar TL	41 adet	68 milyar TL	112 milyar TL	14.599 adet	4.039 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

DENİZLİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.060.975	% 6,1	12.522 $	4,5 milyar $
İL SIRASI: 24	İL SIRASI: 66	İL SIRASI: 25	İL SIRASI: 13

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.055 adet	243 adet	1.677 adet	2 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
203.793 kişi	32.115 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
8,7 milyar TL	108 adet	207 milyar TL	327 milyar TL	46.390 adet	12.121 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

DİYARBAKIR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.852.356	% 9,5	7.464 $	293,9 milyon $
İL SIRASI: 12	İL SIRASI: 21	İL SIRASI: 75	İL SIRASI: 51

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.745 adet	313 adet	751 adet	158,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
208.020 kişi	21.734 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
8,7 milyar TL	186 adet	132 milyar TL	200 milyar TL	37.876 adet	15.391 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

DÜZCE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
415.622	% 7,5	13.721 $	2 milyar $
İL SIRASI: 48	İL SIRASI: 44	İL SIRASI: 20	İL SIRASI: 21

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
368 adet	94 adet	600 adet	240,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
84.126 kişi	11.009 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
47 milyar TL	60 adet	42 milyar TL	68 milyar TL	11.921 adet	3.896 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

EDİRNE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
422.438	% 7,3	12.711 $	470,7 milyon $
İL SIRASI: 47	İL SIRASI: 48	İL SIRASI: 24	İL SIRASI: 46

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
264 adet	69 adet	370 adet	299,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 69.181 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 11.263 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
23,5 milyar TL	24 adet	78 milyar TL	74 milyar TL	13.932 adet	3.730 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ELAZIĞ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
605.678	% 8,8	10.660 $	244,7 milyon $
İL SIRASI: 36	İL SIRASI: 27	İL SIRASI: 47	İL SIRASI: 55

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
403 adet	90 adet	302 adet	59,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
86.641 kişi	11.041 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
10,1 milyar TL	77 adet	73 milyar TL	86 milyar TL	13.817 adet	4.843 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ERZİNCAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
239.625	% 9,9	12.012 $	56,6 milyon $
İL SIRASI: 70	İL SIRASI: 13	İL SIRASI: 31	İL SIRASI: 71

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
108 adet	39 adet	147 adet	10 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
35.730 kişi	4.790 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
497 milyon TL	13 adet	32 milyar TL	28 milyar TL	5.432 adet	1.539 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ERZURUM 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
736.877	% 6,8	9.783 $	127,4 milyon $
İL SIRASI: 31	İL SIRASI: 54	İL SIRASI: 57	İL SIRASI: 64

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
366 adet	94 adet	202 adet	121,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
95.541 kişi	11.822 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
5,5 milyar TL	36 adet	48 milyar TL	89 milyar TL	17.895 adet	4.293 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ESKİŞEHİR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
927.956	% 8,3	16.171 $	4,2 milyar $
İL SIRASI: 25	İL SIRASI: 32	İL SIRASI: 9	İL SIRASI: 15

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
804 adet	232 adet	1.094 adet	1,5 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
194.950 kişi	25.103 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
21,9 milyar TL	76 adet	174 milyar TL	199 milyar TL	32.360 adet	9.318 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

GAZİANTEP 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.222.415	% 9,8	9.693 $	9,4 milyar $
İL SIRASI: 9	İL SIRASI: 16	İL SIRASI: 60	İL SIRASI: 9

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
2.889 adet	737 adet	2.938 adet	7,2 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
384.272 kişi	44.130 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
27,5 milyar TL	227 adet	282 milyar TL	739 milyar TL	70.356 adet	27.118 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

GİRESUN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
455.074	% 5,1	9.377 $	1,2 milyar $
İL SIRASI: 44	İL SIRASI: 78	İL SIRASI: 62	İL SIRASI: 31

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
187 adet	34 adet	242 adet	25,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
63.232 kişi	11.315 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,1 milyar TL	23 adet	65 milyar TL	72 milyar TL	11.871 adet	2.735 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

GÜMÜŞHANE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
138.807	% 8,5	8.757 $	6,8 milyon $
İL SIRASI: 78	İL SIRASI: 29	İL SIRASI: 68	İL SIRASI: 78

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
34 adet	9 adet	98 adet	2,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
15.425 kişi	2.470 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1 milyar TL	10 adet	14 milyar TL	13 milyar TL	2.614 adet	670 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

HAKKARİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
279.681	% 13,8	9.284 $	32,3 milyon $
İL SIRASI: 64	İL SIRASI: 1	İL SIRASI: 64	İL SIRASI: 74

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
94 adet	6 adet	44 adet	84,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
26.269 kişi	1.819 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
211 milyon TL	4 adet	9 milyar TL	15 milyar TL	3.097 adet	1.363 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

HATAY 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.577.531	% 9,7	10.570 $	6,1 milyar $
İL SIRASI: 13	İL SIRASI: 18	İL SIRASI: 49	İL SIRASI: 12

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.430 adet	306 adet	850 adet	6,8 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 286.168 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 29.757 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
4,6 milyar TL	88 adet	245 milyar TL	335 milyar TL	54.503 adet	15.503 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

IĞDIR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
205.071	% 9,8	8.063 $	39,1 milyon $
İL SIRASI: 74	İL SIRASI: 17	İL SIRASI: 70	İL SIRASI: 73

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
77 adet	26 adet	61 adet	50,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 22.686 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 2.760 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
3,6 milyar TL	15 adet	17 milyar TL	18 milyar TL	3.634 adet	1.190 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ISPARTA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
445.303	% 6,0	11.826 $	651,2 milyon $
İL SIRASI: 45	İL SIRASI: 68	İL SIRASI: 35	İL SIRASI: 42

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
241 adet	63 adet	377 adet	66,2 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
69.532 kişi	11.230 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,3 milyar TL	30 adet	77 milyar TL	61 milyar TL	13.653 adet	4.076 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

İSTANBUL 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
15.754.053	% 9,0	24.452 $	57,3 milyar $
İL SIRASI: 1	İL SIRASI: 24	İL SIRASI: 1	İL SIRASI: 1

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
42.114 adet	15.664 adet	23.874 adet	206,4 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
4.489.836 kişi	618.326 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
203 milyar TL	782 adet	11.649 milyar TL	8.112 milyar TL	685.872 adet	447.944 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

İZMİR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
4.504.185	% 10,6	16.949 $	22,5 milyar $
İL SIRASI: 3	İL SIRASI: 9	İL SIRASI: 6	İL SIRASI: 3

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
6.829 adet	1.987 adet	5.766 adet	12,9 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 987.868 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 152.393 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
50,1 milyar TL	379 adet	1.353 milyar TL	1.270 milyar TL	195.458 adet	75.929 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KAHRAMANMARAŞ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.146.278	% 9,9	10.430 $	1,6 milyar $
İL SIRASI: 20	İL SIRASI: 15	İL SIRASI: 52	İL SIRASI: 24

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
860 adet	106 adet	852 adet	1,2 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
205.913 kişi	21.169 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
14,8 milyar TL	141 adet	103 milyar TL	212 milyar TL	36.243 adet	8.857 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KARABÜK 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
249.614	% 11,3	11.265 $	505,2 milyon $
İL SIRASI: 68	İL SIRASI: 7	İL SIRASI: 38	İL SIRASI: 44

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
96 adet	39 adet	173 adet	905,4 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
39.742 kişi	5.687 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1 milyar TL	15 adet	38 milyar TL	52 milyar TL	7.266 adet	1.542 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KARAMAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
262.355	% 7,3	14.374 $	635,7 milyon $
İL SIRASI: 67	İL SIRASI: 47	İL SIRASI: 17	İL SIRASI: 43

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
144 adet	41 adet	232 adet	96,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 41.870 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 5.971 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
18,4 milyar TL	27 adet	43 milyar TL	40 milyar TL	7.333 adet	2.086 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KARS 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
268.991	% 6,7	9.203 $	8,7 milyon $
İL SIRASI: 66	İL SIRASI: 55	İL SIRASI: 66	İL SIRASI: 77

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
65 adet	10 adet	59 adet	2,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
28.046 kişi	3.798 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
751 milyon TL	19 adet	21 milyar TL	32 milyar TL	4.939 adet	1.003 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KASTAMONU 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
379.934	% 4,1	12.035 $	172,6 milyon $
İL SIRASI: 51	İL SIRASI: 80	İL SIRASI: 30	İL SIRASI: 61

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
134 adet	53 adet	334 adet	164,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
58.424 kişi	9.008 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,5 milyar TL	38 adet	69 milyar TL	55 milyar TL	11.282 adet	2.287 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KAYSERİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.458.991	% 6,7	12.296 $	3,8 milyar $
İL SIRASI: 15	İL SIRASI: 58	İL SIRASI: 28	İL SIRASI: 17

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.601 adet	459 adet	2.316 adet	1,7 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
255.861 kişi	39.735 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
25,6 milyar TL	170 adet	228 milyar TL	302 milyar TL	49.447 adet	17.667 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KIRIKKALE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
282.830	% 10,0	13.284 $	196 milyon $
İL SIRASI: 62	İL SIRASI: 12	İL SIRASI: 22	İL SIRASI: 59

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
139 adet	44 adet	197 adet	150,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
42.903 kişi	5.265 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
7,9 milyar TL	24 adet	29 milyar TL	36 milyar TL	6.772 adet	1.657 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KIRKLARELİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
379.595	% 7,5	16.188 $	1,3 milyar $
İL SIRASI: 52	İL SIRASI: 43	İL SIRASI: 8	İL SIRASI: 27

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
230 adet	68 adet	482 adet	169,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
70.369 kişi	10.045 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
27,5 milyar TL	39 adet	67 milyar TL	64 milyar TL	11.938 adet	3.146 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KIRŞEHİR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
242.777	% 8,8	10.572 $	291,6 milyon $
İL SIRASI: 69	İL SIRASI: 26	İL SIRASI: 48	İL SIRASI: 52

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
100 adet	31 adet	160 adet	371,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
29.571 kişi	4.791 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
33,3 milyar TL	8 adet	38 milyar TL	49 milyar TL	5.682 adet	1.451 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KİLİS 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
157.363	% 8,4	7.724 $	230,6 milyon $
İL SIRASI: 77	İL SIRASI: 31	İL SIRASI: 73	İL SIRASI: 56

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
441 adet	25 adet	82 adet	71,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
22.152 kişi	2.050 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,1 milyar TL	16 adet	8 milyar TL	16 milyar TL	3.125 adet	1.398 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KOCAELİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.161.171	% 8,7	24.031 $	37,3 milyar $
İL SIRASI: 10	İL SIRASI: 28	İL SIRASI: 2	İL SIRASI: 2

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
2.832 adet	695 adet	3.753 adet	15,3 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
606.564 kişi	61.096 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
80,9 milyar TL	250 adet	478 milyar TL	601 milyar TL	70.856 adet	28.444 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KONYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.343.409	% 6,8	11.845 $	4 milyar $
İL SIRASI: 6	İL SIRASI: 52	İL SIRASI: 34	İL SIRASI: 16

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
2.685 adet	578 adet	4.157 adet	1,7 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
390.125 kişi	60.039 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
48,3 milyar TL	422 adet	351 milyar TL	432 milyar TL	87.753 adet	29.664 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

KÜTAHYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
570.478	% 5,9	12.384 $	975,4 milyon $
İL SIRASI: 40	İL SIRASI: 69	İL SIRASI: 26	İL SIRASI: 34

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
288 adet	50 adet	536 adet	253,2 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
96.585 kişi	12.025 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
14,5 milyar TL	52 adet	60 milyar TL	75 milyar TL	15.283 adet	3.362 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MALATYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
755.854	% 7,8	11.146 $	675,1 milyon $
İL SIRASI: 29	İL SIRASI: 37	İL SIRASI: 40	İL SIRASI: 41

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
604 adet	84 adet	637 adet	185,4 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
149.687 kişi	14.829 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
16,6 milyar TL	91 adet	103 milyar TL	86 milyar TL	22.642 adet	6.582 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MANİSA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.477.756	% 6,4	13.852 $	7,6 milyar $
İL SIRASI: 14	İL SIRASI: 63	İL SIRASI: 19	İL SIRASI: 10

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
907 adet	159 adet	2.175 adet	4,2 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
274.666 kişi	34.825 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
37,8 milyar TL	172 adet	209 milyar TL	274 milyar TL	58.090 adet	10.702 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MARDİN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
903.576	% 10,5	7.537 $	736,4 milyon $
İL SIRASI: 26	İL SIRASI: 11	İL SIRASI: 74	İL SIRASI: 38

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
673 adet	64 adet	444 adet	280,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
117.724 kişi	9.141 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
11,9 milyar TL	162 adet	40 milyar TL	77 milyar TL	20.092 adet	8.233 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MERSİN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.956.428	% 7,7	13.549 $	10,1 milyar $
İL SIRASI: 11	İL SIRASI: 39	İL SIRASI: 21	İL SIRASI: 7

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
2.884 adet	728 adet	1.606 adet	8,5 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
336.952 kişi	49.116 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
34,1 milyar TL	197 adet	351 milyar TL	346 milyar TL	69.320 adet	25.100 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MUĞLA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.099.547	% 6,5	16.040 $	1,4 milyar $
İL SIRASI: 23	İL SIRASI: 61	İL SIRASI: 11	İL SIRASI: 25

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.438 adet	459 adet	772 adet	340,4 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 236.790 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 47.147 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
21,2 milyar TL	68 adet	347 milyar TL	324 milyar TL	63.248 adet	18.294 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

MUŞ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
389.127	% 11,7	7.016 $	12,9 milyon $
İL SIRASI: 50	İL SIRASI: 4	İL SIRASI: 78	İL SIRASI: 76

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
142 adet	27 adet	104 adet	180,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
33.252 kişi	3.270 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
441 milyon TL	17 adet	15 milyar TL	25 milyar TL	5.030 adet	1.905 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

NEVŞEHİR 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
320.150	% 8,0	11.126 $	113 milyon $
İL SIRASI: 60	İL SIRASI: 34	İL SIRASI: 41	İL SIRASI: 66

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
359 adet	87 adet	311 adet	94,6 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
56.134 kişi	9.741 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,7 milyar TL	42 adet	52 milyar TL	55 milyar TL	11.553 adet	4.494 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

NİĞDE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
374.492	% 7,4	11.052 $	276,8 milyon $
İL SIRASI: 53	İL SIRASI: 46	İL SIRASI: 43	İL SIRASI: 53

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
287 adet	58 adet	340 adet	58,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
49.725 kişi	8.068 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
7,3 milyar TL	61 adet	38 milyar TL	61 milyar TL	11.267 adet	2.467 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ORDU 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
768.087	% 6,8	8.949 $	681,2 milyon $
İL SIRASI: 28	İL SIRASI: 51	İL SIRASI: 67	İL SIRASI: 40

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
321 adet	85 adet	386 adet	67,2 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
105.374 kişi	16.910 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,9 milyar TL	32 adet	88 milyar TL	116 milyar TL	23.883 adet	4.144 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

OSMANİYE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
564.123	% 11,6	9.631 $	1,4 milyar $
İL SIRASI: 41	İL SIRASI: 6	İL SIRASI: 61	İL SIRASI: 26

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
301 adet	70 adet	281 adet	147,9 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
68.343 kişi	9.142 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
2,4 milyar TL	28 adet	43 milyar TL	71 milyar TL	13.901 adet	3.051 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

RİZE 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
346.947	% 7,6	10.837 $	205,7 milyon $
İL SIRASI: 56	İL SIRASI: 41	İL SIRASI: 44	İL SIRASI: 58

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
162 adet	53 adet	278 adet	17,6 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
52.473 kişi	8.625 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
928 milyon TL	13 adet	60 milyar TL	66 milyar TL	9.516 adet	2.680 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

SAKARYA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.123.693	% 7,9	14.605 $	9,7 milyar $
İL SIRASI: 21	İL SIRASI: 36	İL SIRASI: 15	İL SIRASI: 8

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
967 adet	205 adet	1.570 adet	4,4 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
224.410 kişi	31.020 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
19,9 milyar TL	86 adet	151 milyar TL	181 milyar TL	42.033 adet	10.987 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

SAMSUN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.392.403	% 7,6	11.253 $	1,7 milyar $
İL SIRASI: 16	İL SIRASI: 42	İL SIRASI: 39	İL SIRASI: 23

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
968 adet	230 adet	823 adet	1,1 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 216.761 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 33.635 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
14,3 milyar TL	110 adet	170 milyar TL	229 milyar TL	47.996 adet	10.135 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

SİİRT 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
332.369	% 9,4	7.975 $	13,8 milyon $
İL SIRASI: 58	İL SIRASI: 22	İL SIRASI: 72	İL SIRASI: 75

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
140 adet	26 adet	72 adet	44,3 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
34.244 kişi	2.939 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
26 milyar TL	23 adet	23 milyar TL	25 milyar TL	3.506 adet	1.537 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

SİNOP 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
225.848	% 6,4	9.779 $	220,4 milyon $
İL SIRASI: 72	İL SIRASI: 62	İL SIRASI: 58	İL SIRASI: 57

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
66 adet	35 adet	176 adet	8,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
30.902 kişi	5.294 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
3,6 milyar TL	21 adet	29 milyar TL	26 milyar TL	6.315 adet	1.181 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

SİVAS 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
631.401	% 6,9	10.697 $	348,1 milyon $
İL SIRASI: 33	İL SIRASI: 50	İL SIRASI: 45	İL SIRASI: 50

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
360 adet	115 adet	412 adet	145,5 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
86.442 kişi	12.273 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
24 milyar TL	47 adet	80 milyar TL	73 milyar TL	14.409 adet	4.390 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ŞANLIURFA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
2.265.800	% 8,2	5.731 $	428,6 milyon $
İL SIRASI: 8	İL SIRASI: 33	İL SIRASI: 81	İL SIRASI: 48

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.207 adet	330 adet	1.303 adet	348,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
193.852 kişi	22.891 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
12,4 milyar TL	183 adet	88 milyar TL	168 milyar TL	60.597 adet	14.027 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ŞIRNAK 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
573.666	% 9,9	9.326 $	695,8 milyon $
İL SIRASI: 39	İL SIRASI: 14	İL SIRASI: 63	İL SIRASI: 39

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
258 adet	44 adet	181 adet	39,7 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
66.820 kişi	4.067 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
32,7 milyar TL	35 adet	19 milyar TL	31 milyar TL	5.681 adet	3.772 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

TEKİRDAĞ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.208.441	% 7,8	18.406 $	13,2 milyar $
İL SIRASI: 18	İL SIRASI: 38	İL SIRASI: 4	İL SIRASI: 5

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
1.228 adet	279 adet	2.375 adet	2,6 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 300.868 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 32.436 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
35,7 milyar TL	143 adet	193 milyar TL	219 milyar TL	45.346 adet	12.988 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

TOKAT 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
614.141	% 6,0	8.058 $	246,9 milyon $
İL SIRASI: 35	İL SIRASI: 67	İL SIRASI: 71	İL SIRASI: 54

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
232 adet	54 adet	325 adet	49,6 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
71.178 kişi	10.796 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,4 milyar TL	34 adet	48 milyar TL	77 milyar TL	13.668 adet	3.193 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

TRABZON 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
823.323	% 6,6	10.539 $	742,2 milyon $
İL SIRASI: 27	İL SIRASI: 59	İL SIRASI: 51	İL SIRASI: 37

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
543 adet	108 adet	570 adet	181,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
127.309 kişi	22.283 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,7 milyar TL	30 adet	140 milyar TL	158 milyar TL	27.677 adet	7.437 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

TUNCELİ 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
85.083	% 5,3	14.582 $	5,7 milyon $
İL SIRASI: 80	İL SIRASI: 75	İL SIRASI: 16	İL SIRASI: 79

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
36 adet	6 adet	30 adet	412,4 bin $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI: 10.679 kişi

TOPLAM İŞYERİ SAYISI: 1.565 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1 milyar TL	9 adet	17 milyar TL	12 milyar TL	1.534 adet	432 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

UŞAK 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
374.405	% 6,7	12.114 $	452,5 milyon $
İL SIRASI: 54	İL SIRASI: 56	İL SIRASI: 29	İL SIRASI: 47

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
259 adet	72 adet	615 adet	184,1 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
69.127 kişi	10.890 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
11 milyar TL	42 adet	68 milyar TL	60 milyar TL	11.352 adet	3.290 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

VAN 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
1.112.013	% 12,7	6.185 $	62 milyon $
İL SIRASI: 22	İL SIRASI: 2	İL SIRASI: 79	İL SIRASI: 69

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
545 adet	100 adet	247 adet	66,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
116.146 kişi	12.803 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
1,8 milyar TL	39 adet	51 milyar TL	80 milyar TL	24.083 adet	7.017 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

YALOVA 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
311.635	% 11,8	15.269 $	2,1 milyar $
İL SIRASI: 61	İL SIRASI: 3	İL SIRASI: 12	İL SIRASI: 20

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
407 adet	99 adet	320 adet	794,4 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
85.856 kişi	9.691 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
17,6 milyar TL	39 adet	60 milyar TL	77 milyar TL	10.480 adet	4.312 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

YOZGAT 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
413.208	% 6,7	9.233 $	113,8 milyon $
İL SIRASI: 49	İL SIRASI: 57	İL SIRASI: 65	İL SIRASI: 65

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
150 adet	47 adet	235 adet	66,8 milyon $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
48.034 kişi	7.369 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
4,9 milyar TL	25 adet	45 milyar TL	58 milyar TL	12.187 adet	2.375 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

ZONGULDAK 2025

NÜFUS (Kişi)	İŞSİZLİK ORANI	KİŞİ BAŞINA GSYH*	İHRACAT (Faaliyet İline Göre)
585.203	% 10,5	11.114 $	1,3 milyar $
İL SIRASI: 37	İL SIRASI: 10	İL SIRASI: 42	İL SIRASI: 29

KURULAN ŞİRKET SAYISI	KAPANAN ŞİRKET SAYISI	SANAYİ KAPASİTE RAPORU	İTHALAT
220 adet	71 adet	329 adet	1 milyar $

4/A ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI
98.790 kişi	12.507 adet

Yatırım Teşvik Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Teşvik Belge Adedi	Toplam Mevduat	Toplam Nakdi Krediler	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı
6,7 milyar TL	29 adet	91 milyar TL	94 milyar TL	13.965 adet	3.343 adet

* 2025 yılı kişi başı GSYH verileri raporun basım tarihi itibarıyla yayımlanmadığından, 2024 yılı verisi kullanılmıştır.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
Dumlupınar Bulvarı No: 252 (Eskişehir Yolu 9. Km.) 06530, ANKARA
Telefon: +90 (312) 218 20 00 (PBX)
Faks: +90 (312) 219 40 90 - 91 - 92 - 93
E-posta: info@tobb.org.tr